

I. évfolyam 6. szám

1989. december 1.

Ára: 9,60 Ft.

Megjelenik
minden

pénteken

Bükk

KANIZSA



V Á R O S I H E T I L A P

A Nagy Választás kis morzsái

2-3. oldal

Jön a General Electric Változások a Tungstramnál

6. oldal

Keresik, noha már nincs

4. oldal

Göndör portré

7. oldal

Levél a miniszterhez

9. oldal

Azt beszéli a város

9. oldal



Az erdélyi Erdős képei

11. oldal

A kelták fürkésze

8. oldal

Kispályások a küzdőtéren

15. oldal

Sport vissza- pillantó

16. oldal

November 28.: népszavazás. Hogy a Nagykanizsán élő több mint 40 ezer szavazati jogú állampolgárból hányan vettek részt az ország történetének első népszavazásán, arról e sorok írásig nincs adat. Van viszont néhány apró történet, melyek talán elárulnak annyit a választásról, mint a számok.

Hiába volt az előzetes tájékoztatás, sokan szerettek volna férjük, feleségük, gyerekek helyett is szavazni. Miután kiderült, hogy ezt nem lehet, néhányan meg lehetőségen furcsán reagáltak. Több körzetben előfordult, hogy a csalódott, feleségük nevében is szavazni akaró férfiak „megsértődtek” és inkább ők sem szavaztak.

* * *

Sokan, főleg az idősebbek közül, jó előre készültek a szavazásra. A kopogtatócédula hátulján olvasható mintát még otthon kitöltötték, előre lejátszották, hogy miként fognak szavazni. Volt, aki ezt a cédulát akarta bedobni az urnába, mások csak puszkának használták az előre kitöltött lapot. Az így eljárók többsége a szavazás után könnyű szívvel lemondott a kopogtatócéduláról. Mások, miután leadták voksukat, valamennyi négyzetet beikszelték. Volt olyan is, aki visszakérte a cédulát, hogy véletlenül se jusson eszébe senkinek ez alapján beazonosítani, hogy ő hogyan szavazott.

* * *

Reggel fél hét felé jött a telefon a tanácsra a Hámán Kató Kollégiumban lévő szavazatszedő bizottságtól: tegyenek már valamit, kerítsék elő a fűtőt, mert rettenetesen hideg van a szavazóhelyiségben.

Pedig egyébként meglehetősen forró hangulatú éjszaka lehetett a diákok között. Ugyanis hajnalban a helyét elfoglaló szavazatszedő bizottság még találkozott az ott tartott lakodalom utóljára távozó vendéggel.

* * *

Ki tudja, hányszor és hányan csaptak rémülten a homlokukra, amikor kézbe véve a szavazócédulát felfedezték, annak elolvasásához, kitöltéséhez bizony szemüvegre lenne szükség. A Kodály Zoltán Művelődési Házban működő szavazatszedő bizottság tagjai előrelátók voltak. Elhozták tartalék szemüvegeket és asztalra. Azok közül valógathattak a feledékeny választók.

* * *

Együtt szavaz a család. A szülők viszik magukkal gyermeküket, akinek nagyon fontos feladat jut. O dobja be a lezárt borítékokat az urnába. Felelősségteljes munkáját elvégző, 7-8 éves kislány fordul kérdőn

édesapjához: Papa, lesz sorolás is?

A szavazatszedő bizottság tagjal egy-egy ismerős gyermekével szoba elegyednek, amíg a papa és a mama a fülkében kitölti a cédulát. Kérdés: Hát te kire szavazol? Válasz: En a hóral!

* * *

Van, aki kényesen vigyáz szavazata titkosságára, más az egésznek, mármint a titkosságnak nem sok értelmét látja. Így lehetett az az idősebb úr is, aki miután lezárt borítékkal kezében kilépett a fülkéből, megkérdezte: Ráírjam a nevemet is?

* * *

Golyóstoll. A szavazás egyik legfontosabb rekvizituma. Hajnalban, amikor a Tanácsról kezdtek kiszállítani a körzetekbe a szavazócédulákat, nem egy kíséropapíron láttam a felkiáltójeles mondatot: Golyóstollat a fülkébe! Persze így is van, aki – tanulva az 1985-ös választásokból – csak magában bízik. Nem fogadja el a szavazófülkében található tollat, hanem a sajátját használja. Biztos ami biztos!

* * *

Vasárnap reggel hat óra, Szabadság téri Iskola. Az első szavazók egyike egy idős, vak néni. Kérdéséből kiderül, igazából nem is tudja miért és mire kell szavazni. De megszokta, ha hívják, menni kell. A kérdéseket nem érti, elolvasni nem tudja. A bizottság két tagja kísérel be a fülkébe. Egyikük felolvassa a kérdéseket, a másik pedig várja a néni tippjeit, és annak megfelelően húzza be a keresteget. Mert lehet, hogy a néni nem érti, mi történik körülötte a világban, de befolyásolni akkor sem lehet. A szavazatszedő bizottság tagjal úgy segítenek, hogy közben egymásra is fel-

ügyelnek. Nehogy valamelyikük befolyásolja a választópolgárt.

* * *

Ez az első népszavazás a magyar nép történetében. Bár a szavazóhelyiségek nincsenek felcícomázva, de tiszták, rendezettek, majd mindenütt van virág az asztalon. Egy körzetet találtam, ahova rossz volt bemenni. A Zemplén Győző utcában, a Zala Mezei Allami Epi-

kettő és még a köztársasági elnök, valamint az esetleges eredménytelen-ségkor az ismétlés) országos választás lesz. Senki sem gondolhatja komolyan, hogy a tanácsai dolgozók ezért az éhbérért, a szavazatszedő bizottságok tagjai pedig végig társadalmi munkában fognak tevékenykedni.

* * *

A NAGY NÉPSZAVAZÁS kis morzsái

tőipari Vállalat felvonulási épületében lévő szavazóhelyiség lehangoló látványt nyújtott. Betört, furnérlémezrel pótoltt ablakok, sivár terem fogadta a szavazókat.

Mint elmondták, reggel a szavazatszedő bizottság tagjai takarították el a szemétt az ajtó előtt, ők szerelték a villanyt, hogy látni lehessen a szavazófülkében. Vajon ki helyett?

* * *

Múlt héten, a Parlamentben Tollár József országgyűlési képviselő az állami-gazgatásban dolgozók létszámának 60 százalékos csökkentését javasolta. Látva, tapasztalva, hogy a népszavazás előtt és alatt mennyit dolgoztak a városi tanács munkatársai, az jutott eszembe, hogy egy ilyen craszikus létszámcsökkentés után vajon ki intézné a választások technikai részleteit. Mert jelenleg nincs és egy ideig még nem is lesz olyan szervezett erő, mely például ezzel a feladattal meg tudna birkóznai az egyéb napi feladatok mellett. Ráadásul, hogy olvashattuk, mindezért 800-1000 forint plusz bért lehet majd személyenként kifizetni. Ebből még lejön az adó, marad megközelítően 5-600 forint a többszöri túlórázásért és a vasárnap hajnaltól késő éjszakáig tartó ténykedésért. Becslés szerint jövőre minimum kettő (képviseelő és helyhatósági), de lehet, hogy hat (az előző

Délután a bizottságok tagjai útnak indultak a mozgóúrnával, hogy a beteg, járni nem tudó, de állampolgári jogokkal élni akaró kanizsaiak is szavazhassanak. Csak olyan helyre kopogtak be, anóvá a nap folyamán hívták őket. Volt olyan állampolgár, aki nem volt beteg, mégsem tudott elmenni a lakóhelye szerinti szavazóhelyiségbe. Például a rendőrségi fogda lakói, akik szintén a mozgóúrná segítségével szavaztak.

Evtizedekig az volt a szokás, hogy a választások előtti éjszakán fegyveres őrök vigyáztak a tanácsházán lévő szavazási okmányokra. Or most is volt, de fegyvertelenül, szelidebb kivitelben. A városi tanács egyik férfi dolgozója egy irodai kanapén, a magával hozott hálósájkában bóbiskolta végig az éjszakát. Almat nem annyira a rendzavarástól való félelem, mint inkább a szokatlan fekvőhely zavarta.

Emlékszem, 1975-ben, amikor először szavaztam, virággal köszöntöttek a TUNGSRAM ebédlőjében berendezett szavazóhelyiségben és kaptam egy emléklapot is. Akik a mostani népszavazáson választhattak először, nem részesültek ebben a díszes köszöntésbe. Viszont kaptak egy olyan ajándékot, melyet negyven éve áhított ez az ország. Szabadon választhattak.

- molnár -

Kire kell szavazni? Ez a kérdés vasárnap többször elhangzott nagyon komolyan is. Főleg az idősebb korosztály tagjai közül voltak tanácstalanok oly mértékig, hogy nem tudták: most nem személyre kell leadniük voksukat. Persze volt, aki nagyon biztos volt a dolgában. Miután megkérdezte, hogy a szavazócédulára hova írja rá, hogy több nyugdíjat adjanak az öregeknek, kijelentette: „Én a Kádár Jancsira szavazok!”

NSZK kapcsolatok

Az NSZK-beli Puchheim város tanácsának meghívására Zsoldos Ferenc tanácselnök és Szirtes Lajos Zalakaros tanácselnöke november 14-én az NSZK-ba utazott. A kétnapos látogatás során a vendéglátók bemutatták városukat

és környékét, magas színvonalú ipari, kulturális és sportlétesítményeket. A tizenkilencezer lakosú, közvetlenül München mellett fekvő kisváros többoldalú partneri kapcsolatot kíván kiépíteni városunkkal és Zalakarossal.

Szegény top(is)listás

Kedves lapcsináló társam,

Stróbl Gábor!

Bár nem a tisztelt Olvasóra tartozik a lap-szerkesztés belső dolga (őt a végeredmény, maga a lap érdekli), de ha már tudom nélkül – pedig egyik szerkesztője volnék az újságnak – megjelent a szakmai hitелеmet és fölkészültségemet kétségbe vonó írása amúgy ma divatos hetyke módra, kénytelen vagyok én is hasonlóképp válaszolni.

Mindenek előtt kedves ifjú – és a lapszerkesztésben nyilvánvalóan fölényes biztonsággal járatos – szerzőtársaim figyelmébe ajánlom a kézirat-készítés akadémiai szabványát, valamint azt, hogy a kéziratnak világosnak, kétséget kizárónak kell lennie. Nincs szerkesztőség, amely ettől eltérőt fogadna el. Kivéve – kényszerűségből – a Kanizsa című városi lap tervező szerkesztőjét. A biztos lapmegjelenésért és a vásárló(!) Olvasó érdekében. Ugyanis a szöveg kiszédését végző SZÜV-nek ütemterve van, s nem csak egyedül a Kanizsa kézírataira vár. Ebben áll a

Stróbl Gábor által is szegénynek sajnált tördelő megalkuvása, aki idő hiányában a kezébe került tagolatlan kézirat szerint küldte szedésre azt a bizonyos könyvlistát. Egyébként Stróbl Gábor szíves figyelmébe ajánlom anyanyelvünk Arany János által is művelt csodálatos gazdagságát. Olvassa csak el Shakespearefordításait, s tanuljon belőlük. Legalább anynyit, hogy az angolnak is van magyar nyelvi megfelelője, amelyet kellő nyelvi találékony-sággal, készséggel lehet alkalmazni. Ezt nem ártana olyan fölényrel ismernie, amilyen gúnnyal kétségbe vonta szakmai hozzáértésemet.

A kifogásolt könyvsorrend (vajon a ma annyit hangoztatott semlegesség jegyében Almanach-lista?) utolsó három sora a kézirat szerint is így áll:

LI JÜ:

A szerelem imaszó-nyege
Stróbl Gábor

Remélem senki sem tartotta az érdemdús listaszerzőt Li Jü művének – mégha „kövérnek” van is szedve...

Ferencz Győző

Miről írtak 100 éve a kanizsai lapok

Mint azt lapunkban már olvashatták, városunk eddigi történetében a helyben kiadott lapok tucatjai – néha egyidejűleg több lap is – tájékoztatták és szórakoztatták a lakosságot. Múltunk megismertetése és a szórakoztatás kettős szándéka vezette szerkesztőségünket, amikor útjára bocsájtjuk sorozatunkat, melyben a Kanizsán egy évszázaddal ezelőtt megjelent újságokból adunk közre szemelvényeket. Reméljük, találkozónak olvasóink tetszésével!

Zala,

1889. december hó 1.

Panasz

Több oldalról panaszt vetünk a vasúti gyalog alagút szertelen piszkossága miatt. A tilalmi tábla (a 2 frt büntetés terhe alatti piszkítás tilalma) ott díszel meg mind a két oldalán, de nincs aki felügyeljen. Így aztán 2 frt nélkül is bepiskálhatja bátran mindenki. Jó volna a főnök úrnak intézkednie!

Párbaj

Horváth Ferenc m. kir. honvéd főhadnagy és Molnár Elek hadnagy véres kardpárbajt vívtak vasárnap d. u. 3-kor a honvédlaktanya vívótermében. Horváth főhadnagy jobb karján olyan súlyos sebet kapott, hogy orvosi vélemény szerint két hónapig is megfekhetl. A párbaj oka a hír szerint ösz-szeszólalkozás volt.

A Katalin bál

A téli táncévadot a kanizsai nőegylet Katalin mulatsága nyitotta meg 23-án. A mulatságon ha nem is nagy, de szép számú közönség vett részt, s bár Sárközy hegedűje maradt volna az erdőben – mint a nóta mondja – éjfél tájban mégis kiűtött a jókedv.

Ölcsebb póstadíj

Eddigélé nyomtatványok, körlevelek, meghívók stb póstadíja – nyitott levelekben – 2 kr volt. A kereskedelmi kir. miniszternek legújabbban megjelent rendelete szerint f. évi decz. hó 1-től kezdve 10 gr súlyig 1 kr-ra szállítottatott le.

Tudvalévő,

hogy a mai kor legelterjedtebb s a legkülönbélebb

formákban nyilatkozó betegsége: az idegesség, úgy hogy joggal lehet ezt az idegesség korszakának nevezni...

Új bor fejtése

Minél előbb érintkezik az új bor tiszta levegővel, annál jobb ízűvé válik, ezért a lefejtést mindig úgy kellene végezni, hogy a bor lehetőleg sok tiszta levegővel érintkezzék. A szivattyú és csöves lefejtés tehát ennek a célnak nem felel meg, s ezért a bort vagy nyitottan kell lefejtünk, vagy ha már csövet használunk hozzá, előbb kádba folyassuk, hogy a levegővel összekeverődjék, a csövet pedig nem szabad közvetlenül a kádba illeszteni, hanem tölcserbe folytatjuk a bort, hogy még itt is levegőt kapjon.

Zalai Közlöny,

1889. november 30.

Rablóbanda Dunántúl

Savanyú Józsi, Oroszlán Pali, Renkó és Szántó rablógyilkosok garázdálkodásai után most egy tizenhét tagú fegyveres rablóbanda kezdte meg működését, s ha csendőrségünknek nem sikerül őket csakhamar megfékezni, a Dunántúl ismét hírhető betyároknak lesz tanyája. – Vezére az új rablóbandának, mely hír szerint igen jól van szervezve, Kopecsko László, aki csak múlt év jún. 25-én került ki az illavai fegyházból, ahol húsz esztendő telt el. Kopecsko most 50 esztendő erőteljes ember, akit cseppet sem viselt meg a súlyos rabság. Zalamegyében született s ezt a vidéket senki sem ismeri jobban nálánál.

A minap tartott meg Keszthelyen és Sümegen az országos vásár, melyre messze vidékről szoktak megjelenni az iparosok. A tizenhét tagú rablóbanda ezeket szemelte ki áldozatul, s több csapatra oszolva megtámadták a vásárból hazatérő iparosokat, s azoktól halálfenyegetések között rabolták el a két vásárban szerzett összegeket.

Gerencsér Tibor

Kutatóintézeti faiskolából

Az ősz a gyümölcsfák ültetésének időszaka, ennek megfelelően nagy a forgalom a lerakatokban. A Kanizsa környéki zártkertek tulajdonosai már a jövőre is gondolva most szerzik be az elültetendő fákat, s mivel sok a zártkert a Csónakázó-tó környékén, Palliban vagy Kiskanizsán, nem könnyű a keresletet kielégíteni. A város három lerakata közül a legnagyobb annak néztünk utána, hogy milyen a kínálat, milyen fajtákból választhat a vásárolni kívánó.

– Rendkívül széles a választékunk – tájékoztatott bennünket dr. Horváth Lászlóné lerakatvezető. – Erdről, a Gyümölcs- és Dísznövénytermesztési Kutató-fejlesztő Vállalat faiskolájából kapjuk a csemetéket, és nem panaszkodhatunk az ellátásra. A vállalat vírusmentes szaporítóanyag előállításával foglalkozik. Ez az jelenti, hogy az innét vásárolt egyedek esetében nagyobb a garancia a betegségekkel szembeni ellenállóságra, az egészséges állomány kifejlődésére.

– Hallhatnánk bővebben a választékról?

– Jelenleg 63 féle gyümölcsfa kapnató lerakatunkban. Különösen nagy a választék barackból, almából, szilvából, cseresznyéből, de bőségesen van meggy, málna és naspolya is. Egyedül a mandulafáink fogytak el.

– Melyek a legkeresettebbek?

– Talán az almát, őszibarackot, cseresznyét említhetném. Alma esetében közel tíz fajtából választhat a vevő. Az új fajták mellett bőven rendelkezünk megszokott, régi fajtákkal is. Ezek közül a Batult, a banánalmát sokan keresik, mindkettő régi magyar fajta. De van készletünk az Angliából ideszármazott londoni pepinből, amely kifejezetten kiskertekbe való, és különleges aromás ízeért nagyon kedvelik.

– A dísznövények is hasonlóan kelendők?

– Igen. Ezekből sajnos most már nem is tudnék adni. A tasakos tuját például napok alatt elvitték. Az a tapasztalat, hogy főként az újonnan épített házak köré szívesen telepítenek dísznövényeket, főleg tuját, mert ez esztétikussá teszi a környezeteket, sőt esetenként a kerítést is helyettesíti.

– Az eladótérben bőven láttunk szőlőt is.

– Ugy tűnik, a szőlőtelepítési kedv meglóduit. Az elmúlt évek pangása után

az idén nagyon jó forgalmat bonyolítottunk le. Jelenleg húsz fajtából lehet választani. A legnagyobb kereslet

Nagy választék a lerakatban

a csemege szőlők iránt mutatkozik, csak ebből 13 fajta van raktáron. Persze,

azért minden igényt nem tudunk kielégíteni. A napokban egy idősebb bácsi nohát szeretett volna vásárolni, de ezzel nem tudtam szolgálni, ilyen már nem tartunk a készletben –

mondta mosolyogva dr. Horváth Lászlóné. Z. T. I.



Bőséges a választék.

(Szakony Attila felvételei)

Eredményeire alapozza

– Rekonstrukciós munkáink az idén is fontos szerepet játszottak. Új vezetékét saját beruházásból nem készítettünk. A zalaegerszegi városban sok a tennivaló, de az igényekhez képest az anyagi lehetőségeink korlátozottak.

Ezeket a gondolatokat Veszelyi Ferenc, a Kögáz műszaki vezérigazgató-nyeltesse fogalmazta meg.

– Ebben az évben 17-18 kilométer vezeték rekonstrukciójára kerül sor. Ezek jó része október 15-ig elkészült, a zalaegerszegi Landorhegyi úti lakótelep elosztóvezetékeinek a kivételével. Két helyen környezetvédelmi problémánk van. Az egyik a zalaegerszegi I-es fogadó, a másik a veszprémi II-es fogadó. Mindkét helyen az okoz nehézségeket, hogy a gázszabályzók nagy terhelésen üzemelnek és ebből adódóan zajosak. Új megoldást keresünk a Budapesti Műszaki Egyetemmel közösen. Itt határidő módosítást kellett kérnünk és várni kell a téli időszakra, amikor a fokozott terhelés „belép”.

– Milyen újdonságokkal szolgál a műszaki terület?

– Újszerű a megoldás, hogy a csatlakozó vezeték-

ket végig műanyagból építjük az épület falán, egészen az elzárószervevényig. Ezáltal olcsóbbá, és rendkívül gyorsá válik a vezeték szakaszok kiépítése. Az építési kapacitást nem akarjuk fejleszteni, mivel az idegen vállalatok olcsóbban el-

végzik ezt a munkát. A jelenlegi kapacitást a hibajavításoknál és a rekonstrukciós munkáknál használjuk fel. A készenléti szolgálat munkájával elégedettek vagyunk. Minden szükséges felszereléssel rendelkezünk, ami az ideiglenes vagy végleges hibaelhárításhoz szükséges.

A műszaki létszám hiánytalan. Ez vonatkozik az üzemigazgatóságokra is. Jelentős a vállalati ösztöndíjasok száma. Az idén munkába lépett négy fiatal mérnök hat hónapos gyakorlati idejét most tölti. Újszerű, a gyakorlóidejük alatt, hogy egy hetet a szakterületükhöz tartozó vezérigazgató-helyettes mellett töltenek, a vezetői munka megismerése céljából.

Serfőzők

A Nagykanizsai Sörgyárban ez év őszétől – immár harmadik alkalommal – beindult az ágazati serfőző tanfolyam. A 21 tanuló közül 15 kanizsai, 6 vidéki. A fiatalok az egyik oktatási héten elméleti, a másikon gyakorlati ismereteket tanulnak. Az oktatást a vállalat közép- és felsőfokú szakemberei végzik. A gyakorlati oktatásnak a malátagyár, a fermentációs üzem, a pack és a hordófejtő, valamint a szűrő üzemek a színterei.

Az elméleti ismeretekre 420, a gyakorlatira 540 órát fordítanak összesen. A felügyeletet ellátó Budapesti Bercsényi Miklós Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakmunkásképző elégedett e képzésforma nyújtotta ismeretekkel, – erről tájékoztattak bennünket a vállalat illetékesei. A vizsgákra 1991 júniusában kerül sor.

– Mi a helyzet a gyártás területén?

– A hagyományos Kögáz szerelvények gyártása tempósan halad. A közelmúltban újabb szerződést írtunk alá egy NSZK-beli céggel. Megállapodásunk értelmében új termék „lép be”. A németek műszaki ellenőrzései után kezdődhetnek el a szállítások.

– Előretekintve 1990-re,

a Kögáz jövő évi tervét

mi a helyzet?

– Megkezdtük az 1990-es terv elkészítését. Az első lépcsőben a rekonstrukciós igények felmérése megtörtént. Ez háromszorosra a lehetőségeinknek. Az üzemigazgatóságaink főmérnökeivel fontossági sorrendet akartunk megállapítani, sajnos sikertelenül! Ezért közös megegyezéssel pénzügyi keretet határoztunk meg a négy üzemigazgatóság részére, a keret felhasználását az üzemigazgatósági főmérnökök határozzák meg. Az 1990-es évre a pontos pénzügyi keretet még nem ismerjük, az 1989-es év alapján tervezük a jövő évet a beruházások területén is.

Bödör Béla

Pártosodunk(?)

Tagtoborzás a kanizsai pártoknál (2.)

ÚJ MAGYAR
SZOCIALISTA
MUNKÁSPÁRT

Eddig a Zrínyi út 35. szám alatti párhelyiség a reformkörsők oroszlanbarlangja volt. Itt születtek meg azok a gondolatok, amelyek először a Zala megyei pártstruktúrát szüntették meg, majd az MSZMP-t. Most ugyanebben, a bazárudvari helyiségben tartja a hét munkanapjain 10-12, illetve 16-18 óráig pártszervező ügyeletét az új MSZMP. Itt gyűlnek össze azok a nyugdíjasok, akik negyvenéves hitüket nem engedik veszni hagyni. Érzik, a kongresszus csak egyik feladatát teljesítette. Lebontotta az állampártot, de nem teremtette meg az újat. És persze nem értik, hogy ha Keleten és Nyugaton is működnek kommunista pártok, miért nem lehet ez így Magyarországon. Az irodába lépésemkor csendes politizálás folyik. A kérdésekre Orosz László és Lőrincz László tagszervezők válaszolnak. Hogyan és mikor döntöttek úgy, hogy maradnak az MSZMP-ben, azaz újjászervezik a pártot?

Az MSZMP I-es körzetének alapszervezeti vezetősége döntött úgy, hogy összehívja a párttagságot. Mondják el ők, hogyan akarnak a továbbiakban élni, dolgozni és politizálni ebben a városban. A véleményeket meghallgatva jutott arra az elhatározásra, hogy marad az MSZMP szervezete. Tehát ott kíván tevékenykedni, ahol eddig is dolgozott és tette a magáét. - Csak az eddigi párttagokat várják, vagy jöhetnek pártonkívüliek is?

- Nagyon szívesen látunk itt mindenkit - munkásokat, parasztokat, értelmiségieket -, akik az MSZMP-vel akarnak együtt dolgozni a társadalomért. Az egész társadalomért, mindenkiért, mint ahogy ezt az MSZMP is tette. Mert továbbra is dolgozni kell az emberek felemelkedéséért, szociális biztonságáért, kulturális és politikai fejlődéséért. Ez így egy program elnagyolt fővázolás. Erre szólítottuk fel párttagjainkat, és ezzel hívjuk magunk közé a hasonlóan gondolkodókat is.

- Eddig mennyi a taglétszámuk?

- Pontos nyilvántartást vezetünk. Csak azokat tekintjük belépettnek, kik aláírásukkal nyilvánították szándékukat. Így huszonheten vagyunk. De szá-

mosan jelentkeztek már telefonon is. Mi engedjük az embereket gondolkodni. Megérjük, hogy sokan még nem tudtak dönteni.

- A mai politikai helyzetből kiindulva, nagyon érdekesnek tűnik, hogy az MSZP-nek van vezetősége, de nincs tagsága, Önök pedig szerveződnek, de még csak jelöltjeik vannak.

- Igen. Mi tartjuk magunkat a régi szervezeti szabályzatunkhoz. Ezért megtartottuk tagkönyveinket és fizetjük a tagdíjakat is. A mostani elbizonytalanodott helyzetben kikerjük a tagság széleskörű véleményét, de elfogadjuk és várjuk a felsőbb vezetés döntéseit. Sajnos eddig elég enyhe támogatást kaptunk. Igaz, nagy segítségünkre volt a Népszabadság 1989. okt. 21-i párt-szervezési felhívása, amihez csatlakoztunk is. Számunkra

nagyon tetszett a nov. 7-i megemlékezés, ami Budapesten történt az új szerveződés részéről. Erőt merítettünk belőle, és azt szeretnénk, ha minél több ilyen megnyilvánulásuk lenne, mert ez sokat segítene a vidéki párttagoknak. Ennek az országnak nagy szüksége van arra, hogy valaki föl vállálja a munkások érdekképviseletét. Ezért kellene, hogy fölkarolja a felsőbb vezetés az alulról jövő kezdeményezéseket. Nemcsak országos szinten, de a megyéknél is, és ha Nagykanizsán a taglétszám úgy alakul, itt is létre kell hozni ezeket a vezetési szinteket.

- Mostanában nem könnyű kommunistának vallani magát valakinek. Mit éreznek ebből?

- Mi minden szitkozódást és fenyegetést visszautasítunk. A sértegetéseket, a durva kirohanásokat nem vesszük tudomá-

sul! Nekünk egyszerű párttagoknak nincs miért lehajtott fővel járni. Mi, és a párt is, a súlyos hibáktól elhatároljuk magunkat. Most is, ahogy tettük ezt a múltban is. Ezt így kell tudomásul venni. Nagyon sokat tettek ezért az országért, a munkásokért, a parasztokért, az értelmiségiekért a kommunisták. Nincs hát miért szégyenkezniük. Mi ilyen szellemben akarunk tenni ezért a városért, a demokratikus fejlődésért. Ott kívánunk lenni minden fórumon és hallatni akarjuk szavunkat.

Az új MSZMP az irás befejezése óta tovább szerveződött. Már négy alapszervezetben 80-100 fő tevékenykedik. Elhatárolják magukat attól, hogy egy új állampárt föltámasztásán fáradozzanak. Céljuk egy határozott kommunista vonal megjelenítése.

Dóró János

Új helyen a kádfürdő



Az átalakított „Park” étterem.

(Fotó: Szakony Attila)



Az utolsó simítások.

Ne ijedjenek meg azok a törzsvendégek, akik november utolsó napjaiban zárva találják a nagykanizsai tisztsági kádfürdőt: átmeneti állapotról lesz szó csupán. A Csányi utcai létesítmény ugyan végleg megszűnik, ám december elsejétől új helyen, az e célra átalakított egykori Park étterem épületében (felső képkönnön) folytatja működését a kádfürdő. Mint megtudtuk, a változtatást két ok motiválta. A több évtizede létező tisztsági fürdőt egy viszonylag kis létszámú réteg - a fürdőszobával nem rendelkezők - igénye miatt tartották fenn, s csekély forgalma miatt igencsak ráfizetéses volt. Gazdaságosabb lesz, ha az uszoda szomszédságába kerülve az ott

üzemelő rendszerről kapja a fűtést, s az eddigi kihasználatlan-ságból okulva kevesebb számú káddal működik majd. A másik ok a gyakorlatiasság: egy komplexumban, a meglévő uszoda-fürdő részeként működve az idős emberek is könnyebben kerülhetnek a különböző szolgáltatásokhoz, gyűráshoz, pedikűrhez, fodrászathoz, büféhez. A nyitvatartási rend a kialakult látogatói gyakorlatnak megfelelően alakult, (keddtől péntekig reggel nyolctól kora délutánig); a belépőjegyeket a téli időszakban a fedett uszoda, nyáron a strand pénztáránál válthatják meg a vendégek, akik közül a 70 éven felüliek - személyi igazolványuk felmutatásával - ingyen vehetik igénybe a kádfürdőt.

Jön a General Electric

Jelentős változások a Tungstramnál

Országosan is nagy jelentőségű gazdasági folyamat közeledik a befejezéshez a Tungstram Rt-nél. A közelmúltban nyilvánosságra hozott hír szerint a General Electric, a világ egyik legnagyobb fényforrásgyártó cége megvásárolta a részvények 50 százalékát és még egy részvényt, így a részvények tekintetében abszolút többséggel rendelkezik. Ez azonban csak a végeredmény, amelyet több nagy jelentőségű esemény előzött meg. Arra kérjük Musits Ferencet, a gyár főkönyvelőjét, hogy mutassa be a főbb állomásokat.

– 1987-ben indult a dolog – emlékezik vissza Musits Ferenc –, amikor is a Tungstram felkérése alapján a Price Waterhouse angol cég egy megvalósíthatósági tanulmányt készített a részvénytársaság nemzetközi részvénytársaságként való működésének lehetőségéről. A fenti cégről tudni kell, hogy az angol miniszterelnök gazdasági tanácsadóinak köréhez tartozik, és a magyar pénzügyminisztérium őket bízta meg, hogy tegyenek javaslatokat a számviteli rendszer korszerűsítésére. A tanulmány elkészült és ennek eredményeként 1989. májusában a Tungstram nemzetközi részvénytársaság lett. A nyugat-európai bankokból álló Girozentrale konzorcium megvásárolta 110 millió dollárért a részvények 49,65 százalékát. Közbevetőleg elmondanám, hogy a Tungstram a PW-t bízta meg az 1989-es mérleg felülvizsgálatával és hitelesítésével is.

– Mi a különbség a pénzügyminisztérium és a Price Waterhouse mérleg-felülvizsgálata között?

– Van egy alapvető különbség. A pénzügyminisztérium a lezárt gazdasági évet vizsgálja, amíg az angolok év közben is vizsgálják, elemzik a folyamatokat.

– Úgy tudjuk, hogy az általuk végzett munkára sokan voltak kíváncsiak.

– Igen. A Tungstram európai fiókhálózatának gazdasági vezetői nemrégiben Budapesten egy elméleti tájékoztatót vettek részt. Ezt követően Baracska Ferenc a cég pénzügyi straté-

giai igazgatója vezetésével Nagykanizsára látogattak, ahol konkrét tájékoztatást kaptak a PW által végzett munkáról, hiszen ők akkor már tíz napja a gyárban tartózkodtak, vizsgáloztak. Örömmel mondhatom, hogy mindent rendben találtak.

– Hogy mentek tovább az események?

– Amikor a nyugat-európai bankkonzorcium megvásárolta a részvényeket már sejthető volt, hogy tovább fogja adni azokat, hiszen a bank nem „szakmai” cég, neki az a célja, hogy a tőkét forgassa. A General Electric növelni akarja jelenlétét az európai piacon, ehhez kereste a lehetőségeket. Szóba került az is, hogy esetleg Portugáliában és Amerikában létesít üzemet, hogy végül mégis a mi részvényeinket vásárolta meg, abban valószínű két dolog játszott közre. Az egyik az, hogy nálunk megvan a termelési, technikai alapok, s erre könnyebb ráépíteni, mint a nulláról indulni. A másik csak sejtés: így kisebb lesz a konkurencia, hiszen eddig a Tungstram is konkurenciát jelentett.

– Gondolom a General Electric szakemberei körülnéztek a gyárban is.

– Természetesen. Az elmúlt egy-másfél hónapban három alkalommal is jártak nálunk. Többek között itt volt az európai hálózat vezetője és Stephen Rabinowitz úr a konzern műszaki igazgatóhelyettese. Nem egyedül jöttek, hozták magukkal a szakmai stábot és mindent alaposan szemügyre vettek.

– Beszéltek-e arról, hogy milyen tapasztalatokat szereztek?

– Több mindenen csodálkoztak, elsősorban azon, hogy miért ilyen szerteágazó a gyár tevékenysége. Számukra szokatlan volt pl. az, hogy miért foglalkozunk a gyáron belül kommunális tevékenységgel, az utak, zöldterületek tisztán tartásával. Nem értették, hogy miért van a gyárnak a szállításhoz külön tehérgépkocsi parkra és gépkocsivezetőkre szüksége. Náluk ezeket a feladatokat külső kommunális illetve szállító-vállalatok oldják meg.

– Milyen fejlesztések várha-

tók az üzlet véglegesítése után?

– Konkrét dolgokat egyelőre nem tudunk, de biztos hogy a technológiában és a szervezetben egyaránt várhatók változások. A saját területemről hadd mondjak egy példát: rendkívül fejlett számítástechnikai rend-

szerral rendelkeznek, s ezt nyilván alkalmazni fogják nálunk is. Ez annyira fejlett, hogy az üzleti év mérlege, január 10-re készen van, s ez csak úgy lehetséges, ha a számviteli feldolgozás év közben naprakész állapotban van.

Z. T. I.

A jogtanácsos is vállalkozott

Gazdaságunk jelentős átalakulás és változás előtt áll. Társadalmunk, amely ezeknek a változásoknak hordozója és befogadója, egyre inkább a sűrűség, a türelmetlenség állapotában él. Fontos szerepet játszanak az értékfolyamatok, a pénzügyi folyamatok és ezek mozgástörvényei, amelyek hatnak a gazdaságra. A vállalkozások korát éljük. Vállalkoznak magánszemélyek, szervezetek. Ehhez a megváltozott helyzethez alkalmazkodva – ami egyébként tudvalevőleg a jövő útja – mit csinál egy rugalmas, jogászokból álló gárda? Természetesen vállalkozik. Mégpedig arra, hogy az egyéni illetve a társas vállalkozási tevékenységeket folytató magánszemélyek és gazdálkodó szervezetek jogi ügyeit képviselje és intézze.

Zalaegerszegeen működött a Zala Megyei Ipari Szövetkezetek Jogi Irodája, mely a KISZÖV ipari tagszövetkezeteinek jogi feladatait látta el egészen ez év nyaráig. Az előbb említett változások megkívánták az irodától is a profilváltást, így július 1-től átalakult a 126. Számú Jogtanácsosi Munkaközösséggé. A nagykanizsai kirendeltség irodája az Erkel Ferenc Olajipari Művelődési Házban található, ahol dr. Kovács Lóránt jogtanácsos várja az ügyfeleket.

– Milyen feladatok megoldására vállalkozott a munkaközösség, így a nagykanizsai kirendeltség?

– Részletesebben talán túlságosan is száraznak tűnnek a feladatok, de megpróbálom összefoglalni. Foglalkozunk például az új társasági törvénynek megfelelő társaságok megalakításával, jogi ügyeinek intézésével, belső szabályzatainak elkészítésével, jogi tanácsadással, bíróság és más hatóság előtti képviselettel, szerződéskészítéssel, anyagi és fegyelmi eljárásban való közreműködéssel, gazdasági döntések előkészítésével.

– Eddig milyen ügyekben keresték el az irodát?

– Többen érdeklődtek az új vállalkozási formák, például kft-k megalakítása felől. Egyre gyakoribb az olyan esetek száma, amikor magyar állampolgárok tanácsért fordulnak hozzánk, ugyanis külföldi tőkés társulva szeretnének vállalkozni. Aztán a közelmúltban volt egy érdekes esetem. Egy magánszemély a bőrbetegségek gyógyítására alkalmas készítményeinek szabadalmát akarta hasznosítani közreműködésem segítségével, úgy, hogy vagy gyártófelet kellett volna keresni

vagy a szabadalmat el kellett volna adni. A probléma ott volt, hogy a szabadalom nem volt véglegesen bejegyezve, nem bizonyított a készítmény gyógyító hatása. Közöltem az ügyféllel, hogy a további együttműködésünk érdekében a szükséges vizsgálatokat el kell végeztetni. A kapcsolatunk nem sokkal utána megszakadt, az okokat nem kívánom részletezni a titoktartás kötelezettsége miatt.

– Mennyire vállalkozó szelleműek az emberek, melyek a leggyakoribb vállalkozási formák, amelyekért tanácsért és segítségért fordulnak az irodához?

– A városban rengeteg gmk működik, képviselőik legtöbbször az év végi kötelező társasági szerződés módosítása miatt keresnek meg. Azonkívül nagy az érdeklődés a kft-k megalakítása iránt. Az emberek nagy többségénél érezni egyfajta bizonytalanságot, arra nézve, hogy az alakuló piac szabad helyét most kell elfoglalni. Magyarán akinek tőkéje van, szeretné befektetni a legnagyobb körülményekkel. Megbizom ügyeinek intézése során az előbb említett bizonytalanságot a közintézményeknél is tapasztalom. Ezen azt értem, hogy az ügyintézők adott esetben nem merik vállalni a döntési felelősséget. Magánszemélyek is megkeresnek nem vállalkozási jellegű problémáikkal, ezek ügyintézésében nem vállalhatok szerepet, mivel a munkaközösségnek ezt a fajta tevékenységét a jogszabály nem engedi meg. Ezt azért mondom, mert volt már arra példa, hogy egy idős bácsi az államotított ingatlanjait szeretné volna visszakapni vagy ezekért kártérítést követelni az én közreműködéssel.

– Tevékenysége során milyen hiányosságokat tapasztal a gazdaságban?

– Meglátásom szerint, hiányzik egy olyan összehangolt jogi, pénzügyi, piackutatási, befektetési tanácsadó szervezet, amely a vállalkozókat teljes egészében kiszolgálja. Most lehet, hogy úgy tűnik, mintha az iroda ellen beszélnék, hiszen jogosan tehetné fel a kérdést, hát nem ez az iroda célja? Mivel nekem csak jogi végzettségem van, ezért a pénzügyi piackutatási ismeretekkel nem rendelkezem, így szükség lenne egy közgazdászra.

– Ha Önnek felesleges tőkéje lenne, mire fordítaná?

– Az iroda fejlesztésére. Számítógépet, fénymásológépet vásárolnék, és kicsinosítanám az irodámat.

Dónay Nóra

Göndör- portré

A közösségért
önzetlenül

Csak
rátermetten

Családjért
vagyok

Tizennyolc éve került a Ködázhoz Göndör István okleveles üzemgazdászként. A gyakorlat éveiben – az első hat évben – tervezési elnöki munkakört töltött be. 1977-től osztályvezető helyettes, még az év őszétől osztályvezető. Ebben a beosztásban dolgozik most is.

– Szinte kedvtelésnéként szeretem szakmámat. Ezen belül a belső érdekeltiségi rendszereket és a vállalatban belüli önállóságot tartottnak nagyon fontosnak. 1973-ban aktív részese voltam vállalatunk belső érdekeltiségi rendszere létrehozásának, amit évről évre közösen fejlesztünk tovább. Mindez sok konfliktust, de örömet is jelentett a számomra. Itt kapcsolódik lényegében a gazdasági munkám a politikaival. Nagyon fontosnak tartom a konfliktusok megoldását, mivel az adott munka így jelenthet örömet, sikerélményt.

– Mikor került szorosabb kapcsolatba a politikával?

– Lehet, hogy romantikus vagyok, de büszkén vallom, hogy olyan családban nevelkedtem, ahol elfogadott erkölcsi norma volt a közösségért önzetlenül végzett munka. Szüleim a munkájuk és a családi nevelés mellett mindig szakítottak időt az MSZMP-re, a népfrontmozgalmra, útravalót kaptam. Otthon tanultam meg, hogy az őszinteség, a becsület és a kitartóan jól végzett munka hosszú távon kivívja a környezet megbecsülését. Szóval az indíttatást a családtól adta!

– Miben látja az új párt létét, programját?

– Az alapszabályban az alulról való építkezést, a településekre történő súlypontátelhelyezést, a vallásos emberek helyét a partban, az új tagdíjrendszer kialakítását, a nyilvánosság bevonását és a platformok szövetségét kell „élelni” megvalósítani. A programnyilatkozatnak tartalmaznia kell a békés átmenet, a tulajdonreform, az igazságos szociálpolitika, a tudomány és oktatás helyének, a teljesítőképesség piacgazdaságnak a témakörét.

– A reformkörnek milyen szerepe van Nagykanizsa város életében?

– Városunkban 1989 március 3-án alakítottuk meg az MSZMP városi reformkörét. A kezdeti gondok után találtunk helyet, létszámunk stabilizálódott. Ugy vélem ez sokunk számára a „nagy” találkozást jelen-

A többpártrendszerben a szavaknak súlya lesz...

tette. Reformkörünkben nagyon jó légkörben aktív politizálás folyik. Kezdetből kapcsolatban vagyunk az országos mozgalommal. Részt vettem a kecskeméti Reformműhely, a szege-di, a budapesti országos és számtalan regionális találkozón is. Aktív részese lehettem a Zala megyei – július 29-i – pártértekezletnek, ahol megszűntették a megyei pártbizottságot, teljesen új struktúrát hoztunk létre, amely az alulról építkezés jelképe lehet. Ez a párt többé nem nyújt védelmet elvtelenül, nem helyez el senkit „érdemek”, rátermettség nélkül! A vezetőket hívjuk tagként, de nem vezető funkcióba!

– Szűk egy év távlatából milyen tapasztalatokat szerzett?

– Jó volt látni, hogy a párttagok elhiszik, hogy a kongresszuson elmondhatják véleményüket, de tükrözötte számomra azt a korábbi tapasztalatot amelyet egyben nagy társadalmi problémának is tartok: az a cselekvőképzetlenség, a döntésképtelenség! Néha nagyon megrettentek a felelősségtől ez eleinte bosszantott, később azonban megértettem: – miért lennének mások, mint a környezetük, amely küldte őket? Határozatlanok voltak. Meggyőződésem, hogy a többségnek meg kell tanulnia, hogy a többpártrendszerben a szavaknak is súlya van. A kimondott véleményét valamilyen cselekvésnek kell követnie. Nem lehet könnyelműen bírálni és utána meghátrálni a döntéstől.

A kongresszus után sajnos csalódott vagyok. Reméltem, hogy az itthoniak figyelemmel kísérik a kongresszus eredményeit és az észrvek diadalmasodni fognak az érzelmek fölött és a változást akarók, abból részt vállalók gyorsan jelentkeznek a Szocialista Pártba. Segítenek megértetni a párttagokkal és a partonkivüliekkel az új programot és alapszabályt. Sajnos nem ritka az ilyen észrevétel: „csináljátok meg, várunk még egy kicsit.” Meddig? – amíg valaki ismét kikaparja a gesztenyét? A demokrácia kibontakozása nélkül sohasem lehetne volna küldött az MSZMP kongresszusán. Örömmel fokozta, hogy az általam is képviselt két témát – az alapszabályt és az új tagdíjrendszer elfogadta a kongresszus.

– A plusz elfoglaltság bizonyára a család egyetértésével is találkozunk...

– A közösségi élet mellett számomra nagyon fontos a családi háttér, a három gyerekkel. Feleségem lassan tudomásul vette, hogy nekem éltető elemem a közösségért végzett munka. A gyerekek már kis koruktól megszokták, hogy az átlagnál kevesebb időt tölthetnek velem, de gyorsan kialakult a házirend, a rövid időben is nagyon intenzív az együttlétnünk.

– Mit szólna hozzá ha a város képviselőjének jelölnék?

– Nagy megtiszteltetésnek érezném. Csak a szakmai mun-

kám folytatása mellett vállalnám.

– Tudna-e mint képviselő a pártok fölé emelkedve valamennyi választó pártatlan képviselője lenni?

– Amikor párttag lettem a közösségért végzett munka vezérelt. Párttagként sem a szűk tagság, hanem a környezetem és a társadalom adta meg végső indíttatást. Fontosnak tartom, hogy a parlament találja meg helyét feladatát. (Az ún. „kerítéspercek” nem a parlamentben kell tárgyalni. Meg kell találni a helyi önkormányzatok helyét és tevékenységi körét megföldíteni új találmással. Konkrétan érzem; mint vidéki állampolgár – a vidéki magyarság helyzetének javítását, a város és a falu közötti eddigi – rosszul sikerült esélyegyenlőségének a javítását. Az új parlamentnek megfelelő háttérrel kell biztosítani a szakértői kormány számára, amelyek a felemelkedésünk zálogai. Nem lemondva a folyamatos és szigorú ellenőrzésekről. Ismerem a még ellenlényeknek nevezett pártok programját sok azonosság található a szocialista párt programjával, ezért úgy vélem, hogy az együttműködés csak a hajlam kérdése és az ő segítségük is kell ahhoz, hogy a ma még pártonkívüli választópolgárok érdekeit is képviselhesse egy képviselő. A megyei új pártstruktúra kialakítása is több volt, mint szűk párterdek.

Bödör Béla

Mátyás király Kanizsán

November 24-én Mátyás király Nagykanizsán „járt”. No, nem igazságot osztani vagy a helyi hatalom visszasszágait megtorolni, hanem az úttörőházban várát avatni.

„Holló a pajzson” címmel nagyszabású történelmi játékot indított az Országos Úttörőelnökség ebben a tanévben. 18 úttörőcsapat 43 rajjal nevezett be – nemcsak Kanizsán, hanem a város környékén is, s a Fabik Károly Úttörőház felöltözött vezetőisége és baráti köre örömmel vállalta el a közösségi játék irányítását.

Szeptembertől májusig tart a sokszáz gyerek nemess viadala. Korabeli címer elkészítésével neveztek be, majd „Pannónia dicsérete” címmel szavalóversenyre került sor.

Bizton reméljük, hogy igazgatómmal készül minden kisdobos és úttörő, ki érdeme szerint eljut januárban a Centrál Etteremben rendezendő „Udvarhölgy bál”-ba. Készül, hogy jelmezét, frizuráját, mókás kedvét megmutassa, elnyerhesse a „legszébb lovag vagy udvarhölgy” megtisztelő címet. A király színe elé járulhat minden igazmondó juhász, ki mesemondásban jeleskedik. Hogy szavamát egymásba ne öltsem, elmondom, hogy a tél derekán a király tehát ismét meglátogatja városunkat. Ezután csak emléket hagyja a kanizsai gyerekek szívében, mert az egymás után következő programokban: a „Bibliotéka Corvinában”, a XV. századi mesteremberek vetélkedőjében, és lovagi párviadalban már nem vesz részt. Nem

vesz részt, de megrendezheti minden úttörőcsapat a saját budavári vigasságát, kockázhatnak, golyózhathatnak, malmozhatnak, pörgettyűzhetnek az iskolákban a gyerekek, úgy, ahogy hétköznapon és ünnepeken elődeink Budavárában tették.

Nem tudom, hogy miként sikerül majd a közösségi játék, de egyet biztos leírhatok előre:

„SEMILYEN DIKTATURA MARADVANYAI” nem fogja befolyásolni a gyerekeket, meg az úttörővezetőket. Megnyugtatok minden felnőttest, hogy a Játékba a „LEGTISZTABB ÖNKÉNTESSÉG” alapján neveztek be a gyerekek. Lesznek „SZIMBOLUMOK ÉS SZERTARTÁSOK”, mint az úttörőmozgalm fennállásának több mint 4 évtizedében annyiszor, de ezek nélkül még a felnőttek élete is sivárabb lenne. Miért fosztanánk meg ezektől a gyerekeket? Azok a pedagógusok, kik együtt játszanak a gyerekekkel, nem kapnak ezért a munkájukért – de nem is várnak prémiumot, nyereségrészesedést, sokszor még dicsőítő szót sem. Edzettek ők nagyon. Megedzette őket az ingyen vagy fillérekért végzett korrepetálás, vándortáboroztatás, értetlenkedő oktatási rendszer, okoskodó szülő. Nem ígérik, hogy megjavulnak, DEPOLITIZÁLJÁK az iskolát. De megígérik és megüzenik minden pártnak és szervezetnek, hogy Mátyás király szellemi örökségét terjeszteni fogják. Bonfini szavaival: biznak abban, hogy a csarkodások helyett elő majd újra a nagy király ideje, „...ki feikutat-

ta és szegődtette, ha valaki a mesterségében kiváló volt; kedvelte a csillagászokat, orvosokat, matematikusokat, jogászokat; még a varázslókat és bűvészeket sem vetette meg. Soha semmilyen mesterségűeli jártasságot le nem nezett.”

November 24-én az úttörőházban fogadta a színe elé járuló urakat, hölgyeket, kanizsai polgárokat. Maga győződött meg arról, hogy a mesteremberek jó munkát végeztek-e a cölöpvár felállításánál. Szóba eleget János favágó furulyázó gyermekével; nem azért, mert a hangos szóra fülelt, hanem azért, mert a gyermek apjának a legnagyobb érdeme az volt: kiválóan végezte munkáját a mesteremberek között.

Elgondolkodtam, hogy körülöttem az a sok kis gyerek – elsősorban a Hunyadi János Általános Iskola tanulói, kik ügyes történelmi játékkal meglepeleltették a kor minden jeles figuráját – felnőve mit lát majd a jövő Magyarországon. Ha gondtal és szorgalommal növeli műveltségét, dicsérik-e tudását és olvasottságát? S ha összeül a királyi (mit nem mondom?) tanács, a semmitmondás és fecsegés kap továbbra is helyet? A külföldi követek sokok esztendő után megintcsak azt látják, hogy a magyaroknál a szóbeszéd és a pletykázás van szokásban?

A cölöpvárát avató, kanizsai polgár szerepét játszó gyermek felnőve talán érteni fogja egymást, lesz különbség beszédben, nem ugyanazok a kifejezések ugyanaz a hangsúly uralodik mindenütt.

Büki Pálné

Kutatók Kanizsán

Nagykanizsán több, mint tíz éve működik egy kis kutatógárda a Pécsi Akadémiai Bizottság Társadalomtudományi Albizottságának keretében. A „Kutatók Kanizsán” című sorozat e csoport tagjait kívánja bemutatni.

Dr. Horváth László, a Thury György Múzeum igazgatója régész, kelta-kutató. Tudományos munkásságát az ország határán túl is ismerik. Aktív szerepet vállal a város közéletében, elfoglalt ember.

– Idén éppen 30 éve veszek részt ásatáson. Először 1959-ben a nyári szünetben mint gimnazista, dolgoztam a Balaton Múzeumban. Ekkor már az volt a célom, hogy régész legyek. Érettségi után ötször jelentkeztem a bölcsészkarra, de nem nyertem felvételt. Eközben mint ásatási munkás, ásatási munkavezető, majd mint restaurátor dolgoztam a keszthelyi múzeumban. 1970-ben – diploma nélkül – kineveztek muzeológusnak az addig megjelent publikációm révén. Ezután sikerült egyéni levelezőként bejutnom az ELTE történelem-régészet szakára, amelyet 1975-ben a munka mellett elvégeztem. Akkor kerültem Nagykanizsára. Elsődleges feladatomban volt a város és környéke régészeti lelőhelyeinek feltérképezése. Több, mint félszáz különböző korú helyen végeztünk, tervásatást. Az ad-

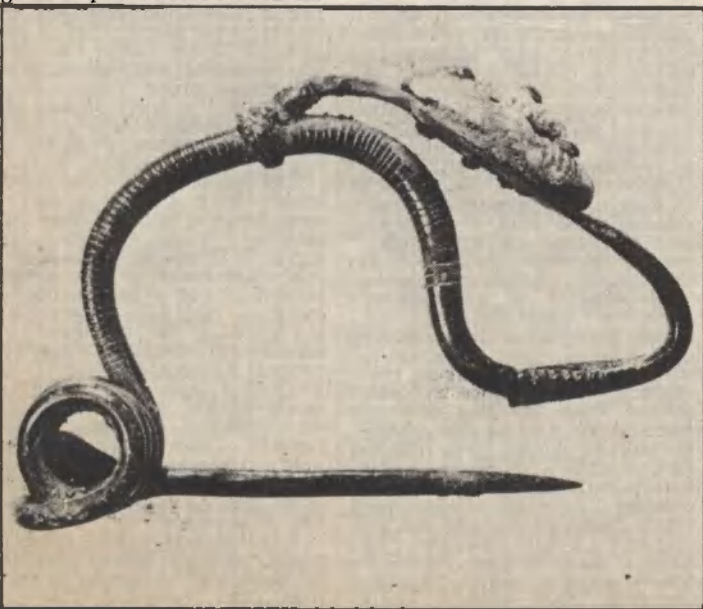


Horváth László egy gazdag római urnasírral Magyarszerdahelyen.

dlg fehér foltnak tartott Dél-Zalában ma már 567 régészeti lelőhelyet tartunk nyilván. A terület leletgazdagságát igazolja az a 90000 darab tárgy, mely a Thury György Múzeum anyagát gyarapítja. (1975-ben 7000 leletünk volt)

– Van-e kendvenc kutatási területe?

– Titkos szerelmeim a



Koralldíszítésű ruhakapcsoló tű Magyarszerdahelyről, a kelta temető egyik sírjából.

kelták, de az ásatások során előkerült más korabeli leletek gazdagsága arra inspirált, hogy ne csak a keltákkal foglalkozzam. Az egyetemen öskorosként végeztem, doktori címetem ókorból szereztem meg a magyarszerdahelyi kelta és római temető feldolgozásával. A kandidátusi fokozat

keszthelyi múzeum-igazgatóval együtt, képviseljük. A bizottság azért alakult meg, hogy Dél-Dunántúl főbb régészeti kutatásait koordinálja, egy-egy jelentősebb munkáról üléseket tartson, az eredményeket minél szélesebb körben megismertesse. 1987-ben Zalaegerszegen a kis-bala-

A
kelták
fürkésze



Kelta edény Magyarszerdahelyről.

elnyeréséért Dél-Zala későbronzkorával foglalkozom. Éppen emiatt a jelenlegi kutatási területem 1600 évet ölel át – a későbronzkortól a rómaikor végéig.

– Mi indokolja témaválasztását?

– Az elmúlt tíz évben nagyon sok olyan helyen végeztünk ásatást, ahol későbronzkori telepeket és temetőket találtunk. A Dunántúlon nagyon kevés ilyen kort érintő hiteles feltárás van, így e leletek alapján teljesen új megvilágításba kerülhet a Dunántúl bronzkori története. Ez a munka még legalább két évet vesz igénybe, mivel nemcsak leírom, hanem saját magam is rajzolom a leleteket.

– Munkája mellett részt vesz a PAB kanizsai tagozatának tevékenységében. Hogyan kapcsolódott be ebbe a kis közösségbe?

– A PAB Társadalomtudományi Albizottságának megalakulásakor tagja lettem, de mellette részt veszek a Régészeti Albizottság munkájában is, ahova 1986-ban – szintén a megalakulásakor – kértek fel tagnak. Zala megyét hárman, Vándor Lászlóval, a Göcsei Múzeum igazgatóhelyettesével és Müller Róbert

toni feltárásokat bemutató konferenciára került sor, míg e terület somogyi oldalának ásatásairól tavaly volt egy beszámoló Kaposvárott. A jövő évben városunkban lesz tudományos konferencia Kanizsa török uralom alóli visszafoglalásának 300. évfordulója alkalmából.

– Jövőbeni feladatai közül már említette a kandidátusi munkáját és a tudományos ülés rendezését. Milyen tervei vannak még?

– Az évfordulóhoz kapcsolódva terveink egy nagy kiállítás, melyet Kanizsa középkori történetéről készítenénk a Városi Képtárban. Jövőre szeretném folytatni az inkei sírkápolna melletti, elsősorban római település, villagazdaság feltárását. És említettem, hogy Nagykanizsára kerülésem óta térképezem Dél-Zala régészeti lelőhelyeit. E munka összegzése lesz – az országos sorozatként megjelenő – Nagykanizsa és környékének régészeti topográfiája, melyet szerzőtársaimmal – Vándor Lászlóval, Szőke Bélával, (Régészeti Intézet) – készítünk.

Horváth Iлона

Azt beszéli a város

... hogy a pedagógusok 1990. januári bérfelállításának aránya jelentős mértékben csökkenik, s hogy ezzel összefüggésben az oktatásügyi dolgozók valamiféle demonstrációra, esetleg sztrájkra készülnek.

– A pletyka annyiban igaz – mondja Tóth Lajos körzeti titkár – hogy a pénzügyminiszter a tervezett 20 %-os bérautomatizmust 16 %-ra csökkentette.

– Ennek ellentmond Glatz Ferenc miniszter tanévnyitó 60 %-os ígérete.

– A pedagógus szakszervezetnek még augusztusban sikerült elérnie, hogy a mintegy 2 milliárd forintot, melyet a Minisztertanács bérfelállításra megajánlott, 4 milliárd forintra emeltesse. Ez további 10 %-os béremelést jelent a mondott 16 %-os bérautomatizmuson felül. Ez összesen 26 %-os fejlesztést jelent.

– Ezek szerint Glatz Ferenc a saját álláspontját nem egyeztette a pénzügyi kormányzattal?

– Egyeztette. A 60 % úgy értendő, hogy azt az 1988 decemberi bére keli építeni. Ám ha mindent összeszámolunk, az egész messze elmarad az ígértéktől.

– Tehát januárban lesz béremelés, vagy nem?

– Lesz. 16 %-os automatikus, és 10 %-os rendkívüli béremelés.

– Ezt mindenki megkapja, vagy differenciálják?

– A szakszervezet differenciált elosztást ajánl, olyan értelemben, hogy a személyi bérfelállítás arányait az önálló iskolára bízta. Ez persze a munkáltató és a munkahelyi szakszervezeti bizottságok egyezkedésének lesz az eredménye.

– A városi szakszervezeti bizottság hogyan foglal állást? A 26 %-ot kielégítőnek tartja? Hiszen ha az infláció növekvő mértékét tekintjük, a csekély emelés nem old meg semmit sem.

Levél a miniszterhez

Glatz Ferenc

Művelődésügyi Miniszter Úrnak
Budapest

Tisztelt Miniszter Úr!

Tudomásunk van arról, hogy az Ön által még szeptemberben bejelentett januári bérrendezés – személyes garanciája ellenére – csak részben valósul meg. Tagságunk körében ez nagymérvű elégedetlenséget, elkeseredettséget váltott ki. Sokan úgy gondolják, elégük van a hitegetésből, valamint abból, hogy a pedagógusok jóhiszeműségével, türelmével, pálya- és gyermekszereletével ilyen mértékben évtizedeken át visszaéltek.

Az Ön bejelentése a társadalom jelentős rétegeit újból elelenünk hangolta, s mi ezt – bár keserűséggel – kénytelenek vagyunk elviselni. Ugyanakkor, ha kell, szigorúbb lépésre elszánva is készen állunk, vállalva ennek minden következményét.

Tényfeltárásunkkal segíteni akarunk Önnek!

A pedagógusokat a teljes elszegényedés fenyegeti, s az, hogy erőnket szétforgácsolva, másod- és harmadállásokat válalva tudjuk csak szinten tartani értelmiségi létünket. A tanévnyitó napján örömmel vettük derűt, optimizmust sugárzó szavait, hozzátesszük: nemcsak a béremelésre vonatkozókat.

Kérjük, most vegye Ön is komolyan szívünk mélyéből fakadó, lázadásba átsapó keserűségünket. Hívja fel a Tisztelt Kormány tagjainak figyelmét, hogy a szeptemberi bérrendezés még az inflációt sem fedezte, s bár a borítékban lett volna annyi, mint amekkora visszhangja volt országsszerte.

Tisztelt Miniszter Úr!

Tolmácsolva a szakszervezeti tagság óhaját, szeretettel meghívjuk Nagykanizsára. Kérjük, teljesítse kívánságunkat még az Országgyűlés soron következő ülészaka előtt, hogy az egyre sürgetőbb kérdésekre elsőkézből nyerjünk választ.

Nagykanizsa, 1989. november 8.

Tisztelettel:
a szakszervezeti tagság nevében a Pedagógusok
Szakszervezetének Körzeti Bizottsága
Tóth Lajos
körzeti titkár

– Mi sem értünk egyet az emelés mértékével. A gondot csupán az okozza, hogy mit fogadjunk el reális kompromisszumként.

– És mit?

– Az egyik lehetőség, hogy az ország helyzete figyelve ne követeljünk többet, vagy...

– Alig hiszem, hogy a pedagógus társadalom ezt elfogadja, hiszen az anyagi jellegű ágazatokban dolgozó szellemi foglalkozásúak bruttó átlagbére 16176 Ft, körülbelül a kétszerese a közoktatásban dolgozókéknak. Ez 7900 Ft. Elfogadhatatlan.

– Így van, csak hogy – ez bizalmi testületi értekezleteken is megfogal-

mazódott – tekintettel kell lennünk más rétegre is. Egyéni véleményem azonban, hogy éppen a kiáltó ellentét miatt kell a radikális bérfelállítást végrehajtani.

– Kering egy olyan pletyka is, hogy

amennyiben nem teljesül a 26 %-os, máris csökkentett arányú bérfelállítás, akkor a pedagógus társadalom tiltakozásra készül. Miről van szó?

– Kétféle lehetőség közül választhatunk – mondja Tóth Lajos. – Ez egyrészt városi szintű demonstráció lenne felvonulással, petíció átnyújtásával a városi tanács elnökének, másrészt tervezzük egy központi tiltakozást, amely azt jelentené, hogy képviselőink minden megyéből Budapestre utaznak, és a parlamenti ülés idején fejezik ki tiltakozásukat.

– Sztrájk szóbaejött?

– A veszprémi regionális tanácskozáson sztrájk is szóbaejött, de ennek mikéntje egyelőre kérdéses. A szakszervezeti központnak csak 20 millió forint tartalékalapja van, de az egynapos sztrájk fedezete is meghaladja a 100 millió forintot. A kanizsai bizottság azonban a demonstráció valamilyen formáját mindenképpen támogatja. Érveinket a miniszternek küldött levelünk tartalmazza.

– Publikálhatjuk ezt a levelet?

– Természetesen.



Magyar óra a Szabadság téri iskola I. B. osztályában.
Bakonyi Erzsébet

A történelem sodrában

(4. rész)

A Kedvenc presszó előtt várak a buszra. A 22-es érkezik.
- Jó ez a vasútállomásra? - érdeklődöm a buszra igyekvő bácsikától.

- Jöjjen csak, majd leszáll az Amerikánál!

- Köszönöm. A Véndiófától már nincs messze az állomás.

- Nekem az csak az Amerika - javít ki utazótársam. - Valamikor állandó vendég voltam, ott sok fröccsöt megittam a Tislér Karcsinál. Igen, emlékszem én is a cégtáblára: Tislér Károly vendégloje. Az 50-es években lemeszelték a cégtulajdonos nevét. Vajon hogyan él ma Tislér Károly, akit a fél város ismer, és akinek még ma is nagyon sok tisztelője van Kanizsán, Keresztúron, Galambokon?

Karcsi bátyám szegről-végről rokonom felkerestem hát Nephadsereg úti otthonában.

- Eppen a hegyre készülődöm - fogad szeretettel, és invitál, hogy tartsak vele. Elfogadom a meghívást, ideálisabb környezetet el se tudtam volna képzelni a múltidéző beszélgetésre. Útközben elárulom, hogy róla szeretnék írni. Tiltakozik: „Mi érdekes van az én életemben? Az én időm már lejárt!”

- Karcsi bátyám! A te életed maga a történelem - bízatom a vallásomra.

- Tudod, én életemben nagyon sokat gúrcóltam, és mi lett az eredménye...? Mindent elvettem... Ne is beszéljünk róla! Inkább arról, mi van veled!

Mire beszámoló a családról, beteg édesanyám állapotáról, már a pince előtt állunk és végighordozhatjuk tekintetünket a gondosan művelt szőlőbirtokon, a póré gyümölcsfákon. A termes már fedél alatt van, a hordókban forr a bor. Kóstolgatjuk.

- A must cukorfoka nem érte el a tavalyit, de jó bor lehet még belőle, persze, ha jól kezeljük - teszi hozzá Karcsi bátyám, mintha nem tudnám, hogy neki mindig jó bora van. Ért a borcsináláshoz, és akkor sem jön zavarba, ha megéhezik a vendég. A kitűnő pörkölt után jobban esik az új bor. Néhány koccintás után megeredt a nyelve.

- Apám nem jött vissza az I. világháborúból, korán kezdtem a munkát, talán nem is volt gyermekkorom. Aztán többet akartam, 1938-ban leviszagtam a hentes és mészáros szakmából, kitanultam a pincér szakmát. A Soproni Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara Mestervizsgáló Bizottsága vendéglős mesternek nyilvánított. Önálló életet kezdehettem, 1941-ben bérbé vettem a légvárosi községi vendéglőt. Jól ment az üzlet, szerettek a légvárosiak, de közbe jött a háború.

- Úgy tudom, 1945-ben a partizánok mentették át vagyondodat Magyarországra.

- Igen. Nagyon sokra értékelték, hogy elláttam őket sóval, élelemmel. Kértek, hogy

maradjak ott, de én mindenáron vissza akartam jönni. Ki gondolta akkor, hogy a jugo-

Az „Amerika” embere

szláv kapcsolataim miatt itthon még deportálhatnak is.

- Persze, a feleséged is onnan származik, de hogyan kerültél Kanizsára?

- Amint visszajöttem Magyarországra, a családi örökségből megvettem a romos Amerikát. Nagyon rossz állapotban volt az épület, de ajtó, se ablak, a tetőről hiányzott cserép. Mindent eladtam, amit áthoztam Jugoszláviából, hogy berendezhessem a kocsmát, és a kis szobát, ahol lepihenhettünk. - Emlékszem, milyen boldog voltam a nyitás napján! Aztán nem volt megállás, éjjel-nappal dolgoztunk a feleségemmel, 3-4 órát aludtunk. Éjjel hoztuk a bort, megvirradt, mire a pincébe kerültek a hordók ... Mindig jó bort mértem, a vasutasok mind hozzám jártak ... a barátaim voltak.

- Meddig működött „mások”-két, ahogy most mondánánk?

- 1950. augusztusáig. Arra a napra is emlékszem. Mondogatták már korábban, hogy elveszik a kocsmát, de nem akartam elhinni. Megjelent egy bizottság és átvette a vendéglőt. Csak annyit mondtak, hogy a leltári tárgyakat őrizzem meg.

- Papírt sem kaptál, hogy államosították?

- Semmit. Utána még ott laktunk néhány hónapig, és megkezdődött a kálváriánk. Jóakaróim megsúgták, hogy szerepelek a listán, hamarosan kiteleptenek a Hortobágyra. Tanácsolták, hogy tünjek el a városból. De hová?! Nem aludtunk egész éjjel. Másnap elköltöztünk Molnári mellé egy elhagyott lakásba. Aztán jött a hír Kanizsáról, hogy a padláson is kerestek bennünket az ávósok. A határsávbán nem éreztük magunkat biztonságban, ezért újra költöztünk, Báránd-pusztára, majd a kerecsenyi szőlőhegyen húzódtunk meg egy borospincében. Ott se tudtam szabadulni a félelemtől. Nappal még csak megvoltam valahogy, dolgoztam az erdészetnél, de az éjjelek ... Mindig vártam, hogy mikor zörgetik az ajtót. - Megúsztuk.

- Aztán változott a politikai helyzet, és visszaköltözhetetek Kanizsára. 1953-ban újra kocsmáros lettél.

- Mielőtt a Murakeresztúri ÁFÉSZ alkalmazott, dolgoztam a tejüzemben is. Kijártam Keresztúrra, de politikailag még mindig megbízhatatlan voltam, minden héten jelentkezni kellett a rendőrségen. Hánszor elhatároztam, hogy nem me-

gyek többször, mondják meg, hogy mi a bűnöm ... Elegem volt a zaklatásból. Hamarosan el is mentem Galambokra. Ott is a szövetkezeti kocsmát vettem.

- Először onnan mentél nyugdíjba, de utána máshol is dolgoztál. Jól tudom?

- Voltam én konyhamészáros, hentes az ABC-ben és

portás. Nem is tudom hány helyen. - Elgondolkodik, majd folytatja. - Tudod, azt hittem, hogy öreg koromban könnyebben élhetek, de áthúzták a számlásaimat ... Valami nagy igazságtalanság történt velünk ... Szerencse, hogy van ez a szőlő, itt érzem jól magam.

- És mit szólna a mostani változásokhoz? Meglepne, ha visszakapná a kocsmáját?

- Mihez kezdenék én 77 éves korban? A 40 évemet nekem már senki se adhatja vissza. Rossz korban éltünk ... ezután már csak jobb jöhet.

Szoliva János

Gyerekszaj

A kicsik kedvében kíván járni a Fabik Károly Úttörőház azzal hogy városi gyermekújságot hoz létre. Az induláshoz szükséges tőkét a Zalai Horizont pályázatán nyerték el, s jelenleg javában folyik a szervezés. A lap, amely a helybeli szociális foglalkoztató nyomdájában készül majd, negyedévenként jelenik meg: tanévkezdéskor, karácsonykor, március 8-án, és a gyermeknapon. A szervezést, témagyűjtést, cikkírást, s a lap terjesztését - Nagy János úttörőházigazgató irányításával - a gyermektanács tagjai végzik, közösen a különböző iskolákból ajánlkozó lelkes segítőkkel. Céljuk, hogy érdekes, hasznos, szórakoztató olvasmány kerüljön az általános iskolások kezébe, sok fényképpel, rejtvennyel, humorral, praktikus kivágós mel-

léklettel.

A Gyerekszaj című lap első ötszáz példánya március 8-án, azaz a nőnapon lát majd napvilágot.

Régizene hangverseny

Az 1989/90-es hangversenyévad nyitányaként a Camerata Hungarica együttes és Zádori Mária közös régizene koncertjét hallhatta a kanizsai közönség.

A nyolctagú Camerata Hungaricát Czidra László vezeti. Mintegy két évtizede ők a magyar zenei életben a régi zenei stílus legkiválóbb képviselői. A korabeli hangszeres hű másolatain játszó együttes nagy érdeme a reneszánsz és korabarrokk zene magyarországi feltámasztása és népszerűsítése.

Ezen az estén rendkívül változatos és kiválóan szerkesztett műsorral léptek a közönség elé. Valóságos zenetörténeti antológiát hallottunk a késő reneszánsz és barokk zene hatalmas anyagából. Játsoztak régi magyar táncokat Mátyás korából, a következő blokkokban pedig felvidéki és erdélyi, valamint kora barokk nyugateurópai táncokat fogtak csokorba. Műsorukat élővé varázsolta az együttes rugalmasan változó, az előadott darabokhoz alkalmazkodó hangszerösszeállítása, a hangszerkezelés biztonsága és a kiváló összjáték.

Czidra László igazi virtuóz blockflöte játékos, különösen díszítőkészsége lenyűgöző, ráadásul zeneileg is remekül irányítja együttesét. Külön elismerés illeti azért, hogy együttese szólistaképességű fiataljainak is lehetőséget adott szólóprodukció bemutatására.

A hangszeres műsorrészek között a kanizsai születésű Zádori Mária-t hallhattuk. Frescobaldi canzonákat énekelt Virágh László csembalókíséretével, és a Camerata Hungarica néhány tagjának közreműködésével három dalt szólaltatott meg a Vietórisz-kéziratból. Műsorának koronája egy francia barokkszerző, Boismortier: Diana és Acteon című szólókantátája volt. Zádori Mária énekstílus mentes minden „operás” manírtól, szopránja kristálytisza, csodálatosan alkalmazkodik a stílushoz és a régi hangszeres hangzásvilágához. A bensőséges, finom humort sem nélkülöző, szinte házimuzsikálásra emlékeztető est méltán volt nagy siker.

Kocsis Katalin

Stróbl Gábor

Miért

Kitakarom a szívem,
lehúnyom a szemem,
kifekszem a Napra,
ahogy megszülettem.

Hallom már: a lépted,
halkul szívverésed -
Kezed távolodik,
távolodik fényed.

versei

Gyűszűnyi az idő.
Célunk ismeretlen -
Éretted én egyszer
mégis megszülettem.

Arcod akkor tavaszt,
szemed ígért nyarat-
Mért adtad kezembe
áruló aranyad?

1989

Hullám-viragot poroz a szél,
s te bennem mozdulsz tovább.

Nyolcvankilenc idegrendszerén
rángó ideg a halál - -

Eltört az erekvétartó.
Hiányzik belőle egy szilánk -

Hinni kell és nemcsak izzón
fölvenni a harcos-ruhát!

Világ füstjét fújja a szél,
s én teszem, amit engednek.

Nyolcvankilenc idegrendszerén
feszülök egész testemmel.



Erdős László munka közben.

Erdős László tájai

varelt, színes vázlatraj-
zot készített.

- Itt nem olyan mély-
kék és sötétzöld a leve-
gő, mint Székelyföldön.
Szókébb, tejszín-barnább
légiesebb minden, de kis
erdőivel, dombjaival és
patak völgyeivel mégis
szülőföldem tájaira emlé-
keztet. A hely lelkét, bel-
ső világát szeretném
visszaadni.

Erdős László lelkesíti a
Zalaárt terve; hamarosan
külföldön is bemutatkoz-

állította ki az Erkel Fe-
renc Művelődési Ház.

- Fállással már én is
ittthon vagyok - mondja.
- A zalakarosi SZOT
Üdülőben 1983 óta lát-
hatók képeim. Jövőre
pedig már igazán haza-
térek. 1990 áprilisában a
Hevesi Sándor Művelő-
dési Központ ad otthont
63. önálló kiállításom-
nak. Szeretettel várok
minden kedves érdeklő-
dőt.

Az elismerést és tisz-

Erdős László műtermé-
ben két sarok foglalt. A
napokban érkeztek visz-
sza képei Vácról és
Szolnokról, kiállításainak
legutóbbi színhelyéről.

Olvasgatom a kiállítá-
sok rendezőinek köszönő
leveleit, az elismerő so-
rokat, s kívánczok belő-
lem a kérdés:

- Továbbra is nagy ér-
deklődés kíséri bemutat-
kozásaidat? Semmiféle
visszaesést nem tapasztal-
tál?

- A kiállítások látoga-
tottsága nem csökkent.
Csak hát az érdeklődők
pénze kevesebb. To-
vábbra is az a vágyam,
hogy a kétkezi dolgozók
otthonába is eljuthassak.

Erdős László népszerű-
ségét Losonci Miklós
művészettörténész 1987-

Az otthont nemcsak magának keresi

ben megjelent könyvé-
ben így méltatta: „Erdős
László az otthont nem-
csak magának keresi,
hanem mindannyiunknak
építi oly vonzó göcseji
haranglábaiban, erdélyi
székelykapuiban, mátrai
tisztásokkal, balatoni ve-
dutákkal, a Dunakanyar
festői pompájával... em-
lékezik és álmodik is,
megőrökíti ifjúságának
varázsvidekét.

Megállok Erdős László
képei előtt, s valóban
olihon érzem magam.
Egymás mellé simul ha-
zánk sok-sok feledhe-
tetlen tája. A művész ok-
tóberben az Őrségben is
járt családjával. Sok ak-

hatnak képeikkel a zalai
festőművészek.

Örül Bálics Kálmán
szép képeinek, akinek
alkotásait napjainkban

teletet megérdemli Erdős
László. Mindnyájunk ne-
vében kívánom, hogy
szép tervei teljesüljenek.

D. L.



Göcseji táj.

A magyar STING ?

Beszélgetés Gerendás Péterrel zenéről, ízlésről, meg egyebekről

Gerendás Péter nem olyan név, amire az ember felkapná a fejét. Annak ellenére, hogy sokak szerint egyike a legtehetségesebb magyar zenészeknek, egyelőre még szűk az a kör, amelyben ismerik.

A HEK-ben rendezett ifjúsági nap egyik főszereplőjeként ül Ernszt Katalin irodájában, mikor végre én is beesek. Kölcsönös bemutatkozások, meggyás, Katalin a régi színjátszókoros ismeretségüket elevenítik fel. Mikor pófátlanul közlöm, hogy pillanat, hozok egy magnót, mivel én cikket fogok írni erről, már négyen ülnek a szobában, mert időközben Nemere László, Kati férje is megérkezik.

Gerendás Péter (PÉTER): Éppen tegnap gondolkodtam: nincs kizárva, hogy ma itt Kanizsán egyáltalán nem lesznek sokan (- **ennél a gonczlatnál engedem meg az olvasónak, hogy bekapcsolódjon -a szerk-**) De egy biztos: nem szabad az embernek megsértődni, nem a közönség tehet róla, hogy Bartók és Kodály országában egy furcsa és groteszk fordulat következében a zenei ízlés ilyen mélyre süllyedt. Ez részben annak köszönhető, hogy az előadók - nem a művészek, mert az ilyet nem tudom annak nevezni - egyszerűen aláírták a közönség igényeinek. Az igazán igényes zenészek egyrésze feladta, másrésztük prostituálódtak. A harmadik rész megróbbalt eleve kélmi - néhányan egészen más vonalon próbálkoztak. Eppen ezért, mivel az ember ezt fel tudja mérni, keserű érzés, hogy ki van írva a nevem, aztán... A mi korosztályunk azért még kapott valamit a hatvanas évekből, az én gyerekkorom a bátyáim jóvoltából a Beatles bővítésében telt el. Abban az időben muszáj volt jó zenét játszani, ott volt a Beatles, a Rolling Stones, a Chicago, a Blood Sweet and Tears, szóval egy csomó értékálló zene.

Tiszai Szilárd (TISZ): Azért az új zenében is vannak értékes dolgok - például Te nem tartod annak, hogy a heavy metal-ban Yngwie Malmsteen és követői Vivaldi és Bach nyondokain haladnak, vagy ott van azért egy STING...

PÉTER: Ezek nem ilyen élesen elválasztható dolgok. Persze, hogy értékesnek tartom...

TISZ: Szerinted hol jelentkezik a zene értékei? A mondani-valójában, vagy a megcsináltságában?

PÉTER: Az én zenemben?

TISZ: A zenében. Vagy pontos

sítsak? A könnyűzenében.

PÉTER: Nézd, számomra a zenének fontosabb szerepe van. Mindenesetre nem árt, ha valahol ez a kettő együtt jelentkezik.

TISZ: Érz-e a mai zenében akkora lehetőséget... vagyis elképzelhető-e, hogy tud valami olyasmi forradalmat csinálni, mint amilyen az a sokat emlegetett beat-forradalom volt a hatvanas években?

PÉTER: Hát én úgy érzem, hogy... hogy... soha többet.

TISZ: Egyáltalán szükség lenne arra, hogy legyen? Vagy ennek csak egyszer kellett megtörténnie, hiszen az eredményeit most is élvezzük?

PÉTER: Ez akkor egy olyan sajtósági helyzet volt, annyiféle dolognak az összejátszása... - ezt a zene csak alátámasztotta, megerősítette. Ez a situáció megismételhetetlen. Beatles - szerintem - csak egyszer volt. A mi életünkben

legalábbis. Nem véletlen, hogy azóta már eltelt 25 év, és sztárok jöttek, nagy sztárok, de nem történt semmi ilyesmi. De ha a magyar könnyűzenét nézzük, akkor is. Sajálom, hogy nem születtem előbb. Én már csak a végét kaptam el a dolognak. A mai utánpótlás pedig nagyon nehéz helyzetben van. Nagyon sok a tehetséges zenész, de hogy végig tudják verekedni magukat az érvényesülés felé - ez nagyon nehéz. Viszont a hangszerek jobbabbak, és könnyebben megveszik őket, mint mi annak idején.

TISZ: Hát ebben maximálisan nem értek veled egyet. 21 év alatt sem tudtam összepórolni egy normális gitárra valót, ugyanis 30000 forintnál kezdődnek.

NEMERE: Szilárd, ebből ne induljál ki, mi is tudod, mivel kezdünk? Jolanákkal, és az abban az időben egy csúcs gitárnak számított. Tudod mennyibe került? Az Alexandra, ami a Jolanának egy változata volt 5000 forintért... tudom milyen pénz volt az akkor?

TISZ: Jó, értelek. Ti azokon kezdtetek, én meg azon fejeztem be, az sem az enyém volt. Kész. (Elszabadulnak az indulatok, szakmai vita kezdődik, ugrunk)

Ernszt Katalin (KATALIN): Mondd Péter - persze nem kötelező válaszolni - Te ebből élsz? Milyen megélhetést biztosít ez neked?

PÉTER: Teljesen periodikus a

dolog. Amikor kint voltam Norvégiában négy évig, nem volt ilyen gondom. De te gondolom a magyarországi viszonyokról kérdezel. Vannak turnék, a Koncz Zsuzsa zenekarában játszom, meg most karácsonyra készülünk kiadni egy kazettát, még a régi LÁMA stílusból (**ez Péter korábbi zenekara volt, spanyolos, latin-amerikai stílusú, főként akusztikus hangszerekkel**) - ennek felvételekor (**Péter úgy látszik nem akar válaszolni a kérdésre -a szerk-**) furcsa dolgok történtek, felpeszüdték a régi érzelmek, szerintem lesz majd ebből is turné.

KATALIN: Melyik az igazi egyéniség?

PÉTER: Nem tudom, több egyéniségem is van, mint mindenkinek - ez így hülyén hangzik, bocs, nem tudom, inkább úgy, hogy igazából több dologgal is szeretnék foglalkozni. Annak idején a színészet is nagyon vonzott, véletlen, hogy akkor pont a latin-amerikai zenénél kötöttem ki.

KATALIN: Mit értél te el? Egzisztenciálisan is. Most ezt azért kérdezem, mert számomra - a fene tudja - vagy olyan

20 éves korában eljutott oda, ahova én még 33 évesen sem, vagyis bejón rá a közönség. Ha tíz évvel előbb születek...

TISZ: A következő dolgot a Szikora szájából hallottam, mert ő szintén meg van győződve arról, hogy minőséget csinál: ahhoz, hogy az emberekhez a minőséget el lehessen juttatni, kompromisszumokat kell kötni. Te erre ezek szerint nem vagy hajlandó.

PÉTER: Úgy van.

TISZ: Én úgy gondolom, hogy művészeknek van valamiféle küldetésük: ha más nem, az, hogy értéket adjanak az embereknek. Ennek viszont eszközei vannak. Ezeket valaki vagy vállalja, vagy nem. Hol a hiba? Biztos az eszközökben.

PÉTER: Az ember nem véletlenül kapja a tehetségét a sorstól. Ha ezzel valaki visszaél, valamilyen formában biztosan megkapja a büntetését. Ha valaki ragaszkodik az egyéniségéhez, és egy vonalhoz - nevezük így: színvonal - ezen belül lehetnek korszakok. De én sohasem követtem a divat változásait. Amikor legjobban dühöngött a kemény rock, tudtam volna olyan zenét is játszani - remélem nem tűnik szerénytelenségnek - de én ezt nem tettem meg, mert hittem abban, hogy nekem ragaszkodni kell ahhoz a minőséghez, amit produkálni képes voltam. A siker tarthat öt percig, tíz percig, óráig, napokig. De ha valaki ragaszkodik az egyéniségéhez, az húsz év múlva is ugyanaz marad, még ha nem lesz dühöngő sztár, akkor is. Én nehezen tudnám elképzelni, hogy az egyik pillanatban az égbe emelkedem, a másikkban pedig abba kell hagynom. Ennek a műfajnak az a lényege, hogy minél több ideig lehessen csinálni - nem tudnám elképzelni, hogy mást csináljak.

KATALIN: Azt mondtad, mostanában egyre több öröm ér. Mik ezek?

Péter: Annak idején minden egyes publicitásért keményen meg kellett küzdeni. Ma már viszonylag könnyebb, fordítva működnek a dolgok, megkeresnek. Most új van, mert az igényes dolgokra kevesen éhesek, de ez egy hangos kisebbség, viszont - mivel belőlük nem lehet meggazdagodni - ezt kevesen vállalják fel. Ahhoz, hogy a kulturális élet felvirágozzon, olyan stabil gazdasági helyzetre van szükség, hogy az emberek a művészetekkel is ráérjenek foglalkozni. Remélem, ez a politikai változás nemcsak politikai lesz, hiszen Csehszlovákia is köztársaság (**lapzártakor még az volt -szerk-**), mégis vannak a gondok.

(Kedves Olvasó! Itt hagyjuk abba. Ön csak frusztrálódjon, menjen el újból szavazni, maradjon otthon, vagy tudomiséra. A beszélgetés további része - bár nagyon érdekes - nem fér bele ebbe a két oldalba. Viszlát!)

Tiszai Szilárd

Nem kötök kompromisszumot!

tehetséges, mint a Zorán, ha nem nagyobb.

PÉTER: Nézd, ha az anyagiakra gondolsz (**úgy látszik, nincs menedék -a szerk-**) én itthon sohasem kerestem többet, mint amennyi a megélhetésemhez okvetlenül szükséges volt. Ahol most vagyok, az csak a külföldezésnek köszönhető. Lakásunk van, mondjuk négy embernek (két gyermekem van) kicsi, de nem panaszkodhatom. Mindig tudtam a zenével foglalkozni, de hangsúlyozom, hogy a Zoránt kísértük - így. A tehetség sehol a világon nem dominál. Ez egy szakma, biznisz. Érted? Itt Magyarországon - most magamat is beleveszem, mert miért legyek álszerény - van néhány tehetséges ember, aki jóval tehetségesebb, mint egyik másik világsztár. Ez persze nem azt jelenti, hogy őket bármikor be lehet helyettesíteni. De a Bross-ra, vagy a Modern Talking-ra megtelik a stadion. Hiába van itthon egy Kovács Béla, ha nem tud érvényesülni. Ha a Gerendás Péter tehetségességét mindenhol ugyanúgy fogják respektálni, vagyis megteelik a színházak, én is ugyanolyan helyzetbe kerülök. És itt függnek össze a dolgok. Zorán szintén minőséget csinál, de ő már

Többlét

Ebben a rovatban arról a többletről fogunk szólni, ami a legszerényebb képességű embernek éppoly nagy értéket jelent, mint egy képzett, abszolút tehetséges ember számára. Senki ne gondolja azt, hogy itt valamiféle paposkodás történik. A paposkodás nem egyenes dolog, bizonyos mellékíze van. A papolás pedig egyenesen visszataszító. Egy többletről gondolkodni, róla írni és azt együtt a valóságban megélni annyi, mint a megismert igazságot továbbadni.

Az igazság megismerésére és elfogadására senkit sem lehet kényszeríteni, de mindenki előtt nyitott az odavezető út. Az emberiség kezében van a Szentírás, a Biblia. A Biblia mondanivalójának, mint Isten üzenetének tudomásulvétele egyrészt, másrészt annak életünkbe való átvitele által jelenik meg az a többlet, ami a fiatalokat éppen úgy, mint a mában küzdő felnőtteket élethivatásuk és származásuk különbözőségének ellenére egyaránt megtölthet.

Mi ez az igazság?

Az Isten tízparancsolata és vele együtt Jézus Krisztus evangéliuma. Az evangélium az az örömhír, miszerint a tévedéseiben bukda-csoló ember előtt ott áll az újakezdés lehetősége. A megtévedt gyermek a szülői házban mindig otthonra talál. Az ismételt visszakapott meleg, szeretetteljes családi kör újjánevelő erejével megcsúszott életüket, lejtőn lefelé elindult ifjúkorúakat, társadalmat, sőt, egész nemzetet is a jövő építésében mindig tiszta, egyenes útra irányít.

Az előttünk élt nemzedékek

Kedves Olvasó! Itt egy olyan kezdeményezésnek lehet szemtanuja, amilyenre nem igazán volt példa a szocialista sajtó eddigi történetében. Rendszeretlenül jelentkező sorozatunkban lekészek szólalnak meg, mondják el véleményüket. Mi tanulni szeretnénk tőlük, visszakapni valami olyasmit, amiről idáig csak keveset hallhattunk.

életében sok értéket találunk. Ezek az értékek sokszínűek, és tartalmuknál fogva ragyognak. Michelangelo, Kepler, Bach, Kant, Petőfi, Pilinszky és még igen sokan mások. A hóvirágtól az őszi virágokig minden szál virág gyönyörködött, örömet, csendességet nyújt, jutalmat nem kap érte, csupán gondozója szeretetét. Hálájának kifejeződése az is, hogy azt adja, amit adni tud - önzetlenül. Mi emberek tudunk gondolkodni, érezni, akarni, hallani, látni, beszélni. Micsoda értékek ezek rövidke kis életünkben! Álljunk csak meg egy pillanatra! Mindezekkel felebarátunk javát szolgáljuk-e? Tudjuk-e kamatoztatni mindezeket az értékeket embertestvéreink boldogulására? Érdemünk feletti ajándék mindez! Nézzünk magunkba!

Mindezek felett a többletünk az, ha hisszük és valljuk: "Isten teremtett engem minden teremtményével együtt, amiért én Néki hálával és engedelmisséggel tartozom..." - A hála és az engedelmisség cselekvő erő, és nem passzívum. Minél erőteljesebb a hála és minél készségesebb az engedelmisség, annál fényesebb emberi életünk!

Ez így szépen hangzik. Ugyanakkor azonban átvezető csatornává kell válnunk. Az élet egy valóság a maga egészében és részleteiben,

a maga zökkenőivel és sima útjaival. Nekünk nem szabad elmerengnünk és utólréhetetlen álmokképeket hajszolnunk. Ne kecsgetessük magunkat semmiféle fantáziával, hanem határozottan nézzünk szemébe a holnapnak. Ez csak úgy lehetséges, ha van "mai napunk". Éspedig nem szimpla, cifra képkeretben, hanem abban az erőben és reménységben, aminek forrása és valóslása az a többlet, ami mindenkinek a rendelkezésére áll. Készen van. Találkozzék a kezünk akkor is, amikor érte nyúlunk. Biztosan elérjük!

Főnyad Pál
evangelikus lelkész

Következő számunkban:

Landler és Virágh

Bendek

avagy nem ér a nevem?!

Hirdessen

a Kanizsában !

Nyuszika kérdesz(!)

- Miért szemetes a kanizsai utca?

- Nyuszika, ezt biztosan azért kérdezed, mert megint pont rosszkor voltál sétálni. Nem az egyedi esetek a fontosak !!!

- De én mindig látom, és tudom is, hogy sokan ezeknek a begyűjtéséből élnek.

- Igen őket ezért fizetik.

- Nem! Ők magukat fizetik!

- De Nyuszika! A kukások bérből élnek!

- Én is - feleli Nyuszika, és tovább guberál.

- Piros Hó -



Ifjúsági délután

Már csütörtökön felhígyeltünk a plakátra: "Ifjúsági délután". Megyünk? A program jól hangzik, ráadásul ingyenes. Naná.

Természetesnek véve, hogy más is így gondolkodott, reménykedve léptem be a HEK-be, hogy a nagy tömeg ellenére megtalálom az osztálytársaimat. Ez azonban jóval könnyebben ment az elképzeltnél, ugyanis annyira kevesen voltak, hogy nem lett volna könnyű elkerülni egymást. Percekig nem tudtam e fölött napirendre térni, a lelkedésem egykettőre eltűnt volna, ha nem kezdődik az Igrické és Bedő Csaba hangulatos, őszinte, egyszerű, de tartalmas műsora, ha ezután rögtön nem hallottam volna Gerendás Péter csodálatos énekhangját és gitárjátékát, ha nem láttam volna az ötlettel, lendülettel és fiatalossággal teli Ladánybene 27 zenekart a színpadon, no és ha

nem látom a rendezők lelkesedését.

Hogy csinálták? Még most sem tudom. Engem a helyükben biztos letört volna ez az érdeklenség.

Továbbra is kérdőjel bennem: miért? Hiszen a gimikben több százán mentek el a plakátok előtt naponta, több százán hallották az iskolarádió felhívását! Ha belegondolok, hogy az előző esti Landlerbálon hányan álltak a bejárat előtt, hogy bemehessenek akárcsak egy órára is táncolni... vagy hányan panaszkodnak nap mint nap az ifjúsági programok hiányára! Dizsi, vagy nem dizsi, ez itt a kérdés?

Én megköszönöm - társaim nevében is - ezt a nagyon klassz délutánt és estét. Őszintén sajnálom azokat, akik mindebből kimaradtak.

Szabó Anita

Így meav ez minálunk

"Szóljunk a tanárnak, holnap ne irasson töridogát" - javasolta Takács Gábor, az V. választókerület (ablak melletti padsor, hátsó ferály - reformszárny) önjelöltje egy nyílt, akarom mondani körlevélben.

A töridoga bojkotálására irányuló törekvésekkel kapcsolatos nézeteit először Gödrössy Csaba, az ONOP (Oraközbeni Népsportolvasó Párt) vezéregyénisége fejtette ki. Megemlíttette, hogy ő jól tudja a torit, trjuk meg csak holnap!

Eme jobboldali, erősen skolasztikus kijelentés országos, akarom mondani osztályos felháborodást váltott ki. Sokan Gödrössy Csaba visszahívását kezdeményezték, a telefonszámát azonban senki sem tudja! Végül a kormány, akarom mondani az osztály megelégedett az ONOP vagonát képező Népsport elköszásával.

Ezután hosszas egyeztető tárgyalások következtek. A három legjelentősebb párt, a LEMP (Lógósok és Egyéb Munkakerülők Pártja - szélsőbal), az MDF (Magoló Diákok Fóruma - szélsőjobb) és az MSZMP ("Most Szakadok Meg!" Párt - szélsőbal és szélsőjobb) koalícióra lépett, és ez a koalíció egy petíciót nyújtott át a történelem tanárnak. Ő hosszasan tanulmányozta (mert rondán volt írva), majd mereven elzárkózott. A tanárba.

A koalíció ezután leült a kerekasztalhoz, és alaposan átértékelte a tanárur történelmi múltját, az oktatásban betöltött szerepét, majd koncepciót per kezdeményezett ellene "diákgyalázás" címen. Am ekkor sajnálatos módon becsengettek, és így a koalíció kénytelen volt feloszlani.

Másnap megírták a töridogát. Erősen pluralista lett, mint minden ebben az országban. Akarom mondani osztályban.

Szalai László

Töretlen hittel

Nevelőintézeti gyerekek

Udvarisan köszönő, am bizalmatlan rebbenő tekintetű fiú enged be a kapun. A magas kőkerítésen belül parkosított, gondozott udvar, a rácsos ablakú épületben rend, tisztaság. Szabadnak tűnő zárt világ. 1953 óta a Bajza utca 2-ben működik a Gyermekvédő Otthon, közismert nevén a GYIVI.

Kik, és miért kerülnek az otthonba? – kérdezem Szakony Gyula igazgató úrtól, aki 1988. április 1. óta vezeti az intézetet.

– Átmeneti otthon vagyunk – mondta. – Szétzüllött, szétesett, veszélyeztetett családi környezetből kiemelt, nem egyszer elhagyott, három-tizen-nolc éves gyerekeket utal be hozzánk a gyámhatóság a megye egész területéről. De viszszaajóhetnek azok a tizennégy-tizenhét éves gyerekek is, akik elmentek, vagy megszöktek az otthonból, ám, életük újra félresiklott. Ez év január elsejétől már huszonnégy éves korig befogadhatjuk őket.

Esetenként a rendőrség is hoz gyerekeket... Rendőrök hozták például azt a testvérpárt, akiket elhagyva, bezárva találtak a lakásban, amikor a bűncselekményt elkövető szülőket keresték. Vagy azt a három kislányt, akiknek édesanyját az élettársa megölte. Itt voltak, amíg a rokonok jóvoltából sikerült megnyugtatóan elhelyezni őket.

– Mennyi ideig vannak itt a gyerekek?

– A kisebbek általában öt-hét napig, megvizsgálja őket egy orvosból, pedagógusból, pszichológusból álló csoport. Fel tárják a lelki sérülések okát, mélységét, bogozzák a gyerekek jellemét, javaslatot tesznek a velük való bánásmódra. Ezek ismeretében küldjük tovább az óvodás korúakat Kehidára, az általános iskolás korúakat Balatonberénybe, vagy más, megyei intézetbe. Az ipari tanulókat és középiskolásokat kollégiumokban helyezjük el, mi fizetjük a térítési díjaikat.

Vannak olyan gyerekeink is, akik már dolgoztak, munkásszálláson laktak, de otthagyták állást, szállást, élettársat, visszaajóttek. Ők tovább használhatják az átmeneti otthont. Egy hónapig ellátjuk őket, szállást, ételt kapnak, és ha utána is maradnak havi 1500 forintot kell fizetniük. Jelenleg tizennégy ilyen fiúnk van, közülük tíz állás nélkül, képzettség nélkül.

– Nem lehet csekély összeg az ellátásuk!

– Otvennégy forintos a napi ételmezési norma. Évi negyven millió forintos költségvetéssel dolgozunk.

– Hány gyereket tudnak egyszerre elhelyezni?

– Hatvan fiúnak, negyven lánynak van hely az otthonban. A fiúkat a földszinten, a lányokat az emeleten helyezjük el, hat-tíz ágyas szobákban. Jelenleg harmincöt fiú, és két lány van itt. Hét végén és iskolai szünetekben többen, hatvanhatvanötön is vannak, mert a kollégiumokból is megjönnek.

– Óvodás és iskolás. Ipari és középiskolás. Segédmunkás és munkanélküli. Elég vegyes összetétel. Kik, és hogyan foglalkoznak ezekkel a gyerekekkel?

– Két ápolója van az otthonnak. Ők a kicsiket, betegeket látják el. Tizenkét felügyelő foglalkozik a többiekkel. Őt nevelő tanárunk van; az önkéntes szabadidős tevékenységeket szervezik. Megpróbálják önállóságra nevelni a gyerekeket. Színházba, moziba viszik az érdeklődőket, könyveket ajánlanak, közösen olvasnak, zenét hallgatnak, beszélgetnek velük. Hangsúlyozom, semmi sem kötelező.

– Szigorú a napirend?

– Véleményem szerint humánus. A dolgozó gyerekek teljes szabadságot kapnak, bárhová bármikor elmehetnek. A munkanélkülieknek heti háromszor van kimenőjük. Fél hétkor kelnek, délelőtt az otthon termibe, és az udvaron dolgoznak, délután szabadok, este tízkor van takarodó.

Beszélgetésünk közben többször is csengett az igazgató telefonja, szökött gyerek ügyében keresték. Mi a helyzet a szökésekkel? – kérdelem.

– Sajnos gyakoriak. Az a borzasztó, hogy nem nagyon értem, miért szökönek! Megjegyzem, ők maguk sem tudják indokolni a cselekedeteiket. Például nem régen ment el egy tizenhét éves fiú. Kedveltük, a munkahelyén is szerették. Engedéllyel távozott három napra, aztán nem jött vissza. Becsületére legyen mondva, irt egy levelet, amelyben tölem kéri, hogy önálló életet élhesen. Én nem adhatok ilyen engedélyt! Ráadásul magával vitte egyik társát, aki két nap múlva állt volna munkába. Most mindketőtjük körözik. Érthetetlen!

– Én igen szeretek kalandozni, itt meg minden nap ugyanolyan – szól közbe egy krónikus szökönek számító tizenhat éves fiú. – Nem is tudom,

hányszor szöktek már! Nem tehetek róla, nem bírom az egyformaságot! Amikor dolgoztam, inkább korábban indultam a munkahelyemre, és mindig más utat választottam, mert nem bírtam kétszer végigmenni ugyanazon az utcán.

– Volt egy olyan tizenkét éves kislány – veszi át a szót ismét az igazgató –, akit három hónapos terhesen hoztak be. A terhességét nem lehetett megszakítani, mert szülői beleegyezés kellett volna, de a szülőket nem találtuk. Mire a rendőrség előkerítette őket, a kislány megszökött. Most sincs meg!

– Milyen a gyerekek munkához való viszonya? Hogyan állják meg a helyüket, ha dolgozniuk kell?

– Nehéz kérdés! Talán ezernyi téren ér bennünket a legtöbb kudarc. Az intézeti gyerekek jó részének nincs szakképzettség, csak segédmunkásként alkalmazhatók. Sajnos nehezen tudnak egy helyen megmaradni, hamar ott hagyják a munkahelyüket. Ez nekünk roppant kellemetlen, mert a vállalatok egy része igen segítőkész. Emelhetem az IKV-t, a Bútorgyárat, a CSÖKI-t, az Édesipart, valamennyinél dolgozik gyerekeink. Meg kell azonban értenem azokat a vállalatokat is, amelyek nem szívesen fogadnak otthonos gyereket. Manapság kevés a munkalehetőség, gyerekeink pedig sokszor hi-

báznak, indokolatlanul kilépnek. Ez ellen sajnos nem sokat tudunk tenni.

– Jó helyem volt az IKV-nál – mondja egy tizenhét éves fiú, aki kilenc éves kora óta állami gondozott –, de kevés volt a pénz. Csak 4500-at kerestem. Ott hagytam. Elmentem mászek mellé dolgozni, nehéz volt, de megérte, napi ötszázat kerestem. Onnan meg elküldtek. Visszajöttem az otthonba, megígértem, ha segítenek elhelyezkedni, rendesen dolgozom.

– Talán sikerül! – mondja nagy sóhajjal az igazgató.

Az otthonban dolgozó felnőtteknek minden gyerekekkel meg kell vívniuk a maguk nemes harcát. Lehet így pedagógiai koncepciót felállítani, megvalósítani?

– Csak egyik napról a másikra, néha egyik órától a másikra. A sikerélmény borzasztóan hiányzik! Igen sok a bizonytalansági tényező. Mindent megígérnek, aztán másnap minden másképpen történik. Ezt nehéz megszokni! De aztán – bújik elő Szakony igazgató úr örök, töretlen optimizmusa – jól esik ám, amikor kölcsön kérnek száz forintot, mert nem akarnak a takarékból kivenni. Adok nekik, és időre, pontosan hozzák. Fel sem kell írnom, tudom, hogy megadják.

Horváth Mária

Kispályások a küzdőtéren II.

Jövőre a legjobbak között

A városi kispályás labdarúgó bajnokság II. osztályában az Igazságügy és a DKG-KISZ csapatai végeztek az első két helyen, így a tavasszal induló bajnokságban a legjobbak között küzdhetnek majd a bajnoki pontokért.

*

Az Igazságügy csapata az 1989. évi bajnokságot végig vezetve lett aranyérmes. Évek óta tagjai a kispályások táborának és a különböző lépcsőfokokat megjárva jutottak el az első osztályig.

– 1976-ban alakultunk és kifejezetten bírók, ügyvédek és jogtanácsosok alkották a csapatot. Aztán a későbbiek során a kollégák közül többen – belátva hogy nem tudnak lépést

tartani a követelményekkel – lemorzsolódtak, így ma már csak négyen vagyunk igazságügyi dolgozók – mutatta be csapatát dr. Kurta János.

A gárda fokozatosan lépett előre a ranglétrán, a harmadosztály megnyerése után itt is bajnokok lettek. Szereplésük „tiszavirág” életűnek bizonyult, a bajnokság befejezése után újra a második vonalban találták magukat. Baráti társaságként szerveződtek és ez a szempont ma is meghatározó értékű a csapatban belül. Nálunk nem elsődleges szempont a játéktudás, bár hogy lépést tudjanak tartani a többiekkel, ők is igyekeznek jó képességű játékosokat toborozni maguk köré.

Nyílt levél

Nagykanizsa Város Tanácsának

A Thury György Kereskedelmi Szakközépiskola, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakmunkásképző Iskola érdekében emeljük fel szavunkat, hisz ez az iskola tarthatatlan körülmények között működik már sok éve. Ez a régi, (133 éves) patinás iskola állandó tanteremhiánnyal, szertárak, tornaterem és ebédlő hiányával küzd.

Itt indult meg országosan először a kereskedelmi szakmunkásképzés, amely azóta is folyik. Amíg hetente 6 napot tanftottunk, minden nap 7,00-19 óráig folyt iskolánkban a tanftás. Az 5 napos munkahétre történt átállással egy épületben semmiképp sem volt megoldható a kétműszakos oktatás. Így

ideiglenesen – immár nyolc éve – az Úttörőházban folyik az oktatás, ezzel a helyzetünk azonban tovább romlott.

A sokat emlegetett demográfiai hullám a középiskolákat is elérte, így az Úttörőház kicsiny termei már elégtelennek bizonyulnak a 30 fős osztályoknak.

A helyzet ezen a téren a következő években csak romlik, így is jó lenne tudni, hova fognak a jövő tanévben ide jelentkezők leülni.

Tanulóink tornaórákra a MÁV csarnokba, ebédelni a Cserhát Kollégiumba járnak; a szakmunkástanulók a Hámán Kató Kollégiumban, a szakközépiskolások a Cserhádi Kollégiumban laknak. Tarthatatlan az az

állapot is, hogy a tanárok naponta többször ingáznak az iskolaépület és az Úttörőház között.

Mindezt azért tesszük most közzé, mert köztudottan felszabadul a Munkásörség és a volt MSZMP épülete. A két épület elég lenne arra, hogy iskolánkat befogadja, és ne csak az igazgatás legyen közös, hanem végre egy épület és udvar adjon helyet a szakközép- és szakmunkásképzést is vállaló iskola tanulóinak és tanári karának.

Mindezt szükségessé teszi az is, hogy a gazdaságban napjainkban végbemenő folyamatok az iskolában is egy esetleges profilmódosítást tesznek szükségessé, de ennek tárgyi

feltételei jelenleg nincsenek meg.

Kérjük tehát a Tanácsot, hogy a fentieket mérlegelve tegyen intézkedéseket arra, hogy ezek az épületek az iskola kezelésébe kerüljenek.

A Munkásörség épületébe a szakmunkástanulók már január 1-étől beköltözhetnek, hisz ehhez semmi átalakítás nem kell. A volt pártház belső munkálatait a nyár folyamán el lehet végezni. Az átalakításhoz a szülők társadalmi munkájára és a szakképzésben érdekelt vállalatok anyagi hozzájárulására feltétlenül számítani lehet, csökkentve ezzel az átalakítás költségeit.

Mindezekhez kérjük a Tanács és a közvélemény megértését és segítő szándékát.

Az iskola tanszékülete
és 250 aláírással

– Csapatunk baráti társaságából indult, aztán aki ide került, az is barát lett. Szervezettségünket mutatja, hogy az elmúlt években miattunk talán ha két ízben kellett mérkőzést halasztani. Persze olyan előfordult, hogy nem volt ki a csapatunk, akkor ha kevesebb létszámmal is, de becsületesen végigküzdöttük a mérkőzést – kapcsolódik a beszélgetésbe dr. Baungartner Imre.

Dr. Kurta János csapatvezető, amikor a csapat támogatójáról kérdeztem, így válaszolt:

– Éveken keresztül – igaz minimális arányban – kaptunk központi támogatást, amiből legalább szerelést vagy labdát tudtunk vásárolni. Sajnos újabban ez a forrás is kiapadt, így saját költségeinkből tartjuk fenn magunkat.

A most befejeződött bajnokságban a vártnál is könnyebben jutottak el a csúcsig. Amikor az első nyolc mérkőzést zsinórban megnyerték, már biztosak voltak abban, hogy legrosszabb esetben is másodikként sikerül a feljutásuk. Végül bajnokok lettek, melynek kivívása Gyuricza József, Arszin György, Baungartner Imre, Ale-

xandrov Gábor, Nagy Tibor, Kalmár István, Kincs József, Kurta János és Kósa Sándor nevéhez fűződik.

– Az első osztályban való szereplésünk elé nagy várakozással tekintünk. Miután két újabb játékosal bővült keretünk, így szeretnénk minél jobban szerepelni, ami a középmezőnyben való végzést jelentené számunkra – szölte a jövő terveiről dr. Kurta János.

*

A DKG fiataljainak egy csoportja kerek 10 esztendővel ezelőtt azzal az ötlettel állt az akkori KISZ-bizottság elé, hogy kispályás labdarúgó csapatunkat tegye lehetővé a városi bajnokságban való szereplést. Így indult a DKG-KISZ csapatának „karrierje”, amely az eltelt időszakban rendszeres résztvevője a bajnoki küzdelmeknek.

– Az 1979-es alakulásunk óta a negyediktől az elsőig valamennyi osztályban megfordultunk. Pár évvel ezelőtt már szerepeltünk a legjobbak között, de egy év után akkor búcsózt kellett vennünk. Most összejött egy fiatal csapat, amely a 2. helyen végzett és

így újra az első osztályban szerepelhetünk – mondta Tóth Tibor, a csapat vezetője.

A gépjárák büszkének arra, hogy csapatuk valamennyi tagja a DKG dolgozója, amely a csapatszervezés szempontjából helyzeti előnyt jelent a többiekkel szemben. Működési feltételeik biztosítottak, az ifjúsági szervezet gazdasági vállalkozásai nyereségéből jut a csapatnak is. Ennek előteremtésében a csapat tagjai is közreműködnek, munkájukkal segítik a támogatás rendszerességét.

Törő Csaba, a csapat egyik meghatározó játékosa:

– Jó kis társaság a miénk, nemcsak a munkahelyen, de a pályán is jól megértjük egymást. Nagyon szeretjük a kispályás focit, mert technikás, gyors játékot igényel. Egyébként a mérkőzéseken túl, más közös programot is tartunk, ezzel is erősítve a közösségi szellemet. Közös kirándulásokat szervezünk, így például pár évvel ezelőtt az egész csapat ott volt Jugoszláviában a Szent-Jupát fogadásán.

Az elmúlt években a csapat több ízben is eséllyel pályázott

a magasabb osztályra, amelynek kivívása most sikerült. Egyenletes teljesítményt nyújtottak, bár a sérüléshullám miatt erősen meg kellett küzdeniük a feljutásért. Szeretnének majd erősíteni, de ha nem sikerül, akkor sem esnek kétségbe a gárda mostani összetétele is garancia a jó szereplésre. A feljutást kiharcolók névsora: Németh II. László, Goór László, Major Sándor, Törő Csaba, Leitmann János, Pánczél Csaba, Varga István, Kiss Sándor, Tóth Péter, Nith József, Málnási Ferenc, Németh I. László, Németh Zoltán, Horváth Tamás, és Kiss András.

– Csapatunk a különböző tornákon és a bajnokságban is bizonyította, hogy méltó az első osztályra. A feljutásért dicséret illeti az egész csapatot, ha mégis valakiket ki kellene emelnem, akkor Törő, Varga, Leitmann és Németh Zoltán nevét említeném. Ahogy a csapatokat ismerjük, az új bajnokságban reálisnak tartom az 5.-6. hely valamelyikének megszerzését – mondta befejezésül Tóth Tibor.

Kápolnás Zoltár

Visszapillantó

Labdarúgás

Olajbányász-Szekszárd 0-1 (0-0)

Ismét kudarc hazai pályán. Ezúttal sorrendben negyedik vereségét szenvedte el a piroskék gárda. A didergető hidegben kilátogató szurkolók bízták abban, hogy a Szekszárd legyőzésével valamiképp javul az Olajbányász mérlege. Sajnos nem így történt, a több hete nyeretlen Szekszárd a 89. percben lőt: góllal győzni tudott. Ezzel befejeződött az őszi idény és a játékosok a közönség jogos felháborodásától kísérvé vonulhattak „pihenőre”.

Teszler Vendel a Szekszárd edzője, a szünetben:

– Ugy érzem, hogy amit elképzelünk, azt nagyjából sikerült megvalósítani. Igaz, hogy a Kanizsának volt több helyzete, de ha pontosabban passzolunk, akár mi is a kapuba találhatunk volna.

Vlászák Géza a csapat hajdani kapusa, a szünetben:

– Görcsösen, idegesen játszik a csapat. Gólhelyzetek adódtak ennek ellenére, de sajnos kimaradtak. Talán majd a II. félidőben...

Kovács I. László első osztályú bíró, a szünetben:

– Góllal kellene vezetni az Olajbányásznak. Vidos amilyen mellé fejeit, ilyen nem szabad kihagyni.

Madár Gábor az Olajbányász edzője, a szünetben:

– A védekezésben voltak problémáink, de én inkább támadásaink lassú felépítését, támadóink rossz helyezkedő mozgását és főleg az adódott helyzetek kihasználhatatlanságát tartom problémának. Ezen kellene a második félidőben javítanunk.

Teszler Vendel, a mérkőzés végén:

– Szerintem nagyon jó mérkőzés volt. Sok helyzet adódott mindkét kapu előtt, ebből a Szekszárd tudott egyet értékesíteni és ez eldöntötte a mérkőzés sorsát.

Madár Gábor, a mérkőzés végén:

– Szünet után a gólhelyzetek tömkelegét hagytuk ki, de sajnos nem sikerült gólt rúgni. Természetes következmény, hogy ilyenkor fellazul a védelem. Egy ilyen hibát kihasználva a vendégek az utolsó előtti percben gólt értek el és ezzel elvitték a három pontot.

Bacsokay Zoltán az SZKFI dolgozója, a tv-külső munkatársa, a találkozó végén:

– A mai vereség egy folyamat vége volt, a csapat ezzel a teljesítménnyel tette fel az „I”-re a pontot. Ilyen gólt kapni és ilyen időpontban, ez szerintem mind azt mutatja, hogy a csapat lelkileg nem tudta elviselni a hetek óta tartó nyeretlenséget.

– kz –

Kosárlabda

MÁV NTE-BKV Előre 86:73 /42:-36/

Kanizsaiak legjobb dobói: Pongrácz 25, Simonné 17/3, Ácsné 15/9.

Az élvonal „B” csoportjában szereplő kanizsai együttes a tavaszi idény 2. fordulóját vívta a fővárosiakkal, akik a találkozó első 10 percében meglepték a vasutas-lányokat. A vendégek már 12 ponttal is vezettek, de aztán rákapcsoltak a feljavult kanizsaiak, akik Pongrácz vezérletével biztosan nyertek és ezzel megszerezték öfödik győzelmüket.

A találkozózt követően így összegezett Lázár Béla, a MÁV NTE edzője: – Tudtuk, hogy nagy harcra, küzdelemre készített bennünket a vendégcsapat.

A mérkőzés elején hátrányba kerülünk, majd a jó cserékkel sikerült a csapatot összerázní. A kritikus pontokon, így a II. félidő közepe táján, 58:56-os vezetésünkkel, gyorsan túljutottunk. A lányok okosan játszottak, végre volt mezőny- és centerjáték.

Néhány szurkolói vélemény: **Léder István** (DKG): – Az izgalomról és a változatos játékról a vasutasok gondoskodtak. Megmondom őszintén, hogy a mérkőzés kezdete bosszantott, mert a vasutasok mind a két palánknál igencsak gyengélkedtek. Azután viszont ok is, meg mi szurkolók is belelendültünk. A vártnál könnyebben nyertünk s ezért Pongrácz jette a legtöbbet, de nekem Ácsné triplái is nagyon tetszettek.

Málnási Lajos (Élelmiszer Kisker, Váll.): – A találkozózt többségében a küzdelem jellemezte. Lüketető volt a játék, no meg változatos. Jól jött, hogy a II. félidő közepén a vendégek legjobbjá, a ponterós Csendes I. kipontozódott. Nekem Pongrácz, Ácsné, Simonné és a végére belelendült Petényi játéka tetszett.

– Bh –

A II. osztály bajnoka: az Igazságügy.

Guggolnak balról jobbra: Dr. Baumgartner Alekszandrov, Gyuricza, Kósa. Állnak balról jobbra: Dr. Kurta, Leink, Kincses, Ladányi. A képről hiányzik: Kalmár, Nagy, Arszin.

Fotó: Szakony Attila



Diák – asztalitenisz

A városi – városkörnyéki diákolimpia asztalitenisz versenyén az általános iskolákból 16 városi és 12 városkörnyéki, míg a középiskolákból 7 csapat indult, az egyéni indulók száma pedig meghaladta a százat.

Az utánpótlás korú úszók részére Sopronban rendezték meg a „Csik Ferenc” emlékversenyt, amelyen több általános iskolánk tanulója is részt vett. A legjobb kanizsai eredmények: 66 2/3 méterten leány gyors: 1. Horváth Ágnes (Zrínyi) fiú gyors: 1. Szabó Dénes (Péterfy) fiú hát: 2. Szabó Dénes (Péterfy) fiú mell: 3. Szabó Dénes (Péterfy) 100 m leány mell: 4. Tóth Krisztina (Péterfy)

A városi szövetség által lebonyolított versenyen győztesek: Városkörnyéki leány csapat: 1. Eszteregnye (Kovács-Török) fiú csapat: 1. Szepetnek (Málek-Haszon) leány egyéni: 1. Kovács Renáta (Eszteregnye) fiú egyéni: 1. Málek István (Szepetnek) Városi leány csapat: 1. Kun Béla (Jurik Varga) fiú csapat: 1. Szabadság téri (Tulipán-Haszon) leány egyéni: 1. Jurik Andrea (Kun Béla) fiú egyéni: 1. Heim Krisztián (Péterfy) Középkiskolák leány csapat: 1. Dr. Mező Gimnázium (Baj-Herczeg) fiú csapat: 1. Landler Gimnázium (Losonczy-Salamon) leány egyéni: 1. Baj Anikó (Mező Gimnázium) fiú egyéni: 1. Losonczy Attila (Landler Gimnázium)

Sakk

Tungram SE-Komló 8:6

Az OB II. Nyugati csoportjában szereplő kanizsai csapat tovább folytatta nagyszerű szereplését. Ezúttal a bányászokat győzték le, hattan szereztek győzelmet (Bagonyi, Gerencsér, Bellán, Kassai Csikár, Hegedűs F.), négyen értek el döntetlen, míg négy játékos vereséget szenvedett.

Nádasi Tamás szakosztály-elnökségi tag, versenyző az OB II-es találkozóról a következőt mondta: – Erre a bajnokságra „összeállt” a csapat, amely olyannyira feljavult, hogy harcban állunk a bronzéremért. Most egy kicsit csalódtok, de azért, mert elmaradt a nagyobb arányú győzelem a kiesés ellen küzdő vendégek ellen s ez a végelszámolásnál döntő lehet. Természetesen szó sincs elégedetlenség-ről, hisz folytattuk jó sorozatunkat és bízik a sikeres befejezésben is.

– Bh –



Képeink a Tungram-Komló mérkőzésen készült. Dr. Pintér Ferenc (jobbrol) készült a következő lépésre. (Fotó: Szakony Attila)

Kanizsa – várospolitikai hetilap, megjelenik minden pénteken. Felelős szerkesztő: Mihovics József és Takáts Sándor. Tervező szerkesztő: Ferenc Győző. Szerkesztőség: 8801 Pf. 74. Nagykanizsa, Ady u. 1. II. em. Telefon: 11-150. A szerkesztő bizottság tagjai: Horváth Tamás (elnök, a várospolitikai rovat gazdája), Kápolnás Zoltán (sport), Pék Pál (művelődéspolitikai), Szakony Attila (fotó) Tiszai Szilárd (ifjúság) és Z. Tamás István (gazdaságpolitika). Kiadja a Zala Megyei Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Jakab Vilmos. Computertechnika: SZÜV, Zalaegerszeg. Nyomtatás: Zalai Nyomda. ISSN: 0865-3879. Nytsz: B/PHF/266/Z/1989. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizetési díj: egy hónapra 35, negyedévre 105, fél évre 210, egy évre 420 forint. Előfizethető a postahivatalokban és a kézbesítőknel.

I. évfolyam 7. szám

1989. december 8.

Ára: 9,60 Ft.

Megjelenik
minden

pénteken

KANIZSA

V Á R O S I H E T I L A P



A bürokrácia
diszkrét bája

2. o.

Nyílt levél
és válasz

3. o.

Paálék kilenc öröme

14. oldal



Lágerlázadás

Részlet Rózsás János könyvéből
5. oldal

Új rovat
városunk
híveinek

2. o.

A bűnözés Kanizsán
Beszélgetés dr. Gotthárd Jenővel

4. oldal

Légvárak
iskolái

A bűn
háttere

6-7. oldal

Találkozás
Kustár Zsuzsával

11. oldal

Lapunk karácsonykor
kettős számmal
jelenik meg !

Lesz-e
sportcsarnok?

16. oldal



Nagykanizsa

KÖRSÉTA A
BELVÁROSBAN



Kövess a oldal nyílát!

A maradék újságok sorsa

Naponta jelennek meg újabb és újabb újságok, egyre szélesebb rétegek érdeklődési igényeit kielégítve. S mi, olvasók, kénytelenek vagyunk lemondani a hírlapárúsító pavilonok bőséges kínálatáról, miközben alig lehet elférni a visszárutól. Talán ha, mondjuk – fél- vagy egyharmadadért adnák a pár napos- hetes újságokat, folyóiratokat el is fogynának, s az egyre gyarapodó kispénzűeknek is örömtől szerezne ezzel a posta.

A Lenin úti hírlapboltban Tomasi Istvánné boltvezető válaszul kérdésünkre.

– Leértékelni mi nem tudjuk az újságokat. De talán meg lehetne, úgy oldani, hogy kiküldjenék a postáról egyik munkatársunkat, aki felleltározná egy bizonyos idő után a megmaradt újságokat, lebélyegezné, és ezeket feláron meg lehetne vásárolni.

Sok nyugdíjas örömmel venne egyszerre több olvasnivalót. A Kanizsa újságát is többen megvennék, ha mondjuk 5 forintba kerülne két-három héttel a megjelenés után, s a kiadói veszteség is kisebb lenne.

– *Mi a véleménye önnök és a vásárlóknak városunk hetilapjáról?*

– Örülünk, hogy végre Kanizsának is van újságja. A vevők szerint lehetne nivósabb cikkeket is írni.

– *Ön miről szeretne olvasni az újságban?*

– Városunk történetéről. Sokan nem ismerik velem együtt az utcanevekhez fűződő személyek élettörténetét!

– Jobb lenne, ha már újonnan, a mostaninak feléért-harmadadért meg lehetne venni az újságokat, a kalendáriumokat – szőlő közbe egy nyugdíjas vásárló, s így folytatja:

– Feltétlenül legyen kereszt-rejtvény az újságban. Egy-egy

könnyű, gyorsan, és természetesen olcsón elkészíthető ételrecept. Sok az egyedül, magányosan élő ember, órájuk is lehetne gondolni. Én révfülöpi vagyok, Karoson van nyaralóm. Elő akartam fizetni a Zalai Magazint, de a postán azt választották, Pista bácsi, az újságban benn van a cím, hogy hova kell írni. Hát kérdem én, hova írjak? A kiadóba, vagy a szerkesztőségbe? Havonta nyomtathatnának az újságba egy kivágható fecnit, amit csak ki kellene töltenünk, és bedobni a postaládába.

– Én, mint mondtam, nyugdíjas vagyok, tele van a nadrágunk a politikával. A napilapokból, és a rádióból mindent megtudhatunk. A városi újságnak a gyakorlatban hasznosítható kérdésekről kellene írni. Dísznövényápolásról, aktuális kert munkákról. Semmilyen eligazító táblát nem lehet találni a városban: hol van ez és ez az utca, vagy egy nyilvános WC, vagy egy szemétyűjtő láda. A csomagtartómban van egy zsák szemét. Az erdőben nem akartam eldobni. A karosi konténer le van zárva, itt Kanizsán sem találtam egyet sem.

– *A nevét szabad megtudnunk?* – kérdem a hírlapbolti beszélgetőtársamat.

– Elég az újságcíkkhez annyit is, hogy a Karoson nyaraló Pista bácsi. Tudja, én sok mindenhez adtam már a nevemet és rá is fizettem.

Válasz híján, egyfajta kor(kór?)képnek is felfoghatjuk ezt a fajta húzódozást.

Úgy hírlík, a nyomda és a posta újságáremelést tervez. Hogy ki lesz a tulajdonképpeni vesztes az újságírás és olvasás zökkenőkkel terhes folyamatában, érdemes időben utánaszámolni!

Bakonyi Erzsébet

A zöld nyilat követve

Vajon követték már a zöld nyilat? Tudják, mit láthatnak Kanizsa belvárosában?

Naponta találkoznak az épületekkel, s nem ismerik a történetüket. De most itt van ez a kldvány, a város címerével és a Pénzügyi Palota rajzával meg a zöld nyíllal, mely huszonöt objektumhoz

vezeti el a sétára indulót, hogy Kovács Károly amatőr festő grafikái nyomán felismerje a múltat, s jobban értse a jelent.

E városkalauz „szülőatyja” dr. Cseke Ferenc, a Mező Ferenc Gimnázium tanára, aki Bécsből hozta az ötletet, és íme – a város dicséretes szol-

gálatával – megvalósította.

Kövessék hát a zöld nyilat Önök is!

Lapunk minden számában láthatják majd a belváros térképét, egy-egy építmény rajzát és rövid leírását. Sétáljanak el az épületekhez, ismerkedjenek a várossal!

– ék –

A bürokrácia diszkrét bája

Mondják, hogy ment nekünk már jobban is. Mondják, megy majd rosszabbul. Csak várjuk ki, hogy az állampárt még mozdíthatatlanul terpeszkedő bürokratáinak közönye fel-falja az utolsó tartalékot is, a napi 12-18 órát dolgozó kétékezők türelmét. Ezt írta a szerkesztőségbe *Vízvári József* magyar állampolgár Liszóráról, kedveszegetten.

avagy miért nem eszünk – jövőre húst?

– Állattartásomért 1988 februárjában egy jóakarátú szomszédom feljelentett – néz rám várakozóan. No, persze, nyeltem le a közbeszólást, nem is volnánk magyarok, ha... De nem szólok.

– Jött a surdi tanács – folytatja a fölindult férfi – helyszíni szemlélt tartott, s megállapította, hogy a sertéstartás nem szagtelan. Építsek fedett trágyatárolót, 30 napon belül, mert ha nem, tízezer forint bírságot fizethetek. A határozatot megfellebbeztem. Segítségért fordultam a MÉM-hez, a megyei tanácshoz és az akkor még létező MSZMP megyei bizottsághoz. Ezek után(?) a nagykanizsai városi tanács, II. fokozat elutasította a fellebbezésemet. Nosza, újabb felülvizsgálati kérelmet nyújtottam be a megyei tanácshoz, amely hatályon kívül helyezte az I. és II. fokú határozatokat, és új eljárás lefolytatására utasította a helyi tanácsot. Ez 1988 végén új határozatot hozott, amelyet érthetetlennek találtam, és bejelentéssel éltem ellene a nagykanizsai ügyészségen. Az ügyészségi vizsgálat s surdi tanács határozatát törvénytörőnek ítélte, és új eljárásra kötelezte a surdi tanácsot.

Fellélegzek. Éljen! Justitia a szemét borító kendő alól mégis csak kilesett. *Vízvári József* azonban lehűt:

– 1989 áprilisában újabb helyszíni szemle következett, s az eredménye ugyanaz volt, mint egy évvel korábban. Újabb fellebbezés a nagykanizsai tanács építési osztályára, és a válasz három hónap múlva(!) *Karmazin József* városi főépítésztől meg is érkezett: nem ők illetékesek az ügyben (bár ők jöttek ki a szemlére!), hanem az ellátásfelügyeleti osztály. Na, ez az osztály is ült néhány hónapot a papírokon, aztán elutasítottak. A lényeg: Nagykanizsától 15 km-re, akár két sertéstartása esetén is, kötelező az előírt létesítmény megépítése.

Atyaisten, gondolom, ez másfél évi aktatologatás. Eközben mi történt *Vízvári József* sertésállományával? A farka, illendőségből, visszafogta talán az anyagcserét?

– Természetesen felszámoltam az állattartást – mondja *Vízvári József*. – Reménytelennek tartottam, hogy Nagykanizsán dönteni tudjanak. Két fronton nem lehet háborúzni. Vagy dolgozom, vagy a bürokráciával birkózom. Nekem 15 anyakocám volt, és 200 sertést adtam le évente. Tíz esztendő munkája lett semmivé. Ma az állattartás és a mezőgazdaság fölött meghúzták a vészharangot. Nem lesz itt változás, ha a kiskirályok tovább léteznek. A tanácsok csak akadályozzák a kibontakozást. Meg kell szüntetni őket. Minek ez a felduzzasztott hivatal? Egy kislétszámú polgármesteri hivatal hozzáértő hivatalnokai, a való helyzethez rugalmasan alkalmazkodó gyors döntéseikkel szolgálhatják csak a reformtörekvéseket. Mára olyan kicsire zsugorodott a mezőgazdasági munka haszna, hogy azért már lehajolni sem érdemes. A termelők pislákoló munkakedvét inkább elveszítik, mint élesztik. A paraszt túróképességét akarják kipróbálni?

Ülök és hallgatok. A hivatalnak nyilván igaza van. A sertés már csak olyan, hogy – *Karintyval* szólva – bizony érkeznek miatta „távol ferde illatok”. Csakhogy...

– Várjon, még nincs vége! – fojtja belém a szót *Vízvári József*. – Az ügy javában zajlott, amikor az MSZMP nagykanizsai bizottsága közbenjárt a tanácselnöknél. Válaszlevele a tulajdonomban van. Akarja közölni?

Nem akarom. De miután az ügymenet, egy ismételt felülvizsgálati kérelem miatt lezáratlan, ígérem, hogy a másik felet is meghallgatva, a bürokrácia áldásos működésére még visszatérünk.

Pék Pál

Postánkból

Tisztelt

Szerkesztőség!

1984-ben a MÁV megszüntette a Budapest - Nagykanizsa között közlekedő Kanizsa expresszt, ami Nagykanizsa vasúti csomópont „vonata” volt. A megszüntetéssel a Zalai Hírlap is foglalkozott.

A MÁV Vezérgazgatóság tájékoztatása szerint a megszüntetés ellen a Zala Megyei Tanács Közlekedési Osztálya nem emelt kifogást. Egy kis gondolkodás után feltételezhető a valószínű ok a passzivitásról ez ügyben.

A megszüntetésre az alábbi fő okokat hozta fel a MÁV:

1. „A MÁV a megyeszékhelyeken közlekedtet belföldi expressz vonatokat.” Ez az állítás az alábbi tényekkel megcáfolható: a Balaton expressz Keszthelyre, a Ciklámen expressz Sopronba és Celldömölkre, Kőrös expressz Gyulára, a Lóvér expressz Sopronba és Hegyeshalomra, a Somogy expressz pedig Gyékényesre közlekedik. Egyik helység sem megyeszékhely.

2. „Alacsony sebesség” – volt a másik indok.

A megszüntetéskor a vonatpár átlagsebessége, a vonal pályasebessége nagyobb volt, mint egyes más belföldi expressz vonatoké. (Pl. Göcsej expressz). Jelenleg is a Nagykanizsa - Budapest között közlekedő gyorsvonatok maximális sebessége teljes hosszban nagyobb, mint a Göcsej expressz pl.

A Dunántúl 2. nemzetközi fővonalának villamosítása folyamatban van. 1989 december közepétől Bp.-Fonyód között közlekednek villanyvonatú vonatok. A villamosítással pályasebesség-emelés történt jelentős hosszban, s csökkent a menettartam. Az 1990/91. évi menettrend életbelépésekor az egykori Kanizsa-expressz időszakában közlekedő 856/859. számú vonatok menettartamában csökkenés lesz ismereteim szerint. A többi vonatonál is várhatóan menettartam csökkenés lesz.

Úgy érzem, az egykori expressz vonat megszüntetésével Nagykanizsa város presztízse csökkent. A városnak, a Városi Tanácsnak kezdeményeznie kellene a Kanizsa expressz visszaállítását. A visszaállítás feltételei véleményem szerint nagy részben megvannak, a villamosítás jelentős okot adhat rá. A megváltozott politikai helyzetben a városnak fel kell ébrednie, mivel a megyében Nagykanizsa „másodhegedűs” szerepet töltött be sokáig.

Tisztelettel: Teljes név és cím a szerkesztőségben

Nyílt levél a város tanácstagjaihoz

Tisztelt Tanácstag!

A városi tanács vb termelés- és ellátásfelügyeleti osztálya a napokban terjesztette Önök elé javaslatát a városi piac rekonstrukciójáról. A tervezet lényege, hogy a korábban már jóváhagyott elképzelést – új piac, vásártér, vásárcsarnok létesítése az autóbusszállomás mellett – pénzügyi fedezet hiányában, illetve a terv túlzottan nagyra törő volta miatt meg kell változtatni, és a piacot a jelenlegi helyén hagyva, a keleti pavilonsor lebontásával területét egészen az Ady utca házsoráig kell növelni.

Az új elképzeléssel a Magyar Demokrata Fórum (MDF) helyi szervezete nem ért egyet és Önöknek, valamint városunk minden polgárának megfontolásra ajánlja a következő érveket. Úgy gondoljuk, hogy a piac – hosszabb távon – jelenlegi helyén sem mai állapotában, sem bővített formában nem maradhat. Nagykanizsa egyik legértékesebb területéről van szó, amely múltbéli célok megvalósítására lenne hivatott. A műemléki környezetbe (Vasemberház, az Ady utca régi háza) a piacot nem lehet szervesen beilleszteni. Számolni kell a Posta esetleges későbbi területigényeivel is. Ezen a városképpileg kiemelkedő jelentő-

ségű helyen állandósulna a piszok, a bűz és a zaj. A megnagyobbított piac árufeltöltése nem oldható meg jól, ismétlődő közlekedési dugókat okozna, fokozná a belváros útjainak megterhelését, amit pedig más intézkedésekkel csökkenteni akarunk. A ma még meglévő parkoló megszüntetése is a városi közlekedést nehezítené.

Javasoljuk, hogy az új piac az eredetileg tervezett helyen (Báthory u. nyugati oldala), bár szerényebb igényekkel épüljön meg. Ez a terület maga is a város közepén van, tömegközlekedésileg is jó megoldás, hiszen a helyi buszjáratok is érinthetnek. Az árufeltöltéshez nem szükséges a 74-es számú főút bekötő szakaszának megépülése sem, hiszen a Báthory utcából, illetve a Somogyi Béla utcából az autóbusszállomásra vezető út kisméretű meghosszabbításával jól elérhetővé válna a terület. Itt a későbbi bővítésekhez is rendelkezésre áll a kellő nagyságú hely.

Véleményünk szerint a hosszú távon is helyes megoldás az lenne, ha a Városi Tanács azokat az összegeket, amelyeket a jelenlegi piac átalakítására képes fordítani, az új hely előkészítő munkálataira költené.

A legsürgősebb a szabadpiac

átköltöztetése lenne, hiszen ezek után már várható, hogy a vállalkozók üzleteket építenek az új piacon. A jelenlegi szabadpiac megüresedett helyét a végleges felhasználásig, amíg ez meg nem történik, a mostani állapot fenntartására csak az elengedhetetlenül szükséges összegeket szabadna költeni.

Kérjük tehát, fontolják meg érveinket, mert döntésük hosszú évtizedekre hat ki. Nem szabadna a pillanatnyilag ugyan olcsóbb, de összességében sokkal költségesebb megoldást választani jelenlegi pénzügyi nehézségeink miatt. Ne kerüljön városunk a „szegény ember” közmodásos helyzetébe, aki, hogy az egyik napról a másikra élhessen, állandóan az egészségében drágább kényszermegoldásokat választja!

Végül pedig javasoljuk a városi tanácsnak, hogy döntése előtt feltétlenül kérje ki a lakosság véleményét, mert ez a kérdés sokkal jelentősebb annál, hogy sem a tanácstestület tagjai saját elképzeléseiket képviselve hozzanak határozatot.

Nagykanizsa, 1989. november 21.

a Magyar Demokrata Fórum Nagykanizsai Szervezete

Válasz a levélre

Tisztelt Demokrata Fórum!

Elnézésüket kérem a „személytelen” megszólításért, de a véletlenül folytán kezembe került „nyílt levél” is így íródott, minden hitelességre utaló aláírás vagy bélyegző nélkül, a mai divatirányzatnak megfelelő „névtelen levél” stílusban. E véleményemmel nem vagyok egyedül, s mivel a tanácstagok egy része is így fogadta kötelezőségemnek érzem a választmányi vezetőség visszajelzését igényelni, mely szerint valóban az MDF helyi szervezete írta-e a levelet. Erre azért is szükségem lenne, hogy felajánljam szerény közreműködésem egy vita kibontakoztatásához. E várospolitikai szempontból nagy horderejű kérdésben úgy érzem – élni kell a vita építő és részletkérdéseket is feltáró erejével. Bár feltehetően messze van még a megvalósítás ideje, de a vélemények mind teljesebb megismerése, a döntés megalapozottsága érdekében mégis „kivittük” az új elképzelést – mint egy lehetséges alternatívát, és véleményt kértünk a tanácstagoktól, *nem döntést!* A véleménykérdésről számítottunk – és számítottunk is – a választópolgárok véleményére. E téma egyébként nem került még a tanácstestület elé, a közeljövőben sem tervezük előterjesztését, hisz az előkészítés kezdeti stádiumban van, és a beruházás pénzügyi fedezetéről sincs megalapozott elképzelésünk.

A levél – alapvető ismeretek hiányában tör lándzsát egy még teljesen nyitott kérdésben. A magam részéről örömmel vettem volna, ha az

MDF meghív valamely e témával foglalkozó összejövetelére, és részleteiben is tájékozik a lehetőségek és az elképzelések felől. Így tisztázhattuk volna, hogy a tanács erejéből egyik változat sem építhető meg, tehát a beruházáshoz üzletpartnerek kellene. Ok viszont csak a központi helyen hajlandók beinvesztálni, a félreesőn nem.

Kétségtelen, hogy a vázolt megoldás nem minden szempontból előnyös, – ezt az anyagban őszintén le is írtuk, – de sokkal jobb mint ha a jelenlegi helyzet marad még 10-15 évig.

A mai piac állapota ismert. Gondjaink, anyagi lehetőségeink úgyszólván, ezért kezdeményeztük a közös gondolkodást a lakossággal. Addig még terveket sem készítettünk, amíg nem ismerjük a többségi akaratot. Az előterjesztett javaslatához üzletpartnerek kellene. Ok viszont csak a központi helyen hajlandók beinvesztálni, a félreesőn nem.

A magam részéről továbbra is állok rendelkezésre úgy az MDF-nek, mint a többi pártnak az elképzelések ismertetésében és megvitatásában – amennyiben ezt igénylik.

A lakosság, a párt tagjai legkevesebb ennyit megérdemelnek.

Nagykanizsa, 1989. november 28.

Tisztelettel:

Kovács Zoltán
osztályvezető

Romló közérzet – kielégítő közbiztonság

Ahogy a rendőrkapitány látja

MA MÁR NEM mondhatjuk, hogy a közrend, közbiztonság szilárd. Helytállóbb, ha a helyzetet kielégítőnek minősítjük. A gazdasági, társadalmi változások is közrejátszanak abban, hogy bizonyos fajta bűncselekmények száma dinamikusan emelkedett – nyilatkozza dr. Gotthárd Jenő alezredes, a kanizsai rendőrkapitányság vezetője, majd így folytatja:

A közrend, közbiztonság fogalma nem azonos a bűnügyi helyzet fogalmával, ez szélesebb kategória. Munkánk során rendszeresen értékeljük a közrend, közbiztonság helyzetét, ezen belül a lakosság biztonságérzetét, elemezzük a közállapotokat. Pld. Meghatározó elem, hogy a javak jogszabályilag védettek-e? Milyen a közősségek élete? Tiszteletben tartják-e, s milyen mértékben a jogi előírásokat, erkölcsi szabályokat az állampolgárok? S e vizsgáldás egyik fő eleme, hogy esetleges rendzavarás esetén hatékonyan fel tudunk-e lépni, s milyen eredménnyel?

– Milyennek minősíthető ma az állampolgári közérzet?

– Romlik. S ennek nagyon összetett okai vannak. Az állampolgár biztonságérzete megint pld. egy lakásbetörési sorozat halatán vagy más ismertté vált bűnesetekkor, de ez helyre is billenik talán, ha a tettes vagy tettesek megkerülnek.

Ugyanakkor a gyenge biztonságtechnikai berendezésekkel „védett” javak, vagy a teljesen védtelen ingóságok, a szabadban parkoló autók, az emberi hiszékenységek szinte kínálják a csalás vagy lopás lehetőségét. Az állampolgárok döntő többsége önkéntes jogkövető. A bűnözők rétege nyilván más kategória.

1989 HÁROMNEGYED évében 197 ismertté vált bűnelkövetővel szemben jártunk el. A fel nem derített esetek számát nehéz megbecsülni. Nehéz felderíteni és bizonyítani a devizabűncselekményt, a prostitúciót. Hozzáteszem, hogy a valutával kapcsolatos üzelmeket maga a társadalom sem ítéli el eléggé. Becslésre vállalkozni azért is nehéz, mert pl. az ittas vezetés annyi, amennyit a rendőrség felderít és bizonyít, holott a valóságban ennél nyilván jóval több.

– Mit mutatnak a számok, adatok a helyi bűnügyi helyzetről?

Ez év október elejéig 683 bűncselekmény vált ismertté, ami 28,1 %-al több mint az előző év hasonló időszakában.

Változott a bűnözés struktúrája, s ez ugyancsak a társadalmi változásokkal függ össze. Nőtt a személyek elleni bűncselekmények száma. Az ebbe a kategóriába tartozó esetek száma 32 volt ebben az évben. A szándékos testi sértés okai között az italozás, a bosszúvágy dominál, gyakori a családon belüli veszekedések következtében okozott bűncselekmény, de előfordulnak teljesen indokolatlan bántalmazások is.

Ilyen eset volt pld. amikor a Centrál környékén ok nélkül eszméletlenül rúgdaltak egy férfit.

A KÖZLEKEDÉSI 67 bűncselekményből az ittas vezetés áll az első helyen. Ez még hatékonyabb rendőri ellenőrzést követel meg, az erők koncentrációját a megelőzés érdekében. A közhiedelemmel ellentétben a helyszíni bírságot kirovó rendőrnek nincs személyi érdekeltisége a büntetésben, az így befolyt összeg a pénzügyminisztériumhoz kerül. Közlekedési gondjaink ellenére örvendetes, hogy a városi balesetek számának mutatója Zala megyében itt, Nagykanizsán a legjobb. Ebben a várost elkerülő szakasznak is nagy szerepe van.

Nem könnyű feladat a közélet tisztaságával összefüggő, azt sértő bűncselekmények felderítése sem. Új és számunkra is eléggé meglepő jelenség, hogy megnőtt a hivatalos személy elleni erőszak száma. Négy esetben intézkedés közben támadták meg a rendőrt. Minden ilyen esetet különös gonddal vizsgálunk ki, mert ennek elharapozása beláthatatlan következményekkel járna. Első tanulásgként máris levonható: körültekintőbbnek kell lennünk az eljárás során.

Horváth Tamás

(Folytatjuk)

Miről írtak 100 éve a Kanizsa lapok?

Zala Közlöny 1889. december 7-én:

Czáfolat

Elrémítő hír terjedt szét a lapokban, hogy Kopecskó László vezetése alatt rablóbanda alakult és Keszthely Sümegh közt kezdte meg hitvány mesterességét. Csendőrségi nyomozás folytán kiderült, hogy egyik helyen vándorcigányok garázdálkodtak, másik helyen pedig egy csavargó lépett föl pisztollyal, mind annyian elfogva vannak. Ily rablási hírek közlésére helyes volna nagyobb figyelmet fordítani és minden igaz ok nélkül a kedélyeket izgatni. De hát ki tehet róla; hírhajhász világot élünk!

Jótékonyosság

A nagy-kanizsai Kisednevelő Egyesület Arany János utcai óvodájában minden évben. úgy az idén is az Egyesület ügybuzgó alelnöke, Knausz Boldizsárné úrnő 3 fiú és 3 leányának Karácsonyi ajándékképpen alkalmas ruhakelmét osztott ki decz. 6-án délután. A nemesszívú úrnő fogadja ezután is a megörvendezett szegények nevében tiszteletteljes köszönetünket.

Elgázolás

Horváth Ferkó Gyuri József kis-komáromi földművest ugyan-csak Kis-Kanizsán elgázolta egy kocsi, úgy hogy nem kis sérülést szenvedett. – Azonban panasztát nem képes előadni, legalább a tettest nem tudja megnevezni. mert az elgázolás napján úgy be volt rúgva, hogy nem volt képes megismerni, kinek a kocsija alá került, annak pedig volt annyi esze, hogy elnyargalt.

Zala 1889. december 8-án:

Várost közgyűlés

Nagy-Kanizsa város képviselő testülete e hó 4-én d. u. 3 órakor tartotta közgyűlését, amelyre igen szép számmal jelentek meg a képviselők. A tárgysorozatot Hertelendy Béla elnök és bizottsági tagtársa jelentése nyitotta meg az 1890. évre érvénytelenné bírandó leg több adót fizető városi képviselők és a választók névjegyzéke tárgyában...

...Hosszabb vita fejlődött ki a hazai első takarékpénztár értesítésénél a kaszárnya építésre felveendő kölcsön-üggyben. Eperjessy Sándor sokallja a 6 percentet, Hirschel Ede óhajtaná, hogy a kölcsön akkor köztessen meg, mikor a pénzpiac helyzete a városra nézve legkedvezőbb...

... A jogügyi bizottság véleménye Knorcer Károly és társainak polgári bormérés bérletéből kifolyó kárpótlatásuk iránti kérelme tárgyában tudomásul vétetik, hasonlóképpen az italmérési adó beszedésének a magas kincstártól lett megváltásának bejelentése is – mely után a közgyűlés 1/2 5 óraker véget ért.

Országos vásárunk

Decz. 2-án a zord idő miatt nem sikerült. Olyan sem volt, mint egy közönséges hetivásár. Az érdekeltek pótvásár-tartási engedélyért folyamodtak a belügyminiszterhez.

Kölcsön pénz (hirdetés)

Fővárosi nagy tőkepénzesekkel való összeköttetésem folytán betáblázásra nagyobb kölcsönöket 5-7 %-ra gyorsan eszközölhetek.

N. kanizsa, 1889. nov. 20-án
dr. Fárnek László ügyvéd
G. T.

A
„Pannonglas”
ipari Rt.
Nagykanizsai
Üveggyára
(Vár u. 12.)

női és férfi
dolgozókat

háromműszakos
munkarendbe

felvesz.

Közületek
figyelem!

Rendezzék be
irodáikat
irodabútorral.

Ajánlatunk; komplett
elemes Irodabútorok,
különböző rendeltetésű
ülóbútorok, számítógép-
asztalok, egyéb kiegészítő
bútorok.

Várjuk kedves
vásárlóinkat.

Címünk; DOMUS Lakbe-
rendezési Áruház Vállalat
Dél-Dunántúli Lakbe-
rendezési Kirendeltség
Nagykanizsa, Magyar u.
189.

Telefon: 93/14-591

Telex; 33371

Könyv- bemutató



Rózsás János, városunk egyre híresebb lakójának könyvét – ára 230 forint – először december 6-án délután 4 órakor a Zrínyi Könyvesboltban mutatták be. A bazárudvari rendezvényen maga a szerző is megjelent, s ajánlotta olvasásra két kötetes munkáját, aláírásával ellátva.

APRÓHIRDETÉS

Kétszobás, összkomfortos, tehermentes belvárosi örökklakás 800.000.-forintért eladó. Nagykanizsa, Nép-hadsereg u. 3/A. III/16. Érdeklődni; 15 óra után.

A történelem sodrában

Lágerlázadás Ekibasztuzban

Részletek Rózsás János Keserű ifjúság című könyvéből

A kazahsztáni sivatagban, az Éhség-sztyeppe lakatlan vidékén a rabok új várost építettek egy gazdag kőszénlelőhely leendő feltárásának a színhelyén. A politikai elítéltek speciális börtönlágerében a parancsnokság olyan szigorú fegyelmezési eljárást vezetett be, hogy az még a normális munkavégzést, a napi 12 órás kényszermunka végzését is gátolta.

1952 januárjában tetőfokára hágott a kétségbeesés, és a láger hangadói lázadást szerveztek. Élet vagy halál, de így nem lehet tovább...

* * *

1952 január 22-én este, az 1905. január 9-i szentpétervári véres vasárnap évfordulóján, mint szokás szerint, vacsora után az ebédlőből nem a saját barakkunkba, hanem Benkő Tiborékhoz mentem, a ruharaktár és az orvosi rendelő felé vezető utak mentén.

A barakk lakói elmentek vacsorázni. Kihalt volt a folyosó, a szobák. Tiboréknál sem volt senki. A szomszédból közben ájtott Karbe mérnök, aki aznap valamiért nem ment el az ebédlőbe. Karbe valamilyen könyvet vett a kezébe Szolzenyicin éjjeliszékéről, és abba mélyedt bele. Én az újságot lapozgattam az asztalnál. Néha egy-egy futó megjegyzést tettünk a napi hírek kommentálására, de különben csendben üldögéltünk.

Rendszertelen lövöldözés hangjára lettünk figyelmesek. Géppisztoly-sorozat és egyes lövések pattogtak. Aztán golyószóró kelepelésé vegyült a koncertbe, hirtelen meg-megszakadó sorozatokkal.

Nem tudtuk mire vélni a dolgot, de túlságosan nem is törődünk vele. A katonák valahol a közelben tartanak éleslövészetet... – jegyeztük meg, csak úgy mellékesen.

Hamarosan a lélekszakadva rohanó, barakkba menekült emberek elfűlő hangon adták hírül, hogy a láger népe megrohmozta a kőbörtönt, és a magas deszkakerítést törli-zúzza.

Riadóztatták a katonaságot. Azok a szélesre tárt kapun keresztül, zárt alakzatban benyomultak a láger udvarára, és – egyelőre – az emberek feje felett adtak le figyelmeztető géppisztoly-sorozatokat. Az egész láger forrongott. Lövöldözés, kiabálás és zűrzavar a börtön előtti széles térségen.

Meleg lett a talaj a lábam alatt, mivel éreztem, hogy nagyon komolyra fordult a dolog. Mindenáron haza akartam jutni, a saját barakkomba, – bármi lesz is az események folytatása, – csak a saját helyemen legyek!

Amint kiléptem a barakkból, Tibor szaladt velem szembe. Szó nélkül karon ragadott, és visszahúzott az épületbe. Utam elkerülhetetlenül a börtön előtti térségen keresztül vezetett volna a láger másik felébe, és arról szó sem lehetett, hogy egy ilyen kavargásba, lövöldözésbe belefussak!

Alig mentünk fel a lépcsőn, és fordultunk el a hosszú folyosón Tiborék szobája felé, – az előtér falán, derékmagasságban, végigporzott egy odairányított géppisztoly sorozata. Ha még egy pár pillanatig huzakodunk, tanakodunk az előtérben, Isten tudja, mi lehetett volna. Sietve takarodtunk a barakk belsejébe.

Tiborék szobájának ablaka a börtön felé nézett, onnan is belőhettek volna. Az épület másik oldalán pedig őrtorony állt a kerítés mentén, és az ott toporgó őr is tűz alá vehette a barakkot. Így védtelenül kiszolgáltatva ácsorogtunk a priccsek között, a fényesen kivilágított és egyben átvilágított barakkban.

Az emberek pedig egyre-másra rohantak haza. A lövöldözés időnkénti lanygulását kihasználva törtek ki az ebédlő nem túlságosan biztonságos falai közül. Izgatottan, lélekszakadva mesélték, amit abban a pár percben láttak.

A felügyelők, élükön az öles termetű, bivalyerős Dugán főfelügyelővel, vasbotokkal felszerelve járkák az udvart. Kérdezés nélkül csépelik azokat, akikkel szembetalálkoznak. A börtön környékéről géppisztolyos katonák úzik az embereket, oszlatják a kavargó, ordító és felizgult tömeget.

*

Dehát mi történt? Miért tört ki a zendülés? És miért a fékevesztett megtorlás, bűnsön-ártatlanon egyaránt?

Erre abban az órában senki sem tudott választ adni. A későbbiek során derült csupán fény a szerencsétlen eseményekre. Sőt, azt hiszem, sok minden olyan történt, amit nem tudhattunk meg sohasem...

*

A lövöldözés fokozatosan elcsitult. Minden rabot barakkokba tereltek. Felkerült a lakat a pánatos vasajtókra. Bekiáltották, hogy mindenki azonnal vetkőzzön és fekdűjön le, mert aki nem engedelmeskedik, azt azonnal lelövik!

Szerencsére volt a Tiborék szobájában egy üres fekhely a brigádvezető felett. Közadakozásból összeszedett vattakabátokból ágat vetettem magamnak, és szabályosan ingre-gatyára vetkőzve lefeküdtem.

Remegett a gyomrom az izgalomtól. Csak egy név szerinti ellenőrzés kellett volna, és menthetlenül visznek a börtönbe. Mit keresek idegen barakkban? Mi elől menekültem ide? Miért rejtegetnek engem itten? És egyáltalán: hát mi lesz ennek a zendülésnek a folytatása??

A szívem összeszorult, amikor hallottam, hogy lekerül a lakat a bejárati ajtóról, és benyomult rajta Macsehovszkij főhadnagy, a rezsim-nacsalnik, a főfelügyelő Dugán, és még egy kerek képű kazah felügyelő. Lapultam a buslátok alatt, mint egy kis nyomorult égé ke.

(Folytatjuk)



Gimnázium – válaszüton

A honi oktatásügy légvá-
rakat építő és romboló, év-
tizedekig tartó gyászos te-
vékenységének eredménye
közismert. A világ számára
kirakat, de a tanulók szá-
mára elsajátíthatatlan tan-
tervi követelménytömeg va-
lamennyi iskolatípusban, a

tanulók személyiségét és
egészségét károsító órater-
helés, a gimnáziumok álta-
lános presztizsvesztése, ko-
moly anyagi forrásokat fel-
emésztő túlzott szakosodás
a szakközépiskolai képzés-
ben, a szakmunkásképzés
rendezetlensége, a pedagó-
gus személyiségének meg-

Légváarak iskolái

nyomorítása, élet- és mun-
kakörülményeinek elégtel-
lensége.

Nem kívánom a sort foly-
tatni, csak arra szeretnék
rámutatni, hogy a fenti rom-
halmazra épülő újabb és
újabb légváarak tervezetel-
nek időszakát éljük. Ámulva
olvasom – az egyébként
nagyon szimpatikus – 4+8,
6+6, általános középiskola
terveit. Bámulom a tanter-
vek és tankönyvek készítés-
ét magabiztosan vállaló
Igazgatók és testületek bá-
torságát, a kísérletezés
nem kis költségelt és a
döntést a demográfiai hul-
lám csúcsán is magára vál-
lító, nem törvényszerűen
szakemberekből álló ható-
ságok naivitását. Nagy el-
határozások születtek és

születnek a nemzeti alap-
tanterv ismerete nélkül,
bombázzák az általános is-
kolai tanulók és a gyermek-
ük jövőjéért aggódó szülők
stabilitás utáni vágyát. Ag-
gasztó jelek ezek kusza ok-
tatásügyünk palettáján!

Magam is azt vallo-
m, hogy oktatási rendszerünk
és annak hatékonysága
rossz, az egész struktúra
változtatásra, a tanterv kor-
szerűsítésre szorul. De azt
is vallo, hogy meggondol-
tan, végre kristálytisztá,
közmegegyezéssel elfoga-
dott oktatáspolitikai koncepció,
megfelelő személyi és
tárgyi feltételek mellett, a
helyi önkormányzati szer-
vek által nyilvánosan elfog-
adott, támogatott és elle-
nőrzött formában megvaló-

A

Nagykanizsai Állami Gazdaság

felvételre keres

Bánfapusztai üzemrészébe
gyümölcsstermesztő szakmunkásokat,

Jankapusztai üzemrészébe
asztalos szakmunkást.

Kezdő szakembereket
is várunk,

lakás mindkét esetben
megoldható.



Hatkor kezdtek, fél hétkor
már tetőzött a hangulat. Bill ját-
szott kőkemény rock and rollt,
Ifrai balladát, vérpezsdítő blu-
est, de hallgattuk Chuck Berry
Johnny B. Good-ját, Jimi Hend-
rixről a Red House-t és a sző-
kött néger fegyenc panaszos
dalát, a Hey Joe-t. A színpad
előtti csápolók, a terem közep-
én extázisban táncolók és a
félhomályban hátul álldogálók
is tudták, hogy ez ZENE.

Bill fáradtan ül, amikor rányi-
tok. Megadóan rám néz, hiszen
megbeszéljük, hogy jövök, és
mondja:

– Úgy kezdődött, hogy tizen-
egy éves koromban elvesztet-
tem a bal lábamat. Szörnyű
volt, mert nagyon jól fociztam,
s akkor az volt a nagy lehetősé-
g. Hogy a zenéhez kötőd-
tem, abban szerepet játszott a
60-as évek beat-korszaka. Ek-
kor volt a csúcson a Beatles
és a Rolling Stones. Nehéz
volt az érvényesülés, mivel fél
lábbal nem tartottak színpadké-
pesnek. Több kisebb-nagyobb
zenekarban játszottam, és
1968-ban lettem a Sztár együt-
tesben hivatásos zenész. A for-
dulatot 1978 hozta, amikor a
Hobo Blues Band-be kerültem.

– A HBB-ből a Vadászat cí-
mű album megjelenése után ki-
váltál. Miért?

„Mindhalálig

– Már nem igazán érdekes
a dolog. Voltak emberi és
anyagi problémák, de azóta
megbékéltünk a Hobóval. Most,
hogy hazajön Amerikából, a
harmadik albumomat vele és
Póka Egonnal közösen fogjuk
csinálni.

– És a Kormorán?

– A Kormoránnak nem volt
tam tagja. Velük készítettem
a Mindhalálig blues című lemezt,
és az országos turnén is ők
kísértek. Felléptünk például
John Mayallal, de próbálkoztam
a Bill Box Company-val, Ben-
csik Sándorral is, de ő kiment
külföldre, és öngyilkos lett.

Hallgatunk, aztán kéretlenül
folytatja:

– Az idén, októberben múlt
egy éve, hogy ez a banda
együtt van, a Deák Bill Blues
Band. Süpeki Zoltán játszik
szólógitáron, Kovács István a
basszus, Szabó „Blóró” István
a dobos, Szabó „Red” László
a billentyűs. Nem panaszkod-
hatunk, szeretik a zenénket.

– Itt most megbolydult a vi-
lág. Nagyobb lehetőséget ter-
emt ez nektek?

– Amit eddig ki akartunk

szulhat a struktúraváltás. Ne engedjük, hogy az iskolai önállóság ürügyén, gyakran nalvan, titokként kezelt elképzelések nyilvános viták és egyeztetések nélkül megvalósulhassanak, kész helyzet elé állítva a másod- vagy harmadrendűnek vélt más iskolákat. Úgy gondolom, az esélyegyenlőség a feltételekben és lehetőségekben minden iskolának ugyanúgy joga, mint az önállóság. Az esélyegyenlőség megteremtése pedig a helyi önkormányzat kötelessége.

A mindenki számára kötelezően elsajátítandó követelmények kidolgozása és elfogadtatása nélkülözhetetlen feltételnek tűnik a további gondolkodáshoz. Ennek ismeretében jöjjön a pluralista iskola, az alapítás és fenntartás sokszínűsége,

a tanulók érdekeit szolgáló korrekt versenyszellem iskola és iskola között.

De a helyi önkormányzat őrkdjék azon, hogy valamennyi tanuló kapja meg a lehetőséget személyiségének kibontakoztatásához, ne degradálódjék már iskolakezdesének pillanatában másod- vagy harmadrendű állampolgárrá. Ennek megvalósulásához pedig az iskolák esélyegyenlőségét kell megteremteni.

Végül megkérdelem: Amennyiben Nagykanizsán a középfokú iskolák esélyei, lehetőségei nagyrészt egyenlők, aggályaim csak általános érvényűek-e?

Úgy gondoljuk, hogy a cikk gondolatai vitára serkentenek. Várjuk az érintettek reagálását. (A szerk.)

Mayer Ferenc

blues"

mondani, azt ki is mondtuk. Ezután is megteesszük. Ezt nem sok zenekar mondhatja el magáról. Ilyen volt a HBB is. Ami a szívünket nyomja, ott a zenénkben.

– A blues zene rétegzene.

– Persze, valamikor tényleg kisebbségi zene volt a blues, sokan mondták. De ez már nem áll, sem Magyarországon,

sem a világban. A HBB-vel aranylemezeket adtunk el, és ez nem kis dolog. A bluesba beleférnek az örömek, a bánatok, a dilik; mindent ki tudok fejezni, ami bennem él. Ma mindenki össze-vissza beszél, azt csinál, amit akar. De a blues tartást ad. Amikor a „nyalások” elmennek vendéglátózní, én akkor is ezt fogom csinálni. A blues életforma. Addig fogok fellépni, amíg hang jön ki a torokomon, amíg örömet tudok szerezni a gyerekeknek. Sohasem fogom feladni.

Kelemen Marcell



Ne börtöniskolát!

A bűn háttére

Lopás, betöréses lopás, garázdaság, üzletszerű kéjelgés – a bűn szakzerű elnevezései, ám mögöttük emberekről van szó, gyakran fiatalokról. Az ő sorsuk azért is fokozott figyelmet érdemel, mert nem mindegy, hogy felnőve becsületes, dolgozó tagjai lesznek a társadalomnak, vagy egyik börtönbüntetést a másik után töltik-e. A bűncselekmények sajnálatos növekedése szorította rá a rendőrséget arra, hogy megkülönböztetett figyelemmel forduljon a fiatalok bűnözés felé.

A nagykanizsai rendőrkapitányságon a bűnügyi osztály ifjúságvédelmi vonalvezetője Horváth István százados.

● – Mennyiben különbözik az Ön munkája az átlagos bűnűldözési eljárástól?

– A fiatalokkal való foglalkozás nagy körültekintést igényel. A törvény is különbséget tesz felnőtt és fiatalok felelősségére vonatkozóan, a büntetés mértékében. Sem a rendőrségnek, sem a bíróságnak nem célja, hogy a megtévedt fiatal örökre megbélyegezze. Az a feladatunk, hogy kiderítsük, feltérképezzük az okokat, hogy megfelelő összképet alakítsunk ki minden személyről, és intézkedéseinkkel inkább a helyes útra próbáljuk terelni, mint büntetni. A gyerekekkel mi nem a „börtöniskolát” akarjuk kijáratni. A nálunk előforduló esetek kétharmadában az intézkedések a nevelést célozzák, és csak egyharmadában kerül sor büntetésre.

● – Mit jelent pontosan a nevelést célzó intézkedés? Azt mondják: „Ejnye kisfiam, ezt többet ne csinálj!”

– Azért nem egészen. A fiatal próbára bocsátják, ami általában egy év időtartamú. Ez alatt meghatározzák a viselkedési normáit, amit kötelezően be kell tartani.

Ahol a családi helyzet nem biztosítja a szülői kontrollt, a pártfogók látják el ezt a feladatot. Dr. Csepregi Sándor vezetésével működik Kanizsán a főleg pedagógusokból álló speciális ifjúságvédelmi önkéntes csoport. Részt vesznek ifjúságvédelmi őrzáratokban, ellenőrzik a próbaidős fiatalokat. A hivatásos és társadalmi pártfogók évente 60-70 fiatallal foglalkoznak, s bizonyára az ő munkájuknak is köszönhető, hogy pártfogoltjaik 60-65 százaléka nem kerül újra vissza.

Az országos statisztika szerint a felderített bűnesetek mintegy 10 százalékat 18 év alatti gyerekek követik el. Olyanok, akik még csak éppen elkezdték az életet és máris megbotlottak a törvény küszöbén.

● – Hogyan reagálnak a szülők, amikor kiderül a baj?

– Elképesztő, hogy a szülők mennyire nem ismerik a gyereket. Amikor szembesülnek a helyzettel, felháborodnak, tiltakoznak: „Az én gyerekem ezt nem tehette”, „Mi mindent megadunk neki”... Csak hogy ez a „minden” főleg az anyagiakban merül ki: a divatos öltözékben, magnóban, videóban, bő zsebpénzben. De gyakran a család elemi szükségleteiért maszkol, fuszik, túlórázik a szülő. Egyre kevesebb ideje és energiája marad a törődésre, a meghitt beszélgetésre – s így lesz egyre sivárabb, érzelmekben szegényebb a kapcsolat a családtagok között. S aztán előfordul, hogy a gyerek nem megfelelő társaságban talál megértésre, vagy éppen egy felnőtt bűnöző „patronálja”.

Némelyik szülő érzi, hogy nincs valami rendben a gyerekekkel, de csak akkor döbben rá a felelősségére, amikor megtörtént a baj. Ilyenkor teljesen összeomlik vagy a rendőrségen akarja tettelesen elkezdni a „bűdös kölyök” nevelését. Az ifjúságvédelem feladata az elkövetés családi okainak felderítése, de ilyenkor már csak a nevelés hiányosságait tudja regisztrálni. Tanulók esetében felmerül az iskola felelőssége is. Az érintett szülők hajlamossak arra, hogy az iskolát hibáztassák arra hivatkozva, hogy a gyerekek az ideje nagy részét ott tölti.

Mi törekszünk arra, hogy egyre jobb kapcsolatot építsünk ki az iskolákkal. Felvilágosító előadásokat tartunk, hogy pótoljuk a fiatalok hiányos jogi ismereteit. Most mondjam azt, hogy sokszor nem is tudják, mit követnek el? Eddig általában a középiskolákban tartottunk ilyen előadásokat, de az élet egyre inkább igényli, hogy az általános iskolákba is elmenjünk.

● – Úgy gondolja, mindez elég az ifjúkori bűnözés megelőzésére?

– Erről szó sincs. Éppen az a baj, hogy jelenleg ez a munka kilencven százalékban a rendőrségre és a gyámügyre hárul, pedig szerintem kiemelten társadalmi feladat. A jövő felnőtteiről van szó, tehát mindenki közügye.

Kellene, hogy így legyen!

Turi Mária

A társadalom átfogó válságát éljük

Manapság egyre kevesebb szó esik a kultúráról. Az emberek többsége fásult, fáradt. Ilyen helyzetben a népművelők is keresik a helyüket, és zömmel azokkal a dilemmákkal küszködnek, amelyekről Juhász Imréné és Fehér Imre művelődési ház vezetők beszéltek a Kanizsa c. lap 2. számában. Gondolatmenetüket folytatva, kíváncsi voltam arra, hogy a népművelő-képzés szakemberei mennyit érzékelnek ezekből a gondokból. Beszélgetőpartnerem **Török Gábor**, a szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola közművelődési tanzékének adjunktusa.

- Tanár úr, szükség van-e ma a népművelőre?

- Lehet, hogy furcsán hangzik, de én úgy gondolom, hogy a mai magyar társadalomnak soha ennél jobban nem kellettek a népművelők, mint most. Az más kérdés, hogy a társadalom igényli-e a kulturális szakembereket. Napjaink vajúdo társadalmának elhibázott lépése, hogy vállalatok, szervezetek ott kezdenek el takarékoskodni, ahol nem lenne szabad. Képzelve el azt a tragédiát, amikor műveletlen emberek kezdenek el politizálni. A népművelő állandó konfrontációknak volt és van kitéve. Régebben a központi és a helyi hatalom „kiszolgálójává” tették, és nem biztos, hogy a felülről megszabott értékrend egyezett a népművelővel, főleg a lakosság érdekeivel. Most, hogy a helyi hatalom maga is válsággal küzd, ilyen értelemben még magányosabbá válik a népművelő.

- Van-e visszajelzés a főiskolán végzett népművelőktől?

- A hetvenes évek elején készült felmérés alapján az addig végzett több száz népművelő zömmel művelődési házakban helyezkedett el. Az eltelt időszak óta a népművelők legalább

nyolcvan-százféle munkakört töltenek be. A szakma differenciálódott. Soha ilyen széles skálán nem volt elhelyezkedési lehetőség, mint most.

A népművelő megváltozott szerepköre

- Az emberek az egzisztenciális elnyomódás miatt leginkább a szórakoztatásra fogékonnyak.

- Ez így is van. Ezért nem úgy kell ma már elképzelni a munkánkat, hogy az emberek fejébe gépiesen adagoljuk a tudást és a kultúrát. Az embereknek az egyéni problémák megoldásához segítségre van szükségük. Még akkor is, ha ezt az egyén nem kéri. Evtizedekkel ezelőtt ez nem volt deklarált népművelői funkció, nem is tanítottuk. Az emberek továbbra is dolgozni fognak - persze, ahogy ezt kimondom, belém hasít a munkanélküliség, ténye mint reális gond - családot alapítanak, laknak valahol, gyereket nevelnek, hétköznapi problémákkal küzdenek, például el kell igazodniuk a jogszabályok dzsungelében, és még sorolhatnám. Az ismeretek terjesztése, átadása mellett - amire természetesen továbbra is szükség van - a személyiségfejlesztő, segítő funkció kap nagyobb hangsúlyt. A népművelő többé nem a művelődési folyamat csúcán, hanem a folyamaton belül helyezkedik el.

- A megváltozott szerepkörhöz hogyan igazodik a népművelő-képzés?

- A változás a főiskolánkon először a magunk által megalkotott új tantervben mutatkozik meg. Növeltük a szocialógia órák számát, új tantárgyként tanítjuk a kulturális animációt. A népművelők korszerű közgazdasági szemléletre is szüksége van, ezért bevezetjük a művelődés-gazda-

ságtant, de foglalkozunk a kulturális menedzserképzéssel is. Sokkal nagyobb teret biztosítunk a specializációnak, mert egyáltalán nem biztos,

hogy a jövőben „általános” népművelőre lesz szükség.

De tömegkommunikátorra, kulturális menedzserre, a művészet egy-egy szakterületéhez értő népművelőre, szociális gondozóra alighanem igen.

- Vajon a társadalom felkészült-e népművelők megváltozott szerepkörére?

- Fontos kérdés ez is. A képzés dilemmája ketős. Egyrészt óriási hiba, ha a képzés olyanra készített fel, aminek az ideje már lejárt. A most induló képzés ugyanakkor olyan szakirányokra is felkészített, amelyeknek az intézményhálózatja még kialakulatlan. Én mégis azt mondom, hogy meg kell előzni a korunkat. Ha szellemi energiánkat nem fejlesztjük, akkor nincs esélyünk a sokat emlegetett kilábalásra, a gazdasági kibontakozásra. Sajnálom, hogy most minden a politikában csapódik le, holott számos dolog szakmai kér-

dés. Baj lenne, ha a népművelő-képzés, a kulturális értelmiség nevelése a politikai csatározások martalékává válna.

Fontosnak tartom azt is hangsúlyozni, hogy társadalmunknak nem a közművelődés, hanem az oktatás a kulcskérdése. Vagyis hogy a népművelő végzettség a tanári pályán is hasznosítható. A tanár-népművelő mégiscsak érdekesebb programokkal tudná színesebbé tenni a gyerekek iskolai életét, mint a köztanár.

Azt gondolom, hogy akármilyen társadalommá is válunk, az embereket mindig tájékoztatni kell, az emberek mindig kapcsolatot fognak egymással létesíteni - lehetőleg úgy, hogy egymást gazdagítsák - és az örökösen változó életmód alakításában a népművelőnek mindig is tevékeny szerepet kell vállalniuk.

Mondandómat úgy foglalnám össze, hogy nem a népművelés, hanem a társadalom globális válságát éljük. A lejtőn felfelé araszolni csak a fejlett személyiségű egyénekből álló társadalomnak van esélye.

Az emberi és társadalmi lét fejlesztése jó népművelők nélkül elképzelhetetlen.

Dónay Nóra

Zalacomár és Vidéke Általános Fogyasztási és Értékesítő SZÖVETKEZET

az 1990. február 15-étől megüresedő FŐKÖNYVELŐI munkakör betöltésére felvételt hirdet.

Követelmény: - mérlegképes könyvelői oklevél.

Fizetés: - megegyezés szerint.

Jelentkezés: - Zalacomár, Kossuth u. 37. személyesen a szövetkezet elnökénél.

Varga József versei:

Sugár tör át

Mért van az

Mért van az,
ha szólni akarsz,
lakat kattán szádra?

Mért van az,
ha újat gondolsz,
csak a Tél suhog?

Mért van az,
ha tenni akarsz,
ütközöl itt másba?

Mért van az,
hogyan bilincsedhez
kulcsod nem tudod?

Sugár tör át
az ég palástján,
mezőkön csordul,
mélybe fut, –

gyöngy lesz aztán,
szívig növény,
aranyfüst fedte
gyalogút.

Homályba tűnik

Homályba tűnik ott az
arcod.
Vörös kereszttel ég a
Nap.

Patak zúg föl tán a
mélyből –
Vagy csak árnnyak inga-
nak?

Olvasta?

Lackner László:

A skorpió jegyében

Az Idegenforgalmi Propaganda és Kiadó Vállalat megjelenítette Lackner László zalai író könyvét. Kezembe akadt, egészen pontosan kezembeadták. Az íróról keveset tudtam, 1983-ban a Visszhang zalai antológiában jelent meg két novellája.

A regényt egyre nagyobb érdeklődéssel olvastam, jó érzésekkel tettem le. Közvetlenül szólt hozzám az író, nagyon ismerős emlékeket idézett fel bennem. 1956-ot írtak, nyolcadikosok voltunk. Mennyire közös élményvilága van ennek a korosztálynak! A regény fiataljai a Kerka partján élték meg szinte ugyanazt, amit mi itt bent a városban. Egyszer csak lyukas óránk lett, majd bejelentették, hogy nem tanulunk orosz, imádkoztunk tanítás előtt az ének helyett, és felbomlott az úttörőcsapat. És bandáztunk. Véresen komoly harcát vívtunk mi is a „bunkerért”, szinte egy lélek élt bennünk. És szegények voltunk! Nagyon vágytunk valamire, egy légpuskára, egy biciklire, és máig is őrizzük azt a hiányt, amit a szegénység nem engedett kielégíteni. Kannával jártunk tejért, és ez az út adta a lányt, az első csókot, az első szerelmet. Majd eldőlt a kanna, a lányék elköltöztek nagyon messze, és az iskolában az igazgató bejelentette, hogy holnaptól kezdve ismét rendszeresen járunk iskolába.

Nyolcadikosok voltunk 1956-ban. Valahol a háttérben komoly harcok dúltak, majd a Szabad Európa rádió bement a hírt, hogy bejöttek az oroszok, és hogy új kormány alakult Kádár elnökletével. Volt fegyver a mi kezünkben is, és a játék néha nagyon komollyá vált. Valami nagyon szépet tettünk el akkor, most tudjuk igazán, milyen szépet!

Erről szól ez a könyv, s úgy vélem, minden korosztálynak szól. Szívesen ajánlom!

Lehota János

Részletek a regényből

Valaki hegyes ujjal, hátulról oldalba bökött.

– Te jössz!

Gépies mozdulatokkal mentem előre, közben egy magányos éljen süvített a fülemben. Megálltam a szobor alatt, köhíntem, aztán megköszörültem a torkom. Ezernyi tágra nyitott, várakozó, vibráló szem nézett szembe velem. Valit kestem közöttük kapkodva, de hiába. Elvesztettem.

Levél a hitveshez – jutott eszembe az örült ötlet.

– Kezdd már el! – súgta va-

laki mögülem. Ijedten hátrapillantottam, Nándi bácsi állt ott, és kétségbeesett ábrázattal tárta szét a karját:

– Na! Talpra magyar!

Előre fordultam, és a mélyebb zengés felé mutató hangszálaim teljes erejével belekiáltottam a világba: Nemzeti dal. Írta: Petőfi Sándor...

Mint egy nyargaló lovacsapat, úgy repült velem a vers minden sora, minden versszak; egyre gyorsabban és egyre ellenállhatatlanabban. Az első versszak végén találkozott a te-



Részletek a regényből

kintetünk, és ekkor a tér, az emberek, a házak, és a fák fel-szívódtak. O állt csak előttem egyedül és csodálatot árasztó szemmel csüngött rajtam.

Mint egy nyár eleji váratlan égzengés, olyan megröndítő volt a taps és az éljenzés, ami a végén magamhoz térített. Gyorsan meghajoltam. Még próbáltam tartani Vali arcát, de a bemozdult sokadalom vég-képp elnyelte előlem.

A szakállas férfi újra előrelépett, és felemelte a karját:

– Menjünk a laktanyába fegyverért!

Az emberek, mint egy láva-folyam, megindultak a mozi felé. Tétován álltam, senki sem szólt hozzám már egy árva szót sem, és lassan elfogytak mellőlem az emberek.

– Nagy voltál! – csapott va-laki hátulról a vállamra. Oda-kaptam a fejem, Bunyó volt az. – Soha nem gondoltam, hogy ez egy ilyen marha jó vers... És ahogy kitarottál az elején! Tahókám, nagyon tudsz, Isten az atyám!

Leszaladt a lépcsőn és elro-hant.

Furcsán, megzavartam me-redtem utána és éppen azt la-tolgattam magamban, hogy ez a Bunyó talán nem is olyan na-gyon rossz srác, amikor belém vágott egy üvöltés:

– Mit állsz ott? Gyere már, mert itt hagynak bennünket.

Csípőre tett kézzel Farágó tí-pródot a lépcső alsó fokán és túrelmetlenül intett a fejével. – Öreg! Meddig ácsingóztál volna még a talpuzatom? – macerált aztán még, amint futólépcsőben igyekeztek a mozi felé.

Alig figyeltem a szavaira. Va-lit szerettem volna megtalálni, ha csak egy szemvillanásnyi-

ra is, de nem volt szeren-csém.

A templomkert fái alatt balra, egy kis autóbusz fel-felbőgő motorzajára figyeltünk fel, hát-só lökhárítóján kötél feszült, aminek a másik vége a szovjet hősi emlékmű derekára volt rá-erősítve. Emberek álltak körül, vezényeltek, irányítottak; amint a közelébe értünk, éppen akkor vágódott a földre a karcsú mű-kő oszlop.

Mindenki reagálását megelőz-ve Bundi, mint a villám, felugrott és megiramodott, én lerántottam a fejem a földgát mögé.

– Bundi! – kiáltott föl mellet-tem Ladik torkaszakadtából.

Felkaptam az arcom. A kutya mohón a szájába kapta a ké-zigránát nyelét, és örült iram-ban rohant felénk. Benuitan néztük, hirtelen arra sem tud-tunk gondolni, hogy mindegy merre, de menekülni kellene, veszélybe kerülhet az életünk.

– Dobd el, Bundi! – üvöltött rá Ladik.

Egy nagy detonáció rengette meg a földet és a levegőt, a kutya, mint egy tépett rongyba-ba, felszállt a magasba. Meg-süketültünk, nyirkos, hideg, földdarabok hullottak körénk.

Ladik felpattant, kiugrott a gödörből és eszeveszetten sza-ladni kezdett előre.

– Örült! – ordította utána Fa-rágó. – Agyonlőnek. – És hosszú sorozatokat lőtt a leve-gőbe, hogy fedezze.

Én is felugrottam, és rohan-tam Ladik után.

– Állj meg! Feküdj! – ordítot-

tam, és próbáltam elkapni a karját, hogy lerántsam a földre, de nem sikerült.

A bunkerre kaptam a fejem. Az ajtóján dőlt a gomolygó füst, imbolygó alakok vibráltak. Közben megállás nélkül ropo-gott mögöttünk a géppisztoly.

Bundi ott hevert kitérülve, vé-resen. A gránát marcangolva tépte szét a testét, a nyelve hosszan, ernyedten kilógott a szájából, szeme üvegesen kitá-gult, eltűnt belőle a játékos csillogás. Ladik leguggolt, egé-szen közel hajolt hozzá és re-megő kézzel megsimogatta az állat eltorzult fejét.

– Bundi... Bundikám...

Felzokogott. Összeszorult to-rokkal néztem a kegyetlenül szétszaggatott kedves kis ku-tyát, és megtelt a szemem könnyel.

– Szegény Bundi – susogta valaki felettünk. – A hasa alatt robbant fel a gránát.

Gara állt ott, ő is leguggolt mellénk. És még ketten jöttek.

A bunker körül sűrű, fehér füst lebegett. Két alak tántor-gott kifelé az ajtón, kezüket fe-jük fölé emelték. Doki előresze-gezett fegyverrel eléjük szaladt, és ott termelt Farágó is.

Ladik felugrott, és eszelős hangon ordítani kezdett:

– Ki volt az? Megölöm. Hol a géppisztoly? – rohant zava-rodottan a bunker felé, aztán sarkon fordult és szaladni kez-dett a gödör irányába.

Doki előbe ugrott és átölelve megállította:

Várj! Megadták magukat. Vé-gre a harcnak.

A pontosításról

Lapunk 5. számában Papp Ferenc kifogásol-ja, hogy a Fehér Imré-vel készített interjú, amely bizonyos KFV-pénzek felhasználási módját említi, a HSMK megkérdezésével nem pontosítottuk. Nos, a beszélgetés nem Papp Ferencsel készült, ezért nem hisszük, hogy Fehér Imre sza-vahihető igazolását tőle kell várunk. Ugyan-ilyen joggal kellene szót adnunk a KFV-nek is, de nem tesz-szük, mert az interjú furcsállva hallott adatá-ra a felvételkor ismét-ten rákérdeztünk, s azt Fehér Imre tanú előtt, azonos módon és újra megfogalmazta. A ta-nácsot mindenesetre köszönjük, s ha a jö-vőben X-szel készítettünk interjút, Y-nal feltétle-nül megerősítjük. Egyébként hogyan is nyilatkozhatna önállóan az interjú alanya!

Pék Pál

Időgép

November 19. vasárnap

– Mintegy 150 fő részvétel-vel nagygyűlést tartott Nagyka-nizsán a Független Kiszgazda, Földmunkás és Polgári Párt he-lyi szervezete, melyen részt vett dr. Balogh György orszá-gos ügyvezető alelnök.

November 21. kedd

– A nagykanizsai reformkör állásfoglalást fogalmazott meg az 1989. november 26-i nép-szavazásról.

November 22. szerda

– Az MDF kanizsai szerve-zete várospolitikai kérdésekkel foglalkozó bizottságok felállítá-sáról döntött, valamint megerő-sítette tisztségükben a helyi vá-lasztmány eddigi tagjait.

– Ünnepeles vöröskeresztes taggyűlést tartottak a KÖGÁZ-nál.

– Jubileumi ünnepségen emlékeztek meg a kiskani-zsai idősek klubjában a klub

fennállásának 10. évfordulójá-ról.

November 23. csütörtök

– Az országgyűlés novemberi ülészakán felszólalt Tollár Jó-zsef. Hozzászólásában az or-szágyűlés reformügyi bizottsá-gának az adótörvények 1990. évi módosítására vonatkozó ál-

Ez történt

lásfoglalásához vetett fel újabb javaslatokat.

– A nagykanizsai sakkszövet-ség rendezésében megkezdő-dött az 1989. évi városi nyílt egyéni bajnokság, amelyen 26 versenyző indul.

November 24. péntek

– A nagykanizsai általános iskolai tanárok nyílt levelet fo-galmaztak Glatz Ferenc műve-lődési miniszternek a megígért és elmaradt 30-40 %-os bé-remeléssel kapcsolatban.

November 26. vasárnap

– A Szegeden megrendezett országos szövetkezeti vers- és prózamondó versenyen kiemel-kedő siker született. Bedő Csa-ba első, Horváth István máso-dik, Vincze Ferenc negyedik helyezést ért el. Mindhárman a nagykanizsai ÁFÉMSZ dolgo-

zói, felkészítőjük Schmidt Ist-ván.

November 27. hétfő

– A HSMK kiállítótermében megnyílt Nagy István mártélyi fafaragóművész karácsonyi vá-sárral egybekötött kiállítása.

– Nagykanizsa fölött is fel-tűnt az UFO-nak nevezett je-lenség.

November 28. kedd

– Ülést tartott a Nagyka-nizsai Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága. Napirendjén szere-

pelt a tanácselnök beszámolója a lejárt határidejű határozatok-ról, majd megtárgyalták a csa-ládszolgálat központ munkáját, a fedett uszoda működésének ta-pasztalatait és az 1990. évre szóló VB munkatervet. Ezenki-vül tájékoztató hangzott el a város általános rendezési ter-vének felülvizsgálatáról is.

November 29. szerda

– Városi vradó ünnepséget tartottak a Vasember-ház há-zasságkötő termében a Vörö-skereszt városi vezetősége és a vértranszfúziós állomás közös szervezésében, melyen kitünte-tések átadására is sor került.

– Az MDF nagykanizsai szer-vezete nyilatkozatban foglalt ál-lást a Munkásörtség és az MSZMP székház épületének hasznosításáról.

– A Fabik Károly Úttörőház-ban nevelőszülőket tüntetett ki a Zala Megyei Gyermekek- és If-júságvédelmi Intézet

Álom és valóság

1966. óta él és alkot Nagykanizsán Kustár Zsuzsa iparművész. Messziről származott ide, ám a város polgárai hamar befogadták. Szeretik, tisztelik, népszerű Kanizsán. Szeretik művészetét, mesés festményeit, mozaikjait, gobelinjeit, grafikáit.

Kustár Zsuzsa művei precíz rendszerbe foglalt, mély gondolati tartalmat hordoznak, melyet lírai lágyssággal fejez ki. Mestere művészetének.

Budapesti kiállításról visszakereszt képeit, faliszőnyegeit rendezgette éppen, amikor felkerestem.

– A Magyar Munkásmozgalmi Múzeumban szerepeltem egy csoportos kiállításon, ahol „Örökségünk a szimbolikus álmofejtés” címmel előadást is tartottam. Ezt megelőzően Manheimben, a Magyar Napok keretében mutatkoztam be tíz krétarajzzal, most pedig egy székesfehérvári kiállításra készülök.

Szobája fehér falát egyetlen hatalmas gobelin díszíti, bele- szöve a népmesék csoda- és álmvilága, a művész sajátos, szimbolikus kifejezési módján. Gyönyörű.

– Mielőtt egy ilyen nagyobb munkába kezdek, hosszú hónapokig magamban hordozom, mint annak idején a magzataimat. Aztán, ha eljön az ideje, ahogy a gyermekeimet is világra hoztam, megalkotom, megvalósítom, ami megformálódott, megérelődött bennem. Így született legutóbb „A párosító szerelem meséje” című harminc négyzetméteres mozaikom, amely Letenye várossá avatására készült. Előtte a budapesti Kelli László Úttörőház auláját díszítő, zodiákus jegyekből összeállított mozaikom, vagy a nagykálói református templom részére készített „Új élet, új föld” címet viselő olmozott üveglakaim kerültek elhelyezésre. A magyarság történelmi múltját, jelenét dolgoztam fel.

Aki Kustár Zsuzsát, és sokoldalú művészetét egy kicsit is ismeri, nem csodálkozik, ha időközönként meglepetésekkel áll elő, természetesen a rá jellemző magas fokon. Életének minden korszaka – legyen az jó, vagy keserves – valami újra inspirálta. Minden élethelyzetből töltekezett, és művészt alkotott.

– Most éppen min dolgozik? – kérdelem.

– Könyvet írok – válaszol. Hét éve foglalkozom intenzíven az álmokkal, álmofejtéssel. Át tanulmányoztam a Magyarországon fellelhető irodalmat, jó barátságban vagyok Szepes

Máriával, akitől sok bölcsességet tanultam. Összegyűjtöttem több, mint tízezer szót, amit Bence fiammal számítógépbe tápláltunk, rendszerezünk. Ebből majd szótárt szeretnék készíteni. Fantasztikus összefüggéseket fedeztem fel a népdalok szimbolikus rendszerével, több népdalt fordítottam így a szimbolikus álmofejtés nyelvére. E témában sokfelé tartottam már előadást: Székesfehérváron, Budapesten a Vegetáriánus Klubban, a Havanna Művelődési Központban, most készülök Gödöllőre.

– Miről szólnak ezek az előadások?

– Az életről, öröklétről, átváltozásról. Az ember a csillagok

Új év, új föld.



Találkozás Kustár Zsuzsával

útját járó örök vándor, aki a láthatatlan szellemvilág és a látható anyagi világ között négy létállapotot él meg folyamatosan. Az emberi életnek más feladata nincs, csak az, hogy alkotó erőben megnyilvánulva a szellemvilág láthatatlan erőit áthozza a látható anyagi világba, s cselekvő erővel anyagba öntse. Újra és újra felvállalja az átváltoztató halált, hogy az örök körforgás életnek hajtóereje legyen.

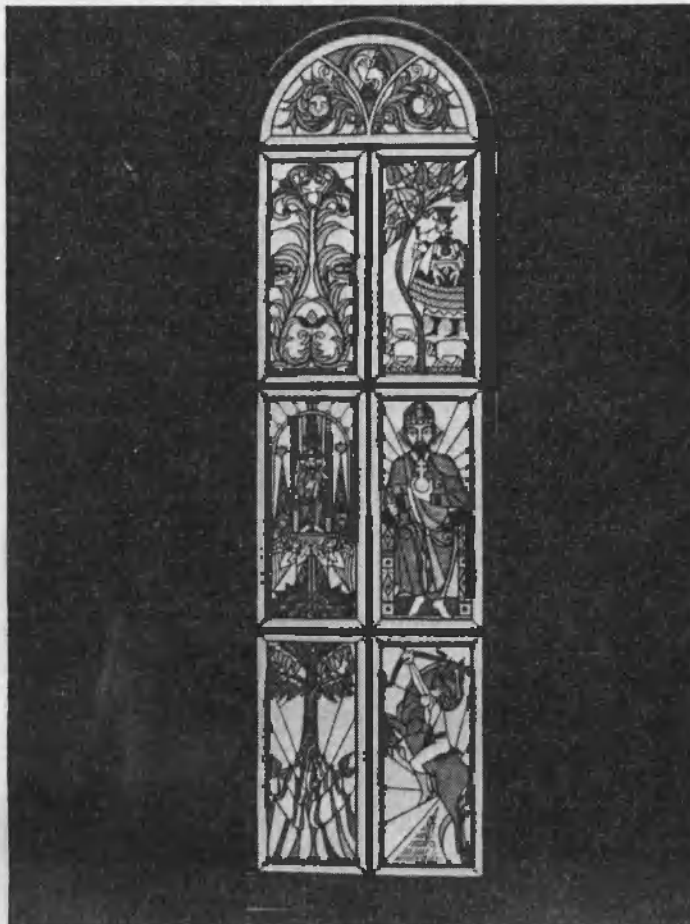
Az álom a halhatatlan lélek párbeszéde az értelemmel, és mindennapos próbálkozása a lelkiismeret feltámasztására.

Az álmofejtés előhívható önmagunkból azzal az esti fohással, hogy adott gondomban holnapra felejthetetlen álmot kapjak. Ez az álmójoga. Az álmomágia pedig az, hogy az álmofejtésből nyert bölcsességet megvalósítom, ezzel önmagamot kiemelem a gondhelyzetből.

A jó álmofejtés eredménye a testi, érzelmi és szellemi egyensúly visszaállítása, a meditatív bölcsesség készsége.

Ezek a gondolatok már Kustár Zsuzsa leendő könyvének részletei is egyben, amit „Örökségünk a szimbolikus álmofejtés” címmel egy éven belül szeretne kiadni.

Horváth Mária



Az idén avatták föl Letenyén a házasságkötő terem részére készített mozaikját.

Füstölgéseink

Panaszkodunk! Keressük a helyünket!

Szidjuk hol a sulit, hol a szüleinket, hol a rendszert.

Ha pl. "fásítást" végzel, biztosan a tanárt hibáztatod. Ha nincs elég pénzed, természetes, hogy otthon keresed az apadó okokat. Ha elmarad egy koncert, azt csakie felülről intézhette el valaki.

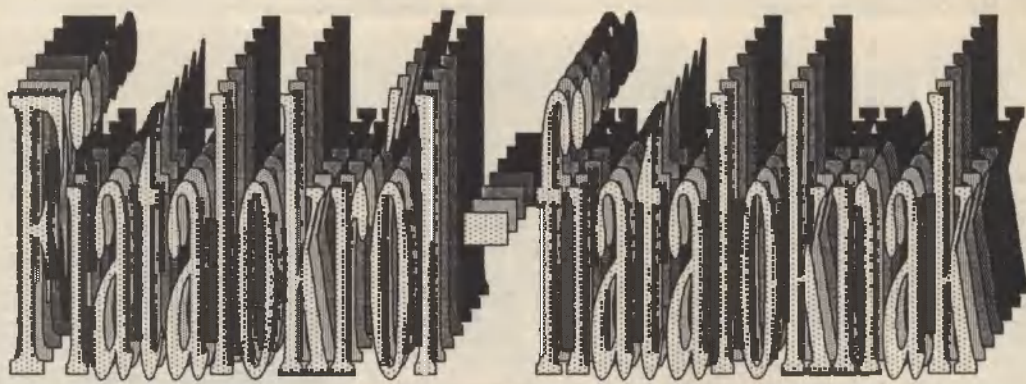
Mert Te csak egy kamasz vagy, nem bajkeverő, nem okozó, hanem okokat kereső, akit épp ezért fűt az ismeretlen utáni vágy. S hogy ezt a tüzet csillapítsd, bármilyen ajtót képes vagy feltörni - bármilyen áron. De ha tolvajkulcsod nem illik a zárba, hát ismét kinyitod a szád, s egy tiszta őse sem marad az ajtó, mögött állónak.

Az már eszedbe sem jut, hogy tovább próbálkozz - csak más szeretnél - akarsz! Te sem tudod mi, vagy milyen legyen, csak legyen. Pedig tizenéves fejjel alig csipetnyi élettapasztalattal szóthatod kenyered.

Mégis igazad van.

Igazunk van(!?) A só még cukor ízű, s kenyereünk még nincs - de ugye lesz?

-Nal-



Időjárásjelentés

Várható időjárás az ország területén ma estig:

Többnyire felhős lesz az ég, csapadék azonban nem várható, bár teljesen úgy fog tűnni, mintha. Ez a frusztráció az érzékeny embereket fokozott terhelésnek teszi ki. A Dunántúl délnyugati körzeteiben aztán felszakadozik a felhőzet és sok minden más. Addig is gyenge marad a légmozgás, az enyhe szélben lankadnak a zászlók, a figyelem, meg az egyebek. Helyenként lecsapódás várható, lecsapódik a pára, meg a következmények is - rajtunk. A nap elkövetkező részében valaki ködöt képez, mi elitünk benne. Mikorra kibukkanunk, a hőmérséklet valahol mínusz és plusz között fog ingadozni. Ügyeljének a vezetésre! Az az út már rég nem oda vezet. Aki nem biztos a dolgában, az markolja keményen!

-hmm-

BÉKE NOBEL-DÍJAT DOINA CORNEA-NAK ÉS TÖKÉS LÁSZLÓNAK!

Doina Cornea kolozsvári tanárnő és Tökés László temesvári református lelkész, egy erdélyi román és egy erdélyi magyar, akik felemelték szavukat a romániai diktatúra ellen és akiket ezért szüntelenül üldöz a rendőrség. A béke Nobel-díj több, mint elismerés, nagyon jelentős politikai támogatás annak az ügynek, amelynek a képviselőjét kitüntetik vele. Így volt ez Andrej Szaharov és Lech Walesa esetében is. A béke Nobel-díjat a Norvég Nobel Bizottság hosszú előkészítő válogatás után ítéli oda minden év december 10-én. Folytatva más kezdeményezéseket, akciót indítunk, hogy az 1990. évi béke Nobel-díjat ez a két erdélyi személyiség kapja. Ehhez kérjük a támogatását.

Ifjúsági Demokrata Fórum

GITÁRISKOLA IV.

"A TÉL"

A skálákkal való ismerkedés után most következnek egy komolyabb feladat: Vivaldi Op.8, No 4-es "A Négy Évszak" "Tél" című lassú tételét játszuk el - valamenyire egyszerűsített változatban. A darab hangneme "Esz" dúr, melyet néhol "B" dúr vált fel, így az "Esz" dúrban szereplő "Asz" hang helyett egyes helyeken "A" hang áll. A hangsor tehát a következőképpen alakul: Esz - F - G - Asz - (A)- Bé - C - D - Esz.

A tétel gitáron is az eredeti hangnemben szólal meg, de

az eredetinel két oktávval lejjebb, hogy alapfekvésben legyen játszható. Mielőtt hozzálátnátok a megtanuláshoz, érdemes megismernedni az adott skálával a gitáron. Ezt az 1. ábra mutatja, melyen az alapfekvésben előforduló összes hangját jeleztem. A skála kezdőhangja az "Esz" be van karikázva, míg a skálához hozzáadott "A" hang zárójelben szerepel - mind az ábrán, mind a fentebbi hangsorképben.

A darab megtanulásakor figyelmet kell fordítani a

megfelelő ritmikára: érdekes minden nyolcadra vagy a lábunkkal dobbantani, vagy egy metronómot beállítani a megadott sebességre. A változatos ritmusképletek miatt a váltott pengetés nem alkalmazható automatikusan; a kotta alatt szereplő jelekkel igyekeztem segítséget nyújtani a (természetesen nem egyedüli) helyes pengetési rend kialakításához.

A kotta alatt tabulációs kotta található, mely a húrokat ábrázolja felülről lefelé haladva E1-től E6-ig. A vonalakon szereplő számok azt jelzik, hogy a hangot az adott húron hányadik bundnál kell lefogni. A "0" üresen megszólaltatott húrt jelöl. A darab

folyamán leginkább bal kezünk mutató és gyűrűs ujját kell használnunk, ahol ettől eltérő az újrend, azt a kotta fölé írt számokkal adtam meg. (Gondolom a bal kéz ujjainak számozása a II. részből mindenkinek ismerős.)

Ha már kellőképpen jól megy a játék, meg lehet próbálni hallás után "leszedni" az ebből a változathoz kihagyott díszítéseket. (A versenymű több előadásban is létezik lemezen.) S közben azt se felejtjük el, hogy napjaink szinte minden nagy gitárosa foglalkozott ún. komolyzenével.

Jó gyakorlást!

Galamb Zoltán

(Az ábrák itt szemközt, a "péntek 13." oldalon)



Bevásárlókosárral...

Bemész a boltba. Veszel ezt-azt ennyiért és annyiért. Tudod mi mibe kerül, mennyit fizetél és mennyivel csaptak be. Ha nem, hát vess magadra, miért nem néztél TV-t, hallgattál rádiót, olvastál újságot.

Aztán egy nap azt gondold: - Benézek a templomba. Barátaim azt mondták, hogy ott kaphatok valami nagyon fontosat.

Be is mész. Feláldozol egy jó built, filmet, koncertet. Mérheterlenül drágának hitt programokat, valami nagyon fontosért.

Nem maradsz bent sokáig. Unatkozol, fázol ott és dühös vagy. Mert hamis az ének. Mert dadog a pap. Mert máshol is el tudnád tölteni a napodat, de most már úgy érzed, mindenről lekéstél.

Te jó szándékú vagy. Nem hibáztatod tanácsadódat. Csak csodálkozol. Miért is ilyen vakok? - gondolod. Egy ilyenre bemennek, és még örülnék is neki. Ez érthetetlen.

Tanácsalatosan állsz az utcán. Majd néhány lelkedben keserű izként szétterült pillanattal elindulsz a buszmegálló felé. Az akárhányast várod. Közben üresnek érzed magad. Megállapítod, hogy ide sem jössz soha többet. Mert itt nem kaptál semmit.

Ha tőlem kérdeznéd a miérteket, azt mondanám:

Te amikor beléptél a templom ajtaján, boltba mentél be. Bevásárlókosárral a szívedben.

Kapni akartál csak azért, mert mert feláldoztál néhány kincset érő pillanatot. Azt hitted, hogy itt venni lehet. Pedig ez egy templom. Nem bevásárlóközpont. Nem a szabadidő eltöltésének egyik alternatív lehetősége.

Ez templom, ahová csak magadat odaadva, elszámoltatva térhetsz be. Nem szabad számolnod a nyereséget, mert az olyan, mint havat számolni lángoló kézzel. Mire végére érnél, eltűnik.

A templomban nem a dadogó pap, a hamis ének, a hideg, az aranyozott díszítés, az asztalterítő a fontos.

Az igazság a fontos. A nyitott szív és a türelmes lélek.

És Te?

Bevásárlókosárral az ígeboltban?

Kardos Ferenc

Levél Scapin-hez

Hát, hogy vagy, jó öreg Scapin? Hogy megy a sorod mostanában? Caütörtökön este láttalak a színházban, remek voltál, öreg fiú!

Ahogy beléptél a színpadra, rögtön feltűnt, hogy rajtad nem fog az idő! Még mindig az az elragadó, derűs fickó vagy, aki jó 300 évvel ezelőtt voltál. Igazán remek színben vagy ahhoz képest, hogy alig öt perccel színrelépésed előtt kíméletlenül a boncasztra lóttek. És hogy miket mondtak rólad, mon vieux! Még szegény megboldogult atyád, Jean Baptiste Moliere emlékéte sem kímélték! Azzal vádolták, hogy addig nézegette a Szajna-parti csepürágók farce-ait, amíg kedve kerekedett örökre fogadni Téged. Azt is mondták, hogy nem vagy igazán jól sikerült gyereke az öregnek, a többiek sokkal különbek nálad.

De ahogy én ismerlek, Te fel sem veszed az efféle sértést. Merészen betoppansz, könnyedén leheveredsz a szép sárgára festett napocska alá és bizonyítasz! Szolga létedre igazán úri dolgod van, de meg is érdemled: gazdáid mindig a Te furfangjaidat hívják segítségül, valahányszor rosszul áll a szénájuk. Te pedig jössz és segítesz, boldoggá teszed az ifjú szerelmeseket és pénzt facsarsz ki a zord atyákból.

Persze, ha a gazdáid fejébe csak negyed annyit ész szorult volna,

Nyuszika kérdez

- Miért piros a Mikulás?
- Nyuszika, már megint butákat kérdezel. Nem a Mikulás a piros, hanem a Téliapó.
- De én tudom, hogy a Mikulás is piros.
- Miért zavar az Téged, ha a Mikulás piros?
- Mert ha piros, akkor tölös.
- Nyuszika, ez most esztétikai, vagy ideológiai vita?
- Mi az, hogy ideológia?
- Azt nevezik ideológiának, amikor a Mikulásnak nemcsak a színe, hanem a szakállja is fontos.
- Bocsi, de ezt most nem értem.
- Nem baj. Vedd le róla a főtűt, és akkor már barna. Ez egy olyan dolog, amit nem nézni, hanem enni kell.
- Ja, így mindjárt más - feleli és boldogan szuszog - ezek a politikai változások teljesen meghölykítik az embert.

-Piros Hó-

mint amekkora parókat viselnek, talán kevésbé volnának laposak és elnyújtottak a jelenetek. Hiszen az Argante-ok és Geronte-ok között nem akad méltó partnered, szellemi vetélytársad! Nem mintha nem adóznék elismeréssel pompás öltözéküknek, sőt! Nagyon praktikusnak találom, mert - ha mozogni nehéz is bennük - jól ki vannak tömve valami olyan anyaggal, ami remekül puffog, ha verik a ruha viselőjét.

Nos, kedves Scapin-om, levelem végére érve nem marad más hátra, mint gratulálni Neked, és további kellemes "furfangokat" kívánni a világ számos színpadán.

A' bientot, derék Scapin.

Horváth Krisztina

Szerelem hallgatástól megszólalásig

Az irodában, ahol dolgozom, fontos eszköz és dísztárgy a telefon. Szép színórájával és zöld színével hangulatossá varázsolja munkahelyi környezetemet. Reggel, mikor megérkezem és hozzáérek, meghatottságában mindig elhallgat... Szeret...

Tegnap például vidéki telefonhívást akartam elkövetni rajta, és a távolsági hang helyett halk pici csipogással jelezte fájdalomát. Az erőszakot nem tűri. Azonban szerelmünkbe gyakran közbeszólnak. Minap a munkásörög a rendőrséget kereste - még 1975-ből. Hát igen, azok a konzolidált évek, amikor még mindenki mindenkivel beszélhetett telefonon - egyszerre. Most? Vége a lejbicolásnak. Az emberek, illetve telefonok szemébe, akarom mondani fülébe kell mondani, amit akarunk. Hát így van ez.

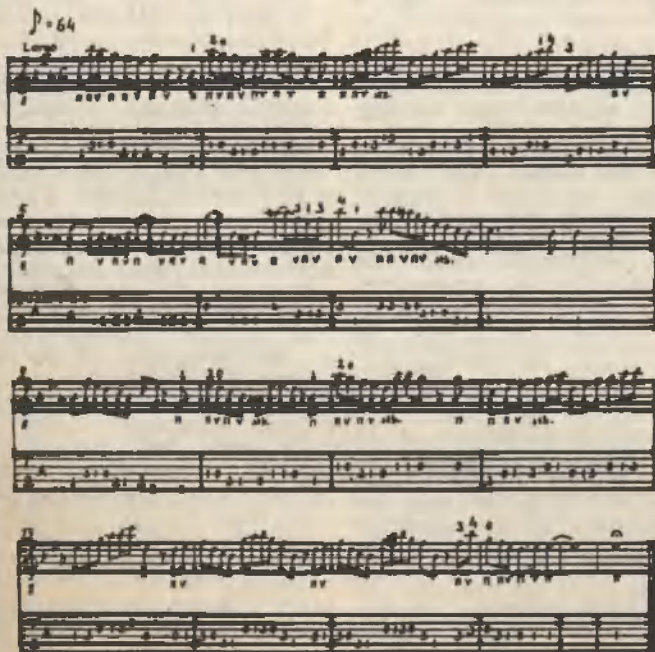
Én a telefonom fülébe mindent mondhatok, verset, glosszát, satöbbi... úgysem hallja senki. Ő tud titkot tartani. Én meg őt. Akár egy egész nap, hisz törekény testét és hangját senki nem védi meg. Csúnya, rossz emberek ócsárolják deviáns voltát. De ő exhibicionista, nem akar olyan lenni, mint a többiek, s ritkán - sajnós - visszaszól, amit persze nem kéne tennie, hisz ekkor mindig etragadják tőlem nagyobb emberek.

Mégis mindenki azt mondja, hogy olyan, mint a többi. Kérem, ez nem igaz. Először is: előbbi tulajdonságai mellett szoltá, hisz nem engedi, hogy minden hülyeséget rajta keresztül beszéljenek le. Hol tartanánk, ha ez megengedte volna! Így hozzájárul szép életünk építéséhez. Másodsor: memóriára, és öntudatra nevel. Mi lenne, ha mondjuk 7 számot sem tudna a tárcsaszám után megjegyezni az ember!

Hát senki sem veszi észre, hogy saját lelke a telefon?

Ezért figyeljen! Ha valaki kidobott telefoni talál, ne rúgjon bele, ne szedje szét, hisz nem tudhatja, mi lesz majd ha egyszer Ő is megszólal.

Hercz Gábor



♩ = lefelé pengetés
V = visszapangetás (felfelé)

Szeretetből

Paál Józsefné és férje – az első és eddig egyetlen hivatásos nevelőszülő Kánizsán – kilenc gyereket nevel. Elképzelni is nehéz, hogy négy saját gyereke mellé további ötöt magához vegyen! Erre kerestem a választ.

A lakásban csend és nyugalom fogadott, csak a nagy ebédőasztal árulkodott arról, hogy itt bizony nagy család ül le egy-egy vacsorához.

– A gyerekek tanulnak? –

– Mindketten nagycsaládból származunk, a férjemék négyen, mi pedig tizenegyen voltunk testvérek. Így mi benne éltünk, számunkra nem volt furcsa a sok gyerek. A rádióban hallottam róla, hogy hivatásos nevelőszülőnek lehet jelentkezni. Ekkor határoztam el én is, hogy ezt a „pályát” választom. Megfelelő nagyságú házat (hatszobásat) építtünk, amely hat éve kész. En akkoriban már otthon dolgoztam, így különösebb akadályra nem voltunkunk. 1984 decemberében hagyományos nevelőszülőként kezdtük tevékenységünket, majd fél évre rá

között több bukott volt – nagy lemaradással, amelyet be kellett hoznunk, de a felzárkóztatás remekül sikerült. Ma már egészen szépen megy a tanulás. Ev elején ugyan mindig nehezen kezdik a munkát, de lassan belelendülnek. Valamennyien a Szabadság Téri Általános Iskolába járnak, ahol kedvesen fogadták őket társaik, hamar beilleszkedtek, barátokra leltek. Egy



Látogatás egy kilencgyermekes családnál

kérdezem Paálnétól.

– Igen, mindennap negyed 6-tól 7 óráig még foglalkoznak az iskolai dolgokkal. Napközisek ugyan, de az ottani tanulásra fordított idő kevés. Aztán 7 óra körül vacsorázunk, közben megnézik a gyerekek a tv-ben az esti mesét is. Nyolc óra körül – a legnagyobb fiú kivételével, aki harmadik osztályos ipari tanuló – mindenki elmegy aludni.

– Hogyan telik a hétvégéjük?

– A szombat és vasárnap a pihenés napja. Szombaton délelőtt a férjem és a nagyobb gyerekek vásárolnak, én addig főzök. Délután közös takarítás van. Ebben mindenki megkapja a maga feladatát, így nemcsak hogy hamar végzünk, de a gyerekek meg is tanulják kötelességüket. Vasárnap délután mindenki azt csinálja, amit akar. Gyakran elmegyünk a „Mindenkinek sportpályájá”-ra, ahol a lányok futnak, a fiúk pedig fociznak, és valamennyien nagyon jól érezzük magunkat.

– Az elmondottakból úgy tűnik, hogy a család élete nagyon szervezetten halad. Kilenc gyereket nevelni már ennek ellenére is csodaszámra menő dolog. Miként határozták el, hogy intézzék a gyerekek nevelését vállalják?

lettünk hivatásos nevelőszülő. Öt gyerek (3 fiú és 2 lány) gondozását vállaltuk a sajátjaink mellé.

– Hogyan fogadták édesgyermekét a testvérek érkezését? Nem merültek fel problémák?

– Gyerekeink nagyon akarták és várták az újakat, nekik is szenzáció volt. Örömmel fogadták őket, és ez nagyon megkönnyítette a családba történő beilleszkedésüket. Szeretettel foglalkoztak velük, sokat segítettek nekem például a beszédhibák kiküszöbölésében, hiszen hárman is ezzel küszködtek, amikor hozzánk kerültek.

– Ma milyen viszonyban vannak egymással a gyerekek?

– Eleinte előfordultak nagyobb veszekedések, ma már azonban csak kisebb összeszólalkozások vannak. A három kislány tökéletes egységet alkot, de a fiúk között is mindenkinek meglett a maga barátja. Egy-másra néznek, és máris értik egymást. Elértük, hogy a gyerekek egyedül tanulnak, de a mindennapi ellenőrzés és kikérdezés még szükséges.

– Hányadik osztályba járnak a gyerekek?

– Harmadiktól hetedikig minden évfolyamon tanulnak, a nagyfiúnk pedig ipari iskolás. A nevelt gyerekek

teadélutánra azonban meg kellett hívnom az osztálytársaik azert, hogy elhiggyék, hogyan élünk. Azt gondolták, nálunk nyomor van, de a látogatás óta ilyen problémával nem kell szembenéznünk, szívesen eljárnak hozzánk. Ki kell emelnem – az igazgatóval az élen – az iskola pedagógusait, akik mindent megtettek a gyerekek felzárkóztatásáért, türelmesek voltak velük, maximálisan segítettek őket.

– Mi volt a véleményük a rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak a megnövekedett létszámról?

– A szomszédok eleinte ódzkodtak, mi lesz itt, mekkora felfordulás a kilenc gyerektől. Aztán belátták, kár volt aggódniuk. Néha olyan csöndesek, hogy a szomszéd megkérdezi: itthon vannak egyáltalán? A rokonság jól fogadta az új jövevényeket; amikor anyósom először itt járt és meglátta őket, elsírta magát.

– A gyerekek nevelése mellett marad szabadideje, vagy ezt nem is igényli, annyira kitöltik minden percét a gyerekek?

– Férjemmel soha nem igényeltük a szabadidőt, még két gyereknél sem kíváncsultunk el hazulról. Ez ma is így van. De nemcsak, mi hanem ők is a legszívesebben itthon vannak, nem járnak el barátokhoz, nem csavarognak. Nagyon jól érzik magukat egymás között.

– A kilenc gyerek nevelése mellett ön jelentős társadalmi munkát végez: elnöke a Zala Megyei Nevelőszülői Munkaközösségnek, részt vesz a vöröskereszt munkájában. Bekapcsolódott a volt állami gondozottak egyesületének tevékenységébe, eljár a nagycsaládok rendezvényeire. Ezen munkáját Kiváló társadalmi munkás kitüntetéssel jutalmazták, mely-

hez szívből gratulálok. Hogyan marad mindegyik ideje és főleg energiája?

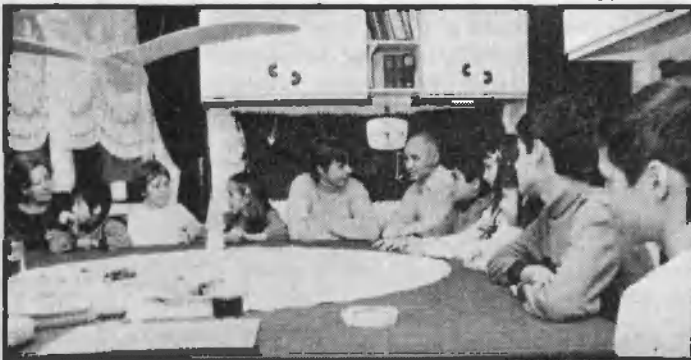
– En a gyereknevelést tartom fő feladatunknak, de mellette tulajdonképpen igénylem a más elfoglaltságot. Ezért foglalkozom ilyen jellegű munkákkal is. Nagyon szeretném azt elérni vagy legalább elősegíteni, hogy változzon meg az emberek véleménye az intézetben nevelkedő gyerekekről, mert nem lehet mindenkinek negatív jelzővel illetni. Az intézetből kikerülő fiatalok nem kapnak munkát, nem beszélve az albérlétről. A 18. életév betöltése után még irányítani kellene őket pár évig, hiszen úgy kerülnek ki az intézetből, hogy nem tudnak sütni, főzni, a pénzzel bántani. Ezért szükséges támogatni ezeket a fiatalokat, segíteni nekik, mert különben elvesznek.

– Szavaiból úgy tűnik, nem bánta meg, hogy élete további feladatának az anyaságot választotta.

– Ebben az állapotban kitűnően érzem magam. Remekül mennek a dolgok, mindenki megtalálta a maga helyét a családban. Korábban hiányérzetem volt, de most megtalálom a gyerekekben mindent, ha másban éppen nem, a rosszasságukban. Abból indulok ki, hogy én is voltam gyerek. Igyekszem újra annak érezni magam, hiszen a legszebb a gyerekkor, és így még a gondokat is könnyebb leküzdeni. A legnagyobb hangsúly azonban a nevelésen van: nem az a fontos, hogy milyen származású a gyerek, hanem az, hogy hol, milyen családban nevelkedik. En így látom ezt helyesnek, és eszerint élünk.

A megnevezés szerint Paál Józsefné hivatásos nevelőszülő. De úgy gondolom, ennyi gyereket nem lehet csak hivatásból nevelni. Csak szeretetből.

Horváth Ilona



Jubileumi közgyűlést tartottak a vívók

A kanizsai vívók a napokban az eltelt 30 évre tekintettek vissza azon a jubileumi szakosztályülésen, amelyet a Rózsa úti csarnokban, a néhány évvel ezelőtt létesített vívó-otthonban tartottak.

Az emlékülést jelenlétével is megtisztelte dr. *Gedővári Imre* olimpiai bajnok, a Magyar Vívó Szövetség titkára, Kovács Edit világbajnok, az MVSZ tagja, *Szilágyi József* megyei sporthivatal vezetője. Természetesen sokan jelentek meg a régi és új vezetők, versenyzők, társadalmi aktivisták közül is.

Az elnöklő *Kósa László* ügyvezető elnök köszöntője után *Kápolnás Zoltán*, a városi ifjúsági és sportosztály vezetője mondott ünnepi megemlékezést. Részletesen foglalkozott a három évtized történéseivel, a tett erőfeszítésekkel, s az elért eredményekkel. *Gedővári Imre* dicsérte a vasutas „vívó-műhely” 30 éves munkáját, közte a Fabik Kupa 15 éves rendszerének kiemelkedő szerepét s azt a közös munkát, amelyet a város, a megye és az egyesület, a vívók tettek a sport érdekében.

Kedves színlóltja volt a az ünnepségnek, amikor több mint félszáz vívónak, sportági segítőnek, társadalmi vezetőnek, aktivistának oklevéllel és tárgyjutalommal ismerték el végzett munkáját. Kitüntető elismerésben részesült *Kiss György*, a vasutasok főfoglalkozású edzője, akinek *Szilágyi József* adta át a Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetését, majd *Gedővári Imre* az MVSZ emléklapoktjét.

Az ünnepséget követő baráti találkozón a megkérdezettek így emlékeztek:

Csikós Sándor alapító tag:

– *Horányi Barnával* együtt Szávai mesternél kezdtünk 1958-ban, majd

a másik év novemberében átkerültünk a vasutasokhoz, ahol Szabó János edző vezetésével láttunk hozzá a szervezéshez, versenyzéshez. A vasutasoknál 1964-ig vívtam, majd a megyeszékhelyen kamatoztattam szervezői és versenyzői tapasztalataimat. *Horányi Barna* alapító tag, jelenleg a Somogy Megyei Néplap rovatvezetője:

– Elsőként is gratulálok a kanizsai barátainak, akik méltóképpen emlékeztek meg a múlttól. Örömmel jöttem a régi sikerek színhelyére, ahol olyan kiválóságok tanítottak, mint Szávai György, majd 1959. november végétől Szabó János. Kanizsa igazi vívői fellegvár lett.

Tóth Ferenc, a Z. Dózsa jelenlegi mestere:

– Húsz évvel ezelőtt kezdtem a vasutasoknál, ahol nagyszerű kollektíva alakult ki. Itt sajátítottam el az alapokat. 1973-tól vagyok Zalaegerszegen és igen jó a kapcsolat a két szakosztály között.

● Az elmúlt három évtized során a szakosztályt irányította Bálits Károly, dr. Beznicza Árpád, Bozsoki Imre, Bödéné Németh Margit, Horváth Ferenc, Perlaky Lajos, Somoskeőy Istvánné, Spingár Ferenc, Weinhofer László, Wöllner László, Wöllner József, Zentay Lajos, dr. Horváth György.

● A szakosztály első aranyjelvényes versenyzője Tábori László, az első olimpiai pont szerzője Kisgyura István.

● A Fabik Kupát nyert versenyzők közül Köves Csaba, Szetei András, Pusztai Ildikó, Abay Péter, Szalai Gyöngyi, Mincza Ildikó a nemzet-

Ahogy én láttam

Aasztalitenisz

Az elmúlt hét végén ketős fordulót rendeztek az élvonalban, szombaton Miskolcon, vasárnap pedig Budapesten vendégszerepelt a Bútorgár csapata. A mérleg 1 győzelem és 1 vereség.

A Hejőcsabai Cementművek elleni, Miskolcon megrendezett találkozót így látta Szabóné Boldizsár Gabi tartalék-játékos, a csapat csupaszív intőzője:

– Izgalmakban és fordulatokban bővelkedő összecsapást hozott a miskolci találkozó. Mi bátran és eredményesen kezdtünk s a második forduló után 6:4-re vezettünk is. Ezután a csapattársak közül csak Gazsi és Gál hozta magát, a többiek elbizonytalanodtak. Így aztán a 3-4. kört a borsodiak nyerték egyaránt 3:2-re és ezzel 10:10-es állás alakult ki. Tehát minden a befejező fordulóban dőlt el, mindenki rendkívül feszült volt és bizony a hazaiak látszottak nyugodtabbnak, hiszen ők a „felszálló” ágon voltak. Nos, a mieink egymást biztatva, tanácsokkal ellátva kezdték meg a véghajtást és ennek eredményeként mind a négy felnőtt versenyzőnk szenzációsan játszott. Így hatalmas küz-

delemben nyertük meg a mérkőzést 14:11 arányban, a csapatból Gazsi 5, Gál 4, Szabó 3, Bizó 2 győzelemmel járult hozzá a nagyszerű sikerhez.

Kosárlabda

MÁV NTE–Győri KTMF
94:91 (50:41)

NB.II-es férfi mérkőzés
Legjobb kanizsai dobók: Hartai 20, Tollár 18, Vág-völgyi 16, Kudecz 16

Az őszi idényzárót a legilletékesebb, a játékos-edző Simon László a következőként látta:

– Az idényzáróra Vág-völgyivel erősítettünk, aki készséggel állt régi csapata rendelkezésére. A győriek legyőzésével megszerztük harmadik győzelmünket. Ez nem volt könnyű feladat, hisz a mérkőzés elején „elementek” a főiskolások, de összeszedtük magunkat és a féldő végén már nálunk volt az előny. A második féldőben negyedórán át olajozottan működött a gépezetünk, mind a két palánk alatt mi voltunk jobbak, már 18 ponttal is vezetünk. Ezután elfáradtunk, meglátszott, hogy csak heti 2 alkalommal van edzési lehetőség, de a győzelmet azért így is sikerült megszereznünk.

(Bh)

Vívó-kosár

közi és hazai vívósport kitűnő képviselői.

● A gyermekvívást támogató úttörőházi igazgatók: Molnár József, Büki Pálné, Dömötör Miklósné, Rédic Klára, Nagy János.

● Osztrák középiskolás bajnokságot nyert Bálits Lajos, Horváth András és Kisgyura István.

A 30 év alatt városunkban 39 egyesület, vívósakkör versenyzői szerepeltek.

● Az alapítók közül Bálits Károly dr. Horváth György, Perlaky Lajos, Kiss György és

Kanyó Tamás még mindig döntő szerepet vállalnak a vívás szolgálatában.

● A szakosztálynál edzőként tevékenykedett Szabó János, Kanyó Tamás, még mindig döntő szerepet vállalnak a vívás szolgálatában.

● A szakosztálynál edzőként tevékenykedett Szabó János, Kanyó Tamás, Pápai Klára, Kenese István, Kanyó László, Gasztonyi János, Willmanné Kovács Edit. Jelenlegi edzők: Kiss György (1970-től), dr. Horváth György (1980), Kahotek Ferenc (1987), Kisgyura István (1988).

(Balogh)

Rákérdeztünk

Amikor tízegynéhány évvel ezelőtt megépült a MAV NTE, majd nem sokkal később az Olajbányász munkacsarnoka, az örök elégedetlenkedők már akkor megfogalmazták: a két munkacsarnok árából több száz néző befogadására alkalmas sportcsarnokot kellett volna építeni.

A városban szóbeszéd tárgya, hogy a jól prosperáló Tungsram RT kanizsai gyárának sportegyesülete most egy több száz néző befogadására alkalmas sportcsarnok építését vette tervébe. Ennek a hírnek jártunk utána és a legilletékesebbeket, Szalai Tibor SE elnököt és Musits Ferenc társelnököt kérdeztük a hír háttéréről.

– Mikor vetődött fel egy nemzeti szintű és méretű sportcsarnok építésének gondolata?

Musits Ferenc: – Ennek a városnak nincs egy valamire való csarnoka. Épült a Vasútnak, épült az Olajbányásznak, de egyik sem alkalmas nemzetközi mérkőzések rendezésére. Amikor átvettük a kézilabda csapatot, arra gondoltunk, hogy célszerű lenne a várossal közösen egyet építeni. Tehát nem Tungsram, hanem egy városi csarnok megépítését céloztuk meg. Megkeresésünkre a tanács elzárkózott ettől, ő szívesen veszi ha épül ilyen, de anyagilag a mostani helyzetben nem tudja támogatni.

– Szalai Tibor: – A tanács írásos megkeresése után a gyár részéről volt egy olyan törekvés, hogy lehetőleg a gyár közelében épülhessen meg a csarnok, de úgy hogy városi jellegű is legyen. Másik szempont, hogy minél olcsóbban, de

a célnak megfelelően működjön.

– Hogy indult a szervezés?

Szalai Tibor: – Nagyon sok helyen érdeklődtünk, megnéztük azokat a csarnokokat, amelyek elérhető közelségben vannak. Kaptunk külföldi ajánlatot is makettal együtt, azonban Magyarországon a javasolt technológiával még nem készült csarnok, így elég nagy rizikót kellene felvállalnunk, bár árban elfogadhatónak tűnik.

– A tervezett létesítmény csak sportcélokra szolgál, vagy más elképzelés is van?

Musits Ferenc: – Igen, tulajdonképpen nem csak sportcsarnokról van szó, hanem egy olyan oktatási központról, amelynek kíségető helyiségeiben az oktató képzést, kulturális és egyéb programok lebonyolítását is meg lehet oldani.

– Mennyiben befolyásolja a folyamatokat a részvénytársasággá szerveződés?

Szalai Tibor: – Kétségtelen, hogy lassítja a terveinket, hisz

Épül-e sportcsarnok?

a tulajdonviszonyok is átalakulóban vannak. Várhatóan ez az állapot pár hónap alatt rendeződik.

– Van-e már elképzelt hely az oktatási központnak?

Szalai Tibor: – A legideálisabb helynek az új benzinkút és a honvédség közti terület bizonyulna. Úgy tudjuk, hogy a katonaság közelsége sem za-

varna, annál is inkább, mivel ismereteink szerint a Katonai Tanács egy más jellegű beruházásra már megadta az engedélyt, de az pénzügyi fedezet hiányában elmarad.

– Mennyiben motiválja a Tungsramot az a tény, hogy a minőségi munkát végző csapatának nincs önálló otthona?

Musits Ferenc: – Mondhatom döntően, hisz az önálló tárgyi feltételek hiánya nagyban befolyásolja a szakmai munka színvonalát. Természetesen a megépülő csarnok szintjéhez akarjuk majd a csapatainkat is felfejleszteni, tehát mind a női, mind a férfi vonalon szeretnénk előbbre lépni.

– Éves szinten milyen költséget fordít az SE teremre?

Musits Ferenc: – Közel 800 ezer forint a terembérünk, ami bizony nem kevés.

– A már működő csarnokok közül melyiket tudnák elképzelni Nagykanizsán?

Musits Ferenc: – Ismereteink szerint a szekszárdi vagy a komlói csarnok megfelelő lenne igényeinknek, de az igazi a ma-

Futószalagon

A Diákolimpia megyei asztalitenisz döntőjét városunkban rendezték meg, ahol 17 általános és 16 középiskolás csapat indult. A győztesek csapatban és egyéniben is az országos döntőbe jutottak, melynek helye Szekszárd lesz. A kanizsaiak jobb eredményei: Általános Iskolák: fiú csapat 2. Szepetnek (Málek-Haszon) Középiskolák: leány csapat 1. Dr. Mező Gimnázium (Baj-Herczeg) fiú csapat: 2. Landler Gimnázium (Salamon-Losonczy) Leány egyéni: 1. Beck Szilvia (Landler) 2. Baj Anikó (Dr. Mező)

Az alap versenyrendszer keretén belül az általános iskolák részére téli túrát szerveztek a hét végén, amelyen több iskola képviselőjében több mint 100 tanuló vett részt. A 6,5 illetve 10 kilométeres távon a Mindenki Sportpályáról indulva tették meg a bátor túrázókat.

A városi kispályás labdarúgó bajnokság II. osztályában ezüstérmet nyert DKG-KISZ csapata.

Gugolnak: Leitmann, Törő, Kiss A., Kiss S., Allnak: Tóth Tibor csapatvezető, Major, Varga, Tóth P., Németh I. L. Hiányzik a képről: Németh II. L., Horváth T., Goór, Németh Z., Málnási, Nith.



KANIZSA

V Á R O S I H E T I L A P



I. évfolyam 8. szám
1989. december 15.
Ára: 9,60 Ft

Megjelenik
minden
pénteken

Ülésezett

a

városi

tanács

2. oldal



Tanácskozás

Miről

beszél

a város

9. oldal

Lágerlázadás

Részlet Rózsás János könyvéből

5. oldal

Friss a Kanizsa

Itt a Kanizsa

14. oldal

Dr. Kerecsényi

Edit

néprajzi

kutatásai

8. oldal

Hárm an

címeres

mezben

15. oldal



Karácsonykor lapunk

dupla terjedelemben, dupla áron jelenik meg

Tanácsstalan (és elnökhelyettestelen)

Továbbra sincs helyettese Zsoldos Ferenc tanácselnöknek. Pásztor Lászlóné lemondását követően az ügyrendi és igazgatási bizottság kapta a feladatot, hogy a decemberi tanácsülésre tegyen javaslatot az új helyettes személyére. Amit már akkor sejteni lehetett, az most beigazolódtott. Bár a testület most már megelégedett volnaazzal, ha valaki társadalmi munkában ellátja az elnökhelyettesi teendőket, erre sem volt vállalkozó. Nincs, aki ebben az átmeneti időszakban magára vállalja azt a felelősséget, hogy – akadályoztatása esetén – helyettesítse az elnököt, felvállaljon jobbra protokolláris feladatokat.

Az okokat kutatva vissza kell mennünk az időben legalább négy évet. A választások előkészítéskor 1985-ben ennek a testületnek a tagjait nem azzal a céllal válogatták össze és választatták meg, hogy legyen közöttük olyan, aki esetleg még elnöknek vagy elnökhelyettesnek is jó lesz. A válogatás alapja vélhetően inkább az volt, hogy olyan testület jöjjön létre, melyet könnyen lehet irányítani, befolyásolni. Ez, az akkori vezetési módszernek nagyon is megfelelő eljárás most visszaütött. Ugyanis kiderült, hogy a tanácsstagok között nincs erre a funkcióra alkalmas személy. Bocsánat. Van ilyen, de nem vállalja. Ez azonban mindegy a végeredmény szempontjából. A tanács az érvényben lévő törvény alapján nem tud elnökhelyettes választani. A múlt heti ülésen persze nem csak a tudással, de az akarással is gond volt. A tanácsstagok egy része – tán mert okult a tavasz, a volt elnök visszahívása körüli botrányból – el sem jött az ülésre. Mindössze 37-en vették a fáradságot a 60 tagú testületből, hogy szavazatukat adják a döntésekhez.

Ez a megjelenési arány már önmagában kérdéses-

tanács



Balról jobbra: dr. Fenyves János, Jári Ferenc, a megyei tanács osztályvezetője, Zsoldos Ferenc és dr. Balázs Sándor.

sé tehetne volna egy esetleges választás eredményét.

Volt ennek a félresikerült elnökhelyettes választási kísérletnek még egy érdekes mozzanata. Marton György tanácsstag kétszer is megkérdezte dr. Fegyves Jánostól, az ügyrendi és igazgatási bizottság vezetőjétől, hogy az előkészítés során kik jöttek javaslatba az elnökhelyettesi posztra. Dr. Fenyves János mindkét alkalommal kikerülte a választ. Pedig csak a már korábban keringő pletykákat kellett volna megerősítenie, vagy cáfolnia. A városban ugyanis már napokkal a tanácsülés előtt beszéltek az emberek Petike Antalról, Polai Józseféről, Bogár Ferencről, Marton Györgyről, mint esetleges elnökhelyettes-jelöltre. Mint ahogy a pletyka nem ártott személyüknek, nem ártott volna az sem, ha hivatalos forrásból tudjuk meg, ténylegesen felvetődött-e nevük.

Sor került egy igazi választásra is december 7-én. Ennek végkimenetele legalább annyira figyelemre méltó, mint a kudarcba ful-

ladt elnökhelyettes választásé. Az eredetileg 11 tagú végrehajtó bizottság Mózes Pál, Gál Róbert, Lakatos Ferenc és Pásztor Lászlóné ismert okokból való kiválása miatt az utóbbi hetekben már csak 7 fővel működött. Illetve csak működött volna, ha a meglévő hetet sikerült volna összehívni. De, sajnos, nem sikerült. Ezért kellett a novemberi vb-ülést elhalasztani. Hogy ez a havonta tanácskozó testület működőképes legyen, elengedhetetlen volt az új tagok választása. Négy jelölt került fel a szavazólapra, de közülük végül csak egy kapta meg a vb-tagsághoz szükséges többséget. A végrehajtó bizottságnak tehát jelenleg csak nyolc tagja van. Ez még mindig kevés, ugyanis a döntések meghozatalához, figyelembe véve az eredeti 11 tagú testületet, legalább hat szavazat kell. Miután egy-két hiányzó mindig van, így továbbra is gyakran döntésképtelen lehet a vb.

Kívülálló azt gondolná, ennek tudatában a tanácsstagok tovább szavaznak annak reményében, hogy az

első körben kisebbségben maradtak közül lesz, aki a második körben megkapja a megválasztásához szükséges voksokat. Nem ez történt. Inkább módosították a városi tanács szervezeti, működési szabályzatát. A tanácsstagok úgy döntöttek, hogy az eddig 11 helyett a jövőben elég lesz a 9 tagú vb is.

Nem rossz! Ha a problémát nem tudjuk megoldani, akkor olyan környezetet teremtünk neki, melyben nem látszik problémának! Csak arra nem gondolt senki, hogy az eddig is túl sok misztikum övezte, kis létszámú vb, mely a tagság szakmai összetételétől függetlenül állást foglalt és döntött szinte minden kérdésben, a jövőben már ilyen módon nem működhet. Ugyanis a jelenlegi, új helyzetben már öt fő – elnök, elnökhelyettes (ha lesz), vb-titkár + két tag – elegendő ahhoz, hogy a város élete szempontjából fontos kérdésekben állást foglaljon, minősítsen intézményeket, kinevezzon intézményvezetőket, döntson kisebb-nagyobb tételek soráról. Mindennek nevezhető ez, csak éppen testületi döntésnek nem.

Tanácsstalan a tanács. Bizonyos helyzetekben nem talál megoldást, más helyzeteket úgy old meg, hogy tovább csökkenti már eléggé megtépázott hitelét. Közben persze megpróbál kemény és határozott lenni. Mint például a legutóbbi ülésen a város általános rendezési terve esetében, amikor visszaadta átdolgozásra a műszaki osztály előterjesztését. De ettől még hangsúlyosabban vetődik fel a kérdés: mikor lesz a város életét átfogó, a helyben született problémákra helyben válaszolni tudó irányító testülete Nagykanizsának? Olyan testülete, melyet adott esetben nem csak kritizálni lehet, hanem melyben a rossz döntéseket, vagy a döntésképtelenséget számon is lehet kérni!

- molnár -

- Változott a rendőrség munkastílusa, megítélése?
- A rendőrség munkájának

lelőtlenség. Örülhet – reméljük nem sokáig – az a tolvaj, aki a parkoló autót feltörve száz-

ságát, ugyanakkor tudomásul kell vennünk ennek átértékelését, akárcsak a KMK (közve-

góság. A felderítések azt bizonyítják, hogy nem a mozgó, átutazó bűnözés a jellemző, az

Romló közérzet – kielégítő közbiztonság II.

Ahogy a rendőrkapitány látja

megítélése sokat változott az elmúlt időszakban. A nyilvánosság fókuszába kerültünk. Jogos lakossági felháborodástól öveztve pl. amikor rendőr lopott gépkocsit. Ugyanakkor az egész társadalom szolidaritását és részvétét érezhetjük a rendőrgyilkosságok kapcsán. Meghatározó, hogy a tömegkommunikációs eszközök mit és hogyan mutatnak be rólunk, a munkánkról. Úgy vélem, hogy szenzációhajhász írások, tudósítások helyett tényszerűbb, objektívabb állásfoglalásokra lenne ma szükség. Munkánkat az is nehezíti, hogy sok – etikailag elítélendő elem beépült mindennapi életünkbe. Az üzérkedésnek, nyereszkeskedésnek bőséges táptalaja van. Bizonyára az életszínvonal alakulása is közrejátszik abban, hogy a tulajdonnal kapcsolatos jogsértések száma jelentősen megnőtt. Az összes, ismertté vált 683 bűncselekményből 485 (71 %) a személyi illetve társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények száma. Ebből 110 eset volt a lopás. Csökkent a betöréses lopások száma, s ugyan kevesebb a sikkasztás és csalás mint a megelőző év hasonló időszakában, de a károkozás mértéke nagyobb. Példaként hadd mondjam, az Élelmiszer Kiskernél a pénztárosnő rövid idő alatt mintegy 300.000 Ft-ot sikkasztott. Igen magas a személyek javai ellen elkövetett bűncselekmények száma. Itt 58 %-os a növekedés. (375 esetről van szó). Érdekességként említtem meg, hogy az emberi hiszékenységet kihasználva nagyon eredményesen működött egy darabig az S.O.S gyermekfalú részére, valójában a saját zsebére gyűjtő nő, aki éppen a bűnügyi osztályvezető lakásán kopogtatott be adományért. Vesztére... Egy másik esetben húszrendbeli csalót lepleztünk le, aki valamelyik egyház nevét felhasználva csapta be az embereket. A jelek szerint nem eredménytelen az a férfi sem – már figyeljük – aki gépkocsivásárlás ürügyén kér kölcsönt, hiszékenyebb lakosainktól. Néha megdöbbentő az emberi fe-

ezer Ft készpénzt és 1,8 millió Ft értékű takarékkönyvet talált. Sok a kerékpárlopás. Ezek felderítésénél az okoz gondot, hogy az ellopott járművet szét-

szélyes munkakerülés) átértékelését is. Külön kell szólni a társadalmi és személyi tulajdon ellenében elkövetett bűnesetek okozta károkról. Kevés az, ami



Felháborodott és kétségbeesett emberek nézték tehetetlenül december 11-én reggel gépkocsijukat az Ady út 14. sz. ház udvarán, de a városban másutt is: a kocsijuk kereke összevagdosta. 30 autó kerekét metélték össze ismeretlen kezek. A felháborodott emberek kívánsága: ha a rendőrség elkapja a lelketlen és gonosz tetteseket, százával szereltesse föl meg le velük a kocsikra a kerekeket, a sínekre a gumikat – mellékbüntetesként.

szedik, majd átalakítják. Személygépkocsi vagy motorkerékpár jogtalan eltulajdonítására ez évben idáig 35 esetben került sor. A járművek ma eléggé ki vannak téve az effajta veszélynek Nagykanizsán. Csökkent a rablások száma. Az emlékeztetés Béke utcai trafiknál elkövetett bűncselekmény nyomozása ma is tart, ugyancsak keressük a zalakarosi benzinkútnál történt fegyveres rablás tettesét.

- Beszélhetünk-e Nagykanizsán szervezett bűnözésről?

- A növekvő statisztika ellenére nincs a városban szervezett bűnözés. Jeleivel találkozunk, de szervezett bűnözésről nem beszélhetünk. Nyugat-Európában ismeretlen, nálunk jogintézménnyé vált a rendőrhatalmági felügyelet. Nagykanizsán és környékén mintegy 50 főre tehető a REF alatt állók száma. A közrend szempontjából kétségtelenül nagyobb garanciákat nyújtó REF minden biztonnal január elsejétől megszűnik. Úgy gondolom ez a központi intézkedés nem szolgálja az állampolgárok bizton-

ebből visszatérülhet. Tényszerűen ez évben idáig 2,5 millió Ft volt a társadalmi tulajdonban okozott kár mértéke, míg a személyi javakban okozott kár értéke 2,7 millió Ft volt.

- Vannak-e veszélyeztetettebb területei a városnak?

- A bűneseti fertőzöttség nem egyformán jelentkezik a város területén. Kiskanizsán pl. ahol a lakosság zárt udvarokban, családi házakban él, s kevés az őrizetlenül hagyott ingóság – elenyésző a bűnesetek száma. Más a helyzet a városközpontban. Az üzletközpontokat (Dél-Zalai Áruház, OFOTÉRT, piac, Bizományi Áruház, Stop vendéglő) szívesen látogatják a betörők. A városközpontban fordul elő a testi sértések nagy része is, s gyakoribb a vitrinek, portálok betörése, kifosztása. A legnagyobb gond a Keleti városrészben jelentkezik. Bűnügyi szempontból fertőzött övezeteknek számít a Munkás utcától a Városkapu körtérig bezárt terület. Itt a leggyakoribbak a gépkocsifosztogatások, a kerékpár lopások. Sok az őrizetlenül hagyott in-

elkövetők nagy része az itt élők közül kerül ki. Igaz, hogy a Rózsa utcában körzeti megbízott irodát tartunk fenn, de egyrészt az épület elhelyezése mára már nem megfelelő, másrészt kevés az ide beosztható rendőrök száma. Egy járőrökcsink ugyan a nap 24 órájában állandóan itt cirkál, de mit jelenthet ez az itt élő 18-20 ezer lakoshoz viszonyítva? Megérett az idő arra, hogy ebben a városrészben egy rendőroros működtetésével nagyobb biztonságot teremtsünk a lakossággal együttműködve. Hasonlóan nagy gondot okoz a város szélén lévő hétfégi házak vagyonbiztonsági helyzete. Ezekben az épületekben jelentős értékű tárgyak, berendezések halmozódtak fel, védelem nélkül vagy gyenge biztonsági berendezésekkel. Azokon a területeken, ahol a bűncselekmények elszaporodtak indokolt és szükséges az önszerveződő védelmi közösségek létrehozatala. Ez a tulajdonosok érdeke is. Rendkívül sok kárt okoznak a pincebetörések, s ennek leginkább a kisbalogai, szentgyörgyvári hegyhátak, valamint a Csónakázó tó körüli hétfégi házak vannak kitéve. A megelőzést szolgálná az is, ha megfelelő biztonságtechnikai szerkezetekkel látnák el az épületeket a tulajdonosok. A közintézmények nagy része is tulajdonképpen védtelennek minősíthető. Az óvodai, iskolai betöréssorozat is bizonyított erre. Ezek az épületek könnyen átjárhatóak, s behatolás sem okoz különösebb gondot a rutinosabb betörőnek, s különösen a pénz-eszközök és híradástechnikai eszközök bizonyulnak vonzóknak. Az oktatási-nevelési intézményeknél a jelenleginél fokozottabb védelem szükséges. Megoldást jelentene a gondnoki intézmény vagy a mozgóóri szolgálat megszervezése. Ezek olyan elemei a mi munkánknak is, amelyek során a lakossággal való együttműködés konkrét formát ölthetne. (Folytatjuk)

A Magyar Demokrata Fórum (MDF) nagykanizsai szervezete érkezettnek találja az időt arra, hogy városunkban is felülvizsgálja az elmúlt évtizedekben manipulációs céllal, a lakosság feje felett – annak ellenérzéssel nem törődve – eldöntött utcanév változtatások ügyét, illetve az újonnan megnyitott utcák elnevezésének kérdését.

Előjáróban leszögezzük, hogy az elnevezés tekintetében az utcában élők és a város polgárai véleményének kell döntőnek lenni. Javaslatainkkal éppen számukra kívánunk vitaalapot teremteni és az egész kérdéskört a lakosság figyelmébe ajánlani.

Szempontjaink a következők voltak.

Személyek nevét utcanévként csak akkor tudjuk elfogadni, ha viselője valóban maradandót alkotott hazánkban vagy városunkban, tevékenysége az emberek politikai nézeteitől függetlenül bírja a lakosság nagyobb részének elismerését úgy, hogy a tárgyilagos megítéléshez szükséges idő is eltelt halála óta. Nem magyar személyekről csak kivételes esetekben szabadna utcát elnevezni.

A régi utcanévek éppúgy tanúi Nagykanizsa történetének, mint műemlék épületeink. Ismételt használatuk és védetté nyilvánításuk ezért különösen indokolt.

Magyarságtudatunk erősítését szolgálja a történelmi Magyarország-ra utaló nevek gyakoribb használata. Megváltoztandók azok az elnevezések, amelyek lejáratott vagy lejáratódott fogalmakhoz, személyekhez kötődnek. Nem szabad olyan személyiségekről utcát elnevezni, akiknek tevékenységét értékelve társadalmunk különböző rétegei homlok-egyenesen ellentétes nézeteket vallanak.

Első szakaszban a belváros utcanéveit kellene vizsgálni és szükség esetén megváltoztatni. Hosszabb távon azonban a folyamatot az egész városra ki kell terjeszteni, számolva természetesen a változások költségeivel.

Javaslataink a névváltoztatásokra:

(A dőlt betűkkel szedett javasolt nevek a korábbi elnevezésekkel

Zetkin Klára utca *Nádor utca* vagy *Szent Imre utca*

Általában megváltoztatásra ajánljuk a Tanács-

tartjuk az iskolák, intézmények, üzemek elnevezésének vizsgálatát is. Erre a kérdésre a későbbiekben vissza térünk.

MDF-javaslat az utcaneveinkről

azonosak. A *-gal jelölteket védelemre méltónak tartjuk.)

Első ütem:

Szabadság tér *Erzsébet tér* vagy *Gabona piac**

A második javaslatunk utal a hely régi rendeltetésére.

Lenin út *Fő út**

Vörös Hadsereg út *Szent István sugárút*

Szent István érdemeit méltatni nem kell, a jelenlegi név a hidegháború emléke.

Néphadsereg út *Teleki Sámuel utca*

A híres Afrikai-utazó „kapja vissza” a róla elnevezett utcát.

Somogyi Béla út *Király utca*

Béke út *Csengery Antal út*

Csengery Antal publicista, történetíró 1869-1880 között városunk országgyűlési képviselője volt.

Ady Endre út (a Fő út és a Zrínyi utca között) *Ispita utca**

A javasolt név emlékeztetne a mai Helyőrségi Művelődési Otthon helyén egykor állt (1698-1884) kórházra (ispotály, ápolda). Az út további része maradjon Adyról elnevezve!

Sneff József tér *Kolozsvár tér*

Stromfeld Aurél utca *Zárda utca**

A volt ferences rendházhoz vezető utca kapja vissza a régi nevét! Stromfeld Aurél utca (a templomtól délre) *Cintorium utca**. Az Alsótemplomtól keletre eső templomkert egykori elnevezésére utal javaslatunk.

Terv utca *Sabján Gyula utca*

Ma öt éves terveink és az utca befejezetlenségére gondolunk, a jelenlegi elnevezést még találnak is érezhetjük. Mi mégis inkább Sabján Gyula egykori polgármesterünkre voksolunk.

köztársaság, a Horthy-rendszer és az 1956-os forradalom elején nagyon is vitatható szerepet játszó személyekről „elkeresztelt” utcák nevét. Az utcaneveket a városhoz tartozó többi területen (Miklósfa, Palin és Sánc) is vizsgálat alá kellene vetni. A ma is létező elnevezések közül védetté kellene még nyilvánítani a következőket:

Alsótemető utca, Bajcsai utca, Cigány utca, Felsőtemető utca, Homokkomáromi utca, Kisrác utca, Nagyrác utca, Szepetneki utca, Varasdi utca.

Ugyancsak aktuálisnak

Tisztában vagyunk azazal, hogy az általunk érintett probléma megoldása csak hosszabb távon, folyamatként képzelhető el. A kérdéskörrel azonban foglalkozni kell és létre kell hozni azokat a kereteket, amelyek között a lakosság ilyen vonatkozású igényei kielégítést nyerhetnek. Szervezetünk készséggel segít, ha a lakók kisebb-nagyobb csoportjai erre igényt tartanak, akkor is, ha a felmerülő névváltozási kezdeményezés nem egyezik a mi javaslatunkkal.

Dr. Pais János és Tarnóczy Attila

Nagykanizsai

Ingtatlankezelő

és Közvetítő Vállalat

**MEGVÉTELRE FELAJÁNlja
AZ ALÁBBI ANYAGOKAT:**

VB GERENDÁK, SOFA ABLAKOK,

DRYVIT VAKOLATANYAGOK, BRAMAC

TARTOZÉKOK,

KONYHABÚTOR elemek, REZOLIT,

SZILETON RAPID, 125 Ø vágókorong

és egyéb építési anyagok.

Az anyagok megtekinthetők

a Béke u. 111. sz. alatti

központi raktárunkban 7-14.30 óráig.

Bepillantás a lélekbe

Bálits Kálmán
kiállításáról

Bálits Kálmán kiállítását az Erkel Ferenc Művelődési Házban ismét csak csendben, elgondolkodva lehet nézni, hogy meghalljuk és megértsük a hangját, amint hozzánk szól. „Szavait” festői eszközei közvetítik hozzánk. Nem hangos, csupán színeivel, formáival csalogat, halkán mesél a távoli múlttól és a változó jelenről.

Kedvesek ezek az akvarellek és olajfestmények, a színek élénksége ellenére is szelídek, nyugodtak, melégek.

Az „Ósi Bükkös” vagy a „Kis-Balaton napnyugta” élénk tárja a jellegzetes magyar tájat és annak hangulatát. A sajátos élénk-titokzatos színek megidézik a távoli, legendasejtető, elmerülő múltat.

A képek arról is mesélnek, hogy ez a múlt és bűvös emlékei repedezettek, omladozó. Fáradt sárgák, reménykedő évszázados lilák, szomorú öregbarnák szólnak hozzánk. Hatalmas, máig igazán el nem ismert és egészében föl nem tárt kultúra elhagyatottan álló emlékeit idézik, melyek elpusztultak maguktól vagy „segítő” kezek-től.

Ez a sors-tragédia bújkál az élénk színű, bájos kis parasztházak, présépületek falai mögött. Mikor befogadjuk a „mesét”, a „Magyar mesé”-t, megkérdezzük önmagunktól; maradt még vajon belőlük? Állnak-e még ezek a kis házak, nemcsak a valóságban, a lelkünkben, a tudatunkban? Törődünk-e létünkkel, elmúlásunkkal? Gondolkodjunk el ezen, és lépünk tovább.

Induljunk el a kis erdei fahídon is, és pompázó színekkel találkozzunk. Betölt a narancs-sárga hangulata. Ez a hely már nem elhagyatott, ez élő vidék, a mi vidékünk, senki másé. Értjük meg, tiszteljük, szeressük és érdemesek leszünk arra, hogy ismét gyönyörködhessünk a Kis-Balaton nádassal teli partjain a lenyugvó nap sugariban.

Aki Bálits Kálmán képein találkozik ezzel az élménnyel, az bepillant a magyar táj és festője lelkébe.

Zsoldos Péter



Rózsás János (a képen jobbra) 250 könyvet írt alá a kedves vásárlók részére december 8-án. Január 10-én író-olvasó találkozóra várja az érdeklődőket a HSMK-ban.

Minden szobába benyitottak. Körülnéztek, hogy mindenki fekszik-e? (Jaj, ha észreveszik, hogy nem pokróccal, hanem vattaskabátokkal takarózom! Alvást színleltem, de minden vér a fejemben volt.)

Ha valakit a folyosón találtak, azt Dugán vette kezelésbe. Addig verte a vaspálcával, amíg az be nem ugrott valamelyik szobába előle. Ordított, fenyegetőzött mindegyik. Lehet, hogy a saját félelmüket palástolták a kegyetlen szigorról.

Amikor a köztökdő, mindenáron bűnbakot kereső és hallatlanul ideges csoport elvonult, mindenki igyekezett békében maradni, nehogy újra berontsanak, és patáliát csapjanak.

Tekintettel arra, hogy egy ilyen zaklatott, kusza és homályos este után számomra egyhamar alvásról szó sem lehetett, Szolzsenyicintől kértem valamit olvasni.

Csehov elbeszélés kötete volt kéznél. A Sztjep című, hosszabb elbeszélést olvastam el az éjszaka folyamán, és csak hajnal felé nyomott el az álom.

Kívül halálos csend volt és nyugalom. Csak a felügyelő lépte csikorogtak a havas udvaron, és pár szavas szóváltásuk szűrődött be a kettős ablakránán keresztül.

Ha az ablak alatt hallottam valami gyanús neszt, ráhajtottam a fejemet a könyvre, és csak akkor emeltem fel, ha a lépések eltávolodtak.

*

Hajnalban nem szólt a csengő ébresztőre. Ettől függetlenül a rabok egyenkint felkeltek, felöltöztek. Némán várakozott mindenki: mit hoz a most derengő új nap?

Lágerlázadás

Ekibasztuzban II.

Jöttek a felügyelők. Minden brigádot a saját szobájában számoltak le. Megkérdezték a brigádvezetőt:

– Hiányzik-e valaki a brigádból, vagy teljes-e a létszám?

Szolzsenyicin nálunk igennel válaszolt. Szerencsémre, nem tették fel a kérdést: van-e valaki idegen a szobában?

Utána a konyháról hozták a szakácsok az ételes hordót, fegyőrök kíséretében. A folyosón osztották ki az ételt a brigádoknak. Tibor nekem is szerzett levest, habár akkor az evés kevésbé járt az eszemben, inkább az: hogyan szabadulok ki innét?

Szerencsére a többi barakok lakói nem fogadták el az ételt, követelték, hogy az ebédlőben étkezhesse nek!

Ekkor az itteni, 2-es barakból valósiak, akik az este más-más barakokban rekedtek, idesurrantak az ebédlőtől. Mi, más barakbeliek, belülről nézegettünk kifelé, ők pedig kívül toporogtak a lépcsőkön. Aztán egy erős elhatározással a kintiek lefeszítették a lakatot az ajtóról.

Nyílsebesen ugrottunk ki vagy tízen az udvarra, és loholtunk az ebédlőbe, mint legális tartózkodási helyre. Éppen a 8-ik barak reggelizett! Odaültem a társaim közé, akik megörültek látásomnak. Már megijedtek, hogy valamiképpen áldozata lettem az esti összetűzésnek, és valahol a hullaházban vagy a kórházban virradt rám a reggel.

*

Brigádtársaimtól aztán többet tudtam meg a lázadás lefolyásáról. Sok mindent később lehetett csak (részben) tisztázni, de én az egész eseményt itt vázolom a szóbeszéd alapján, összefüggően:

A láger hangadóit, nyugtalan elemei megsokallták a nagyarányú bebörtönzést, és az oda bemenekült árulókkal is le akartak számolni, akik az ártatlan társaikat kínozták. Nem volt elég a besúgók, hajcsárok bűne addig is, amíg közöttünk voltak, újabbakkal tetézték a kőfalak között.

A hangadókat tette sugallták azok a vályogfal túlsó oldaláról átdobált cédulák is, melyeken ott lévő társaink kértek: számoljunk le az árulókkal. Mert hiszen a mi táborunkban lévő közös börtönben az ukrán láger áldozatait is kínozták.

(Folytatjuk.)

Pártosodunk (?)

Tagtoborzás a kanizsai pártoknál (3.)

- Damaszkuszi tülekedés
- Belvárosi mag
- Jó ízű személyes beszélgetés

A mára kialakult többpártrendszeri struktúrában eligazodni egyáltalán valamiféle elrendeződést megállapítani borzasztóan nehéz.

Az alapképlet – baloldal, köztes pártok, jobboldal – határainak meghúzása szinte lehetetlen. Látjuk a damaszkuszi úton végbemelő tülekedést, és a demokratikus ellenzék táborának nyüzsgését. Igaz, ez utóbbi mozgásának iránya egyértelmű: Ki tud jobban elhatárolódni a nehezen vállalható négy évtizedtől? Jól jellemzi ezt, hogy a MSZDP hagyományos munkáspártisága ellenére szemben áll természetes szövetségeseivel. Persze a megítélést zavarja az úgynevezett történelmi pártok belső vízálya is. Tamaszkodnak ugyan az 1947 előtti hagyományokra és tagokra, de mai programjuk (nemcsak az idő múlásával magyaríthatóan) élesen elhatárolódik régi vonaluktól. Ezt a konfliktust legegyszerűbben a Magyar Néppárt oldotta meg. Kanizsai szerveződéskürről beszélt Pék Pál, aki egyben tanármunkásként közvetítője Németh László, Illyés Gyula, Szabó Pál, Veres Péter gondolatainak.

Magyar Néppárt

– *Hogyan és miképp alakult meg a helyi szervezet?*

– Kanizsán a Néppárt azonnal, a párt országos megalakulása után, a nyár elején jött létre. Magja egy „belvárosi” értelmiségi társaság a Bibó István Kör volt. Ezután a hírek szerint szeptember közepén Kiskanisán is összegyűlt egy csoport. A létszám jelenlegi helyzetben al-

landóan változik. Oka a következő. Ismert Kanizsa koalíciós időbeli – pártok iránti szimpátiabéli – megosztottsága. Kiskanisza és a város környéke erősen Kiszgazdapárti érzelmű volt. Előfordult, hogy egy-egy tagtoborzó összejövetelnél az emberek nagyon tisztességesen végighallgatnak bennünket. Emlékezve a '45-47-es időkre tetszik is, amit mondunk. Csak a személyes beszélgetéskor derül ki, hogy Kiszgazdáknak vélték a mondandónk alapján. Nem is csoda, hiszen a két párt a programjában még nem válik szét karakteresen. Így előfordul, hogy néhányan átlépnek a Kiszgazdához. Érnek tehát malőrök, de számunkra nagy öröm, hogy a közép- és értelmiségi érdeklődnek irántunk. Megtisztelő figyelmet tanúsítanak a kiskereskedők és a kisiparosok is.

– *Apropó! Kik és milyen módszerekkel szervezik a pártot?*

Először is meg kell említeni a népfrontosokat. Bár ők már beleöregedtek egy régi mozgalomba, mégis nagyon sokat segítenek. Nem elég csak plakátokkal, újságban, vagy rádióban közölt felhívásokkal agitálni. Mindennél többet ér – ezt régi tanárként is mondom – a jóízű, személyes elbeszélgetés. Noha ilyenkor felszínre kerül egy csomó személyes sérelem is, végig kell hallgatni. Az embereket nem a nagypolitika érdekli, hanem a szűkebb közösségük sorsa. Ezért megkerestük azokat a személyeket, akik jól ismerik azt a helyet és problémáit, ahová tagtoborzásra men-

tünk. Ok azután mozgósítják a lakosságot is. Így jutottunk el Szepetnekre, ahol szüreti felvonulás után tartottunk tagtoborzót, vagy Miháldra, Eszteregnyére. A szervezők közül neveket is említve gondolok Borsodi Istvánra, Maráz Lászlóra, Mész Józsefnek, Tompos Jánosra vagy Gábor Zoltánra.

– *Ha valahová mégsem jutnának el, hol érhető el a kanizsai Néppárt?*

Irodánk nincs, telefonvonalunk nincs. Időnként szerzünk helyet – a HNF is ajánlott már –, de többnyire magánlakásokon találkozunk. Ennek ellenére nem érezzük mellőzöttnek pártunkat. Együttműködési szerződésünk van a helyi tanáccsal, a tárgyalandó anyagokat megkapjuk, és már szá-

mos esetben éltek is javaslatainkkal

A Magyar Néppárt a mérleg nyelvét igyekszik betölteni. Elhatárolja magát a szélsőségektől. A lassúbb építkezés híve, melyet a vidéki magyarság megnyerésével kíván elérni. Harmadikutas politikájával a nemzeti összefogást hirdeti. A reprivatizálásnak csak ott szán teret, ahol valóban csődöt mondott a szocialista tervgazdálkodás. A Magyar Néppárt a családok pártján áll. Az eljövendő társadalmi változások terheit nem a bérből és fizetésből élők vállára akarja hárítani. Hiszen így nem alakulhat ki az a szabadon gondolkodó független állampolgár típusa, aki végre tudja hajtani az előttünk álló hatalmas feladatokat.

–dőró–

Felhívás

a Magyar Szocialista Munkáspárt tagjaihoz és barátaihoz

. Ez év októberében a „Kongresszus „89” az MSZMP-ből kizsáktíva, új pártot alapított: a Magyar Szocialista Pártot. Az elmúlt időszak bebizonyította: a Magyar Szocialista Munkáspárt tagjainak jelentős része ragaszkodik pártjához, megőrzi és újjalakítja szervezeteit. A nagy többség most még várakozó állásponton van, de a baloldali szolidaritásának, az erők tömörítésének híve.

Hozzájuk fordulunk, maradjanak az újjászerveződő, megújuló MSZMP tagjai!

A legfontosabb feladat: a munkások, a parasztok, az értelmiségi egységes marxista-leninista pártjának újjászervezése, hogy képesek legyünk megőrizni a négy évtized áldozatos munkájával elért vívmányait, leküzdjük a fojtogató válságot és megtaláljuk a szocialista eszmények kiteljesedéséhez vezető új utakat. Keressük a baloldali erők együttműködésének lehetőségeit.

Ennek érdekében 1989. december 17-re összehívjuk az MSZMP XIV. kongresszusát. Megszervezésére előkészítő bizottság alakult.

A XIV. kongresszus azt a feladatot tűzi maga elé, hogy kidolgozza a MSZMP akcióprogramját a szükséges reformokról az égető gazdasági és szociális tennivalókról, a fizikai és szellemi dolgozók, a nyugdíjasok és a fiatalok érdekeinek politikai képviseléséről.

A kongresszus utat nyit a párt megújulásához, a hatékony, demokratikus szervezeti rend megteremtéséhez. A kongresszus megválasztja a párt vezető testületét.

Eltársainkat munkára a még várakozókat csatlakozásra és cselekvésre hívjuk. Készítsük elő együtt a Magyar Szocialista Munkáspárt XIV. kongresszusát.

Jelentkezési lehetőség:

Hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek.
9-12 és 16-18. óráig.

Az MSZMP ideiglenes intéző bizottsága.
Nagykanizsa, Berzsenyi u. 5.

MIRŐL ÍRTAK 100 ÉVE A KANIZSAI LAPOK?

ZALA 1889. december 15-én
A tátongó úr

Korunk erkölcsi hanyatlásának okát igen sok körülményben szokták keresni, de igen kevesen abban a tátongó úrban, mely anyagi állapotok szempontjából az egyes osztályok között fennáll...

...Az erkölcsi egyén föláladozásával jár rendszeren az a lépés, mit valaki a vagyonság kényelme felé tesz. Előtűnk vannak az áldozatok. Nem rongyban, nem irgalmat keltő alakban, hanem fényesen, tündökölvé, a kényelem és gondtalanság párnáin pihenve... És mit látunk? Azt, hogy az ily bukott alakok megvetés helyett legtöbb helyen és alkalommal éppen olyan, vagy talán még nagyobb tiszteletben, kitüntetésben, ünnepeltetésben részesülnek, mint az erkölcsi szigorú fogalmak szerint is szűztiszta társadalmi alakok.

Roppantul meglazult a társadalom erkölcsi szigorja. Szabad tér nyílt a szegénység és gazdagság között tátongó úr ördögeinek. Egyre szaporodnak az áldozatok. És a világ nem érzi, vagy nem akarja érezni rajtuk az erkölcsi halottak hullaszagát...

A képviselőház

remélhetőleg még januárban minden nagyobb vita nélkül be fogja fejezni a költségvetési vitát úgy, hogy azután az igazságügyi előterjesztésekkel, vasútügyekkel s a tervezett reformokkal fog foglalkozni.

Az új forintosok hibája

A csak hónapokkal előbb forgalomba bocsátott egyforintosokban egy

igen lényeges hibát fedeztek föl, azt, hogy fotografiai úton nagyon könnyű azokat hamisítani. Legközelebb a pénzintézetek fognak lépéseket tenni a közös pénzügyminiszternél az új államjegyek bevonása iránt.

Vadászatok

A Ziegler Kálmán, Tódor József és Murai Róbert által bírt beliczai és zalaújvári (privislavec) vadászterületeken f. hó 6-án és 7-én nagy nyúl-vadászatok tartottak. Az eredmény kitűnő volt, amennyiben első napon 171, második napon 215 nyúl esett. A vadászaton 25 puskás vett részt Csáktornya és vidékéről, Nagy-Kanizsa és vidékéről, továbbá Zala-Egerszegegről. A vadászatot első napon Murai Róbertnél Beliczán, másodnapon pedig Ziegler Kálmán vendégszerető házában fényes lakoma követte. A rendezésről és vadászat közben a vadak ellátásáról Tódor József gondoskodott az ő kiváló előzékenységével és vendégszeretetével.

ZALAI KÖZLÖNY 1889.
december 14-én

Megyei tisztújítás

Zalavármegye tisztújító közgyűlése decz. 17-én tartatik meg, mely alkalmasint utolsó lesz a vármegyei életben, s ezért a tapasztalat legyen irányadó, midőn igaz meggyőződésüknek hódolva szavaznak.

Erőtéljes hullámokat nem vet az önkormányzat csendes szelleme, pedig a választás most nagy elvi kérdés felett is dönt; maradjon-e a megyei autonómia csorbítatlanul, vagy sem?!

Hírek

– Lapunkról azt a hírt terjesztették, hogy 28 évi fennállás után e hó végével megszűnik. Kijelentjük, hogy e hír rosszakaratú koholmány. A „Zalai Közlöny” folytatja pályafutását továbbra is.

– A királyi család január elején Bpestre jó, s hat hétig tartózkodik itthon.

– Margit főhercegnő kelengyéje Bpesten készül.

– A New York-i Eiffeltorony 200 méterrel ma-

gasabb lesz a párizsinál, 1892-ben készül el.

– A balti tartományok hivatalos nyelvét az orosz tétetett.

A rendőrségről

Bozontos fejű embert lódított a rendőr a kapitány elé. Az atyafi egykedvűen állt meg a hivatalszoba közepén, s komolyan biccentett a fejével, mikor a rendőr elmesélte, hogy azért hozta be, mert egy asszonyt dögönyözött meg nyílt helyen.

– Ki volt az az asszony? – kérdezte a kapitány.

– Hát ki vóna más – felelte bambán a kérdező – mint a saját feleségem.

– S miért veri kend a piac közepén a feleségét?

– Verem én könyörgöm otthon is.

– De hát ez mégis istentelenség!

– Ismeri kapitány úr a feleségemet?

– Nem.

– No hát akkor ne beszéljen!

G. T.

Időgép

December 1. péntek

– A mozgássérültek egyesületének önálló csoportjaként szklerózis multiplex klub alakult a sokgócú idegyulladásban szenvedő betegek számára. A klub egy kialakuló országos hálózat része, a megyében az elsőnek megalakuló ilyen közösség.

– Rohrboeck Jenő fafaragó alkotásaiból kiállítás nyílt az Erkel Ferenc Művelődési Házban, mely december 14-ig látogatható.

December 4. hétfő

– A Dataplan Számítástechnikai Kiszövetkezet szakmai találkozójával egybekötött kétnapos

Ez történt

számítógép és számítógépes ügyviteli rendszer bemutatót tartott a Centrál Szállóban.

December 5. kedd

– Ülést tartott a Sörgyári vállalati tanács, s fontos döntést hozott. Elfogadva az ausztrál Vancon Limited Donstruction an Development cég ajánlatát, magyar-ausztrál vegyesvállalattá alakul a gyár, de a Holsten céggel továbbra is fenn kívánja tartani a már korábban kialakított jó kapcsolatokat.

– A helyi cigányklub szervezésében megalakult a Phralipe Független Cigánypolitikai szervezet.

December 7. csütörtök

– Ülést tartott Nagykanizsa Város Tanácsa. Első napirendként a tanácselnök adott tájékoztatót a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról és időszerű feladatokról. Előterjesztés hangzott el a megüresedett tanácselnökhelyettesi tisztség és a végrehajtóbizottsági helyek betöltésére. A tanácselnök-helyettes posztjára egyetlen tanácsstag sem fogadta el a jelölést, míg a szavazás eredményeképpen vb tag lett Márkusné dr. Szakály Margit. Ezután a testület a művelődési osztály munkáját tárgyalta meg.

Kocsis Katalin

Kutatók Kanizsán

A kanizsai Városi Képtárban most látható tárlat Dél-Zala népművészetébe vezeti be a látogatót. A kiállítás minden mozzanata arra utal, hogy gondos és értő kezek válogatták a tárgyakat, hogy nagy szereppel állították össze az anyagot, hogy aki készítette, annak szívügye a néprajz. Legbensőbb szívügye.

Dr. Kerecsényi Edit, a Thury György Múzeum nyugdíjas igazgatónöje először kapta meg 1981-ben a Móra Ferenc Emlékéremet, a muzeológusok

módosítottam: a harmadik évfolyamtól néprajz-régészet szakos hallgató lettem.

– Mikor tért vissza szülővárosába?

– Még ötödéves egyetemistaként 1950-ben behívtak a minisztériumba azzal, hogy akarok-e Kanizsán múzeumot csinálni. Boldogan vállaltam ezt, s ez év október 21-én meg is érkeztem a városba.

A múzeumokat 1951. január 1-jén államosították. Erre elő kellett készíteni a kanizsait is. Akkor még egyben volt – a pi-



Néprajzi gyűjtőuton Pölskefőn.

Gadányi György felvétele

„Az emberek megnyíltak előttem”

legrangosabb kitüntetését, és elsőként részesült 1983-ban a zala megyei tanács Alkotói Díjában. Több, mint 40 éve foglalkozik néprajzzal.

– Kérem, beszéljen önmagáról! Hogyan került kapcsolatba a néprajzzal?

– A néprajzi kutatások 1947-ben indultak. A szabadságharc emlékére népköltészeti alkotásokat, mondákat kellett gyűjteni. Ekkor én Budapestre jártam egyetemre magyar-német szakra, s mivel a kutatások nyitottak voltak, engem is beszerveztek. Nagyon megszerettem a néprajzot; a falvakban az emberek megnyíltak előttem, őszinték voltak, a lányukat látták bennem. Ettől kezdve minden évben gyűjtöttem, és közben az egyetemen is pályát

arista gimnáziumban – a Városi Múzeum és Könyvtár, két-két szobában. A Szabadság téri épület felső emeletét, majd lassan a többi részét, csak nagy hadakozás után sikerült megkapnunk. Az első állandó várostörténeti és néprajzi kiállításunk 1953 októberében nyílt meg. Igazán nagyon modern és a kor színvonalán álló tárlat volt.

– Milyen kutatási területekkel foglalkozott?

– A múzeum élén az első tíz évben nem tudtam tudományos munkát végezni. A felszabadulás utáni időkben az volt a legfontosabb, hogy minden menthető összegyűjtsünk. Az emberek újra vágytak, a régi szégyenséget szégyellték, mindent ki akartak dobni. A munka ra-

gyogóan ment, sokan támogattak. Ki kell emelnem apósoméék segítségét, akik 70 évesen elvállalták három gyermekemet, hogy én gyűjthessek. Ezért nagyon hálás vagyok nekik.

Ez időben főleg viselettörténettel kezdtem foglalkozni. Arra voltam kíváncsi, hogy etnikailag melyik csoport milyen vásonruhát hordott. Tudtam, a ruhákon meghatározó jegyeknek kell lenniük, hogy meg tudják különböztetni egymást az asszonyok a piacon.

A Zalakomár-környéki népviselet kialakulása érdekelt. Kutatásom eredményeit megírtam többek között a „Zalai fehérhímzések” című önálló kötetben. A könyv kézimunka-mintalapokat is tartalmaz természetes nagyságban azzal a céllal, hogy ezáltal elősegíthessük a zalai fehérhímzés újraélesztését. Ez az egyik módja és lehetősége annak, hogy a mai szokványos, átlagos ruhákat változatossá, a lakásokat otthonossá lehessen varázsolni.

– Hogyan jutott a kandidátusi címhez?

– A néprajzi gyűjtések hívták fel a figyelmemet arra, hogy a mi területünkön él egy külön kis néprajzi csoport a Mura menti horvátok. Láttam fennmaradásukért, nemzeti identitás-tudatukért folytatott küzdelmüket, szorgalmukat. Láttam, hogy a férfiak 150-200 km-re is eljárnak dolgozni a pénzért, nagy álmaik megvalósításáért. Történetüket könyvben írtam

meg, („A Mura menti horvátok története és anyagi kultúrája”), mely 1982-ben szerbhorvát nyelven jelent meg. (Később magyarul a Zalai Gyűjtemény önálló köteteként adták ki.) E munkám nagy vitát váltott ki, sokan támadták szemléletéért. A történelem és az idő engem igazolt, elégtételt kaptam: a zágrábi tudományos folyóiratok úgy értékelték, hogy tárgyilagos és igaz, amit írtam. Végül ezt a könyvet ajánlották kandidátusi védésre.

– Mivel foglalkozik most?

– Öt éve vagyok nyugdíjban, de ma is aktívan dolgozom. A múzeumban 14000 néprajzi tárgy gyűjt össze. Az utóbbi években azzal foglalkozom, hogy a gyűjteményt feldolgozom. Szeretnék minél többet megírni belőlük. A legutóbbi időben lehetőséget kaptam arra is, hogy Szlovéniában végezzem munkámat. Így magam is gyűjtöttem mintegy ezer tárgyat, köztük pompás tulipános és ácsolt lédákat, ragyogó viseleteket. A legújabb célunk az, hogy Lendván a kis magyar néprajzi csoportnak egy gyűjteményes, állandó kiállítást készítsünk elő.

Fontos, hogy az emberek megismerjék népünk régebbi kultúráját. Különösen lényeges ez egy-egy faluban, mert elősegítheti a falvak népének önbecsülését.

A kanizsai múzeum néprajzi anyaga különösen dicséretes, Kerecsényi Editnek ebben kiemelkedő és meghatározó szerepe volt és van.

Horváth Ilona



Harangláb Göntérházán.



Hetésl szőttesek a lendvai múzeumban.

Fotó: Szakony Attila

Azt beszéli a város

A gyerekek tömegesen lépnek ki a szervezeteiből, hogy csapatok szűnnek meg.

Marton Györgyi úttörőtitkár: A hír egyik fele igaz. Valóban válságos napokat él az úttörőmozgalom. El kell ismerni, hogy több vállalásunkat nem tudtuk teljesíteni. A felsőbb elvárásoknak megfelelően az egész gyermektársadalmat be akartuk vonni gyermekszervezetünkbe, amit tartalommal nem mindig sikerült megtölteni. A régi központi irányításnak megfelelően azonos irányelveket adtunk minden csapatnak, egységes próbarendszert és jelrendszert alkalmaztunk, lehetőtlenné téve az egyéni arculatok kialakítását. Többek között ebbe buktunk bele.

Az azonban, hogy a gyerekek tömegesen lépnek ki az úttörőszervezetből, véleményem szerint nem igaz. Csökkent ugyan a taglétszámunk, de jelenleg is hatvan-hetven százalékos a szervezetségünk. Csapat pedig, tudomásom szerint egy sem szűnt meg.

H.M.: A reformok szele, a változtatni akarás érződik az úttörőmozgalomban is. A közelmúltban lezajlott Városi Úttörővezetői Konferencia átalakította a vezetés szerkezetét, függetlenített úttörőtitkárt és társadalmi elnököt választott. Feloszlatta a sok éve működő úttörő elnökséget és létrehozta a csapatvezetők tanácsát. Mi indokolta a változtatást?

Marton Györgyi: Az úttörő elnökség a központosított irányítás maradványa, központilag meghatározott elvek alapján választott testület volt, amely így nem is lehetett hatékony, ezért megszüntették. Maradt a korábban is eredményesen funkcionáló Csapavezetők Tanácsa, amelyben minden úttörőcsapat képviselteti magát. Társadalmi elnököt azért választottunk, mert szükségünk van egy tapasztalt, köztisztelőben álló emberre, akinek véleményére sokan odafigyelnek.

H.M.: Horváth Ferenc a Nevelési Tanácsadó igazgatója, régi úttörővezető. Igazságkereső, szókimondó ember, pedagógus szívvel. A nehéz, kényes feladatok sohasem riasztották. A városi konferencia társadalmi úttörőelnöknek választotta. Miért vállalta?

Horváth Ferenc társadalmi úttörőelnök: Nem tehettem másként. Úgy érzem, az értékeket nem szabad veszni hagyni. Meggyőződésem, hogy a negyvenes években indult mozgalom – összes hibája ellenére – olyan erőket művelt ki, amely ma is ütőképes. Óriási vétek lenne szétrúgni. Megítélésem szerint egyértelmű, hogy a gyerekeknek szükségük van egy

olyan szervezetre, amely a szabadidős tevékenységüket koordinálja, amely egyedülhagyottságukban, magányukban segít, hiszen a család, az iskola túlterhelt. Ne vegyük el addig a gyerekektől az úttörőt, amíg nincs más. Tudomásom szerint ugyanis még egyetlen új párt

hogyan válságban az úttörőmozgalom

sem jelentkezett a gyerekeknek.

H.M.: Az úttörőmozgalom – értékel ellenére sok mindent elrontott. Alapvetően meg kell újulnia, ha ismét meg akarja nyerni az ifjúságot, a szülőket, pedagógusokat. Van-e már stratégiája az új vezetésnek?

Horváth Ferenc: Az országos úttörővezetői konferencia állásfoglalása értelmében az úttörőmozgalomnak továbbra is az iskolára kell támaszkodnia. Ezért elsődleges feladatunk megkeresni azokat a pedagógusokat, akik egyéniségüket kiegészítve maguk köré tudják gyűjteni a gyerekeket.

A csapatokat meg akarjuk szabadítani a béklyóktól, nem szólunk bele konkrét ajánlásokkal a munkájukba. Ösztönözük, hogy minden csapat egyé-

ni arculatot alakítson ki, saját elképzeléseit valósítsa meg. Mi csak segítünk.

Konkrét terveink is vannak. El akarjuk a tanácstól kérni a zöldtábort és önköltségesen természetjáró és sportközponttá tenni az úttörőházból pedig ifjúsági központot létrehozni.

Marton Györgyi: Feladatunknak tekintjük a mozgalom gazdasági, társadalmi bázisának a megteremtését. Segíteni fogjuk az átszervezéseket, érdekképv-

seletet vállalunk minimum megyei szintig. Felajánljuk szolgáltatásainkat a csapatoknak.

H.M.: Kiket vár tagjai sorába a megújuló, a teljes szervezetség elvétel feladó gyermekmozgalom?

Horváth Ferenc: Bármelyik gyerek tagja lehet, aki elfogadja a szövetség által meghatározott erkölcsi követelményeket. Nem vállalhatjuk el azonban az egész gyermektársadalmat. Legyen kisebb a taglétszám, legyen kevesebb az elfoglaltság, de az adjon maradandót a gyerekeknek.

Várjuk az új pártok gyermek-szerető felnőtteit is, hogy velünk együtt, vagy velünk vetélkedve a ma még nem úttörőknek is tartalmaz programokat kínáljanak

Horváth Mária

Valóban azt beszéli!?

A Kanizsa című újságban Almanach Kft. kontra Művelt Nép Könyvtérjesztő Vállalat problémát fesseget Pék Pál.

Nem kívánjuk a cikket bírálni, bár meg kell jegyezni, hogy a harsány sorozat- és alcím a téma megközelítése szenzációs hajszóly nyugati bulvárlap stílusára vall. A cikkben az Almanach Kft. munkatempóját kapitalista jelzővel illeti a szerző.

Mi úgy gondoljuk, a vállalkozói, érdekeltségi, illetve szakmaszereteti, szakmaismereti jelzők jobban megfelelnek a valóságnak.

Szeretnénk felhívni a szerző figyelmét, hogy a Kft. magán és jogi személyek társasága. A magánszemélyek a munkában tevékenyen részt vesznek, szemben a „kapitalista formával”, ahol is a vállalkozásokban a tőkés a pénzt fekteti be egy reménybeli haszonért. Elvileg sértő lehetne a cikk társaságunk alkalmazottjaira, tagjaira

nézve, hogy nem az, arról nem a szerző tehet.

Az alkalmazottak és a tagok vállalkozói- és eredményorientált tevékenységükkel egyidőben részt vesznek környezetük kulturális életében. A teljességre törekvés nélkül az itt dolgozóknak köszönhető, hogy megjelenik 1989. évben

Barbarits: Nagykanizsa monográfiájának reprint kiadása

A két világháború közötti „Zala megyei Almanach” folytatásaként az évtől adjuk ki a „Kanizsai almanach” c. évkönyvet, amely egy-egy évhez kötődve mutatja be a város történelmének, irodalmának, művészeti életének múltját, jelenét, jövőjét.

Megszerveztük és szponzoráltuk a Városi Tanácscsal közösen a Special Event jazzegyüttes európai zárókoncertjét Nagykanizsán.

Mint a fentiek is bizonyítják, a társaság által megteremt

A szerkesztő jegyzete

Igen, azt beszéli a város, amit írunk. Ezért nem örülök Takács Balázs reagálásának, ezért nem minősítem sommás ítélezését. Mondandója olyan ösvényeken kanyarog, melyek a cikk mondandójához aligha visznek közelebb. Ám hadd hívjam fel a figyelmét arra, hogy a kapitalista üzletmenetről a vélelmezett-nél valamivel több és karakteresebb információ van, bár sajnálattal állapítom meg, hogy az nem fedi a Takács Balázs-féle magyarázatot. Eligazításként a vonatkozó szakirodalmat ajánlom figyelmébe. Ugyanott tájékozódhat arról is, hogy itt és most sértő-e a kapitalista jelző.

Az Almanach Kft. értékrementő tevékenysége igencsak dicséretes, viszont megfontolásra ajánlom a kanizsai könyvesboltok véleményét is. Takács Balásznak be kell látnia, hogy itt közölt levele nem járulhat hozzá az ellentétek feloldásához, kategórikussága pedig lehetetlen-ten teszi, hogy a témára a jövőben visszatérjünk.

Pék Pál

nyereséget a lehetőségeken belül visszafordítjuk a város kulturális életébe. Ezt tettük eddig is és a jövőben is ezt kívánjuk tenni.

Mindenki ezt teszi ebben a városban!?

A Művelt Nép könyvesbolt vezetőjének félelmeire és téves ismereteire reagálva közöljük:

Hogy egy könyvesbolt jó, vagy rossz árukészlettel rendelkezik az egyértelműen az áruforgalmi munkát minősíti. Nem feladatunk eldönteni, hogy ezért a bolt, vagy a vállalati központ a felelős.

Társaságunk közvetlen a kiadókkal van kapcsolatban, a Művelt Nép Budaörsi Raktárházától pedig helyiséget bérel a kiadóktól beszállított áruk fogadására és tárolására, valamint megbízta a Kultursped Kft.-t nagykereskedelmi feladatok egy részének elvégzésével.

És végül, hogy jelentkezőket miért nem igazoltuk vissza – nem szeretnénk volna őket szakmailag kellemetlen helyzetbe hozni.

Takács Balázs

Színházi levél

A közönség jókedvre vágyik

A Charley nénje a HSMK-ban

Lord Babberley-nek, Charley nénjének, alias Rácz Tibornak emlékezetes estét ajándékozott a kanizsai közönség. Megkapta a közönségsvavazás első díját, ugyanakkor lelkes taps köszöntötte, mint a bohózat címszereplőjét.

Jó választásnak bizonyult, hogy az ideai műsorban végre zenés komédiát láthatott a közönség. Elfogadom a bíráló megjegyzéseket is:... felszínese a meseszöveg, ... arcnélküliek a szereplők, ... sematikus a befejezés, de én inkább a színes lámpákkal kivilágított rokokó-színpadot bámulom és együtt kacagok a nézőkkel.

A játék meséje a régi magyar komédiákra, a Lillomfira és Csiky Gergely vígjátékaira emlékeztet. A szerelmes fiatalok céljuk elérése érdekében minden fur-

fangot mozgósítanak, mindent alaposan összekuszálnak, de jön a mentőangyaljőbarát, ki a nagy leleplezés pillanatában mindent helyreigazít. A fülbemászó dallamok és a pergő ritmussú táncok igazán kedvesek.

...És ez a Babberley-gyerek mit alakít! Ahogy egy egy óvatlan pillanatban a női külső mögül mozgásban, hangban előbukkan a férfi, – hát az mester! Alaposan megdolgoztatta pihe-nő rekeszizmainkat! Azt kaptuk Brandon Thomas Charley nénje című vígjátékától, amit vártunk; közel három órás vidám hangulatot, önfeledt szórakozást.

Nem féltém a színházak jövőjét, ha megtalálják műsorukban a helyes arányokat, s nem feledkeznek meg a közönség igényeiről. A színes repertoárban ott

lehet egymás mellett dráma és operett, népszínmű és komédia, vígopera és zenés vígjáték.

Hont Ferencnek, a kiváló színházi szakembernek szavait idézem: „Az operetteket és zenés vígjátékokat szereti a közönség, mert ezek kedves, szép előadások. A drámákat is érthető, szép előadásban kell bemutatni. Sohasem szabad elfelejteni, hogy a közönség a színház főszereplője.”

Örömmel bizonyíthatom, hogy a színházból kitóduló közönség a télből tavaszt varázsolt jó hangulatával, nevetésével.

D. L.

A Deák tér múltjáról

Kunics Zsuzsa előadása a PAB helyi ülésén

A Pécsi Akadémiai Bizottság nagykanizsai kutató Kunics Zsuzsanna történész előadását hallgatták meg nyilvános felolvasóülésen. A Deák tér múltja elevenedett meg a hallgatóság előtt. A kutató filológiai alaposággal tárta fel a város nevezetes helyének történetét és diáképeivel lépésről lépésre vezette a résztvevőket a jelen városkép-részletig. Az előadás aktualitását a Deák tér mai rekonstrukciója csak fokozza, hiszen a jelen a múlt nélkül soha nem lehet teljes.

Kunics Zsuzsanna vizsgálódásának eredményei jól hasznosíthatók a tér új formájának kialakításában és a történelmi városkép megteremtésében.

H. Gy.

Ki szégyellje magát?

A helyijáratra egy anyuka száll fel hat-hét év körüli gyermekével. Talál egy helyet. „Ülj le fiam!” – mondja. A gyerekek természetesen leül, az anyja természetesen áll, mert ma ez a mód.

A következő megállóban fel száll egy idős, szemmel láthatóan beteg néni. Egyik kezében bot, a másikban tásk. Tétován, reménykedve körülnéz, szeretne leülni. Nincs

üres hely. a busz elindul, a néni megbillen. Ha a mellette álló utas el nem kapja, nagyot esik. Szegény sóhajtozik, hálálkodik.

– Kisfiú, legyél olyan szíves, add át a néninek helyedet! – mondja az ülő fiúnak egy álló, jószándékú utas.

– A gyerek ülve marad! Érvényes jegye van! Joga van ülni! Vagy nem? – válaszol keményen az egyébként nem is mozduló gyerek helyett

az anyja. Tekintette villámokat szór. Kiolvasható belőle, a bátor utas örüljön, hogy nagyobb górombaság nélkül megúszták meggondolatlan tettét.

A néni kínszenen érzi magát, s végül ő kér bocsánatot, hogy miatta kellemetlenség történt. Tud ő állni, mondja ha nehezen is...

Csupán én restellem mindannyiunk helyett, hogy ezt is túrjuk, szótlanul.

H. M.

Üzemavatás



December 8-án avatták föl a nagykanizsai székhelyű Zalai Erdős Fafeldolgozó Gazdaság furnir üzemét Letenyén Raisz Gusztáv mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes jelenlétében.

Az új üzem 400 millió forintba került és a zalai fa értékes feldolgozására hozták létre. A vilásvonalúnak minősített új üzem 160 embernek nyújt munkalehetőséget és alkalmat arra, hogy a világgiacon is kelendő árut gyártsanak.

A miniszter a letenyei vállalkozást a sokat emlegetett szerkezetváltás kézzelfogható megvalósulásának példjaként említette meg; évente 12 ezer köbméter fa felhasználásával 3 millió négyzetméter műszaki és késelt furnir lemezt, valamint 2300 köbméter réteges lemezt gyártnak Letenye vadonattíj gyárában.

(Polgár Tamás felvétele)

Dóró János verse

Szíjártó Istvánnak

Jelek egy karikásosstor nyelére

Hej, betyár!
 Hej, Te szöke betyár!
 Hej, Te vadul ostorozó,
 igazság osztó betyár!
 Hej, megváltóm,
 Messiás!
 Adj hangot nekem!
 Adj hangot nekem, hogy
 utcaforgatagában elveszett
 kisgyermek zokogásom,
 ne füljön hiába lármázók vak
 zsvivalyába.
 Hej, szemhéj nyitogatóm!
 Add rettentő súlyú
 hited felét,
 add ingoványon épített
 egzisztenciád

könyvekkel berakott
 isteni erejét!
 Nyújtsd szikrázó karod!
 Ne hagyj elsorvadni,
 gyilkos-ágak-markolta
 agancsomon!
 Hej, betyár!
 Gyölcs gatyád cikk-cakk
 örvényében fuldokló,
 igazságlámpád lángjában
 sercegő
 fényvonzotta szűz madaraid
 vérár imája bugyogjon
 minden jót éltetőn.
 Hej, Te viczorogva ujjathúzó,
 kocsmaasztal acélos bükkjébe
 pengét szűrők,

mindent-belefont-kantárt
 reccsenve széttépők
 unokája
 tanító erőd deres
 lovával
 rugasd le a rosszak
 csillagát!
 Hej, rozsdás idő rőtta arcú
 márványos legény,
 éhes lelkek közt bolyongó
 magadból parazsat osztó
 aranyos betyár,
 ifjak szerelme válladra szálljon
 puszták, erdők szabadsága
 megáldjon!
 Hej, betyár!
 Hej, betyár!

Izgatott zsongás tölti
 be a termet. A kezekben
 kissé megviselt, látható-
 an többször is elolvasott,
 fűzött könyvek. Rásandi-
 tok a mellettem ülő fiúk
 könyveire: Hajnal a
 Trendalon, Terra, Lenni
 vagy élni, Titkok köny-
 ve...

Az izgalom oka pedig
 az, hogy a városi gyer-
 mekkönyvtárban a köny-
 vek íróját várják a Hu-
 nyadi és Rozgonyi iskola
 nebulói. A gyermek
 könyvhét idei vendége
 Nemere István, akinek
 tudományos-fantasztikus
 írásait felnőttek, gyere-
 kek egyaránt szeretik.
 Hogy miért?

– A titokzatos dolgok
 mindig izgalmasak. A vi-
 lágűr pedig tele van ti-
 tokkal. Mi magunk is ür-
 lények vagyunk – vála-
 szól az író.

Közös játék következik.
 A történet tele van
 „csapdákkal”, ám a fel-
 röppenő kezek jelzik, az
 ifjú hallgatóság jól felké-
 szült „nemeréből”, s csa-
 patmunkával „elcsípi”
 az elrejtett hibákat. Nagy
 tetszést arat a jövődö-
 lés, miszerint belátható
 időn belül akár Ibusz-tár-



Ibusz-út a Marsra?

A vendég: Nemere István

Fotó: Szakony Attila.

sasutazás is lehetséges
 – a Marsra.

– Csak jusson eszetek-
 be akkor, mekkorát kun-
 cogtatok ezen – mondja
 Nemere István, aki köz-
 vetlenségével, humoros
 „beszólásaival” hamar
 megnyerte a gyerekek
 szívét.

Sok izgalmas kérdés
 kerül terítékre a fantasz-

tikum és a tudomány vi-
 lágából, majd személye-
 sebb hangon következnek:
 Látott-e már UFO-t?
 Mennyi idő kell egy
 könyv megírásához?
 Hány éves korában kez-
 dett el írni? Kikről min-
 tázza hőseit? Mi a hob-
 bija..? Egy kisfiú meg-
 kérdezi: – Az író bácsi
 szeretne a világűrbe

utazni? A vendég hatá-
 rozottan és komolyan vá-
 laszol:

– Igen, nagyon szeret-
 nék. Persze, előfordul-
 hat, hogy megérem. De
 közületek biztosan töb-
 ben is...

T. M.

„Béke”

filmcentrum
video top-lista

- Conan a barbár
- Nagyfőnök
- Tomboló ököl
- Dúne
- Én a vizilovakkal vagyok
- Antiterrorista csoport
- Meztelen vakáció
- Üvegdsungel
- Hitler különleges vonata
- Fehér szellem
- Öld meg a sogunt

"Kanizsa expressz"
és társai

Az emberek általában szeretnek vonaton utazni, azt mondják, mert kényelmes, mert olvasni is lehet, mert nem törik ki a fogunk és nem nyeljük le a poharat ivás közben, nézegethetünk is kényünk-kedvünk szerint, nem utolsó sorban szorító dolgainkat is elvégezhetjük.

De hová is rakjuk a könyvet? Arra az üdítőtől ragadó ablak alatti asztalra, ahol más még az üres sörösüveget is elhagyta néha? Oda, ahol az elhagyott - elhasznált - vonatjegyek esetleg összecserélődnek a sajátunkkal, ráadásul a kalauz ránk haragszik?

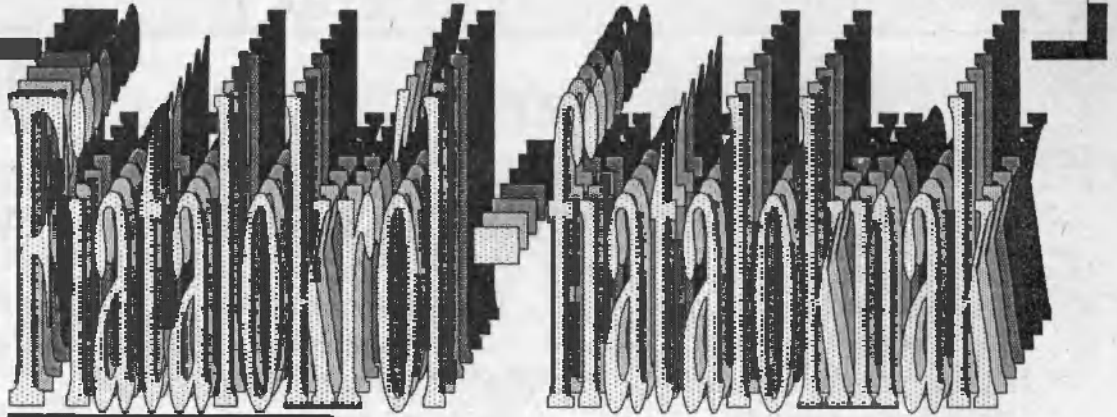
Na és hol gyönyörködünk a táj zöldjeiben? Ez manapság úgyis hiányzik, ez az ami a vonatok elengedhetetlen egyedülisége. Néhan azon az ablaküvegen, amiről ha csupán a párat töröljük le, már úgy tűnik, mintha hónapok poramocskája íródna a fehér papírba?

És nyáron? Amikor érintkezni akarunk az elszáradt levegővel? Ó, semmiség! Lehúzzuk az ablakot! Persze, ha akad egy vállalkozó kedvű jegyellenőr, mert nekünk úgysem sikerül.

Ha pedig "szükséges" dolgunk támad? Elsétálunk az erre kijelölt helyre, megnézzük és visszatartjuk.

Inkább ülünk csendben, vagy beszélgetve, esetleg zenét hallgatva, és eszünkbe sem jut semmi szabályellenes, és eszre sem vesszük ezt a sok európaiatlanságot.

Azért ne keseredjen el senki! Igaz, hogy még a kalauz is a vonatfüggönybe törli a kezét és a



Megtörtént

A tanár dolgozatot írat. A néma csöndet kopogás töri meg. Az öreg Pista bácsi lép be a terembe, aki osztályról osztályra jár az igazgató üzeneteit hírdetve. Kezében a füzet, amiből a hirdetményt fel kell olvasni. A tanár azonban - a megfeszítetten dolgozó osztályra mutatva - udvariasan elhárítja ezt:

- Pista bácsi, nem tudom felolvasni!
- Akkor adja oda valamelyik gyereknek!

-szl-

Álom? Valóság!

Szeptember volt. A nagykanizsai második számú gimnáziumban történt. Megláttam Őt, az osztálya előtt beszélgetett barátjával. Mondanom sem kell, hogy már éreztem Érosz nyilának suhanását. Attól kezdve, akárhányszor meglátom, a szívem hevesebben ver, a tenyerem nyirkos lesz. Amikor elmegy mellettem, félve pislanok arcába. Ő viszont csak egy-két pillantásra méltat. Egyszer, mint a mesében, rám kacsintott.

Mi ez a csipogás? Egyszer úgyis összetöröm ezt a bűdös ébresztőórát. Aztán eszembe jut: kedd van, iskola. Irodalomóra, kémia. Mi is az az addíció?

A kémialaborban ismét felöltök bennem az arca. Az ő arca. Neve, erre sajnos már nem emlékszem. Mintha valamilyen Ági... Engem kérdez a tanár! Mit mond?

Egyest kaptam, mert nem tudtam folytatni amit elkezdett? Egyszer? Még mindig az ő arcát látom, amint pajkosan rám kacsint...

K.Krisztián

szeméttartók általában tele vannak, ha vannak, de a vonat nem kap defektet, nem zuhan le, és Ön, kedves olvasó, ilyen nem is fog tapasztalni!

Vagy ha mégis? Akkor eszébe juthat, talán nem is vonat amin ön utazott...

Koronczi Erzsébet

Hatalmas fagyai vagyok!

Könyv és filmlevél Emanuele-nek

Klitoriszod árnyékában élek napok óta, és nem tudok kitorolni melled aranyló búvköréből.

Mindehhez képest nem értelek.

Nem tudom, mit kell keresni, amikor vad szeretkezéseidről olvasok, vagy amikor a moziban - kissé szelídített változatban - nézem azokat. A szívem ugyan hevesebben ver és képzeletem meglódul, de valami hiányzik, ami elhítené velem, hogy valódi vagy, hogy nem hazudsz.

Mióta láttam néhány pornófilmet, s így anatómiai ismereteim mondhatni új momentumokkal bővültek, úgy gondoltam, e témában film és művészet terén megkaptam, amit megérdemeltem, csókolom. Nem tudtam, hogy mindehhez ideológia tartozik, és ezt ismerni kell, különben az alapvető tökéletesség élményétől fosztjuk meg önmagunk.

Most már persze tudom, hogy nem élhettem teljes életet, és akkor is igazad van, amikor komolyan aggódsz sorsom iránt, de nekem itt a kommunizmus(?) felé vezető uton sajnos csak lankadtabb kalandok jutnak.

Az élet, szép mondd Te. Illúzió ez, mondom én: Te még nem tudod, milyen lenne az, ha velem szeretkeznél. Te már tudod, hogyan kell nyalni a fa...gyit, én teljességében még nem. Viszont tudnod kell: hatalmas fagyai vagyok. Szerintem borzasztó izgalmas lenne megtanítanod engem ezekre fortélyokra. (S a fagy visszanyal?)

Na, szóval ideológia. Gondolod, hogy tényleg az lenne a Nirvána, ha - hatalmas lángoló falloszként - egész testemmel a fejem bubjág megmártóztatnék kéjed síkos és hús kielégülést hozó folyamában? A tökéletesség múlandó - mit tehetnek szerinted azok, akik az állandóságot keresik ebben, hideg, intimnek egyáltalán nem nevezhető világban?

A művészet a szépség művésze is. Emlékszel? Együtt nyögdecstünk - Te a vásznon, én meg itt Kanizsán - riadt félelmünk, hogy belepusztulunk a menekülésbe. És egy kicsit bele is pusztultunk - Te ott, én itt. Kettőnk menekülése közül azonban mégiscsak a Tied volt a teljesebb, és én irigyellek ezért. Honnan vetted ezt a határtalan hitet és fanatizmust? Onnan, hogy jó szeretkeznél? Nekem is jó, mégsem vágyom arra, hogy én legyek "A Pénisz" - hogy finom legyek. Vagy félreértettelek volna?

Az életed vallás - ha nem hazudsz persze - de én egy másik Istenhez tartozom, illetve hozzá sem. Vagy magamhoz talán? Igen, azt hiszem ez lenne a lehető legtökéletesebb maszturbáció - de ezt meghagynom Neked és Mary-Anne-nak.

* * *

Este olvastam a könyvet, mert szeretek szépeket álmodni, de hamar túljutottam az orgiasztikus jeleneteken. Édes kis Nárciszom: Téged becsaptak. Aljasul - mondhatni. Vagy én lettem átvérve?

Nem érdekes.

Az élet szép - mondd Te.

OK. Gyere, és ölelj magadhoz.

Tiszai Szilárd



Örömben énekelni (A keresztény zene kezdetei)

"Örömben énekelni." - szól a keresztény ifjúság új dalai közül az egyik. Ha gregorián, vagy J.S.Bach muzsikát hallgatok, vagy egy ősi zsidó hálaéneket, öröm árad szét lelkemben. Elmúlhatatlannak, határtalannak érzem. Isteni örömnök.

Az ószövetségi idők zsidó népzeneje és liturgikus zenéje is örömben és hálában fogant zene.

Énekek és hangszeres zenével köszönti, hirdeti és dicsőíti az Istent. Ezekről az énekekről és hangszerekről azonban keveset tudunk. Többnyire közvetett forrásokból ismerhetjük meg őket. A dallamora az írott zsidó és keresztény dallamvilág zenetörténeti elemzéseiből lehet következtetni, a hangszerekről pedig képzőművészeti alkotások és irodalmi művek mesélnek.

A Biblia rengeteg hangszert sorol fel. Sokszor jelképszerűen is használja azokat. A legősibb bibliai hangszert, amit a zsidó liturgia ma is központba helyez: a sófár. A sófár egy kosszarv.

Istentől kapott hangszert, hiszen Ábrahám Izsák helyett az Istentől kapott áldozati állatot áldozta fel, s ennek a kosnak szarva lett az első sófár. A hangszert a szelídség jelképeként is használja a Biblia. Sámuel könyvében így érzékelteti a szelídség és a gyilkos erőszak kontrasztját: "Dávid pedig hárfázott kezével, mint naponként szokta, és a dárda Saul kezében vala."

A keresztény ősi liturgiák is zsidó mintákat használtak. A zsidók legnagyobb ünnepeinek, a húsvéti vacsorának szertartásrendje lelhető fel bennük. (Ezt az eucharisztikus [hálaadó] ünnepet az egyiptomi kivonulás emlékére tartják.) Innen származik a zsoltáreklés szokása, és az emelt hangon, majdnem énekelve előadott bibliavolasás.

Krisztus korában azonban lényeges változások történtek a nem palesztinai gyülekezetek, főleg a görög közösségek hitéleti, és egyházzenei stílusában. A kereszténységgel együtt terjedő keresztény dallamkincs mindenütt kibővült a helyi népesség dallamaival. Ez a népi, otthoni muzsika hagyománytárat, motívumgyűjteményt jelentett a keresztény zene számára, mely ekkor még liturgiájában és

szokásaiban képlékeny volt. Sokszínű, gazdag és rendezetlen, még mindent megengedő világ volt ez.

A nem keresztény népek közül azonban a görög nép kultúrája hatott legerősebben a keresztény zenére és szokásokra. "Világnyelv-ként" a gyülekezetek többségében a liturgia alapnyelvüül szolgált míg a második harmadik századtól a Római birodalom nyugati felében meg nem jelentek a latin nyelvű gyülekezetek. A későbbiekben e kétnyelvűség jellemezte a liturgiát és az éneklést is.

A keresztény ember éneklésének Pál apostol három fő formáját írta le. Zsoltár (psalmi), himnusz (himni) és lelki énekek (kantatía, spiritúalia). (Ezeket a lelki énekeket legtöbbször belül, némán "énekeltek".)

A hangszerhasználatban is nagy eltérések mutatkoztak egyes közösségek között. Egyes helyeken minden hangszertel szabadott dicsőíteni az Urat, más helyeken hangszertelmentes vezettek be. Ennek akkor két oka lehetett. Az egyik, hogy a késő antik kor házizenéje, ahol a házi leányoknak szólt az ének, egyszerre szolgált és egyszerű szórakoztatott, így a hangszerek is "kompromittálódtak". A másik ok: a keresztény egyház félt a hangszerek extáziskeltő hatásától. Így a keresztény liturgikus zene és a keresztény emberek házi zenéje tisztán vallásos jellegű, vokális zene lett.

A hangszerhasználatról ma is félnek az egyházak, főleg a hagyományokat jobban tisztelő nagy történelmi egyházak. Az extáziskeltéstől való félelem mellett azonban nem a hangszerek "kompromittálódása", hanem az elektronikus hangszerek szokatlansága és a gyülekezeti ének védelme az ok.

Pedig a mai egyházi ifjúsági zene újra kezdi visszanyerni az "éneklés" szabadságát, sokszínűségét. Mintegy visszatérve az eredet tiszta, romlatlan forrásához.

Kardos Ferenc

(Az érdeklődőknek két könyvtárban is megtalálható könyvet ajánlok: Yehudi Menuhin, Curtis: "Az ember zenéje", Rajeczky: "Mi a Gregorián". Mindkét könyv laikusoknak is kellemes olvasmány lehet.)

Otthonunkba várjuk!

Kedves DEMISZ-tagok, fiatalok, magyar családok!

Közeleg a karácsony, a család bensőséges ünnepe. Az ünnep elmúlásával a Karácsony és Szilveszter között néhány napra osszuk meg családjunk melegét azokkal, akik hazánkban találtak menedéket az embertelen diktatúrák, a kiszolgáltatottság elől menekülve!

Várjuk azoknak a családoknak, egyéneknek jelentkezését, akiknek békés, boldog családi otthonában jut hely, szeretet a hányatott sorsúak számára.

Süss még egy ünnepi kalácsot, vessd meg a vendégágyat, és nyisd ki a szíved!

Jelentkezni lehet:

Nagykanizsai Demokratikus Ifjúsági Szövetség Nagykanizsa Ady ut 29., Telefon 12-725, 11-375.

Nyuszika kérdez

- Miért mondta azt a rádió, hogy emelik az adót?

- Nyuszika, nem mondtak ilyet, különben én is hallottam volna.

- De mondtak, sőt, arról is beszéltek, hogy felmegy a cukor, meg a liszt ára.

- Ne vadíts Nyuszika, hol hallottál te ilyet?

- Hát a rádióban. A bemonó is vett 50 kiló cukrot, meg lisztet, meg olajat.

- Melyik adón hallottad ezeket, Nyuszika?

- Hát a CB-n.

- Piros Hó -

Ez itt egy üres keret akart lenni, de most hogy ezt beírtam, már nem is üres.

PONT-osítás

A minap nagy meglepetés ért: megudtam, hogy az egyik barátom gyermeke Fekete Pontot kapott az iskolában!

Meglepetésemet az okozta, hogy erről a már jól bevált rendszerről nagyon elfeledkezett a felnőtt társadalom, hisz az ország alkotó polgárait már nem evvel fejelemezik. Hanem mindenféle, a dítatnak megfelelő eszközökkel.

Hogy másról ne is beszéljünk, itt van például a munkahelyi fejelemi. Kérem, ma már ez sem alkalmazható mindenkire. Gyengébbek kedvéért: a "munkahelyi" jelző miatt. És jól tudjuk, hogy egy egységes módszerre lenne szükség - legalább ebben. Képzeliük csak el, hogy mindenkinek lenne egy ellenőrzője, és abban evvel a "pontos" rendszerrel rendszabályoznánk a rendet. Namármost minden harmadik piros pont után kaphatunk egy kiló cukrot, minden ötödik után egy mosolyt is mellé, két dekát. Tíz piros pontért már húst is kaphatnánk, tizenötért - de ne álmodozzunk. Minden család anyuja este összegyűjtené a pontokat, másnap pedig mehetne bevásárolni. Száz piros pont lenne egy Okos Nyuszi Pecset, aminek senki sem kérdőjelezhetné meg a kovertibilitását. Felső határ a csillagos ég, és még csak infláció sem lenne. Hiszen elég lenne kibocsátani néhány Fekete Pontot, ami törőlné az előzőleg piacra dobott pirosakat.

Természetesen szabványosítani kellene - a Piros Pont pontos definíciója (kettőspont): 0,03 cm átmérőtől 2 cm átmérőig terjedő kör alakú sík.

Az ellenőrzőkben mindenkinek a szakmája szerinti tantárgyak szerepelhetnének, így például a környezetvédelmi és vtgazdálkodási miniszternél a "Nem sikerült vtlépcsők órája" (a "Sikerült vtlépcsők óráját" be sem kellene vezetni, hiszen nem kívánhatjuk senkinek az éhhalálát, különben is éljenek a nemzeti hagyományok!). De hozunk még egy hétköznapi példát - ha a népszavazásnál pontosni lehetett volna (színekkel) a kérdések és a magyarázatok összefüggését, mindjárt sokrétűbb lehetett volna az egész. Vagy legalábbis színebb.

Javaslatom nem tizenkettő, hanem két pontba szedem: pirosba és feketébe. Régi és egyben új szabádmalmat szigorúan országghatáron belül akarom tartani. Főleg azért, hogy a nyugati imperialista-kapitalista hatalmak felénk történő Piros Pont osztoztatását kiküszöböljem. Hiszen mi sokszínű ország vagyunk. Piros, fehér, zöld.

Arra kérem tehát "Vezető-szakértő-illetékes elvtársaimat", hogy mielőtt (akaratom ellenére) tárgyalásokba kezdenek valamilyen országgal e témában, nézzék meg (ha van) az illető ország ellenőrzőjét.

Nekünk 1526-tól mindig volt.

Hercz Gábor

Egyforintos bizalom

A bolt előtt szinte naponta eljárak. Vásárolni ritkán térek be, bár lehet, hogy ezt a maszek tulajdonos itt nyilvántartja.

Sajnálom - mondja, s visszaveszi a pultról a doboz Sopianaet, aminek árából kerek egy forintom hiányzik.

- Öt percre innen lakom - mondanám.

Tehetetlenül állok és szégyenkezem. Helyette is.

Életemben utoljára még egyszer bementem a boltba. Letettem egy kétforintost, s megkértem a „kereskedő” hölgyet, ugyan adja már legközelebb annak, aki ugyanúgy jár, mint én.

H. T.

Itt a Kanizsa! Friss a Kanizsa!



TESSÉK, TESSÉK ... ! Árulja a lapot Dolmányos Lászlóné. Kanizsaiak Kanizsáról, a Kanizsában! Megjelent a KANIZSA! Ön is vegyen minden pénteken, (csak) kilenc hatvan!

Válaszlevél a válaszra

Városi Tanács
Termelés- és
Ellátásfelügyeleti Osztály
Kovács Zoltán
osztályvezető részére
8800 Nagykanizsa,
Szabadság tér 7.

Tisztelt Kovács Úr!

Szellemes válaszlevelét megkaptuk, tőlünk telhetően megpróbáltuk élvezni. Ami az aláírás hiányát illeti, igaza van, a postázáskor valóban

mulasztást követtünk el. Sejtése megerősítésére - miszerint az MDF nagykanizsai szervezete a levél feladója - itt mellékelünk egy szignált példányt is nyílt levelünkéből.

Ha Önt levelünk tartalma is az Ön által kapott névtelen levelekre emlékezteti örülünk. Örülünk, hogy Ön valóságos problémákat feszegető, téves megoldásoktól óvó, tisztességes hangú névtelen leveleket kap.

szívesen vitatkoztunk volna az Ön - elképzelésüket védő - érveivel, de ilyeneket válaszában nem találtunk. Így csupán arra a véleményére kell reagálnunk, miszerint csak egy felvázolt lehetőségéről van szó, döntés még nem történt, a vitának még nem jött el az ideje.

Nem értünk egyet! Nekünk egyszer és mindenkorra elegendő van olyan kérdésekről vitatkozni, amelyet valakik, valahol már véglegesen eldöntöttek.

Emlékeztetjük arra is, hogy Önök most akarnak tervet készíteni a jelenlegi piac rekonstrukciójáról. (Információnk forrása a tanácstagok számára kiadott tájékoztatójuk.) Ezzel a városi tanács el is kezdené - a mi felfogásunk szerint telje-

sen felesleges - kiadásokat.

Köszönjük ajánlközését az elképzelések személyes ismertetésére. Az alapprobléma azonban nem az, hogy az MDF kanizsai csoportjának tagjait tájékoztatták-e a részletekről, vagy sem. Már nyílt levelünkben is jeleztük, hogy a város lakossága az a közösség, amely erre joggal tarthat igényt. Egyetértünk azzal, hogy ebben az ügyben a többségi vélemény megismerése nélkül nem szabad dönteni. Ehhez hozzájutni azonban nem a tanács-testület ülésein lehet.

Nagykanizsa,
1989. december 8.

Üdvözlettel a Magyar Demokrata Fórum Nagykanizsai Szervezete ... És akkor most következék a hitelesítő pecsét és aláírás.

Czotterné Ivády Zsuzsa
Marosi Áttila



Már javában üzemel a nemrég fölavatott új Kőgáz-üzem, amelyet nyugatnémet céggel együttműködve gázmérők gyártására, javítására és hitelesítésére hoztak létre.

Kanizsai válogatottak

Hárman címeres mezben

A kevésbé ismert sportágak körébe tartozik az ülőröplabdázás, amely elsősorban a mozgáskorlátozottak rendszeres és folyamatos sportolását hivatott elősegíteni.

– Városunkban immár hatodik éve működik a Hamburger SK csapata, amely a bajnoki és MNK-küzdelmekben képviseli megyénket és egyesületünket. Sikereinket ezüst- és bronzérmek fémjelzik, no és az, hogy évek óta három játékosunk tagja a magyar ülőröplabda válogatottnak – említi Czvetkó Tamás, a Hamburger SK edzője.

A kanizsai csapat 1983-ban kapcsolódott be az országos I. osztályú bajnokságba, majd az alapító-tagok közül négyen kerültek be Ná-



A kanizsai trió. Balról-jobbra: Pölcz Csaba, Czimmermann József, Balogh Imre (Soproni Tibor felvétele)

das Pál szövetségi edző bővített keretébe.

A kanizsai fiúk közül elsőként Czimmermann mutatkozott be címeres mezben.

– A szüklített, 12-es keretnek 1984-ben lettem tagja. Egy évvel később már Balogh Imrével együtt kiléptünk a nem-

zetközi porondra; amikor Norvégiában vettünk részt világbajnokságon, illetve Európa-bajnokságon – mondta a 30 éves Czimmermann József, az Andrejka úti iskola napközis nevelője, 68-szoros válogatott.

A kanizsai csapat előbbre lépett a bajnokságban. Pölcz Csaba is tagja lett a válogatottnak.

– A válogatott a Pécsen rendezett világbajnokságon bizonyított. Czimmermann kezdőként, míg Pölcz csereként erősítette a csapatot – ezüstérmesek lettünk – sorolja a sikereket Balogh Imre, aki a VB-n a háttérből segítette a fiúkat.

A kanizsai trió ezelőtt három évvel végleg bejárt maga a magyar válogatottnak s azóta valamennyi hazai és nemzetközi találkozáson biztos tagjai a csapatnak.

– Érdekes és változatos volt az eltelt három év, amely alatt számos sikernek voltunk részei. A szarajevói EB-n csak 4. helyezést szereztünk, tavaly ősszel a szülői paraolimpiai játékokon pedig ötödikek lettünk. Ez az év viszont igen jól sikerült, hisz Székér László irányításával Las Vegasban meg-

ismételtük pécsi teljesítményünket, azaz újra ezüstérmesek lettünk a világbajnokságon – mondta a 33 éves Pölcz Csaba, a Tungsram beállító műszerésze, aki 43 alkalommal húzta magára a címeres mezt.

A Hamburger SK bajnokságban és MNK-ban egyaránt ezüstérmes csapatának kitűnőségeiről a szövetségi edző így összegezett:

– Elsőként is arról szólnék, hogy a mi sportágunk valójában „mostohagyerek”, holott eredményeivel a fiúk bizonyítottak. Rengeteget dolgoznak, sokat tesznek a magyar színek képviselésében. A kanizsaiak rutinos, lelkes és labda-biztos versenyzők, biztos tagjai a válogatottnak, de nekik is javítani kell gyorsasági- és támadójátékukat.

A válogatottban eddig 48 alkalommal szerepelt Balogh Imre kisiparos a játékosársakkal egybehangzóan a következőket mondta a jövőbeni tervekről, elképzelésekről:

– Többirányú feladatokra készülünk. Ami a csapatunkat illeti, arról annyit, hogy nekünk ebben a bajnokságban meg kell szerezni a második helyet. Ugyanis jövő évben Nyíregyházán lesz a II. Bajnokcsapatok Európa Kupája s a rendező magyar bajnok Ny. Piremon mellett indulhat a magyar ezüstérmes is. Nem lesz könnyű, hiszen erre a helyre pályázik a Pécs is. Mind a háromunknak nagy vágya, hogy ott legyünk a jövő évi hollandiai világversenyen, valamint az 1992-es barcelonai paraolimpián. No, ez komoly terv, s ezért valamennyiünknek igen sokat kell tenni, hiszen a címeres mez kötelez.

Balogh Antal

Meglepetések a teke

Olajos Kupán

RENDAHAGYÓ MÓDON, ezúttal a megyeszékhelyen bonyolították le a hagyományos kanizsai versenyt, a Zalai Olajos Kupa nemzetközi viadalt, amelyre 29. alkalommal került sor.

– A három napos küzdelem-sorozatban 17 férfi és 6 női csapat szerepelt. A versenyt a megyei szakszövetséggel közösen rendezték kiváló feltételek között a Sport úti csarnokban. Ugyanis a kanizsai sörgyári csarnok napjainkban nem alkalmas egy ilyen népes és rangos kupaviadal megtartására – vélekedett Szalai Géza, a rendező KfV vszb-titkára, akinek véleményével azonosultak a kanizsai csapatvezetők is.

A december 8-10-e között sorra került versenyt mintaszerűen készítette elő és rendezte meg a megyei szakszövetség Major Mihály és Búki László vezetőkkel az élen.

Az utóbbi évek legnépesebb olajos-versenyén elsősorban is a küzdelem dominált, amelyen NB I-es csapatok mellett a tömegsportosok is megjelentek. Mind a két mezőnyben szoros verseny alakult ki, melynek so-

rán több meglepő eredmény született. A nőknél az NB II-es kanizsaiak jeleskedtek, a két NB I-es csapatot megelőzve végleg elhódították a díszes vándorszerleget.

– Csapatunk Zalaegerszegen is folytatta remek kupaszereplését. Nagyszerű érzés volt ünnepelni a lányokat, akik több egyéni sikert is elértek. Zalaegerszegen majdnem mindent megnyertünk, amit lehetett – hangoztatta Biczó László, a Sörgyár technikai vezetője.

A KUPAGYŐZTES női csapat: Kanizsai Sörgyár (Vágvölgyiné, Majorosné, Tubolyiné, Szentes, Némethné, Csillag M.) 2317 fa I-II. pályán: 1. Tubolyiné 389. III-IV-es pályán: 1. Vágvölgyiné 439 (új pályacsúccsal). Ifjúságiak: 2. Szentes Szilvia 383 fa.

A férfiak mezőnyében biztosan nyert az NB I-es Sabaria, a legjobb kanizsai csapatnak az NB II-es Üveggyár (Németh N., Zömbik, Tóth J., Rodek, Illés, Németh S.) bizonyult, amely a 7. lett. (2325 fa). A kanizsaiak közül Zömbik Sándor részesült tiszteletdíjazásban, aki az I-II. pályán 3. helyezést szerzett 415 fával. **Rh.**

Egy bronzérem és számos pontszerző hely

Jól szerepeltek sportakrobatáink az ifi VB-n

A Hevesi DSE akrobatái a várakozásnak megfelelő teljesítményt nyújtottak a lengyelországi Katowicében megrendezett első ifjúsági világbajnokságon. Két számban kanizsai fiúk képviselték országunkat a rangos viadalon, fiú párosban Vizlendvai László és Király András, fiú négyesben pedig a Kütsön István, Takács András, Király András, Vizlendvai László összetételű csapat küzdött a pontokért.

Az ifi VB tapasztalatairól és az elért eredményekről kérdeztük Gajcsi József edzőt:

– 14 ország részvételével került megrendezésre az ifjúsági VB amelyet elsőként írtak ki. A magyar csapat – melynek vezetője Farkas Zoltán egyesületünk elnöke volt – jól szerepelt, amit a 7 számból szerzett 5 érem (3. ezüst, 2 bronz) is bizonyít. Mi két versenyszámban voltunk érdekelve, a Vizlendvai – Király fiú páros statikusban 4., dinamikusban 3., míg összetettben a 4. helyet szerezte meg. A dinamikusban szerzett bronzérem rendkívül értékes, hisz sikerült megelőznünk a szovjeteket, bolgárokat és az íreket is. A Kütsön, Takács, Király, Vizlendvai alkotta négyesünk három ötödik helyet szerzett, statikusban, dinamikusban és összetettben egyaránt azonos helyen végzett. Ok is hibátlanul mutatták be gyakorlatukat, így az esélyesebb Anglia előtt tudtunk végezni. Helyezéseinkkel értékes pontokat szereztünk, aminek eredményeként a magyar csapat a csapatversenyben is megálta helyét.

– k –



A Katowicében helyezett ifi VB páros és négyes tagjai. Balról jobbra: Takács András, Vizlendvai László, Kütsön István, elől: Király András

Futószalagon

A Dédász-étteremben zajló városi nyílt egyéni sakkbajnokság utóbbi fordulójának eredményei:

3. forduló: Kovács K.-Bellán 0:1, Lenkey-Papp 1:0, Kassai-Vellák 1:0, Szomjas-Balogh 0:1, Borsfai-Varga 1:0, Öry-Simon döntetlen, Marosvölgyi-Molnár 1:0, Takács-Palovics 0:1, Hegedüs Zs.-Horváth 1:0, Németh-Sipos 0:1, Domsa Valéria-Kovács Z. döntetlen.

4. forduló: Bellán-Lenkey 1:0, Balogh-Kassai 0:1, Palovics-Kovács K. 0:1, Hegedüs Zs.-Borsfai döntetlen, Varga-Szomjas 0:1, Papp-Öry 1:0, Vellák-Marosvölgyi 0:1, Molnár-Földesi 1:0, Sipos-Takács 0:1, Horváth-Domsa V. 0:1, Kovács Z.-Németh 1:0.

5. forduló: Kassai-Bellán 1:0, Marosvölgyi-Vlasics 0:1, Kovács K.-Papp 0:1, Kercsmarics-Balogh döntetlen, Borsfai-Simon 0:1, Lenkey-Hegedüs F. döntetlen, Szomjas-Hegedüs Zs. 1:0, Molnár-Palovics 1:0, Takács-Kovács Z. 1:0, Öry-Vellák 0:1, Domsa V.-Varga döntetlen, Horváth-Sipos 0:1.

Az élcsoport állása az 5. forduló után: 1. Kassai 4 (1), 2. Vlasics és Bellán 4-4, 4. Papp 3,5, 5. Kercsmarics 3 (1) pont.

A „jó tanuló – jó sportoló” megyei elismerést követően a megyei rangsorban első helyezést elért Gajcsi Réka (Heves) és Jassó Anikó (Dr. Mező) elnyerte a Magyar Köztársaság Jó tanuló – jó sportolója címet is. A két tehetséges versenyző az elmúlt héten a fővárosban rendezett központi ünnepségen vette át a kitüntető elismerést.

A városi teremlabdarúgó bajnokság 1989. évi küzdelmei befejeződtek.

Eddig három versenynap állt a csapatok rendelkezésére, amelynek során a nevezett 36 csapat 54 mérkőzést játszott. A három csoportban osztott 12-12 csapat körmérkőzést játszik egymással, majd a csoporthelyezettek valamennyi helyezést eldöntenek egymás között. A bajnokság január 6-án folytatódik, míg az eredményhirdetésre március 4-én kerül sor. Az eddig lejátszott mérkőzések érdekesebb eredményei: Bútor – Téglai 2-1, Kögáz KISZ – Fúrás 2-1, Igazságügy – Tunggram 3-1, KIOSZ Hedál – ÉKV 2-2, DKG – Tunggram KISZ 1-0, Minarik – IKKV 1-1, MÁV – KIOSZ 2-1, IKKV – Szolgáltató 3-2, ÁFÉMSZ – Sörgyár 0-0, TIPTOP – Szolgáltató 0-0, Flamingó – KIOSZ Majoro 1-0, Bútor – Kögáz 5-0, Patyolat – DKG KISZ 5-0.

Visszapillantó

Kosárlabda

MÁV NTE-DVTK 65:56 (40:33)

NB I-es női mérkőzés. A kanizsaiak legjobb dobói: Szabó 16, Pongrácz 15, Simonné 14.

A tabella-szomszédok találkozója szoros játék és nagy küzdelem jellemezte. A kanizsaiak végig irányítottak, vezettek, akik szívós mezőny- és védőjátékuknak köszönhetik 6. győzelmüket.

A mérkőzést követően a vasutasok közül a három legeredményesebb játékost szólaaltattuk meg:

Fuiszné Szabó Ilona: – Nehéz mérkőzés volt, amelyre a nagy tét rányomta bélyegét és ez bizony néha zavarta játékunkat. A győzelemnek nagyon örülünk, no meg annak, hogy a II. félidő közepe táján – amikor néhány perces kritikus időszakot élünk át – mi tudtunk újítani, ami egyértelműen a csapat erejét jelzi.

Pongrácz Yvett: – Döntőnek azt tartom, hogy sikerült kikapcsolni a két idegenlégióst. A vendégekből felkészültünk, úgy érzem, hogy mind a két palánk alatt a mi akaratunk érvényesült, mi voltunk határozottabbak. A péntek esti sikerben a Csapat osztozott, amely egyre jobban kezd összeérni.

Simonné Kránicz Edit: – A tavaszi sorozat harmadik mérkőzését a közönség és a csapat győzelmének tartom. Nagyszerű támogatást kaptam a publikumtól, amit ezúttal is köszönök. Kérem, hogy a jövőben is bátorítsanak, buzdítsanak bennünket, mert nagyon sokat számít.

Kanizsa – várospolitikai hetilap, megjelenik minden pénteken. Felelős szerkesztő: Mihovics József és Takács Sándor. Tervező szerkesztő: Ferenc Győző. Szerkesztőség: 8801 Pf. 74. Nagykanizsa, Ady u. 1. II. em. Telefon: 11-150. A szerkesztő bizottság tagjai: Horváth Tamás (elnök, a várospolitikai rovat gazdája), Kápolnás Zoltán (sport), Pék Pál (művelődéspolitikai), Szakonyi Attila (fotó) Tiszal Szilárd (ifjúság) és Z. Tamás István (gazdaságpolitika). Kiadja a Zala Megyei Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Jakab Vilmos. Computertechnika: SZÜV, Zalaegerszeg. Nyomtatás: Zalai Nyomda. ISSN: 0865-3879. Nytsz:B/PHF/266/Z/1989. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizetési díj: egy hónapra 35, negyedévre 105, fél évre 210, egy évre 420 forint. Előfizethető a postahivatalokban és a kézbesítőknél.

I. évfolyam 8-9. szám

1989. december 22-29.

Ára: 19,20 Ft.

Megjelenik
minden

pénteken

KANIZSA

VÁROSI HETILAP



Minden

kedves

Olvasonknak,

kellemes

Karácsonyt

és boldog

új évet!

Tanácsülés utáni helyzet

● **MARTON GYÖRGYI** tanácsstag nem óhajtott végrehajtó bizottsági tag lenni. Nem is tartotta fontosnak, hogy döntését megindokolja. Arra voltam kíváncsi, miért mondott nemet?

- A november 9-i tanácsülésen munkahelyi elfoglaltságom miatt nem vettem részt a tanácsülésen, így csak utána, ismerőseim újságolták, hogy az én nevem is felmerült.

- Hivatalos úton nem erősítették meg a hírt?

- Nem, amit furcsállok. Úgy gondolom, hogy az lett volna a tisztességes, ha a jelöltet - törvénytelen engem - megkérdezik. Arról például, hogy egyáltalán tisztában vagyok-e a végrehajtó bizottság munkájával, tudom-e, hogy mi a feladat?

- Váratlanul érte az, hogy az ön neve is felmerült?

Én nem érzem magam igazán egyetlen területen sem olyanira jártasnak, hogy teljes felelősséggel el tudjam vállalni.

- Volt-e még egyéb indoka, amiért nem vállalta a jelölést?

- A legfőbb okom az, hogy fenntartásaim vannak a végrehajtó bizottsággal szemben. Nem személyekre gondolok, hanem úgy érzem, hogy ilyen kisvárosban nincs szükség vb-re. Tanácsstagságom elején is teljesen feleslegesnek éreztem a testületet, mert a lényeges kérdések a végrehajtó bizottságban dőltek el, ami megítélésben szerint nagyon szűk kör. Úgy gondolom, hogy akkor, amikor mi demokráciáról beszélünk, a tényleges döntésekben - a személyi ügyektől a pénzügyi kérdésekig - a tanács testületének kellene határozni. Az pedig megkívánja természetesen azt, hogy az apparátusnak kellene olyan anyagokat a testület elé terjeszteni, amelynek alapján felelősen lehetne dönteni.

- Említette, hogy büszke volt arra, amikor megválasztották tanácsstagnak. Végrehajtó bizottsági tagként nem érezte volna ugyanezt?

- Nem. Ugyanis nem tartom becsületesnek azt, hogy valaki olyat vállaljon, amivel elveiben nem ért egyet.

Ők nem fogadták el...

Az egyéni döntések háttere

- Ön kit javasolt tanácselnök-helyettesi posztra?

- Bogár Ferencet.

● **BOGÁR FERENC**, a nagykanizsa és vidéke Áfémsz üzemgazdasági osztályának elemző közgazdásza.

- Marton Györgyi közölte velem, hogy a művelődési bizottság ülésén javasolt társadalmi tanácselnök-helyettesnek, így ne lepődjenek meg, ha a jövőben megkeresnek és kikérik a véleményemet ez ügyben.

- És megkeresték?

- Nem. November 9-én, a Vasemberházban megtartott rendkívüli tanácsülés előtt találkoztam dr. Fenyves Jánossal, a jelölt bizottság elnökével, aki megkérdezte tőlem, hogy szerintem társadalmi munkában vagy főállásban kellene betölteni a tanácselnök-helyettesi posztot.

- Csak ezt kérdezte öntől, mint jelölttől?

- Igen. Én erre azt válaszoltam, hogy ilyen felelősségteljes munkát nem lehet társadalmi munkában végezni. Utána kérdezte meg tőlem, hogy tudok-e arról, hogy szóba került a nevem is. Mondtam, tudom és megtisztelt, hogy gondoltak rám. Elmondtam azt, is, hogy ezt meg kell beszélni a csalá-

dommal és a munkahelyemmel is. Ebben maradtunk.

- Ezek után jött a rendkívüli tanácsülés.

- Igen. Itt dr. Fenyves János közölte, hogy a jelöltek egyetlen egy kivételével nemet mondtak. Egyértelműen Petike Antal, nyugdíjas iskola igazgatót jelölték erre a tisztségre, aki felelősséggel el tudná látni

ben a döntést is. Ehhez pedig olyan információkra lenne szükségem, amelyeket csak abban az esetben szerezhetnék meg, ha a tanácsi, a végrehajtó bizottsági, az apparátusi munkában, a tárgyalásokon folyamatosan részt vennék. A következő hónapok az éles politikai küzdelmek időszaka lesz. Szeretném remélni, hogy a harci szellemet elsősorban az ország, a város szolgálata hatja át. Viszont azt is tudom, hogy a választások előkészítésében és lebonyolításában milyen felelőssége, mennyi munkája lesz a tanácsnak. Ebben is részt kellene venni - természetesen. Több mint negyven éves munkaviszony után 63 éves korban mentem nyugdíjba. Szeretném végre megtervezni napjaimat. Sokkal tartozom közvetlen környezetemnek, családomnak és önmagam belső igényeinek is.

Persze nem zárkozom el a politikai munkától, hiszen mélyen kötődöm ehhez a városhoz, az eredményekhez, a meg nem valósult tervekhez.

- Ön 14 éven keresztül volt tanácselnök-helyettes. Ez az idő nem múlhat el nyomtalanul.

- Ez így van. Azóta feldolgoztam magamban, hogy mi az, amit jól csináltam és mi az, amit nem úgy csinálnék, ahogy akkor. Egyet azonban nagyon világosan látok, a mai eszemmel nem valószínű, hogy elváltam volna az elnökhelyettesi funkciót, mert ezerszer többet kaptam az iskolában, elsősorban a gyerekektől, de a munkatársaimtól is. Végezetül szeretném elmondani, hogy a tanács vezetőivel és dolgozóival szemben nincs semmiféle fenntartásom, tisztelem őket munkájukért. Döntésemben ilyen meggondolások nem játszottak közre.

Dónay Nóra

Visszhang

Bürokratikus: mn. pejor. Lélektelenül, ridegen, formálisan hivatalos (Izd. Magyar Értelmező Kéziszótár Bp. 1978.)

- De mi bürokratikus?
- Az ügyintézés!
- Az lehet, de ahhoz ügy is kell!

Ügy: fn. vkinek személyét, vmely közösség érdekét érintő helyzet, kérdés, tényállás, (amelyben intézkedni kell.)

(Izd. Magyar Értelmező Kéziszótár Bp. 1978.)

- Tehát ügy van! Két szomszéd vitatkozik.

Liszón Vizvári Józsefnek van 15 anyakocaja és évente 200 sertést ad le.

Van „jóakarátú” szomszéd is, aki feljelentést tesz.

- Ez mellékes! (?) A december 8-i cikk szerint.

Lényeg a surdi határozat, a fellebbezés, a MÉM, a megyei tanács, az ügyészség, a főépítész (?), az ellátásfelügyeleti

osztály, az MSZMP, majd újra az MSZMP, és végül (?) a városi tanácselnök.

- A két szomszéd tovább vitatkozik!

városkörnyék, van városi II. fok és lesz - rövidesen - kétszintű igazgatás) hivatal, és még aki-ket bevont az eljárásba egy sérelmét jogorvosolni próbáló fél,

szomszédok esetében valamilyen félnek az elégedetlenségét - emiatt az ügy elhúzódsát - kiváltva.

- Az alapkérdés változatlan: két szomszéd vitatkozik!

- De csak egyiknek lehet igazga!

- Vagy mindkettőnek lehet igazga?

(Atyaisten gondolom, ez másfél évi aktatologatás.)

- És ki tologatja az aktát?

- Egy bizonyosnak látszik: hogy akikhez fordulnak azoknak semmiképpen nem lehet igazuk!!!(?)

Zárszó: A városi tanács vb. műszaki osztálya az 1989. augusztus 18-i, 561-3/1989 sz. és 21-én érkezett - fellebbezését felterjesztő levélre - 1989 szeptember 7-én intézkedett - tehát NEM három hónap múlva.

Nagykanizsa,
1989. december 11.
Karmazin József
oszt.vcz. főépítész

Válasz egy szabálytalan

„versre”

Mitől bürokratikus egy ügy intézése?

- avagy egy ügynek is lehet „diszkrét bája”

- Az ügy címszónál ugyan zárójelben, de fontos! intézkedni kell. Intéz: ts ige 1. (ügyet) munkaköri v. megbízás alapon irányít, vele (rendszeresen) foglalkozik.

- Az alapkérdés, hogy két szomszéd még mindig vitatkozik. (bürokratikusan?)

Monológ: Mit tehet a megkeresett, jogszerűen ügyet intézni hivatott I. és II. fokú (volt már

minthogy jogszabályokat alkalmazva kísérel meg ügyet intézni. Bizva, hogy a költő ma feltett kérdését, „miért a törvény lett út a hazugságig?”, holnapra mindannyiunk új törvényei cáfolják meg.

- Tehát ügy van! Két szomszéd vitatkozik.

- A „helyzethez rugalmasan alkalmazkodó gyors döntés” nem kizárt, de ellenérdekű

Ki mit ajándékoz?

Már túl vagyunk a lázas készülődés első percein. Kilestük hozzátartozóink gondolatát. Elővettük rejtekhelyükről hónapok óta gyűjtögetett forintjainkat, hogy legalább erre az alkalomra megvehessük a szinte megfizethetetlen gyermekjátékokat, könyveket, ruhaneműket.

Ajándékokat készítünk, s kár lenne tagadni, titokban – mi, felnőttek is – ajándéokra várunk, s így karácsony titokzatos várásához a magunk módján magunk is hozzájárulunk. Néhány utcai járó-kelő el is árulta lapunknak, hogy mit vár, illetve mit tesz a család karácsonyfája alá.

Senkő Eleonóra, a Szabadság téri Általános iskola II. B. osztályos tanulója:

– Én Barby babát kapok, óvodás Johanna húgom pedig Barby fiút, mivel őneki már van lány babája. Pista öcsém teherautót kért karácsonyra. Anyukám a babákat meg is vette, de ruhákra már nem volt pénze. Talán majd a következő fizetéséből vesz Barby ruhákat is.

Gergely Józsefné, az IN-TERTRIAL vállalat Hobby-bazár boltjának vezetője, magától értedődően a munkahelyén vásárol, hiszen ott néhány forinttal olcsóbbak a játékok, mint másutt.

– Természetesen – válaszol-

ja. A férjemet kétrészes NDK horgászbottal és orsóval szeretném meglepni. Szeretjük a halat, de hasznos, idegnyugtató szórakozás is a pecázás. Ugyan van már pecabotunk, de egy horgászembernek több is kell, hiszen megvan a gyakorlatban kialakult módja, hogy melyik halat milyen bottal lehet kifogni.

– És ön mit vár?

Karácsony előtt

– Nem árulta el a család, hogy mit kapok, de mindig kiléssük egymás vágyát. Két nagy fiam van, nekik a pizzama mellé teniszütőket veszek.

Gulyás Ferenc, a Szabadság téri gyógyszertár vezetője.

– Engem nem az érdekel, hogy mit kapok, hanem, mit szeretnék ajándékozni. A nagyobb ajándékokat a feleségem szokta venni, és a kisebbeket, mint pl. a könyveket, én. A lányom jelenleg gyesen van, t télikabáttal lépjük meg. A feleségem szörme sapkát szeretne. A nagyszülőknél is valami hasznos, téli holmit vesznék.

– És az unokák?

– A 10 éves unokámnak már odaadtuk a csizmát és az anorákot, abban jár korcsolyázni.

Tudja, hogy ez a karácsonyi ajándékunk, de hát ez mégsem meglepetés. Még kap hozzá a képes könyvön kívül valamit. A kisebbik, a 4 hónapos unokám, azt hiszem még semmit sem kap.

Szőke Ágnes, novai lakos, a dr. Mező Ferenc Gimnázium I. E. osztályos tanulója meglepődik ugyan kíváncsiskodó kérdésünkön, de már mutatja is a rajta lévő 1600 forintos farmer-nadrágot.

– A te meglepetésed mi lesz?

– VII. osztályos Beáta húgomnak ezüst fülbevalót vettem, mert már régóta vágyott rá. A 18 éves bátyámnak még nem tudom, mit veszek.

A piac sarkán tanakodnak a miklósfai Paulik Józsefné és Kemenes Jánosné, nyugdíjasok. Paulikné a lengyel piacra indul, olcsóbb pulóvert keres az unokáknak.

– Mi szegényesen megöregedtünk, – kezd a beszélgetésbe – a mai gyerekeknek nagyobb igényük van, nehéz nekik megmagyarázni, hogy nincs pénz.

Kemenes Jánosné zsírszalonnát jött venni a városban, de nem kapott.

– Manapság nem várhat a nagyszülő ajándékot a gyere-

keitől – szól a beszélgetésbe. – Jó, ha a saját gyerekeiknek tudnak valamit nyújtani. Az én szívemnek már az is ajándék, ha tudok adni valamit. Egy kis pénz kapnak tőlem, azt sem sokat, hiszen a nyugdíjam is kevés.

– Hogy milyen ajándékot kaphat manapság egy férfi? – kérdez vissza Nagy Gyula, a SZKFI technikus. – Nadrágtartót, zoknit, inget vagy nyakendőt. Az én feleségem megfontoltan dönt, olyasmit vesz, ami-re amúgy is szükség van. A mai világban nem is lehet más-kepp. Egy átlag jövedelemmel rendelkező család nem tud drága ajándékokra pénzt kiadni.

– On milyen ajándékokat vásárol?

– Ezen gondolkodom. Legszívebben pénzt adnék. Vettem én már a feleségemnek az „S” Modell-ben blúzt, de kiderült, hogy hosszú. Gonddal jár az ajándékozás. Ha odaadom a pénzt, abból biztosan mást vesz, és nem ajándékot. A 15 és 17 éves fiainak szerzőkészletet, illetve a számítógéphez játékprogram vásárlását terveztem.

Az ember feje tele van a forint leértékeléssel, meg a szabadáras élelmiszerek hírével. Ezt a tényt is bele kell számítani az ajándékozásba, hátha jobban jövünk ki, ha spórolunk, és 2-3 hónapra „bespejzolunk”.

Szóval, újra kell gondolnunk az ajándékozást!

B. E.

„Tudod, Kedves!”

Az élet sodor, s megtöri a lelket. Boldog, ki csak pillanatra volt, megragadja ezt az érzést és elnyújtaná örökre (már amennyiben létezik ez a szó). Milyen alakot ölt ez az érzés, meleggel feltölt, erőt ad és nem didereg a test többet, mert belül forró a tavasz számára, s azt hordozza tűzön-vízen keresztül.

Papólok ilyesmikről, fölösleges, hisz' Te is átélted, s múlt nélkül nincs jövő. A magány idővel elhatalmasodhat, de hinni kell, hogy ezt a szomorú ürességet valaki betölti és mint a virágok, bimbó, virág lesz belőle, jaj csak el ne hervadjon!

Ha senki nem figyel Rád, mégis érezned kell, hogy valakik melletted vannak ott bent, azon a kiskapun léptek be egy óvatlan pillanatban és onnan talán eltűnni nem fognak soha. A gyertya ég bent, s ki nem aludhat.

Ha bántanak, ne légy gyámoltalan, a szónak mindig nagyobb a súlya, mint az erőnek.

E sorok miatt elítélsz, ki-nevetsz, de tudom, hogy önbizalmat is adnak.

Ne hagyd megtörni, irányítani Magad a szürke hétköznapokban, mert csálódsz és meghalsz belül.

Vörösmarty idézettel zárom levelem:

„Álmodozás az élet megrontója,
mely kancsalul festett egekbe néz,

Mi az mi embert boldoggá tehetne?

Kincs, hír, öröm,
legyen bár mint özőn.

A telhetetlen elmerülhet benne,

s nem fogja tudni, hogy van szívöröm...”

Sosem vagy egyedül, de egy ember a fontos csak a sok közül.

Ildi

*

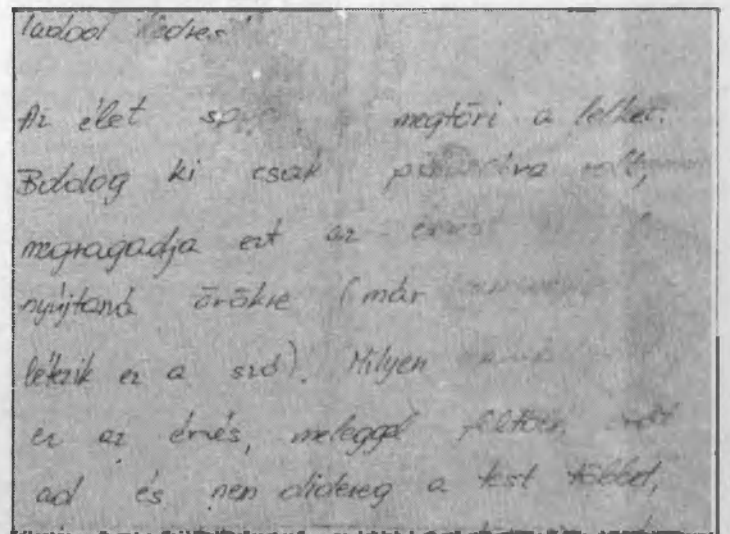
Az idézett levelet Erdélyből menekülő fiatalember kabátja zsebében találták

meg. Egyetlen útravalója ez a levél volt llditól, a kedvesétől, melyet féltve őrzött, és mégis elhagyott. A budapesti vöröskeresztől kapott ruhákban érkezett Bánfapusztára, az Állami Gazdaságba. Munkát keresett itt és kapott. Sőt, szolgálati lakást is. A fiú kedden érkezett és csütörtökön távozott. Ismeretlen helyre. Az

ott dolgozók tanácstalanok, nem értik az okát. Nem mondott semmit, szóltanul továbbállt. Maga után hagyta kopott ruháit és ezt a levelet.

Mi van veled, fiú? Bárhova is sodort az élet, ne feledd lldit: „Sosem vagy egyedül, de egy ember a fontos csak a sok közül”.

– dónay –



A levél első oldala

Az együttműködés egyik formája az önkéntes rendőri intézmény. Nekik elsősorban az utca rendjét kell fenntartani, de a joguk van igazoltatni, előállítani, elfogni. Szolgáltatelljesítési kötelezettségük legkevesebb havi 16 óra. Kevesen vannak azonban. Akárcsak a riasztóbe-rendezések az intézményeknél. Egy-két vállalat, üzem már rendszerbe állította, s természetesen a pénzintézeteknél is

mához mérten ez a létszám döbbenetesen kevés, a túlterheltség nyilvánvaló. Ez a munka nem ismeri a nappal és éjjel különbözőségét...

Valamennyi nyomozónak főiskolai végzettsége van, a tisztí állomány egésze megfelelően képesített. Többen most folytatják a tanulmányaikat.

– *Milyen az utánpótlás, az állomány megtartásának helyzete? Hogyan értékelhető a*

lakosság képviselőivel. Ma a többpártrendszer létrejöttével az együttműködés új formáit kell kimunkálnunk, s általa a lakossághoz eljutni.

„A bűnözés olyan, mint a rákbetegség” – fogalmazza meg Dr. Gotthárd Jenő. Mindkettő megszedi a maga áldozatait, utóbbi főleg a károsultjait.

– A mi munkánkban nincs különbség kis és nagy ügy kö-

lyán, s mióta ebben a városban?

– Huszonöt éve dolgozom ezen a pályán, 1981 óta rendőrkapitányként, s 1965 óta számíthatom magam kanizsainak.

– *Három szakmai kívánsága?*
– Ha kívánhatnék valamit, akkor elsőként a bűnözés csökkentését kívánhatom. Ebből is elsősorban az élet elleni s garázda bűncselekmények meg-

Romló közérzet – kielégítő közbiztonság (III)

Ahogy a rendőrkapitányság látja

működnek, de él még az a vezetői szemlélet, hogy kár esetén majd fizet a biztosító... Úgy gondolom az igazi érdek a fokozott védelem, a megelőzés lenne.

– *Az eddig hallottak alapján úgy tűnik a lakosság létszámához, a megnövekedett feladat és hatáskörhöz képest kevés az állomány létszáma. Létszámban, képzettségben hogyan minősíthető a kanizsai rendőrség?*

– Az elmúlt háromnegyed évben 1.238 ügyben kellett nyomoznunk. Ez a szám ugyan nagyon magas, mégis csak 5,5 %-al több mint korábban. Ennyi ügy több mint 50 %-át ismeretlen tettes követte el. Az ismeretlen tettesek ellen indított felderítési munka 56,7 %-os eredményességgel járt ezidáig. Ezzel az eredménnyel a megyében a három jelentősebb város közül a legjobbak vagyunk. Megjegyzem, országosan nem egy rendőrségi szerv 10-20 %-os felderítési mutatóval a kényeszerült zárni egy-egy évet.

Munkánkban törekszünk gyorsan, rövid határidőkkel dolgozni. Az őrizetbevételrel kapcsolatos intézkedéseink (értsd letartóztatás) hosszú évek óta megalapozottak, törvényesek. Egyetlen ártatlan ember sem kerülhet tévedésből börtönbe. Ehhez a felelősségteljes munkához felkészült, képzett emberek kellene, s mindig átgondolt intézkedések.

A létszám szűkresabott. Ma egyre inkább az. A rendőrség szervezete a bűnügyi osztályra, közlekedési és közbiztonsági osztályra és igazgatásrendszeti osztályra tagolható.

A kanizsai bűnügyi osztályon ma 5 vizsgáló és 9 nyomozó dolgozik. Az esetek, ügyek szá-

munkahelyi körülmények, a szociális ellátás alakulása?

– Az állomány megtartása gondot jelent. Nyolc jogásznunk van, s a magasán képzett munkaerőnél előfordulhat, hogy kedvezőbb ajánlatot kap. Ez ugyan ma még nem valós gond, de számolok ennek megjelenésével. Nagyobb fizetés, s több megbecsülés illetné a terület tagjait. A kapitányság nyomozóinak átlagfizetése 9-10 ezer Ft. A rendőrfőnökök átlagfizetése 7-8.000 Ft. Fáraosztó a közbiztonsági szolgálat ellátása. Három műszakban, hőségben, fagyban embereket foglalkoztatni egyre nehezebb itt is. A szociális gondoskodásra nem lehet panasz. Elegendő a szolgálati lakások száma. Legégetőbb feladat a létszám gyarapítása. Kedvezőtlenek a munkahelyi körülmények. Az épület elhelyezése sem szerencsés. A hatás és feladatkör nőtt, naponta több száz embert kellene kulturált körülmények között fogadni. Kellene. De maga a megközelítés is nehézkes, szinte lehetetlen a parkolás a szűk Terv utcában.

Kevés a gépjáró, a nyomozók maguk írják a jegyzőkönyveket. Ez fényűzés. Technikai ellátottságunk nem elég korszerű, kevés a gépkocsi is.

Az állomány egy része – ebben nem különbözik a civil lakosságtól – kiegészítő munkával igyekszik az életszínvonal látszatát őrizni. Ujabb, ám valós jelenség, hogy a rendőrség a hirtelen jött társadalmi, politikai változások közepette mint ha „légüres” térben mozogna. Ma.

A korábbi egypártrendszer által teremtett különböző csatornákon keresztül rendszerebben találkozhattunk a

zött. Egyforma szigorral, következetességgel, a törvényesség alapján kell minden ügyben eljárunk – folytatja a rendőrkapitány. – Eredményesebbek akkor lehetünk, ha a lakosság teljeskörű bizalmát és segítségét tudjuk magunk mögött. Ezen a téren fokozott együttműködés szükséges. Készek vagyunk erre, valamennyiünk érdekében.

– *Engedjen meg egy személyes kérdést. Mióta van a pá-*

szűnését. Másodszor a jelenlegi állományunk együtt tartását, megmaradását, a meglévő hiány minőségi emberekkel való pótlását szeretném. Mintegy 10-12 fővel többre lenne szükségünk a jelenleginél. Végeztül szeretném, ha több érdemi segítséget kapnánk az állami szervektől és a lakosságtól.

Horváth Tamás

(Vége)



Közérzetjavító formák

(Ferencz János felvételei)

Erdélyiek Kanizsán

Orbán Andrásnak és szereteteinek boldogabb karácsonya lesz a tavalyinál. Végre ismét együtt a család. Messziről, a Hargita tövéből jöttek Magyarországra. András illegálisan, felesége és kislánya egy évvel később hivatalos engedéllyel.

– 1988. október huszonnyolcadikán indultam el hazulról. – kezdi Orbán András – Szentkeresztbányáról néhány barátommal. Feleségemmel úgy beszél-tük meg, ha nekem sikerül átjutnom, amint tudom, értesítem, és ő utánam indul kislányunkkal együtt.

Nem volt könnyű út. A román határhoz vezető autót, lovaszkéren elbújva jöttünk, és október elsején éjjel léptük át a határt. Virradatig a közeli erdőben maradtunk, aztán elindultunk Debrecen felé. Húsz kilométert gyalogoltunk már, amikor a magyar határőrök megállítottak bennünket. Elég hosszú kihallgatás után kaptunk egy igazolványt, amivel Debrecenbe mehettünk és munkát kereshetünk. Hamarosan elhelyezkedtem a Medicornál műszerész-ként. Am a városban már hároméveshatszáz erdélyi menekült tartózkodott, nehéz lett volna lakáshoz jutni, még albérlést sem kaptam. Így aztán, amikor az egyik barátomtól megtudtam, hogy Kanizsára indul, november tizenötödikén én is vele jöttem. Az Izzóban Szalai főmérnök közreműködésével munkát kaptunk, és a vállalat segítségével Ibusz-lakáshoz jutottunk.

– Mikor értesítette a családját, hogy sikerült átjutnia?

– Még Debrecenből táviratoztam haza. Ahogy búcsúzáskor megbeszéltük, Melinda elindult ugyanazon az úton, amelyiken én, de a románok elfogták, visszaküldték. Nem volt más választás, beadtuk a családgyesítési kérelmet.

– Hosszú kálvária kezdődött – veszi át a szót Melinda asszony. – Isten tudja, hány hivatalt kellett megjárni, mennyit

„Én hazulról haza jöttem”

fizetni, magyarázkodni, mire megkaptam az útlevelet és a vízumot. Az anyagi helyzetünk közben egyre nehezedett, mert a munkahelyemről ki kellett lépnem, csak úgy kaphattam vízumot. Nagynehezen sikerült, és szeptember tizenhatodikán megérkeztünk.

– *Hogyan szánták rá magukat a bizonytalan útra? Magyarországon se rokonuk, se barátunk, se ismerősünk nem volt.*

– Több oka volt annak – feléli András. – Én magyar vagyok, annak neveltek a szülei. Apám imakönyvében a szentképek mellett ott volt Rákóczi képe és a Kossuth-címer. Ahol én felnőttem, a magyarság tisztán őrzi múltját, hagyományait. Am néhány éve sok minden megváltozott. Nem volt ajánlatos magyarul beszélni. Megszűnt a rádió és a tv magyar nyelvű adása, az iskolákból elhelyezték a magyar tanárokat, helyettük románok jöttek. Hiába tanultak jól a magyar gyerekek, nem kerülhettek be a főiskolákra.

Az elmúlt évben – orvosi kezelés mellett – súlyos májgyulladás kaptam. Szigorú diéta kellett volna a gyógyuláshoz, de szó sem lehetett róla. Nem tudtam megfelelően táplálkozni az ismert jegyrendszer miatt. A munkahelyemen egyszer furcsa megbízatást kaptam. A város közelében ásatások folytak, a dák múltat kutatták. Ennek sikere érdekében nekem korabeli dák pajzsot kellett készítenem. Megmondták, hogyan csináljam, hogy réginek tűnjön. Először nem vállaltam, nem akartam a magyar múltat dák

pajzsral lefedni, de rám parancsoltak. Elkészítettem, be is került szépen a múzeumba.

Végérvényesen azonban akkor határoztuk el, hogy jövünk, amikor a feleségemet el akarták helyezni kétszáz kilométerre, mindenféle indoklás nélkül. Nem akartam, hogy Melinda elmenjen.

– *Nem érzi magát itt idegennek? Sikerült beilleszkedni, barátokat találni?*

– Nem érzem télen, hogy mit keresek itt. De ha kérdezték volna, azt válaszoltam volna, hogy nem tudják, milyen érzés, ha valakit a magyarságért bántanak.

Én nem érzem itt idegennek magam. Magyar vagyok. Erdély nem külföld, az anyország része. Én hazulról haza jöttem. Nem illúziók hajtottak, tudtam, nehéz lesz. Ha nagyobb, fehérebb kenyér kellett volna, nem ide jövök. De bármennyire szegényedik az ország, itt akarok maradni. Még bizonytalan ugyan az anyagi létünk, az önálló lakás megszerzése reménytelen, de békésen, nyugodtan dolgozhatunk. Vannak jószándékú, önzetlen barátaim, és emberségesek a munkahelyemen is.

– *Nekem még nehéz – mondja Melinda asszony. – Hiányoznak a szomszédok, barátok, rokonok, a családi, baráti*



A találkozás első percei

összejöveletek, ünneplések. – *A kis Mária Emília első osztályos. Nem okozott neki főrést a változás?*

– Ugy érezzük, hamar megszokott itt. Bár néha váratlanul sirva fakad. Biztos, eszébe jut a régi otthon – mondja az édesanya.

– *Vajon mikor látják újra a Hargitát?*

Orbán András hosszasan tűnődik. Gondolatai talán most ott járnak valahol a szépséges Székelyföldön.

– *Feleségem és kislányom hamarosan, de én nem tudom, mikor. Amíg meg nem kapom a magyar állampolgárságot, nem mehetek. Illegálisan jöttem, diverzánssnak, hazaárulónak számítok odaát – mondja keserű mosollyal Csaba királyfi kései utódja.*

De Erdély fényes csillaga itt is a fejük felett ragyog. A fehér utat az ég kárpitján, a hadak útját, amely el nem enyészik soha, s megmarad örökké, itt is láthatják csillagos estéken.

Horváth Mária

Hétköznapi történetek

Hajlott hátú néni áll elöltem a hentesnél. Hosszasan pihenteti szemét a kirakott tőkehúson, a szép karajokon, disznó- és marhacombokon, aztán megállapodik egy apró darab, fél kilónyi tarja mellett.

– Ez mennyibe kerül, kedves – kérdezi.

A hentes megméri a húst, aztán mondja az árát.

– Drága! – szomorodik el a néni, majd bátortalanul kérdi: – Két vékony szelet mennyibe kerülne abból a karajból?

– Az is drága, mamikám! – mondja kicsit szánakozva, kicsit leereszkedően a hentes.

– Hát akkor kérek egy kis húsos csontot. – Majd ha megjön a nyugdíjam, talán mást is tudok venni.

Aztán elcsoszog, beletrődve, hogy ezen a hét végén nem fog húst enni!

H. M.

Kispolski-tulajdonos tanárnőjével örömmel közölte a hírt a II. osztályos nebuló.

– Tanár néni, nekünk már két autónk van. A Wartburg Kombi mellett egy Opelunk is.

– Jól van – mondja a tanárnő, és barátságosan megsimogatja a gyerekek fejét. Megpróbálja leszedni a vállára csimpaszkodó kezeket, mivel a szülők már fogadóóra-ra várakoznak az ajtó előtt.

– A tanár néni nem is lesz olyan szép kocsija, mint nekünk! – folytatja a gyerek.

– De lesz – jön a játékos válasz.

– Mire a tanár néninek Opelja lesz, arra nekünk már Porschénk lesz – pattog a következtetés.

– Tudod Lacika, nekünk négy autónk is van otthon...

– El tudom képzelni, milyen rozoga autók lehetnek! – s a gyerek táncolva elindul a padsorok között.

– Tévedsz, Lacika – szól utána a tanárnő – Négy csillogó, szinte vadonatúj matchbox áll a lakásunkban.

B. E.

Az Advent, az Úrjövét várakozással tölti el az emberiséget. Várjuk a karácsonyt, gondolatban a betlehemi jászolyban nyugvó Kisdéd előtt borulunk térdre. Így vagyunk együtt a fázosan összebujó családdal.

Szívünk és lelkünk átforsodik és ünnepre készen gyűjtjük meg a szeretet, a hit, a remény a béke jelképét a karácsonyi gyertyát.

A karácsony az az ünnep, amely elsősorban a gyermekekhez szól, de az az ünnep, mely idézi a felnőttek és öregek boldog gyermekkorát és ifiúságát, amikor mint legkisebbet és ártatlanokat vezették őket a fenyőfa alá. Ezért vezetjük mi is gyermekeinket, unokáinkat, tanítsuk meg őket odaadással karácsony jelentőségére.

A karácsony először is a békét idézi. Békét a világnak és békét minden jóakarátú embernek. Az angyalok éneke zendül meg újra képzeletünkben karácsony estéjén. Békére vágyik minden és elsősorban az ember, az emberiség.

A béke forrása pedig a kölcsönös megértésen, tisztelőn és szereteten nyugszik. És e lelki béke példája immár közel kétezer éve a város szélére istállóba szorult betlehemi

család. A béke jelképe és alapja azóta is a család, mely összefogja az egymásra utalt sok-sok kötelességgel együvé fűzött, együvé tartozó közösséget.

A család békéjének igazi forrása nem a gazdagság, nem a vagyon, hanem a mindent átfogó, átölelő és

gyermek, éledező elméjű fiatal, az élet kemény sodrában küzdő felnőtt nő és férfi, az élet alkonyához közeledő és egyre nehezőlő öreg szülő. Ez a családot összefogó, melegséget adó szeretet a karácsony legnemesebb ajándéka, amit sok-sok vihart és

kívánjunk nekik. Gondoljunk rájuk, érezzünk közösséget velük. Segítsünk nekik tiszta szívvel erőnkhez képest.

Az emberi szeretet a hitből táplálkozik, a hitből építkezik. A hit tűrni és remélni megtanít mondja a költő. Hinnünk kell az emberben, hinnünk kell a családban, az embertársainkban. Hinnünk kell az emberi jóakarásban, ahogy a betlehemi éjszakán a pásztorok hittek.

A karácsony éje, a karácsony misztikuma egyben reményt is ad. Reménnyel, hittel tölti el az egyént, reményt nyújt a szívekben. Erőt ad a mindennapi küzdelmekhez. Emberré tesz bennünket, mert ha milliószor is elesünk, de hittel és reménnyel újra felemelkedünk, emberek maradjunk.

A karácsony békéje, a szent este bensőséges nyugalma, fenyőfa ágán meggyújtott gyertya igazi tartalmát az emberben vetett hit, az emberért tett szeretet, a jó diadalban vetett remény adja.

Ezt a hitet, reményt és szeretetet kívánjuk minden családnak, minden olvasónknak, és ezen nyugvó békét és akkor bizonyára mindnyájunk számára boldog Karácsonyt.

Dr. Béli József

A karácsony üzenete

magába olvasztó szeretet. A föld javaiból a világ hívságaiból ha még kevesebb is jut a fenyőfa alá vagy az asztalra, ha a szerényebb ajándékot átforsósítja a tiszta és önzetlen öröm szerzésének lelki vágya.

A család békéje a családban tartozók belső lelki egyensúlyából fakad, melynek igazi alapja a szeretet, az egymásért áldozatot vállaló, a féltő, a lemondást is eltűrő szeretet. Karácsony estéjén és az év többi napján minél gyakrabban rendeljük magunkat, énünket a család közösségének. E tevékenységünk ne oldozat, hanem önként vállalt emberi helyzetünk legyen.

A családból kinövő, az átfogó szeretet jelenti az Ember tiszteletét, legyen az apró, magatehetetlen

megpróbáltatást megért család belső meggyőződéssel bizakodva vár.

A szeretet karácsony táján embertársainkhoz való viszonyunkban is jobban fellelhető. Még a formális karácsonyi jókívánságok, üdvözlő lapok mögött is valami belső igény jut kifejezésre. Ezzük, hogy vannak közös gondjaink, és a gondok megoldásán fáradozva felbukkan lelkünk mélyén az emberi együvé tartozás ténye és igénye. Erre pedig napjainkban nagy szüksége van a társadalomnak. Az elesettek száma nagy és egyre gyarapodik. Sok család anyagi gondokkal küzd a szeretet ünnepe előtt. Számosan maradnak egyedül a szent estén, akik testvéri meghívásra, vagy legalább egy kopogtatásra várnak, hogy kellemes karácsonyt

Nyílt levél Karmazin Józsefnek

és azoknak, akikre tartozik

(Folytatás a 2. oldalról)

AZ ÚJSÁGÍRÓ (aki nem újságíró, csak társadalmi munkása egy nemes vállalkozásnak) végül is zavarban van. Fut ide, bekopog oda, idegenek nyitják rá az ajtót, s akár telefonügyeletet szervezhetne Kanizsa-úgyben; veri az írógépet, majd kitépi a papírt, és újrakezdi az egészet: fut ide, bekopog oda, adatokat egyeztet, dühök és indulatok mögé pillant, s mikor végre elkészül a cikk, nekiron-tanak, és az érintettek – szellemesnek szánt tirádákban – villogtatják ellene egyetlen és kizárólagos igazságuk pengéit. Mert a Hivatalnak mindig igaza van!

Ez persze a pakliban van. Csakhogy! Amikor egy ügy pontról-pontra feltárul, amikor minden óvsvény egyetlen főcsapásba torkollik, nem kell-e állást foglalni? Hiszen amit hallottunk, informatív értékű, gyakran egy egész társadalom betegségeinek legbensőbb góca fele mutat, olyasmiről szól, amit magunk is átélünk, amiből elegendő van, amiről az olvasót kötelességünk tájékoztatni.

ERRŐL NE beszéljünk hát, kedves barátaim, a tanácsos, művelődési házakban, kávéfőzőkben, akárhol? Nem izetlen dolog egy ember – akármilyen okból történő – várakoztatása hónapokig, akár egy nappal is tovább, mint ahogy a törvény azt

előírja? Nem az a Hivatal dolga, hogy szolgáljon? A törvény betűje mögött a törvény szellemét ki tudja, vajon? Nem a gyarló, sértett, gyakran támadó kedvű emberért épül ez a világ? Miért gondoljuk, hogy a *jelenség* megmutatása hiba? A mundért védjük, holott a gyökerekig leásva kellene mindent felforgatnunk?

Vízvári József esetében változtat-e a tényeken, hogy a nehézség ügyintézés miatt egy virágzó üzemet kellett felszámolnia?

Vízvári József nyilván megbocsátja, ha határozottságában konokaságot is sejtünk, ha úgy véljük, hogy igazságkereső buzgalma makulátlan embereket is sértett. Hiszem, hogy megbocsátja, mert tudja, hogy tudjuk: aki hónapokig birkózik a hatalommal, türelmetlenné válik.

Láttuk Vízvári József dokumentumait, forgathattuk a tanácsos dossziét is. Tudjuk, hogy mindkét anyagban vannak olyan lapok, melyeket ha az eset leírásával együtt publikálunk, az úgy váratlan fordulatokat is vehetett volna. Nem tettük, mert a sajtónak egyetlen kötelessége van csak: informál-

ni. A vitatott cikk ezt tette. Csodálkozom hát, és bevallom, nem látom a Kanizsa lehetséges perspektíváit sem.

AZ OLVASÓ UGYANIS jól tudja (levelekből, telefonokból már mi is), hogy városunkban szép számmal akad hajmeresztő ügy, nem egy olyan eset, amelyről beszélünk kellene, holott következményeit „bölcselmünk” még felfogni sem képes. Ha irunk róla, omlásvesztély, ha nem, gúnyos fintor a bér.

Nos, ha *rajtam múlik*, mindarról írok, aminek emberi igazáról meggyőződtem. Nem érdekelnek a paragrafusok, nem érdekel, hogy egyes fogalmakról mit ír az idegen szavak szótára, csak annak az embernek a szeme, aki szemben ül velem. A szemek nem hazudnak, uram! Lehet az ember izgága, dadoghat a dühötől, ha képes szembenézni, mindnyájan mögége látunk.

Egy újságickeknek nincs más hitelesítője, mint a valóság. S a valóság – itt és most – Vízvári Józsefet igazolja. A többi szófia beszed.

Gondoljon a vtv december 14-ei adására! A tanácsosztályvezetői, a vélt tényállást is-

mertette, szinte egyetlen kérdésre sem adott határozott választ. Tanácsot és MDF-támadások ellen védekeztek, eléngánsan vívtak, de a csörtére a nagyérdemű nem volt kíváncsi. Ott a Halász-Angyalosi-Németh vállalkozói trió igazát kellett volna nyilvánvalóvá tenni, nem szavakat forgatni. Az ugyanis senkit sem érdekel, hogy a tanács a vállalkozók kontra MDF vitából képes-e kivonni magát. Az inkább, hogy halljuk: amit Halászék tesznek, jó a városnak, ezért támogatják.

Igy vagyunk a Vízvári-üggyel is. Leadja Vízvári József azt a 200 sértést, amit elegendő a picacra juttatott? Nem adja, s ez a lényeg! Nem az, hogy ki, mikor, hány naps késéssel küldte a levelét innen oda.

S MÉG VALAMIT. A cikk utolsó bekezdésében jelzem, hogy a másik felet is meg akarom hallgatni. On azonban megelőzött: „levelét megirta”, s én most nem tudom, az-e a Kanizsa dolga, hogy cikkre levelet, levélre válaszlevelet publikáljon körbe-körbe, amíg az olvasó bele nem fárad.

A dolgok ugyanis túlfutnak rajtunk. Pék Pál

Pártosodunk(?)

Tagtoborzás a kanizsai pártoknál (4.)

SZABAD DEMOKRATÁK SZÖVETSÉGE

Az idő múlásával valószínű, csak egyszerű információ értéke lesz annak az eseményeknek, hogy 1989. dec. 15-én megalakult az SZDSZ Nagykanizsai Csoportja. Ennek ellenére létrejöttének körülményeit érdemes lejegyezni. Már csak azért is, mert a négy igenes választási eredményt ismerve abban a megyében történt mindez, ahol a nemmel szavazók részaránya országos első helyet szerzett magának. És hogy igény volt rá, azt jól mutatja az a közel száz fős hallgatóság, amelyben képviselve volt a gépgyári munkás, a főorvos, az alkalmazott, a jól menő vállalkozó... Pedig dacolniuk kellett azzal a balszerencsés körülménnyel, hogy a meghirdetett időpontban nemcsak a Fortuna étterem felső szintjén volt telt ház, hanem az alsón is. Így az SZDSZ-t bemutató Kecskés Mártonnak a kérdéseken túl az alulról felszűrődő zajjal és melódia-foszlanásokkal is meg kellett küzdenie. Tette mindezt sikerrel. Hiszen alig kétórás beszélgetés után az ötvenhárom alapítótag megválasztotta Czene Csabát, Merkly-Belus Józsefet, Röst Jánost és Zolcsák Györgyöt ideiglenes ügyvivőnek. Majd megállapodtak abban, hogy mielőbb állandó helyiséget kell kérni a tanácsból, az összejöveteleket rendszeressé kell tenni, és a helyi politikai életbe való bekapcsolódás végett megalkotják azokat a kisebb csoportokat, melyek kidolgozzák ennek programját.

Mivel az első találkozásukon ennél több nem is történhetett volna, Kecskés Márton, a budapesti XII. kerületi csoport ügyvivőjét kértem arra, hogy segítsen eloszlítani néhány félreértést az SZDSZ körül.

– Nem tudom, hogy a fővárosban mennyire érződik, de vidéken gyakorta hallani azt a „vádát”, hogy az SZDSZ nem más, mint egy zsidó értelmiségi csoport.

– Annyi feltétlenül igaz, hogy az SZDSZ vezetőségében több zsidó származású, kitűnő képességű értelmiségi található, akik 78-79 óta jelentős személyiségei voltak a magyar kulturális életnek, az akkori földalatti politikai csoportoknak, illetve a 80-as évek demokratikus ellenzékiének. A kérdés újabb felvetődése nyilván annak kö-

szönhető, hogy több nyugati sajtóorgánus – például a New York Times – foglalkozott a népszavazással, ahol az MDF azzal a rosszízű fogással élt, hogy aki magyar az így vagy úgy szavaz. Nem úgy, mint az, aki valami más származású.

– Mi igaz abból, hogy egy szűk értelmiségi csoport alkotja az SZDSZ-t?

– Ebből semmi! A Szabad Demokraták Szövetsége tagságának hetven százaléka nem diplomás, nem értelmiségi. Ezzel szinte analóg vádként szokott elhangozni, hogy csak egy fővárosi, vagy inkább „belvárosi fiúk” gyülekezete vagyunk. Természetesen ez sem igaz. Valójában már ugyanez a hetven százalékos arány jellemző a vidék javára. Pesten már érződnek a növekedés korlátai. Egy-egy nagyobb területben 300-500 fős csoportok dolgoznak, szinte már kimerítve a műkö-

dés határait. Vidéken viszont gombamód szaporodnak a szervezetek. Az október végi közgyűlésünkön már egyértelmű volt a vidék túlsúlya.

– A „belvárosi fiúkhoz” kapcsolódva, sokszor az SZDSZ fejére olvassák, hogy könnyű volt kétszáz ezer aláírást összegyűjteni Budapesten.

– A kétszáz ezer aláírást nem a belvárosban gyűjtöttük össze. Példaként említhetem Debrecent – itt köztudottan még mindig erős a régi megcsontosodott diktatúra –, ahol aktivistáink tízezer aláírást gyűjtöttek. Az igaz, hogy az iverk többségét nagyvárosokban írták alá, de az idő rövidsége miatt technikailag lehetetlen lett volna aprófalvas vidékeken megoldani az aláírásgyűjtést. De ez egyúttal csökkentette volna az aláírásgyűjtés hatékonyságát.

– Mi lehet az oka, hogy az

MAGYARORSZÁGI SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT

A szociáldemokrácia egyelőre sem helyét, sem szerepét nem találja Magyarországon. Kényszerhelyzetben van, értékei és hagyományai közül az MSZP egy jókora részt igyekszik magáénak vallani. Kénytelen így jobbra tolnodni és fölvalálni olyan politikai szerepet, amely önpusztítással fenyeget. Mint ahogy jelei már mutatkoznak is. A mozgalomban olyan egymásnak feszülő ellentétek keletkeztek, melyek szétforgácsolódáshoz vezetnek. Nem csoda hát, hogy ma már három: Magyarországi Szociáldemokrata Párt, Szociáldemokrata Párt és Független Szociáldemokrata Párt létezik. A kívülállóknak úgy tűnik, egymás erőnyeit elismerve, de egymás ellenére. A nagykanizsai szervezetet ez a megosztottság elkerülte. Alakulása óta a történelmi szárnyhoz tartozik. Erről beszél Altai József, a helyi párt végrehajtó bizottságának tagja.

– Lehet hogy túl adminisztratív kérdésként hat, de először megalakulásukról, létszámukról szeretném, ha néhány szót mondana.

– Ha nagyon szigorúan vesszük, akkor 1988. okt. 24-én alakult meg a kanizsai párt-szervezet tizenkét alapító taggal. Azóta növekedett ez a létszám, de pontos adatot nem tudok mondani. Összejövete-

ken egy huszonöt fő körüli csoport vesz részt. De várhatóan – az egyéni tagtoborzásra átérve – ez a jövő héten már 35 fő is lehet. Van egy aktív „törzs”, amely vonzza az újabb tagokat. Örömmel inkább a fiatalokat. De most, hogy az MSZMP megszűnt, jönnek olyanok is, akik nem az MSZP-t választják. Mi csak a „flekkeseket” utasítjuk el. Akik nem kompromittálódtak, nyugodtan jöhetnek közénk. A volt reformkörsöket is szívesen látnánk. Voltak már ezirányban is próbálkozásaink.

– Hogyan sikerült elkerülni azt a szakadást, amely a fővárosban rövid idő alatt három részre osztotta a pártot?

– Véleményem szerint ez csak Budapesten történt meg. Nem hiszem, hogy lenne olyan vidéki város, ahol van a történelmi szárnyon kívül más Szociáldemokrata Párt. Komolytalan dolognak tartom Ruttnernek és Takácsnak a lépését. Takácsal már akkor is voltak fenntartásaink, amikor még a vidék titkára volt. Bár el kell ismerni mindkettőjük tehetségét.

– Egyévi működésük alapján hogyan ítéli meg a városban betöltött szerepüket?

– Az utóbbi idők történései alapján egyre kevésbé tartom jónak. A tanácsülések anyagát megkapjuk és áttanulmányoz-

SZDSZ csak most tudja megvetni Kanizsán a lábát?

– Az, hogy Kanizsán csak most alakulhat meg a csoportunk, valószínűleg annak az eredménye, hogy az MDF előbb hozta létre helyi szervezetét. Ezért akik valamilyen okból ellenzéki érzelmeinek vallották magukat, ott találtak politikai lehetőséget.

– Rákérdezhetek az anyagi helyzetükre?

– Természetesen. Gondolom, leginkább az érdekli, hogy mennyibe került a négy igen melletti kampányunk. Nos, hárommillió forintba. Hogy honnan van ez? Hatezer-ötszáz tagdíjfizetőnk van. De nagyon sok gyűlésünkön kapunk adományokat. Ebből volt kétféle millió forintunk. A hiányzó egymilliót OTP-hitelből fedeztük. Most, hogy megkaptuk a taglétszám után járó hétfélmillió forintot, ezt már vissza is fizettük. Nem gazdagok, inkább jól gazdálkodók vagyunk.

Köszönöm a beszélgetést.

hatjuk. Javaslatunkat, felajánlásainkat el is fogadják. (Ez tapasztalható volt a legutóbbi tanácsülésen is.) De mindabban, ami működésünket segíteni tudná, semmi előrelépést nem tapasztalok. Egyáltalán nem mondható jónak viszonyunk a sajtóval. És ami a legfájóbb, a helyiség hiánya. Heti két óra megkapjuk a MÁV NTE klubhelyiségét. De hát nekünk valamikor volt saját párthelyiségünk, ott ahol most vagyunk, nem lehet felkészülni a választásokra. Igéretesből, félmegoldásból már van elég. Végre saját, önálló párthelyiséget akarunk. Ez lehetne egy tisztességes együttműködés alapja. Ilyen szempontból úgy gondolom, nem vesznek bennünket komolyan. Pedig meggyőződés, hogy ha elő tudnánk lépni ebből az elzártságból, sokkal több taggal és szimpatizánssal rendelkezneink. Ez pedig nemcsak a mi érdekünk lenne, mert mi nem a tanácsért, vagy a tanács ellenére akarunk dolgozni, hanem a városért.

Kanizsán nyolc-kilenc párt vagy mozgalom működik. Jó részük önálló helyiség nélkül. Fölvetődik hát a kérdés: Lehet-e így a törvény szellemében politizálni? Megvalósul-e a pártok esélyegyenlősége a választásokig?

– dóró –

ZALAI KÖZLÖNY 1889.
december 21.

Tisztújító közgyűlés
... Fájdalommal halljuk és olvassuk, hogy más vármegyékben miként üti fel hydrafejét a korrupció, mint hódít napról napra a sikkasztás ördöge. De eddig Zalamegyében nincsen korrupció, ezt büszkén mondhatjuk el, s odaállhatunk e tekintetben a mintavármegyék sorába...

Vakmerő tolvajok
Városunkban az a patriarchális állapot uralkodik, hogy igen sok háznál az utca-ajtó vagy kapu egész éjjel tárva-nyitva áll – pedig már e hó elején említettük lapunknak, hogy a kemény tél idején nagyobb óvatosságra intettük a lakosságot. Azonban sokan ezt fülhegyre se veszik, és ha aztán károsodás történik, szidják a rendőrséget, – mintha bizony minden kaput és más szabadba kinyúló kerítést meg lehetne rakni strázsákkal. – Ilyen gondatlanságnak esett áldozatul f. hó 18-ára virradóra Löwi Samu Magyar utcái szatócs. Mig ugyanis az éjjeli őrző-
ratok a kertek alatt czirkáltak, odajárt egy kocsi a Samu ház elé, hol Löwi lakik, és mivel a kapu mellett utcaajtó hívogatólag nyitva volt, bementek az udvarra, feltörték a raktárt és kihordták a kocsira (állítólag) 12 zsák lisztet, aztán pedig mint aki jól végezte dolgát elhajtottak. A nyomozásból annyi kiderült, hogy a lőportoronny felé ment ki a kocsi az udvarból, de a tettesek még kézre nem kerültek.

Borzasztó
eset történt Becsehelyen. Kutat ástak és már 15 ölnyirre hatoltak, mikor bedőlt és egy embert eltemetett. Segélykiáltása hallatszott, de nem tudtak segélyre lenni, míg végre másnap Sallér Lajos kanizsai építőmestert hívták ki Becsehelyre, ki is szakértőileg intézkedvén, a szerencsétlen embert még élve, de kiéhezten emelték ki a mélysegből.

Miről írtak 100 éve

ZALA, 1889. december 22.

A megyei tisztújítás után

Már a vármegye egyes járásainak a tisztújítást megelőzőt értekezleteiből előre látható volt, hogy a megyei tisztújítás legnagyobb csendben, minden különösebb mozgalom nélkül fog inscenált a megyei tisztújítás.

Most már csak az a kérdés: vajjon ez a csend, ez a zajtalanság örvendetes esemény számba vehető-e vagy sem a megyében uralkodó közszellem megítélésének szempontjából?

Ha valaki pusztán csak a választás lefolyásából és az azt kísérő nagy csendből ítél és következtet: igen könnyen rásüthetné vármegyénk választóira a közöny, a fásultság bélyegét. Így haldoklik a vármegye! Egyet, kettőt kong még az óra, aztán kiszenved, vége lesz örökre...

... Ámde a lefolyt választás csendjét nem ily felfogás csinálta... a vármegye ügyeinek vezetése jó, lelkiismeretes és szakavatott egyének kezében volt eddig, s ilyenek kezébe jutott újból is.

Thea-estély
A Casinó f. hó 14-én tartott thea-estélye némi meglepetést hozott a jelenvolt szépszámú közönségnek, a mennyiben Rosenberg Ernő úr, fiatalágunk egyik igen rokonszenves tagja kilépett passivitásából és fellépett mint zongoraművész. Bemutatónál pedig az eddigi szokástól eltérve sem rhapsodiát sem operát, hanem oh művészet! egy ropogós csárdást oly óriási technikai ügyességgel, mély felfogással adott elő, mint minő egy csárdás eljátszásához megkivántatik. Utána dr. Rotschild Samuné kedveskedett néhány igen sikerült ének darabbal, – majd Ollop Imre, városunk közkedveltségű humoristája énekelte el legújabb szerzeményeit kitűnő hangulatot kelteve. Ez-

után hajnalig tartó tánc következett.

Orpheum Nagy-Kanizsán

Az izraelita nőegylet vigalmát február 8-án fogja megtartani, mely természetesen ismét valami még itt nem látottal lesz összekötte. Lesz ugyanis nagy-szabású orpheumi productio és bizonyára minden tekintetben fényes siker.

Vörös uralkodik
a nagy-kanizsai iskolás gyermekek között. Dr. Rátz Kálmán városi orvos minden osztályt meglátogatott s mindegyikben talált 2-4 vörheny-beteg növendéket. Átírt a városi hatósághoz, hogy az iskolákat kétheti tartamra bezárandónak véli. Ezt a szorgalmi időnek megcsontítása nélkül lehetővé teszi a küszöbön lévő karácsony.

Elégett lányka
Szilvágyon f. hó 16-án Kocsis János 4 éves leánya a konyhában tüzzel játszott.

E közben ruhája meggyuladt. A szegény leány jajveszékelt, de mire anyja meghallotta és segítségére ment, – annyira összeégett, hogy pár órai kínlás után meghalt.

Csendélet Felső Hahóton
F. hó 16-án Póczek Gábor ottani lakos háza előtt négy eszeveszett suhanc annyira összeverekedett, hogy már késezni kezdték egymást. Ekkor a gazda sem véve tréfára a dolgot, töltött fegyverrel rohant ki szobájából, hogy az alkalmatlankodókat onnan elűzze, mire ezek futásnak eredtek, ő meg utánuk, s ez volt a szerencsétlenség, mert futás közben elesvén fegyvere elsült, s véletlenül önmagát lötte meg, de sebéből valószínűleg fel fog épülni. – A nyomozás azonnal megtörtént, s a békétlen suhancok az illető bírósághoz bejelentettek.
Holczer Jakab ugyanotta-

Időgép

Ez

December 8. péntek

– Első értekezletét tartotta az MSZP városi szervezete, melyen a város 215 MSZP tagja közül 120-an vettek részt. Az értekezleten kialakították az új szervezeti felépítést és megválasztották a városi szintű vezettestületet. Ezután került sor a pártvagyion kérdésének megtárgyalására.

– Érvénybe lépett az a módosított tanácsrendelet, amelynek értelmében a piac területén már nem kapnak engedélyt új kérelmezők alkoholtartalmú italok árusítására. A meglévő egységénél a tiltás 1992. január 1-jétől lép érvénybe.

December 9. szombat

– A megyei úszószövetség a nagykanizsai uszodában rendezte meg az 1989. évi megyei fe-

dettpályás egyéni bajnokságát. 12 versenyszámban a kanizsai versenyzők 4 aranyérmert szereztek.

December 10. vasárnap

– A Zalaegerszegen megrendezett Zalai Olajos Kupa nemzetközi tekeversenyen a nők csapatbajnokságát a Kanizsa Sörgyár nyerte.

December 11. hétfő

– A város török alóli felszabadulásának 300. évfordulója alkalmából helytörténeti vetélkedőt hirdetett a nagykanizsai úttörőelnökség és a történelmi emlékbizottság. Az Úttörőházban megrendezett döntőn a város és a városkörnyék 15 csapata vett részt.

December 12. kedd

– Tevékenységük elismerése mellett dec. 13-tól felmentette megbízatásából a Nagykanizsai

a kanizsai lapok?

ni lakos pedig pityókás kocsisával járta meg, kivel a hegyről bort szállított haza. A rendetlen hajítás miatt ugyanis intette őt, hogy miért nem vigyáz?! mire a garázda kocsis kést rántott elő és gazdájának combjába szúrta. Szintén feljelentett.

ZALAI KÖZLÖNY 1889. december 28.

Műkedvelői

szini előadását az iparos ifjúság dicséretre méltó igyekezettel tartotta meg a Polgári Egylet nagytermében. A díszterem zsúfolásig megtelt. Szigligeti „Cigány”-ja adatott elő kiváló sikerrel. A szereplőket nem lehet egyenkint kiemelni, mert valamennyi kitűnően oldotta meg szerepét. Tanulmány, igyekezet, lelkesedés íme megteremtette áldásos gyümölcsét. Valóban kellemes szellemi élményt nyújtottak, elismerés érte. Vidám táncmultság követte a dicséretes elő-

történet

Népi Ellenőrzési Bizottság elnökét, elnökhelyettesét és kilenc tagját a város tanácsa. Az intézkedésre az állami számvévőszék létrehozása miatt került sor, mellyel párhuzamosan megszűnik a népi ellenőrzés.

- A Budapesten megrendezett országos tűzvédelmi vetélkedő döntőjén Zala megyét a megyei győztes Péterfy Általános Iskola és a dr. Mező Ferenc Gimnázium képviselte. Mindkét csapat második helyezést ért el.

- Az Éder vonósnégyes adott koncertet a HSMK nagyterében.

December 14. csütörtök.

- A családsegítő központ és a városi Vöröskereszt idősek karácsonyát rendezett a HSMK-ban.

Kocsis Katalin

dást. Az anyagi jövedelem körülbelül 400 ft.

A nagy-kanizsai Casinó

1889. december 31-én saját helyiségében tombolával egybekötött zártkörű táncestet rendez. Belépti díj: személyenként 1 ft, családjegy 2 ft. Kezdeté 9 órakor.

Múlt héten

a népkonyha pénztára kiváló adományban részesült: Egy kedélyes házi multság alkalmával igéző szép hölgytől nyert csók díja 5 ft e czélra ajánlatot fel.

Knortzer Frigyes elsőrendű szállodájában dicséretre méltó becsületesség uralg. Halász Olivér képviselőjelölt a választás előtt Knortzer úr szállodáját igénybe vévén, tartalmaz pénztárczáját fejevén alá tette, s ott felelte. A személyzet azonban megtalálta és érintetlen szálloda tulajdonosának átadta, ki azt lepecsételte és Remete ügyvéd úr által kézbesítette a megijedt Halásznak. E ritka és jellemes becsületesség díszére válik a szállodának.

A letenyői képviselő választás

decz. 23-án végbe ment. A választás pártunk győzelmével végződött: Fejér Miklós szabadelvű követjelölt 25 szótöbbséggel győzött. Az „Egyetértés” a választás lefolyásáról azt írja, hogy Halász, a függetlenségi jelölt folyamatosan többségben volt, de az utolsó órákban a kormánypárt 40-50 forintot adott egy-egy szavazatért, s innen eredt a többség. Tán fölösleges is mondanunk, hogy ez a közlemény a legszelidebb kitétel: koholmány...

... A választás lefolyását a következőkben adjuk: A választás fél kilenckor vette kezdetét, mikor is mindkét párt részéről 10-10 választópolgár a név szerinti szavazás elrendelését kérte...

... A rend fenntartására a Szombathelyen állomásozó 11. huszárezred 1. százada

volt kiküldve Bercsényi Kálmán százados parancsnoksága mellett, továbbá 1. század a Knebei gyalogezredből Bellentovics kapitány vezetése mellett. A huszárság jelenlétének sokat lehetett köszönni, mert azt az asszonyokból és suhancokból álló csőcseléket, mely a muraközi választók impozáns bevonulása alkalmával záporoként zúditotta a követet, - a huszárság rebbentette szét és szorította vissza a házakba. A választási mozgalom, s az egész választás egyáltalán nem szűkölködött elszomorító incidensekben. Többek között egy zajki panaszt emelt a választási elnöknel, hogy 3 társát elfogta az ellenzék. Valami 10 rigyáci ember pedig dél körül mint szabadelvűparti jelentkezett, de kitűnt, hogy nincs szavazati joguk. Este 6 órakor ugyanez a 10 ember ismét jelentkezett, hogy szavazni akarnak a balpárra. És nem akarnak tágitani mind addig, amíg az elnök kézzel foghatóan be nem mutatta nekik, hogy a rigyáciak az utolsó emberig leszavaztak az ellenzékre. A szabadelvűparti szavazók nyugodtan megmaradtak a számukra kijelölt helyen, míg ellenben egy ismert ellenzéki korifeusz folyton a szabadelvűparti táborban bandukolt éppen a legkritikusabb pillanatokban...

... A választás 7 óra körül ért véget, s a szavazatok megszámláltatván Fejér Miklósról esett 849 - Halász Olivérre pedig 824 szavazat. Piihál Ferenc elnök az eredményt kihirdette, mely óriási éljenzéssel lett fogadva. 8 órára a jegyzőkönyvek bezárattak. Ezeknek egyikét egy küldöttség fogja kézbesíteni a képviselőnek, másika pedig felküldetett a központi választmányának. Este 9 órakor bankett volt a nagy vendéglőben, melyen a katonai tisztikar is részt vett. Ez alkalommal sok lelkes felköszöntő mondatot.

Brutális verekedő

Folyó hó 22-én este fél 11 órakor a Rákóczi utcai Magyar korcsmában Peti István kőműves legény, rendőrileg ismert jó firma, Czangli Mihály ugyancsak kőműves legénytársát, minden előzetes szóvita nélkül, csupán brutális pajkosságból annyira összeverte, hogy 3-4 héten át gyógykezelés alatt kell maradnia. Tettest a rendőrség nyomban tartóztatta.

Pecsenye tolvajok

Paulusz György kiskanisai gőzmalomtulajdonos tyúkóljából f. hó 23-ára virradóra nem kevesebb mint 38 tyúkot, két pulykát és két darab réccét loptak el. A gaz rókák eddig nem kerültek kelepcebe.

Liszón

éppen éjfél mise alatt loptak el a falu egyik legszegényebb lakójának tyúkjait. Példás vallásosság!

Kérvény

egy tudálékos atyafi tollából:

Tisztelt főszolgabíró úr! Azon alázattal ellopott lóra nézve, kiért Gábor fiam befogatott az setét tömlőcbe, kit pedig nem cselekedett, mert midőn a kérdéses lónak elhozódása történt, Gábor fiam a feleségem jóváhagyásából a padláson aludt, az pedig lehetetlen lehet, hogy valaki a padláson lovat lovon! Azt jól tudom, hogy az elmúlt évben Gábor fiam valami juhcselakedetben találtatott, arra is bölcsen emlékszem, hogy valami kis apró marha sorja volt, kiért rendszeren meg is csapódott, de hogy a feljebb tisztelt lóval Gábor fiamnak semmi köze nem volt, tanúm Hencelyi szomszédom, kit azon napon meg is verék vala, mivel hogy a feleségemnél találdott, a kire hiszem meg is fog emlékezni. Azért méltó alázattal kérem tekintetes főszolgabíró urat, ne sajnálja az alatti fiamat az alatti lónak gyanújából fölzsabadítani, s a kívánatos trágya hordásra haza bocsátani, mert az mégis csak borzasztó dolog lenne, hogy Gábor fiam egy huszonöt forintos lónak érdekében megnyúzódjon!"

Gerencsér Tibor

A társadalom fejlettségének hű tükrö, fontos fokmérője könyvtárainak állapota. Az ismeretek és a kultúra terjesztésében az iskola és a tömegtájékoztató eszközök mellett a könyvtárak szerepe meghatározó: szolgáltatásaival a legszélesebb tömegekhez képes eljutni, s ebben a vonatkozásban az egyik legdemokratikusabb intézménynek számít.

A mai magyar könyvtárügyet súlyos ellentmondások terhelik. Az ellátás válsága, a fejlődési igényekkel szembeni lépéshátrány, a működési feltételek romlása azt is jelenti, hogy a dokumentumokban, a könyvállományban most keletkező hiányok még jobb gazdasági körülmények között sem lesznek később pótolhatók.

Nagykanizsán ma 7.240 általános iskolás és 4.299 középiskolás tanul. Az iskolai könyvtárak mellett az eredményes tanulás nélkülözhetetlen feltétele egy jól működő, a változó igényeknek megfelelően képes könyvtár.

Mit jelent a könyv, a könyvtár ma az olvasónak? – erről faggatom Kamenár Géza nyugdíjas főmérnököt, aki rendszeres látogatója a városi könyvtárnak, ugyanakkor beiratkozott olvasója a veszprémi, a szombathelyi, a keszthelyi és az Országos Széchényi Könyvtárnak. Van tehát bőséges tapasztalata, összehasonlítási alapja könyvtárügyben.

Tizenkilenc éves koromban, a harmincas évek szellemi szükségmunkásaként az akkori gimnázium könyvtárát kellett feltárba vennem – mondja. –

Könyvtár(?) az olvasók szemével

„Tevőlegesen” is korán kapcsolatba kerültem a könyvekkel, s ez azóta sem szakadt meg. Szakmai munkámban mindig is fontosnak tartottam, hogy frissen tájékozott legyek. Ma, az átképzések korában még inkább szükség lenne az olvasásra. Mégis azt tapasztalom, hogy sokan nem élnek ezzel a lehetőséggel, sőt, talán még azt sem tudják, hogy most hol működik a városi könyvtár.

A szakkönyveket munkaeszközként használtam. A szükséges ismereteket mindig kijegyeztem, hozzáteszem azt is persze, hogy ami a munkámhoz kellett, annak mintegy 70%-át többnyire megtaláltam a helyi könyvtárban.

Nekem úgy tűnik, hogy itt, a volt Zrínyi fiúkollégium épületében áttekinthetőbb az állomány, bár azt is látom, hogy a könyvtárosoknak többet kell futkosniuk egy-egy könyvért. A hetven éven túliak az én korosztályom, kevés belőlük a rendszeresen itt olvasók száma. A szolgáltatás színvonalával, gyorsaságával, pontosságával elégedett vagyok.

Eltöprengök. Országos tapasztalatok bizonyítják, hogy a könyvtár elhelyezésének javulása a könyvtárhasználat mennyiségi és minőségi növekedé-

sével jár együtt. Itt azonban az 1988. évi költözés előre megjósolható, de nemkívánatos következményekkel járt.

A városi könyvtárnak a Vörös Hadsereg úti épületében 1987 végén 4.643 beiratkozott olvasója volt. Ma ez a szám 3.539-re csökkent. Erőteljesebben a középiskolásoknál. Az akkori 1.224 beiratkozott olvasóval szemben ma 935 középiskolás látogatója az intézményt. A szakmunkástanulók száma 295-ről 160 főre esett vissza. Viszont elenyésző a változás a nyugdíjasoknál. Nekik talán több idejük van.

Helyes a feltételezés, bár a probléma összetettebb – erősíti meg Simon József, a Landler Gimnázium magyar-történelem szakos tanára.

A könyvtár központi helyről való elkerülése az iskolától számunkra hátrányos. Korábban karnyújtásnyira voltunk tőle, úgyszólván kikerülhetetlen volt a gyerekeknek is.

Eligazodás? A könyvtárbeutató, könyvtárhasználati órák száma nagyon csökkent, s úgy vélem, ebben döntő szerepe van a könyvtár mai elhelyezésének. Persze ez átmeneti állapot. Ennek minősül immár évtizedek óta a helyben topogó felújítás és bővítés. A szükség-

Kevés a középiskolás

etek rangsorolásának könyvszerében talán nem ártana az objektív statisztikai adatokra is gondolni. Csökkenés mutatkozik minden fontosabb területen.

Kiművelt emberfők? Korszerű ismeretek? Szerkezetváltás? A gazdasági, műszaki lemaradás kínzó hátrányának ledolgozása? Nem megy, nem mehet szak és általános, friss ismeretek nélkül.

Lehet-e egy városnak közömbös, hogy lakóinak mindennapi életében milyen mértékben van jelen az általános és szakkultúra szintje? Lehet-e politikában, gazdaságban, társadalom és önismeretben eligazodni az évezredek által felhalmozott tapasztalatok, ismeretek átvétele nélkül, amelyek nem egyedüli, de fontos forrása a könyvtár?

„Az ázsiai országok egy része – fogalmazza meg Kamenár Géza bácsi – az oktatásba, művelődésbe fektetett be pénzt. Tudták, hogy ez nem azonnal megtérülő tőke. De azt is tudták, hogy a megtérülésre biztosan számíthatnak”.

Ázsia messze van. S a helyzet megoldása?

A kérdések, kételyek, tények, realitások tarka kavargásából a szakma és az olvasók közös érdekét kifejező, egyre erősödő kérdését ismétlhetem csak: Lesz itt KÖNYVTÁR? Mikor?

Horváth Tamás

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket
és
Eredményekben Gazdag Boldog
Új Évet kíván

minden kedves vásárlójának

a

Dél-Zalai Skála Áruház



Az új tánc a Lambada

Lambada minden mennyiségben – egyelőre a szambára rendkívül hasonlító brazil zene és portugál szöveg hangjaival, de – mint a Zalai Hírlapban és a Zalai Magazinban olvasható, – néhány helyen táncolva is. Úgy mondják, kellően buja ahhoz, hogy izgi legyen. A hangszalagja mindenesetre eredeti brazil fólvétellel árasztja a vérpezsdítő zenét.

Tóth Ferenc felvétele

Iparosok között

Mozgolódik az ország. Tüntetnek, petíció készül, amott sztrájkot szerveznek. Új – most tanulandó – játékszabályok szerint mozognak az emberek.

Mozgolódnak a kisiparosok is. Érdeklődéssel figyelem, lesz-e foganatja Kanizsán az országosan elindított népi kezdeményezésnek, az aláírásgyűjtésnek. Ugyanis 40 000 aláírásra van szükség ahhoz, hogy a parlament újratárgyalja és módosítsa a személyi jövedelemadóról és a nyereségadóról szóló törvényt.

Felkereshettem volna a többszáz kanizsai kisiparos közül azokat, akiknek a műhelyében „kuncsaft” voltam az elmúlt években, én azonban a KIOSZ helyi vezetőségével találkoztam, bízva abban, hogy sorstársaik munkájának, életének megújulási törekvését átlátni, átfogni ők képesek első sorban.

– Éppen jókor kérdez ezekről – mondja **Bencze Lajos** lakatos, a helyi mesterek bizalmából frissen választott társadalmi titkár. – Jókor, mert november 27-én tartottuk közgyűlésünket. Mi is úgy ítéltük meg, mint több politikai és társadalmi szervezet, hogy ellentétben az előző évekkel, a vezetői munkái társadalmi státuszban is el lehet látni. Így vállaltam én is.

Kérdésekre, hogy milyen volt a közgyűlés hangulata, így folytatja:

– Őszinte, eleven. Talán azért is, mert sok a fiatal, területünkön nem jellemző az elöregedés. Őszinte, hiszen az emberek elmondták, hogy a megújulás lehetőségét nemcsak a kormánytól, önmaguktól, kollégáiktól is elvárják. A vitában többen érveltek azzal, hogy a magántőke magánműhelyben, magánérővel, magánmunkahelyeket teremtve nemcsak lehetőség, hanem szükséges is, hiszen feltétlenül előremozdíthatja az ország gazdasági terveit. A kisvállalkozók, sajnos, nem érznek se

gazdasági, se politikai biztonságot, csak indokolatlanul erős szabályozottságot.

– Nemcsak az állandóan változó rendeletek miatt van ez így. Alkalmazkodnunk kell a lakosság anyagi helyzetéhez, az átalakuló vásárlói és szolgáltatásokat igénylő szokásokhoz – szölt közbe **Laky Imréné** titkár-helyettes, aki tisztában van

Hányan a negyvenezerből?

a helyzettel, hiszen munkakörét hosszú évek óta látja el. A kereslet-kínálat néha naponként változik, de ezt mestereink nem tudják nyomon követni – folytatja. – Az emberek jövedelme csökken, ezt érzik a kisiparosok is. Bármilyen kicsi legyen is a forgalmuk, a rezsit megvan, a műhelyt nyitva kell tartani, anyaggal készszen állni, és lehetőleg képzett munkaerővel várni a megrendelőre.

– Mit sérelmeznek első sorban a kanizsai kisiparosok?

Lakyné és Bencze mester szinte egymás szavába vágva sorolják:

– Magas a társadalombiztosítási járulék. Több varrónő a közeli falvakban éppen ezért vette le a táblát, mert még a havi 960 Ft-os minimum befizetést is – bevételeihez viszonyítva – túl magasnak tartotta. Komplikált a gazdálkodás elszámolása, az ügyvitel nyilvántartása. Képzett könyvelőt mégsem alkalmazhat a bádigos meg a kőműves!

– A személyi jövedelemadóról szóló törvény nemcsak több munkára ösztönöz, hanem se beruházásra, se a kisiparban oly fontos tartalékképzésre sincs lehetőség. Pedig ha a kisiparos jövedeleméből beruház, akkor többet és jobban termel, és mindenki jól jár: a lakosság, az állam és önmaga is – summázza **Bencze Lajos**.

Nézem az előttem fekvő

íveket. Az első napokban a mesterek már jócskán aláírták mindkettőt, hiszen a kezdeményezés tárgya nemcsak az adók módosítása, hanem egy érdekképviseleti törvény is.

– Ez igen fontos – magyarázza Lakyné –, hiszen a megújulást nemcsak az adózás megváltoztatása jelenti, hanem az is, hogy tényleges, gyakorlati segítséget várunk a piackutatásban, az anyagbeszerzésben, az adminisztrációban.

Nincs a kanizsai iparosoknak adószakértőjük. Igénylik a saját jogászt is. A megyei szervezet mellett – a tagság által fizetve – ugyan működik jogász, de a jelenlegi rendelkezések szerint – bármilyen hihetetlen – a bíróságon nem képviselheti a tagságot.

– Nem mindig vagyunk elégedettek a kisiparosok munkájával – közvetítem az utca emberének véleményét.

– A jogos panaszokat mindig elfogadjuk. Az idén például még csak 10-12 esetben kellett vizsgálatot tartanunk. Érdekes, hogy ezek az ügyek első sorban az autószerelőket érintik. Az autó nagy érték, biztonsága, állaga nem annyit jelent, mint az a panasz, hogy nem a kívánt színre festették a szobámat – válaszolt a titkár.

– Ha sürgős segítség kell, nincs elég iparos – gombolyítom tovább a kritika fonálát.

– Ezt így nem állítanám – cáfol Lakyné. – 1530, engedéllyel rendelkező kisiparos működik lakóhelyünkön és környékén. Vannak hiányszakmák: pl. kefekötő, vagy nem kielégítő kapacitásúak: pl. a szűcs, de egyebekben nem panaszokodhatnak az emberek. Inkább ott a gond, hogy a területi eloszlás a megváltozott életritmushoz nem igazodik. Ha az egyik faluban szabó van, a másikban fodrász meg esztergályos, s ők egymással nem helyettesíthetők. Ma már a másik

városrészbe átmenni sem érünk rá, minden azonnal kell, s ott, ahol élünk.

– Hiányzik a városközpontból egy olyan szolgáltató-javító egység, ahol a főként szombaton délelőtt vásárló lakosság megcsinálathatná az elromlott zippzárát, széteső táskacsatot, törött cipősarkat – mondom a saját tapasztalatomat.

– Ne higgye! – reagál azonnal **Bencze Lajos**. – Volt ilyen kezdeményezésünk, de nem igényelte a lakosság. Továbbá: mutasson a városközpontban üzletnek, műhelynek való helyiséget. Hirdetéseinkkel megjelenünk a KANIZSA c. hetilapban is, csak szóljanak, hívjanak bennünket.

– Hát milliomosok vannak-e Kanizsán a kisiparosok között? – tudakolom.

– Milliomosok biztosan vannak, de azok nem kisiparosok. Vannak jómódú, szép házzal, értékes gépparkkal rendelkező, 14-16 órás napi munka után magasabb életnívót tartani tudó kollégáink. Az is lehet, hogy külföldi kocsin járnak, de ezek aránya 1-2%-nyi talán. A Morvai-féle vagy a Pintér Művek nagyságrendjébe tartozók nem errefelé élnek.

Beszélgésünk végén a múltat idézzük, de a jövőt reméljük. Szót váltunk az iparos szó jelentéséről, a történelmi múlttól, amikor a társadalomnak ezt a rétegét nagyobb megbecsülés övezte. Ez megillette, hiszen mindig is a mozgás, az alkotás egyik letéteményese volt. Munkájával tovább örökölte az évszázados emberi tapasztalatokat. A kisiparosok szorgalma embersége, szaktudása gyakran szolgált példaképül környezetük számára. Kanizsán fogékonyak voltak a szellemiekre is. Ezt bizonyítja a Sugár út elején álló egykori iparoskőr (ma felújításra váró könyvtárepület), messze földön híres bálókkal, alapítványokkal, egyleti étellel. Talán nem is sokára kikopik nyelvünkől a rosszízű maszek szó, s találkozásaink a mesterekkel az ember, az anyag és a szerszám örök kapcsolatának jövőjét jelentik.

Az ország legdrágább telephelyén a legolcsóbbak az autók

Két évvel ezelőtt két nagykanizsai fiatalember gondolt egyet és megegyezett abban, hogy jó lenne városunkban is egy használt autótelepet nyitni. Ötleük kivitelezéséhez társat kerestek, hiszen akkor még csekély tőkével rendelkeztek. Így vették fel a kapcsolatot a budapesti Tornádó kissovetkezettel – mely az induláshoz szükséges tőkét adta – valamint a Nagykanizsai Állami Gazdasággal, ahonnan ezer négyszögöl területet kaptak a vállalkozó szellemű fiatalemberek. Persze maga a folyamat nem volt olyan egyszerű, mint ahogy azt pár mondatban felvázoltam, hiszen az elmúlt két év sem volt mentes a bürokrácia csapdájától. Mindenesetre a nagykanizsaiak és a városkörnyékiek megelégedésére ez év februárjától megnyitotta kapuit a használtautó-telep, amely a Miklósfai elötti út-szakaszon kapott otthont.

Czene Csaba és társa, Gosztolai Csaba magánszemélyek és közületek által eladásra felkínált gépjárművekkel foglalkozik.

– Mi a menete annak, ha valaki önöket bízza meg személygépkocsija eladásával?

– Először is kitöltünk egy ún. állapot-lapot, melyen feltüntetjük a gépkocsi állapotát, részegységekre bontva. Az autót műszaki állapot alapján felértékeljük, mely közelíti a Merkur által kiadott hivatalos tarifa szerinti átlagárhoz és ezt közöljük a tulajdonossal – vászrol Gosztolai Csaba.

– Ez az árajánlat milyen gyakorisággal találkozik az eladók elképzelésével?

– A hozzánk fordulóknak mintegy ötven százaléka már tényszerű elképzeléssel jön ide és közülük is szinte mindenki a szabadpiaci árból indul ki. Így például egy hatéves Skoda ára – szabadpiaci – 140–160 ezer forint, mi ezzel

szemben 110-115 ezerért tudjuk átvenni.

– Mi ebben az önök érdeke, ha jóval olcsóbbak, mint másutt?

– Szeretnénk, ha elfogadható, valós áron lehetne végre használt autóhoz jutni. Másrészt pedig nem érdekünk olyan autóval foglalkozni, amiről mi is biztosan tudjuk, hogy túlzott ára miatt nem fog elkelní. Nekünk is az a jó, ha úgy ismer meg bennünket a nagyközönség, hogy mi vagyunk a legolcsóbbak.

– Lehet, hogy túlságosan kíváncsi a kérdésem, de szeretném tudni, hogy ilyen árakkal mennyi a telep haszna.

– Csekély, jóval kisebb haszonkulccsal dolgozunk az ország bármely telephelyénél. A bizományba átvett és a későbbiek során eladott gépjárművek árának mindössze öt százaléka marad nálunk. Ezzel szemben tudomásom van olyan maszek autótelepekről is, ahol harminc százalékos haszonnal dolgoznak. Nekünk az az érdekünk, hogy több autót adjunk el kevesebb haszonnal, mint fordítva.

– Mennyiért bérlük az állami gazdaságtól a telephelyet?

– Az ország legdrágább telephelyét mi béreljük. Havonta 80 ezer forintot és a tiszta bevétel 12 százalékát fizetjük be, ehhez járul még a rezsiköltség.

– Milyen állapotban kerülnek ide az autók?

– Tapasztalatunk szerint az autótulajdonosok többsége úgy szeretné eladni a kocsiját, ahogy kiszáll belőle. Tehát van aki belülről ki sem takarítja, kívülről le sem mossa. Mi kívánság szerint ezt is megcsináljuk – kapcsolódik a beszélgetésbe Czene Csaba.

– Mennyit kérnek ezért a többlet szolgáltatásért?

– Ez változó. Például egy

Lada teljes kitakarítása 250-300 forint.

Adtak le már nekünk olyan autót is, amelyben találtunk búzát, kukoricát, sőt olajat is, amelynek a csomagtartójában már a búzaszemek is kihajtottak. De megtörtént az is, hogy takarítás közben egy egerre csodálkoztunk rá.

– Nyitás óta hány autó cserélt gazdát itt a telepen?

– Működésünk óta 450 db személygépkocsit értékesítettünk és közel 100 közületi gépjárművet. A hozzánk leadott gépjárművek elenyésző része nem talált új gaz-

hogy Magyarországra is eljusson az általa forgalmazott autó néhány százaléka, ehhez bennünket szemelt ki társnak. Kötöttünk egy megállapodást, melyben az illető vállalta az autók kamionnal történő ideszállítását. Mi felvesszük a rendelést és ha nyolc autó árát befizetik az OTP-nél, mi rögtön keressük a kapcsolatot az illetővel, aki 3-4 nap alatt leszállítja a személygépkocsikat. Ezeknek az autóknak a szervizelését is megoldotta, egy miklósfai maszek autószerelő fogja javítani. A Dello cég képvisel-

A két Csaba autópiaca

dát magának, de később ezeket is sikerült eladni, ármódosítással. Akinek sürgős az autó eladása, enged az árból. Egyébként 30 forint tárolási díjat fizetnek a tulajdonosok naponta, ezt akkor fizetik ki, amikor eladtuk a személygépkocsit.

– Ha körülnézek, mindenféle autó megtalálható itt a telepen. Kérek egy-két ajánlatot.

– Jelenleg egy 8 éves Lada kombi 110.800 forint. A 6 éves Zastava 144.500 forint, 14 éves Zsiguli 47.500 forint. 3 éves Polski 126-os 116.100 forint, 1 éves Trabant kombi 95.000 forint, 6 éves Skoda 120 L 110.800 forint, és egy 9 éves Barkas 73.900 forint, hogy csak a legkeresettebb autókát említsem.

– Beszélgetésünk közben bejött ide az irodába egy házaspár, amely nyugati autót nézett ki egy katalógusból. Tevékenységüket az ilyen személygépkocsik forgalmazására is kiterjesztették?

– Igen, bár ezzel nem régóta foglalkozunk, egy hete hirdetjük a nagyközönségnek. Történt ugyanis, hogy a nyugat-német Dello cég egyik képviselője keresett meg bennünket egy hónappal ezelőtt. Az illető egyébként Európa egyik legolcsóbb autókereskedője, Hamburgban található a telephelye, ahol közel ezer új és használt autóból lehet választani. Tehát célja az,

lője kötelezte magát arra is, hogy bármely nyugati gépkocsihoz szükséges alkatrészek utánpótlásáról is gondoskodik és az ezeket árusító üzletet nyitunk jövőre itt a telephelyen.

– Megint csak árakat kérek.

– A katalógus szerint például egy idén gyártott Opel Corsa ára 9800 marka, Opel Kadett 12.500 és egy Opel Vectra 19.500 marka. Az autók nagy többsége 2-3 éves, melyekben 30-60 ezer kilométer található. Ezeknek a kocsiknak az ára általában 9-11 ezer marka között mozog. Ha valaki nem tudna választani a katalógusból, bármilyen, Európában gyártott személygépkocsira felvesszük a megrendelést és a kocsit egy héten belül megérkezik. Mint mondtam, egy hete hirdetjük ezt a szolgáltatásunkat is. Azóta már hat megrendelés és befizetés történt.

– Februári működésük óta volt miről beszámolniuk. Terveznek-e még valamit a jövőre?

– Említettem már a nyugati gyártmányú személygépkocsik alkatrészeivel foglalkozó üzletünket, nem szeretnénk elhanyagolni a szocialista gyártmányú autótakat sem. Az ezekhez szükséges alkatrészeket is árusítani kívánjuk jövőre – mondja befejezésül Czene Csaba.

Dónay Nóra



Nem mese ez, gyermek

Gondolatok a történelemtanításról

Az 1945 előtt végzetekben a szépen elmondott, sok esetben bemagolt történelemkép élt. A dogmatikus történelemszemlélet sokak előtt ismert közhelye így hangzott: „Abban az időben a munkások és a parasztok igen el voltak nyomva, sőt nem is igen ettek...”

Ma a nagy probléma a „mit” tanításában van – vallják. De a gyökerek mélyebbek. Az oktatásban kialakult egy erősen gazdasági jellegű történelemszemlélet, s ez jelenik meg a tankönyvekben. Ennek eredményei a nehéz nyelvezettel megírt szövegek, a nagy terjedelmű tanórai anyagok, amelyek egy-egy órán tisztességgel fel sem dolgozhatók, a szerteágazó tényanyag, a mélységig nem elemzett összefüggések.

A tanterv készítői – nagyon helyesen – előírják a kötelező kronológiai és fogalmi ismereteket. Ezek mennyisége azonban (néhány fontossága is) erősen kérdőjelezhető. A tantervek a modernség és az új kutatási eredmények igényével lépnek fel, de csak a maximalizmust fokozzák. Az ún. kiegészítő anyag (a tankönyv „apróbetűs része”) lényegében bűjtött tananyag bővítés. Több esetben ugyanis ezek ismerete nélkül nem lehet a tanítási egységet megérteni, logikailag rendezni.

A „korrekciós” könyvek terjedelme nőtt, túl van a befogadóképesség határán. (Nem említjük itt azt, hogy a diákoknak még másik 10 tantárggyal is meg kell birkózniuk.) Kétségtelen, hogy a tudomány új ismereteinek, amilyen gyorsan csak lehet, helyet kell kapniuk az iskolai oktatásban, de nem ilyen áron.

A teljes zűrzavarhoz olyan tényezők is hozzájárulnak, mint az, hogy először megjelent a II. évfolyamos gimnáziumi könyv – első még ebben a tanévben, sincs – nagy késéssel érkezett egy korrigált III. évfolyamos, de nem épül az előző év anyagára, ráadásul egyik sem fedi teljes egészében a tantervi anyagot, az előzőekben említett követelményrendszert. Ez elsősorban a továbbtanulni szándékozókhoz okoz nem kis fejtörést.

A IV. évfolyamos tankönyv – némileg módosított tananyaggal – szintén kapható már, de csak 1945-ig tartalmazza az ismeretanyagot. Bizonyos, hogy ebben a tanévben folytatása nem lesz.

Két gond is adódik ebből: nincs miből tanítani, nincs mit tanuljon az érettségire, felvételre készülő. Tudomásul kell venni azt a tényt, hogy a tankönyv az elsődleges és nélkülözhetetlen munkaeszköz az iskolában. Nem lehet csak a szakcik-

kekre, tanulmányokra támaszkodni.

Az 1945 utáni történelmi ismereteket sem szabad – és nem is lehet – memoárokból, rádióriportokból tanítani. Megfelelő forrásfeltárássra és feldolgozásra van szükség. Az újraértékeléshez a rendelkezésre álló idő nem elegendő. A vidéki iskola pedig – ahol nincs levéltár – óhatatlan háttérbe szorul, hiszen a minimális lehetőség sincs meg a kutatásra. Az értelem azt követeli, hogy megfontolt

megfelel a tudományos eredményeknek. Pontosabban rögzíteni kell a követelményrendszert. Részletességgel szükséges megfogalmazni az elsajátítandó kronológiai, topográfiai, fogalmi ismereteket. Számba kell venni a kiemelkedő történelmi személyiségeket. A koncepció kiépítését minden középiskola-típusban el kell végezni. Új tankönyvek megírásával, megjelentetésével az alapdokumentációt kell kézbe adni.

A többletet vállalják a tör-

kultúrpolitikával rendet kell végre teremteni. Alapvetően figyelembe kell venni a tudományosság elvét, a tanulók életkori sajátosságait, a terhelhetőséget és a tananyag mennyiségét. Mert begyakorlásra, értelmezésre elmélyültebb munkára ma nincs lehetőség!

A követelmények viszont teljesíthetetlenek.

Milyen elvárásokat kellene tehát a tantárgynak kielégíteni? Új tantervi struktúrát kell kialakítani, amely

ténelmet tanító tanárok. De a kevesebb mindenképpen több, mélyebb és alaposabb. A középiskolás tanuló így talán fiatal maradhat, netán elegendő szabadidővel is rendelkezhet.

Nem elérhetetlen vágyak ezek, ha a tudomány és az oktatásirányítás közelebb kerül az iskolához. A lehetőségeket és a realitásokat kell látni, csak ez vezethet el az oktatás megújulásához.

Dr. Horváth György

A Nagykanizsai Városgazdálkodási és Kommunális Szolgáltató Vállalat

*Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és
Eredményekben gazdag Boldog Új évet kívánunk
valamennyi kedves ügyfelünk,*

**1990. évben is készséggel állunk
ügyfeleink rendelkezésére.**

Kérjük vegyék igénybe szolgáltatásainkat;

- Ünnepi és családi rendezvények virággal történő díszítése.
- Parkok, kertek tervezése, építése.
- Tüzeléstechnikai mérések, gáz, gázolaj, szilárd tüzelőberendezések beszállítása, karbantartása, javítása, kéményvizsgálatok.
- Környezetvédelmi mérések.
- Építési törmelék, nem háztartási hulladék elszállítása, stb.

Várjuk megrendeléseiket.

Címünk:

Városgazdálkodási és
Kommunális Szolgáltató Vállalat
Nagykanizsa, Béke u. 89. sz.





Sánci esték

Befejeződtek az őszi betakarítási munkák, a szüret. Behúzódtunk meleg otthonainkba.

Vajon hogyan telnek a csendes, hétköznapi téli esték Kanizsán? Hivatlan vendégként elsőként néhány sánci családhoz kopogtattunk be. Útunkat természetesen folytatjuk a belvárostól egészen a környező falvakig.

1. kép

Ahol 3 Marika van egy családban, ott teljes a nőuralom, – gondolhatnánk. Így is volt Balázska érkezéséig, – aki december 15-én töltötte be 1. életévét – Böröndi Lászlóéknál. Azóta a család legfiatalabb férfi tagja körül forog a világ. Képünkön: az apuka szolgálatban van, törzsőrmester a városi rendőrkapitányság közlekedési osztályán, így a családi esti mesét az anyuka mondja el, míg a nagymami eltereli a meséskönyvért ragaszkodó kis Balázst.

2. kép

Nem sürges a kerti és a hegyi munka, télen több idő jut a gyerekekre is Tolnai Tiboréknál, a Tungsum szerszámgép szerelőjének családjánál.

Képünkön: izgalmas sakkjátszma zajlik a II. osztályos Petike és apukája között. Míg az óvodás Tündike aznapi élményeiről számol be, anyukája, Zsuzsi kezében szaporodnak a szilveszterre készülő kötött pulóver sorai.

3. kép

Disznóölés volt hétvégén Keller Józseféknél, így elmaradt a térszűrés. De se baj. A házigazda kívánságára, hétfő estére elkészül a finom zserbó szelvény.

Képünkön: A házas férj segítségével egy lendülettel mérlegre kerül a karácsonyi beiglinek való tisztított dió is.

Bakonyi Erzsébet



Többpártrendszer – már akkor is A magyar államiság újjászületésének évfordulójára

A múltat sokszor idézzük, de vannak olyan események, amelyekre emlékeznünk kötelesség. Különösen a történelmi múlt olyan sorsdöntő fordulatára kell visszatérni, amelyeket az utóbbi évtizedekben elhallgattunk és elfelejtettünk. Ilyen esemény volt 1944. december 21., az Ideiglenes Nemzetgyűlés összehívása, és az Ideiglenes Nemzeti Kormány megalakítása.

Negyvenöt éve ezen a napon nemzeti megmaradásunk, államiságunk új alapjait megeremlítő döntés színhelye volt Debrecenben a református kollégium oratóriuma. Itt ült össze az Ideiglenes Nemzetgyűlés, hogy az 1944. október 15-e utáni törvényen kívüli állapotot megszüntesse, és Magyarországot egy új, demokratikus államban szervezze újjá.

Az 1944-es német megszállás, a közeledő szovjet hadsereg felvetette hazánk háborús színtérré válását. Az utolsó lehetőség; 1944 október 15-e is kudarcba fulladt. Ennek mélyebb okait nem cél most elemezni. A következmény tragikus: a magyar államiság gyakorlatilag megszűnt. A német megszállás a nyilas uralommal teljessé lett.

Az államszervező munka kezdetét jelentette az 1944 december 3-án megalakult Magyar Nemzeti Függetlenségi Front, amely a négy demokratikus pártot: kommunista, szociáldemokrata, kiszgazda és nemzeti parasztpártot egyesítette.

A front december 12-én létrehozta az Ideiglenes Nemzetgyűlés előkészítő bizottságot, amely a nemzetgyűlést december 21-re hívta össze. Ezen a 230 képviselő az akkori katonai és politikai erőviszonyokat tükrözte: 71 kommunista párti, 55 kiszgazdapárti, 38 szociáldemokrata, 16 parasztpárti, 12 polgári demokrata, 19 szabad szakszervezeti és 19 pártönivűli képviselő.

A kormány összetétele a széles nemzeti összefogást tükrözte. Elnöke Dálnoki Miklós Béla vezérezredes. Tagjai sorában, 3 kommunista, 2 kiszgazda, 1 szociáldemokrata, 1 parasztpárti és 3 volt hortista politikus illetve tábornok vett részt.

Az Ideiglenes Nemzetgyűlés és az általa legitimált Ideiglenes Nemzeti Kormány tevékenysége hozzájárult a következő hónapokban kiszélesedő demokratikus változásokhoz.

B. J.

Érmegyűjtők között



Kemény Gyula a szenvedélyes gyűjtő. (Tóth Ferenc felv.)

– 1973 óta vagyok a csoport vezetője – mondja. Azóta taglétszámunk már 75-re emelkedett.

– Az összetétel?
– Nagyon vegyes. Sok a nyugdíjas, van itt orvos, jogász, mérnök, szak- és segédmunkás, kereskedő, kisiparos és diák. A legfiatalabb tagunk 14 éves. Az olajiparból is vannak vagy tizenketten. Vannak itt kezdők és e szenvedélynek régóta hódoló igazi profi gyűjtők.
– Van-e a csoportban szakosodás, vagy mindenki mindent gyűjt?

– Igen, olyan is van, akit e területen minden érdekel, de gyűjtenek csak plaketteket, aztán kor szerint csak római pénzeket, Árpád-kori vagy középkori pénzeket, vagy Habsburgokat, Mária Terézia, Ferenc József-érmeket, s vannak, akik csak újkori pénzekkel, érmékkel, vagy bankjegyekkel foglalkoznak. Lehetne még sorolni. Minden gyűjtő egyedi eset.

– Előtte már biztosan sokan megkérdezték, hogy e szenvedélyben mi a jó?

– Valóban. Egyfajta érdeklődés, kíváncsiság ejti rabul az embert. Aztán a szépség, az érték, pénzek letűnt korok kultúrájával, emlékeivel, érmék különböző motívumokkal; plakettek, rajtuk történelemmel, irodalommal. A gyűjtő általuk ismeri meg a neves személyeket, a történelmi eseményeket, városokat, csatákat, győzelmeket, kudarcokat, születéseket, halálozásokat. Sokat tud a pénz – tartja egy régi magyar közmondás. Egy szép gyűjtemény maga a történelem. Mindenesetre költséges szenvedély – csak az asszony meg ne tudja.

– Van-e patrónus?
– Olyan jól sohasem álltunk. Összejöveteleinket kezdetben a városi könyvtárban, majd a He-

vesi Sándor Művelődési Központban, az Erkelben, tartottuk, jelenleg egy párhelyiségben vagyunk. Szerencsére sehol sem kértek még terebérleti díjat. Egyéb segítséget nem kaptunk – igaz nem is kértünk –, igyekeztünk mindent saját erőből megoldani.

Sokat tud a pénz

A csoport a befolyt tagdíjakból tartja fenn magát, s ez éves szinten kb. 15.000 forint. Ebből gazdálkodunk, ehhez a lehetőséghez igazítjuk programjainkat. Ebből vásárolunk folyóiratokat, szakkönyveket, tartunk előadásokat. A tagok részére persze vannak az egyesület juttatásaként ingyenes kiadványok, tájékoztatók, árverési jegyzékek.

– Az elmúlt évek programjai közül mire emlékeznek szívesen?

– Mióta csoportunk szervezeten dolgozik, számtalan kezdeményezésünk volt különféle

A Magyar Éremgyűjtők Egyesületének Nagykanizsai Csoportja 1970-ben a volt Park Étteremben tartotta alakuló ülését, mindössze 10 fővel. A megyében akkor ez volt az első ilyen szervezet, azóta már van Zalaegerszegen és Keszthelyen is. A csoport jelenlegi vezetője Kemény Gyula a Kőolaj és Földgázbányászati Vállalat geodéta nyugdíjasa, aki maga is alapító tag és szenvedélyes gyűjtő. (A képe róla készült egy legutóbbi rendezvényen).

emlékermek kiadásában. Például a kórház, a KIOSZ, a vízművek zalakarosi emlékérmé

– Vannak-e újabb terveik, elképzeléseik?

– Jövő év februárjában tartjuk éves közgyűlésünket. Régi vágyunk egy szakmai jellegű bécsi kirándulás, de szeretnénk egy saját erőből megoldott árverési akciót és előadásokat is. Talán már decemberben kiadásra kerül a kanizsai vár török uralom alóli visszafoglalásának 300. éves emlékére tervezett bronz és ezüst emlékérem, melyet ezúttal a Városi Tanács kezdeményezett. Egyesületünk ez alkalommal egy nagyobb szabású kiállítást tervez, a helyi múzeum numizmatikai anyagából.

– Hol találkozhat az érdeklődő az Önök csoportjával?

– Havonta két alkalommal – a 2. és a 4. vasárnap – tartjuk összejöveteleinket a bazárudvar Zrínyi utcai párhelyiségében, délelőtt 10-12-ig.

Tóth Ferenc



Zeneszerzők, cárok, szabadság

Régi diáktársam, Sabján János otthonában beszélgetünk.

– Miért éppen engem keres-tél fel? Nálam régebbi gyűjtőket szebb éremgyűjteményeket is találhattál volna Kanizsán.

A gyermekkor... Az Eötvös tér... A régi haverok nevét sorolom.

– Megérted, ugye, miért hozd át jöttöm?

Ha ifjúságunk szép éveit idézed, akkor én is a gyermekkorral kezdem. A sport volt a mindennem. Fociztam a téglagyári csapatban, atlétizáltam a Vasútnál, télen kijártam a Csanád-ira síelni, és úszkáltam is kezdő fokón. Szívesen kirándultunk barátaimmal, szeretem a természetet, megcsodálom a festők szép képeit. 20-22 éves koromtól a történelemkönyveket faltam, és rabul ejtett a régészet. Nézd, itt a könyvespolcon görög és római írókkal találkozhatasz.

Az ókor emlékei indítottak arra, hogy érméket, régi emlékérméket gyűjtsek. Az első igazán értékes gyűjteményt Leningrádban láttam. No, nem

mint világotató kerültem oda. Hanem fogoly katonaként, mint vízvezeték szerelő „látogattam” az Ermitázst. Megkaptam, s rabul ejtett a város történelmi levegője, s elhatároztam, hogy olyan régi pénzeket, emlékérméket fogok gyűjteni, melyek az orosz cárok képe látható. Az ifjúkori elhatározás óta sok évtized telt el, s orosz gyűjteményem már a 42-45 darabos. Csak az a bánatom, hogy Nagy Péter hiányzik.

Gyűjteményem legkedvesebb része a zeneszerzők sorozata. Talán azért, mert gyűjtésük családi indíttatású. Gyermekem a zeneiskolában zongorázni tanult, s egyszer elém állt: Abbahagyom a zenét, apu.

En erre azt feleltem, hogy ezután együtt tanulunk. Te muzsikálsz, én pedig bemutatom neked a zeneszerzőket. Schubert, Beethoven, Brahms-dallamok csendültek fel egyre gyakrabban, s én odakészítettem a hangszer mellé a zeneszerzőt ábrázoló csillogó érméket. Azóta szép gyűjteményem alakult ki e körben is: Liszt, Kodály és

Bartók hétféle érmen szerepel.

Az éremre azért is érdemes figyelni, mert az értékviszonyok bizony furcsák. Figyeld, talán érdekesek a példák: A Horthy-rendszerben kiadott aprópénzek közül az 1929-es 1 filléres értéke 700-800 forint. Az 1935-ös 2 Pengős kb. 3000 Ft-ot ér. Ezzel szemben Hadrianus császár ókori bronzpénze 50 forintot táksál...

Búcsúzóul még három érmét láthatok. Ezüstösen csillog a Szent István emlékérem. A falon képerketből tekint ránk az erdélyi fejedelmek sorozata. A tizenhárom aradi vértanú közül Damjanich János, Nagy Sándor József, Knézhich Károly és Póltentbert Ernő vereteit látom.

De Sabján János egy pillanatra a búcsúzás után is visszahívott.

– Chopin az én legkedvesebb zeneszerzőm, mikor őt látom az érmén, mindig kistiam szép zongorajátékára emlékezem.

D. L.

Zenei esték

Az Éder-vonósnégyes hangversenye

Gyer hallgatóság tapsolt csak december 12-én a HSMK nagytermében az Éder-vonósnégyesnek a filharmóniai sorozat második estéjén, pedig ez a nagy-szerű koncert telt házat érdemelt volna. Magyarázatot keresve az érdektelenségre, a csekély látogatottságnak egyik oka lehet, hogy talán a vonósnégyes a zeneileg legigényesebb műfaj, a legnagyobb koncentrációt igényli hallgatóitól, muzsikustól egyaránt, semmiképpen sem ígér könnyed szórakozást. Itt nincs elmesélhető tartalma, mint a programzenei alkotásoknak, a hangzás sem olyan változatos, mint amikor különböző hangszercsaládok tagjai muzsikálnak együtt. Ugyanakkor a négy vonóshangszer együttesében rendkívül gazdag kifejezőerő rejlik, s képes a legösszetettebb zenei tartalmakat közvetíteni.

Az 1972-ben alakult Éder-négyes a vonósnégyes-irodalom alapművei közül szólaltatott meg hármat. Műsorukat a művek keletkezési

sorrendjében szerkesztették. Bemelegítésként Haydn érett stílusának egyik remekművét hallottuk, az Op. 76-os Erdődy-kvartettek sorozatának első, G-dúr darabját, majd Mozart Haydn-nak ajánlott egyik vonósnégyesét.

Mindkét klasszikus mű előadásában megfigyelhetjük az Éder-vonósnégyes kvalitásait: biztos technikai alapokon állnak, szép és kiegyenlített hangzás jellemzi játékukat, a művek megszólaltatása kidolgozott, összehangolt és csiszolt. A szünet után előadott Debussy kvartettben pedig azt is megmutathatták, hogy ez az intim hangszerösszeállítás zenekarszerű hatásokra is képes, s hangszínek és hangulatok egész skáláját tudja megszólaltatni.

Szellemesen oldották meg a 2. tétel pizzicatóit, s különösen emlékezetes pillanatokat szereztek a lassú tétel lágy, kifinomult megszólaltatásával. Bensőséges, szép este volt.

Kocsis Katalin

Mindenki
karácsony-
fája

Bakonyi Erzsébet
fővátele



Dunántúli Kőolajipari Gépgyár

H-8801 Nagykanizsa, Vár u. 9. PF. 172.

Telefon: 93/13-040, 13-140 Telex: 33-241

Felajánljuk megvételre az alábbi készleteinket:

- Mh. acélcsövek
- Csőkészítmények
- Ötv. - len, ötv. Kovácsolt termékek
- Ötv. - len, ötv. mh. rúd és idomacélok
- Ötv. - len, ötv. mh. bugák
- Ötv. - len, ötv. mh. durvalemezek
- Hegesztő pálcák és eletródák
- Szegcsavarok
- Fémmegmunkáló szerszám gép alkatrészek
- Keményfém lapkák, szerelt esztergakések.
- Villamossági anyagok, villanymotorok.
- Stb.

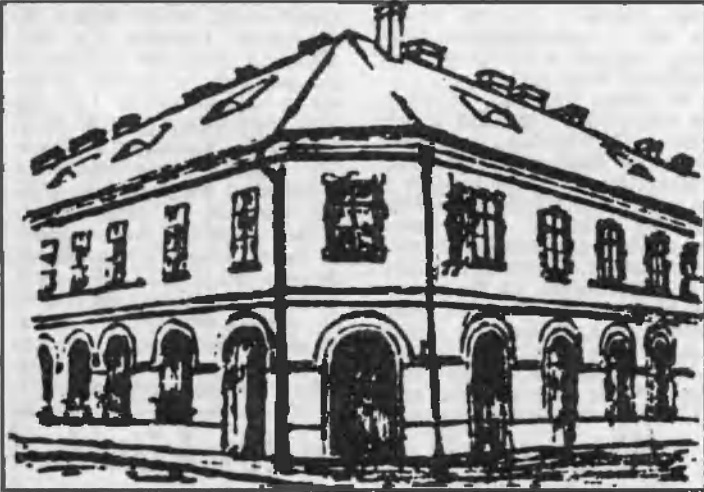
*Felesleges készleteinkről az
Anyagellátási Főosztály
részletes felvilágosítást ad:*

Tel: 13-040/18-40; 15-68 mellék.

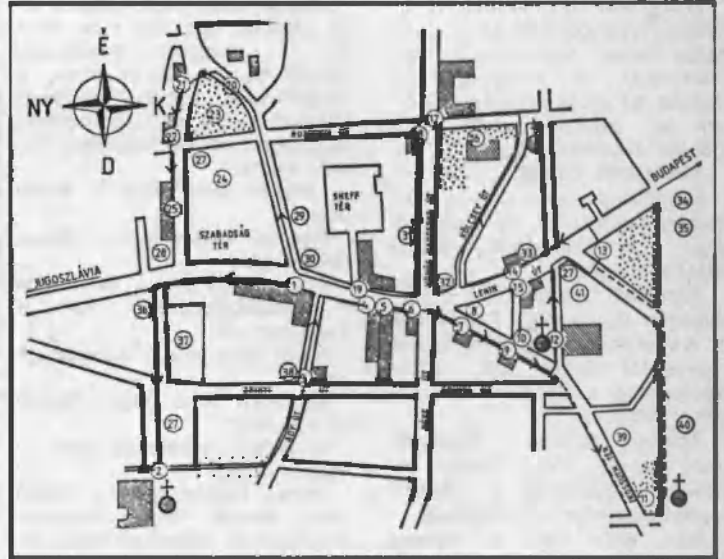
Belvárosi séták

Ahogy ígértük, huszonöt héten át követjük a mellékelt térkép útvonalát, hogy felkeressük Nagykanizsa belvárosának egy-egy városképileg is meghatározó pontját. Kövessenek hát, ismerkedjenek városunkkal!

A szerkesztő



A Vasember ház.



1. VASEMBER-HÁZ:

A város földesura építtette a XVIII. század közepén barokk stílusban, később klasszicista vonásokat is kapott. A kétszintes épület homlokzatának egyszerűségét a szabadság téri oldalon látható tünpanon sem változtatja meg. A legutóbbi felújítás alkalmával kibontották az Ady út felőli rész boltíveit és arkádokat alakítottak ki. Valaha lakóház volt, a földszintjén üzletekkel és műhelyekkel, az udvarán raktárakkal. A homlokzatán látható páncélos vitéz egy vaskereskedő cégére volt. A mai állapotában alul üzleteknek ad helyet, az emeleten találjuk a Városi Képtárat, az elegáns házasságkötő és fogadó termeket. A Városi Képtár őrzi az Indiában élő Brunner Erzsébet és az USA-ban dolgozó Ósze András műveinek egy részét.

2. ALSÓVÁROSI

TEMLOM ÉS KOLOSTOR:

1702-14 között épült a lebontott kanizsai vár téglából a ferencesrendi szerzetesek számára, barokk stílusban. Ez a város legértékesebb műemléke. A templom főhajós és egy mellékhajós rendszerű. A falakon és a



Az Alsóvárosi templom és kolostor.

szentély kupoláján stukkós domborművek, a falak mentén díszes mellékoltárok láthatók. Harangjai a XVIII. századból valók. A szenteltvíztartót eredeti török sírkőből faragták. A főoltár képét G. F. Sambach festette 1770 körül. Legértékesebbek mégis a szobrai. Megtekintésre érdemes a sekrestyében lévő faragott barokk szekrény sor. A templom alatt nagy kripta van. Ugyancsak barokk stílusú a kétszintes kolostor, amely közvetlenül a templomhoz simul. Fő része egy belső udvart körülzáró négyszögletes épület, ehhez kapcsolódik egy L alakú szárny. A tágas ebédlőjének a mennyezeti freskói tönkrementek, a szép intarziás ajtaját a múzeum őrzi. A kolostor jelenleg a Városi Könyvtárnak ad helyet.

Dr. Cseke Ferenc

MDF-javaslat

Utcanevekről (2.)

A lap előző számában ismer-tettük javaslatunkat az utcanév felülvizsgálat első ütemére vonatkozóan. A következőkben azokat az elnevezéseket soroljuk fel, amelyek esetében a döntés kevésbé sürgős.

MÁSODIK ÜTEM:

Hamburger Jenő utca – *Batthyány Lajos utca*. Az első magyar miniszterelnök kapja vissza utcáját!

Várkonyi György utca – *Trippammer Gyula utca*. Trippammer a Nagykanizsai Szépművészeti Egyesület ügyvezető elnöke volt. szerezte meg a Sétakert létesítését 1896-ban.

Tolbuhin sétány – *Papp Simon sétány*. Papp Simon országos főgeológus, a MAORT vezérigazgatója volt 1949-ig.

Kun Béla utca – *Vécsey Zsigmond utca*. Vécsei Zsigmond Nagykanizsa polgármestere volt 1896-1913-ig.

Schönhertz Zoltán utca – *MAORT utca*. A MAORT története és a lakótelep építése szorosan összefüggnek.

Oswald József utca – *Hajcsár utca*

Killán György utca – *Kassa utca*

Latinca Sándor utca – *Babóchay György utca*. Babóchay György 1878 és 1896 között volt polgármesterünk.

Brónyai Lajos utca – *Wlassics Gyula utca*. Wlassics közoktatásügyi miniszter 1000 népiskolát állíttatott fel a Millenium alkalmából.

Kulich Gyula utca – *MAORT-köz*

Vörös Csillag utca – *Potyli vagy Bakónaki utca*

Farkas József utca – *Levente utca*

Fabik Károly utca – *Szekeres József utca*. Dr. Szekeres József kórházunk első igazgatófőorvosa volt.

András Lajos utca – *Muraközi utca*

Május 1. utca – *Üveggyári utca*

Korvin Ottó utca – *Mátyás király utca*

Sziklai Sándor és Kállai Éva utca – *Torna Egylet utca*.

Legyen az elnevezés Nagykanizsa első sportegyesületének megőrzésére.

Asztalos János utca – *Halvax József utca*. volt városunk első polgármestere.

Munkásör utca – *Garay utca*
Karkecz Károly utca – *Taksony utca*

Braun Éva utca – *Zrínyi Ilona utca*

Hámán Kató utca – *Mária utca*. „Mária” nem volt más, mint dr. Batthyány-Strattmann László Európa-szerte híres, a szegényeket ingyen gyógyító szemorvosnak nélkülözhetetlen segítségét nyújtó felesége: Co-reth Mária.

Landler Jenő utca – *Pivári utca*

Ságvári Endre utca – *Szent Rókus utca*

Polai János utca – *Bába utca*
Tanácsköztársaság tér – *Templom tér*

Mező Imre utca – *Körmöc utca*

Andrejka Jenő utca – *Nagyváradi utca*

I. Bolgár Hadsereg utca – *Platán utca*

Rózsa Ferenc utca – *Rózsa utca*. Annak idején biztosan elégedettek voltak az ötlet „ki-gyálói”: legyen a Rózsa utcából Rózsa Ferenc utca! Jobb az eredeti!

Alpári Gyula utca – *Orbán Balázs utca*. Orbán Balázs a „legnagyobb székely”. Ezzel a városunkban és környékén élő székelyeket is megtisztelnénk.

Mint a felsorolásból látható, általában megváltoztatásra ajánljuk a Tanácsköztársaság, a Horthy-rendszer és az 1956-os forradalom idején nagyon is vitatható szerepet játszó személyekről „elkeresztelt” utcák nevét. Az utcaneveket a város-hoz tartozó többi területen (Miklósfá, Palin és Sánc) is vizsgálat alá kell vetni.

A ma is létező elnevezések közül védetté kell még nyilvánítani a következőket is: Alsótemető utca, Bajcsai utca, Cigány utca, Felsőtemető utca, Homokkomáromi utca, Kisrác utca, Nagyrác utca, Szepetneki utca, Varasdi utca.

Ugyancsak aktuálisnak tartjuk az iskolák, intézmények, územek elnevezésének vizsgálatát is. Erre a kérdésre a későbbiekben visszatérünk.

Tisztában vagyunk azzal, hogy az általunk érintett probléma megoldása csak hosszabb távon, folyamatként képzelhető el. A kérdéskörrel azonban foglalkozni kell és létre kell hozni azokat a kereteket, amelyek között a lakosság ilyen vonatkozású igényei kielégítést nyerhetnek. Szervezetünk készséggel segít, ha a lakók kisebb-nagyobb csoportjai erre igényt tartanak, akkor is ha a felmerülő névváltoztatási kezdeményezés nem egyezik a mi javaslatunkkal.

Dr. Pais János és
Tárnóczy Attila

Az erkölcs arcai

Fiumében születtem 1910. május 30-án. Kétéves koromban a nagyapám hazahívott, hogy azokat a zavaros időket ne ott a messzeségben éljük meg, legyünk a közelében. Így kerültünk Kanizsára.

Itt jártam iskolába, elemibe, és magánúton végeztem a polgárit. Óvóképzőbe vágytam, mert már kislány koromban elhatároztam, hogy én tanítom a kisgyerekeket. Sokszor elkéstem az iskolából, mert bekukucskáltam az óvodába. Édesanyám sokat mesélt arról, hogy nagyon szeretné, ha ének-zene tanárnő lennék és apáca, mert amikor én születtem egy apáca nézett meg álmában, és később megtudtam, hogy Kiss Szent-Teréz volt, aki több szü-

matyja, meg pénztárosa. Becsületes ember volt ...

Az 1956-os forradalomnak kellett lenni, amikor szóba álltak velem, kerestek egy óvónőt, mert disszidált a Rácz utcai óvodából az óvónő, és akkor a gyermekorvos felesége találkozott velem és azt mondta: Irénke, keresnek egy óvónőt. Mindjárt be is mentem a művelődési osztályra és azonnal fölvettem, de csak szerződéssel egyelőre, ha visszajön az óvónő, engem menesztenek, de nem jött vissza. Akkor elkerültem a Batthyányi úti óvodába, onnét visszakerültem Kiskanizsára a Dózsába, ott dolgoztam öt évig, a Dózsa téri óvodában. Ide-oda rakott Küronyá-

„Szeretek mindenkinek,
mindene lenni”

lőányának megjelent álmában 1910-ben.

Ez vezetett arra, hogy belépjek az apácákhoz, a Szent Vince intézetbe, az óvóképzőbe, Pestre. Nagyon tetszett az ő életük. Szigorúan fogták a tanulmányokat, megkövetelték a pontosságot, és hát szépen dolgoztak.

Kanizsán a téglagyári napköziben dolgoztam egy ideig, de hamarosan elvittek Pápára a Ranolder Intézetbe, ott dolgoztam 14 évig, és akkor kellett onnét eljönni, elhagyni az otthonunkat, mert államosították az intézetet.

Az államosítás után senki nem mert befogadni, csak a Balassa család. Itten tanulgattam főzni – mert nem tudtam – gondoskodtam a gyerekekről, édesanyjuk – aki az anyukám testvére volt – akkor már nem élt. Segítettem őket, amiről csak tudtam, aztán mellette nőgóranyulakkal foglalkoztam, fontam.

Mint óvónővel, nem álltak velem szóba. Tudták, hogy ki voltam, szóval nem vettek be, nagy bűn volt, hogy az apácáknál végeztem. Két évig gondolkodtam rajt, hogy feleségül menjek Balassa Gyulához, mert nem akartam férjhez menni, vártam, hogy majd megindul a rend, de hát nem változott semmi. Bedolgozó is voltam a háziiparnál, munkaruhákat javítottam, szóval így tengődöttem.

Balassáéknál 9 gyerek volt, közülük ketten nem voltak már itthon, megházasodtak. Jó gyerekek voltak, jól tanultak, pedig sok hátrányos megkülönböztetés érte őket, az 50-es években még az iskolából is kirakták őket, még fizikai munkát sem kaptak Kanizsán, máshova kellett elmenniük, mert az édesapjuknak volt ecetgyára, meg vitéz volt, meg jó katolikus, az alsótemplomnak volt a templo-

né, aztán a Tiszti Klubból mentem nyugdíjba 1966-ban.

Nyugdíjasként sem tudtam gyerek nélkül lenni, és mondtam az uramnak, vegyünk ki eldobott gyerekeket, és akkor beementem az intézetbe és vászoltam.

Saját gyerekek nem lehetett, mert meg kellett volna még egyszer operálni vakbélgyulladás után, és arra meg nem voltam hajlandó, így mindig mások gyerekeit neveltem, szerettem és ők is viszszerettek.

Öt, vagy hat ilyen állami gondozott gyerek volt, és most is befogadok olyat, aki 18 éves elmúlt és nincs otthona. Ide-hozza az intézet maga, de már szóltam, hogy kellene egy olyan intézményt építeni, hogy ne alberletbe menjenek, hanem legyen egy külön olyan intézmény, ahol nagykoruktól meg lehetnek, de hát nincs olyan lehetőség a tanácsnál.

En befogadnák többet is, ha a fizikai erőm bírna most már. Beteggel és idős névvel is foglalkozom, mert olyanok is jönnek jelentkezni hozzám. Szeretek mindenkinek, mindene lenni, szeretetet adni, segíteni a hitében, csak ez vezet engem, semmi más. Szeretném befogadni az összes szenvedőket, ha volna fizikai és anyagi tehetségem, szeretnék olyan lenni, mint Kalkuttai Teréz.

A Balassa nevelt gyermekeim azt akarják, hogy vonuljak már félre, nyugalomba, utazgassak őhözük, meg erre-arra, pi-henjek sokat, hogy soká éljek. De hát azt hiszem, hogy inkább élek akkor, ha jól tehetek másokkal, ez éltet engem, akárhogy is rossz néven veszik mások is, vagy megütözkönek rajtam, én azzal nem törődöm.

Elmondta: Balassa Gyuláné
Lejegyezte: Baacsay Zoltán

Kutatók Kanizsán (3.)

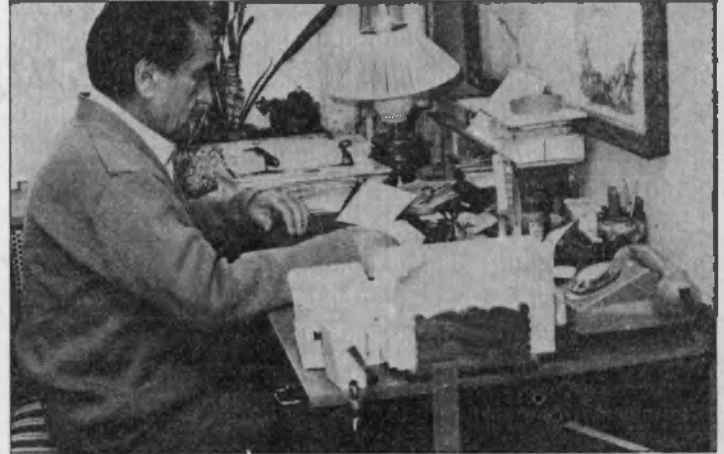
Dr. Ördög Ferenc nyelvész, címzetes egyetemi docens, a Landler Gimnáziumban tanít. Egyetemista kora óta foglalkozik nyelvészettel, szűkebb kutatási területe a névtudomány. Nagy érdemei vannak abban, hogy Zala megyében megindultak a névtani kutatások. A Pécsi Akadémiai Bizottságban Zala megyét és a nyelv tudományt képviseli. Szerkeszti a Névtani Értesítőt, tagja a pécsi Janus című folyóirat szerkesztőbizottságának, és magyar munkatársa a Leuvenben (Belgium) megjelenő ONOMA című folyóiratnak, mely a világon évente publikált névtudományi kutatások bibliográfiája. Nevéhez fűződik többek között Zala megye földrajzi nevei révén az országos földrajzi névgyűjtés elindítása, a megye helységneveinek rendszerezése. Önálló munkája, melyet ma szinte egyetemi, főiskolai segédkönyvként használnak, a „Személynévvisz-

A nevek tudósa

Ördög Ferenc dolgozószobájában.

ban fordulnak elő a nyelvi közösségekben. Megfigyelhető, hogy területi

– 2005-ig kell befejezni Magyarország földrajzi neveinek összegyűjtését



gálatok Göcsej és Hetés területén”.

– A közeljövőben nagy monográfia kerül a nyomdába „Személyneveink onomato-dialektológiai vizsgálata” címmel – mondja Ördög Ferenc. – Több, mint tíz éve foglalkozom ezzel a témával, melynek eredménye egy háromkötetes mű lesz. Abból indultam ki, hogy tulajdonneveink egyes fajtái (személynevek, helynevek) keletkezésmódjukat tekintve nem egységesek, illetőleg nem egységes arány-

szempontból különböznek közöttük, és magukon viselik az illető terület nyelvjárásának hangtani, szókészlettani és más jellemzőit is. Tehát itt a névtan (onomasztika) és a nyelvjárás (dialektológia) összefonódásáról van szó: a név – mint nyelvi jelenség – nyelvjárás vizsgálatáról. Tanulmányozom, mi motiválja a keresztnévadási, az egyes területeken milyen típusú családnevek a jellemzők, és mely tényezők alakították ki a 18. század-

és feldolgozását. Hazánk területének 60%-áról megjelent a kötet, vagy megjelentethető; ellenőrzött állapotban vannak a gyűjtések. 40%-án folyik a munka, illetőleg most szervezzük meg a gyűjtést. Az ezredfordulóra előreláthatólag 1 millió 400 ezer földrajzi név áll majd a tudományos kutatás rendelkezésére, reméljük, nagyobb részük kötetbe szerkesztve. Ennek az akadémiai tervmunkának vagyok a témavezetője, országos szinten szervezem és irányítom a kutatásokat. A közelmúltban jelent meg a keszthelyi járás földrajzi neveinek kötete, most van nyomdában az ajkai és a veszprémi járás anyaga, Budapest területét valamint nyelvi névanyagát pedig már gyűjtik.

Ördög Ferenc állami díjas nyelvész. Oktat egyetemen, közéleti tevékenysége is kiemelkedő. Oroszgyűlési képviselő munkájában a tudomány és a közéletiség csak látszólagos ellentétet mutat. Névtani kutatásai túlmutatnak a magyar nyelvészet körén, egyetemes érvényűek. Olyan vizsgálatokat végzett és végez, amelyek úttörő jelentőségűek az onomasztikában. A szerény tudóstánár tevékenységére joggal lehet büszke a nyelv tudomány, és büszkék lehetünk mi, kanizsaiak is.

– Az onomato-dialektológiai vizsgálaton kívül milyen nagy munkája van még?

Részlet Ördög Ferenc Magyar Nyelvőrbeli munkájából.

Folyóiratunk 1981. évi 4. számában (Nyr. 105: 482) Reuter Camillo a *Sikota* hely- és családnév eredetének magyarázatokor fölvetette annak lehetőségét is, hogy e név mint családnév pusztai helynévből alakult. Vélekedését nemcsak a régiségből előkerült nem kis számú adattal támogatta, hanem a ma Pécsen élő két zalai származású család nevével (*Tófej, Páhok*) is. Reuter az effajta személynévadást archaikusnak nevezi, majd azt is megjegyzi, hogy ez a típus a székely névanyagban is megtalálható. — — —

A közelmúltban elkészült XVIII. századi zalai személynévtáram közel 200 ezer adatából — amely 11 népességösszeírás (conscriptio animarum) névanyagát öleli fel — a pusztai helynévből keletkezett családnevek mindegyike kijtéese pillanatában utal a névviselő, illetőleg annak őse eredeti lakóhelyére. (Az alábbi 65 adat a „Conscriptio Animarum Districtus Keszthelyensis 1746” címet viselő kötetből való, amelyben 12946 személy szerepel név szerint.) Sümeg: *Margaretha Tikos, Elisabetha Hodos, Dna Osko mater Domini Bolla, Helena Zombor, Franciscus Csákány, Catharina Oszko, Dorothea Komló;* Sürhregrendek: *Catharina Körnőcz; Zalagyömörő: Adamus Szalabér; Szegvár: Eva Babolcs, Josephus Komár; Galsa: Anna Komár, Adamus Kop[p]án, Joannes Komár; Sárasd: Elisabetha Csernye; Hosztóf: Juditha Eger; Zalameggyes: Joannes Kúliman; Ukk: Elisabetha Komár; Sümegcsehi (akkor Püspökcehi): Eva Désa, Franciscus Oszko, Juditha Lovas, Juditha Gárdon; Nagygörbő: Catharina Hottó, Juditha Hottó, Elisabetha Hottó, Anna Hottó, Andreas Hottó, Franciscus Hottó, Benedictus Hottó; Kisgörbő: Sara Hottó, Juditha Oszko; Óhid: Franciscus Hatvan; Mihályfa: Vidua D. Emerici Parraghi Dna Marianna Eszterház, Joannes Oszko, Michaél Ola; Zalaszentgrót: Joannes Lovas, Elisabetha Visonta, és ugyanitt Gregorius Visontay, Elisabetha Bolhás; Csáford: Catharina Győr; Keszthely: Susanna Torda, Franciscus Nádra, Susanna Gyöngyös, Catharina Szerende, Joannes Mosdós, Juditha Sárjő, Anna Szala (hn. Somogy megyében); Zalaszentantó: Joannes Bosok, Juditha Merse; Vindornyalak: Elisabetha Sár; Balatonederics: Catharina Szenyer; Zalaistvánd: Catharina Bosok; Felsőpáhok: Elisabetha Bosog, Eva Csákán, Franciscus Som; Egregy: Barbara Mecsek; Hévízszentandrás: Catharina Csákány*

E mai ragadványnevek fényénél talán világosabban látszik, hogy mind a XVIII. századi, mind a mai göcseji és hetési családnevek (*Bak, Billege, Csécs, Csihar, Kerka, Pacsa, Komár, Rajk, Szulimán* stb., l. tölem i. m. 491–509), mind pedig a XIV–XVII. századiak — a *de* praepositio nélküli *dictus*-os és *dictus* nélküliek — nem az *-i* lekopásával keletkeztek, miként azt többen föltették, hanem a költözködés után a *jo b á g y* volt lakóhelye pusztai nevére kapta megkülönböztető névül, illetőleg családnévül. Hogy számuk és arányuk sem a régmúltban, sem a közelmúltban nem volt túlságosan nagy, továbbé még

Takács László

versei

Enigma



Most vált jelzõt
az a határtalan,
amely túl a bőrön és téglafa-
lon
kitölti életünket, –
s amelybe beágyazva:
születéselőnyökkel –
valameddig ágat hajt az em-
ber.
Most még fehér

s annyi egyforma képe van,
hogy tétlenül
ernyed az izom
és tűz-nyelvét öltögeti
a kályha a véletlen-szoba
négy sarkába.

Jelzõt vált a határtalan? –
te boldogtalan,
én boldogtalan...

Karácsonyi ének

Azt mondtátok karácsony jön
csillag-eső kegyelem
előbújtam s szívszorogva
egeteket figyelem

Előbújtam pőrén állok
rózse-láng a szégyenem
nem várok én sok kegyelmet
morzsát de az szép legyen

Nem várok én semmi másra
magamban is sok vagyok
csak ünnep kell sziporkázás
s bárány-ívű kardalok

Csak ünnep kell öröm torzsa
szemgyertyákban szűz mosoly
milyent zagyva utaimban
Illinórám hordozol

Milyent zagyva tetteimmel
kioltani nem lehet
s értem vált mint betűdön
a nyilsebes ékezet

S értelmet vált vér a vérrel
szív harangja alig ver
azt mondtátok karácsony jön
s szemem előtt semmi jel

Azt mondtátok karácsony jön
csillag-eső kegyelem
előbújtam s várom hogy majd
az ács fia megjelen



ABLAKOLVASATOK

Szobám üres,
fala himlőhelyes –
én vagyok,
nem láthatok,
de egy egyszemű
görög isten:
az ablakom les helyettem.
Ereszen jégcsapok.
Fehér szigonnyal
döfik a holnapot.
Ólomfény, ólomfény:
jégvirágot ültetek
kezedbe én.
Kapirgál egy jégvirágon –
és a söprű-szempillákon
a csillag-hadsereg
és szakállas fehér villám –
a szememben
az ablakban
könnyé olvad szét:
vak lesz ő is,
elveszti nagy szemét.
Beállt az éj.
Pereg az álom-orsó.
Vendég vagyok.
Mindig szétporlik
a korsó.

Téli
impresszió

Hol az este a téllel összefut,
hangtalanul köröz egy szürke út
Mintha ógörög bölcsek mondanák:
kerék a tél, mint lemetszve a nád.
Leállt a világ: a szél, a malom
s béke lámpája ég szárnyaikon.
Hol van az ember, hol és minek é?
–hálót fottozgat emlékeinél?
Halni, évődni bőven van idő:
a szár föl –, a gyökér lefele nő.
De rossz is madámak dallani,
mit nyáron át nem bírt elmondani.
Ki is néz szemével, fülén ki hall?
–csillagkép döng csak bogaraival.
Többi kellék: szívárvány és a húr
a hó alatt van följazatlanul.
Hol van az ember, miféle lakat? –
mit a csönd kulcsai sem nyitának.

„Az ötszáz dimenziós látást kedvelem”

Melega István grafikus. 1935-ben született, Máramaroszigeten, Erdélyben. 1952-1980 között Nagyváradon élt, és a SINTEZA vegyipar alkalmazottja volt. Magyarországra 1980-ban érkezett.

– Mi készítetett arra, hogy hazát cserélj?

– A tényben nincs mögöttes tartalom. Azt vettem észre, hogy negyvennégy éves vagyok, tizenhét éve egy helyen dolgozom, váltani akartam. Megházasodtam, átjöttem Magyarországra. Budapesten négy évig albérletből albérletbe vándoroltam, és alkalmazott grafikusként dolgoztam a hirdetőnek, debreceni vállalatoknak, ahogy jött.

– De a családod őshonos erdélyi.

– Észak-erdélyi, mindig ott élt.

– Te viszont a magad útját jártad. Hogyan kötődött az ottani művészvilághoz?

– Mit mondják? Váradon volt vagy negyven-negyvenöt képzőművész, néhány irodalmár – Horváth Imre, Tabéry Géza például – eléggé vegyes társaság. Mindenesetre kapcsolatban voltunk egymással.

– Azért kérdeztem, mert a hetvenes-nyolcvanas években lazulhatott a kötődés, hiszen sokan ide költöztek.

– Igen, a szellemi átáramlás elég erős volt.

– Mi az, ami az ottani értelmiségi létet, gondolkodást akkor meghatározta? Miben más az erdélyiség, mint az itteni szellemi létezés?

– Hogy mondjam...? Van egy tájfelleg, egy etnikailag és folklor szempontból zárt világ, mely meghatározza az Erdélymitosz sorsát, s persze az erdélyiekét is. Aztán a három nemzetiség...

– A szászokra, románokra, székelyekre utalsz?

– Igen. Végtelenül fontosak a kölcsönhatások. Kimeríthetetlen

len bánya ez, melyből minden értelmes ember meríthet.

– Mondják, hogy Zala is hasonló módon hat az itteniekre. Hetés, Göcsej, az Órség; magyarok, horvátok, szlovének, németajkúak – igencsak hasonló világ.

– Az élet hasonló. Megmondom, miért: az egymásra utalt-

ság miatt. Mindenkinek saját arca van, kell, hogy önálló legyen, de nem kiszakadva a közösségből, egyáltalán nem!

– A Zalában élők művészetébe érdekes módon átszüremlik az a táji-emberi élmény, mely szólni segíti a művészt. Nem találd?

– Nézd, én az itteni világot még nem ismerem annyira, hogy a népi kultúrát így felleljem a műveket. Mindez csak a szívemhez áll közel, értelmileg szellemileg még nem ástam mélyebbre.

– A táj azonban – látom a fotóidon, a pasztellképeken – azért átkerül a művekbe.

– Átkerül, persze. Én például soha nem tudnék alföldi ember lenni. Máramarosban nőttek fel, az én szemem nem síkvideki szem. Zala a Szilágysághoz hasonlít. Szelíd dombok, völgyek, millió apró patakcska...

– Végül is Erdélyben egy zárt közösség formálta a világot, amelyben éltél. Amikor Pestre jöttél, megtaláltad a baráti támaszt?

– Hál' Istennek, meg. Balogh László a szentendreiek közül, aztán Égerházi Imre, Kovács Vilmos, de mások is segítettek. Ismeretség ismeretséget hozott.

– Az a sokféleség, amit nálad látok – kispasztikától a fotón át az alkalmazott grafikáig – hogyan alakult?

– A sokféleség Máramaroszigetig kötődik. Sziget peremvidék, iparos kisvárosok sorát jelenti, és mi, gyerekként, bizony mindenhol megfordultunk: lakatosok között, asztalosoknál, az ég tudja, hol mindenütt, s millió dolog ragadt ránk. A töltés, az megvolt, hiszen Máramaros végtelenül nyitott, tiszta világ, ezért a szellemi indítást pedig a kis műhelyektől. Én például imád-

tam az ácsokat. Végso soron ez a barátok világa volt, nem vakon estünk a mesterek műhelyébe.

– Megmondom, miért kérdezek erről. Kanizsai tárlaton vissza-visszatértem a fotóidhoz, és úgy tapasztaltam, hogy a belőlük áradó költői sugárzás mintha elválasztaná őket az alkalmazott grafikától. Mintha a művészi fotó és az absztrakt grafika más tőről fakadna.

– Igen, a fotó más műfaj. Nagyon tiszta, puritán műfaj.

Melega István világa

Mégsem mondanám, hogy művész-magamat a fotókban vagy a pasztellképekben tudom inkább kifejezni. Nem kötődtem egyetlen dologhoz. Egyszerűen magamat akarom adni, s hogy mi közvetíti ezt, másodlagos.

– Tehát nem válik el a grafikus mester a művésztől?

– Soha. Mások is kérdezték már, hogy minek érzem magam: alkalmazott grafikusként vagy fotóművészként, de én még azt sem mondom, hogy művész lennék. Teremtő ember vagyok, és kész.

– A képeiden ábrázolt tájak: havas mezők, holtágak, szélcsibóta száraz növények, alkonyba hanyatló fák – embernélküli világ.

– Igen, de nem azért csinálom ezeket a képeket, mert félek az ember ábrázolásától. Az ember ott van a képeken: Melega István, az alkotó. Szemléletmódjában, választásaiban. Mindig a leszűrt, letisztított anyagot próbálom fölvenni a fotóra, bármire, ami más kész, ami azt a képet adja vissza, ami a látvány nyomán bennem megszületett. Szendvics-képeket nem csinállok, trükkökhöz nem folyamodom.

– Szinte biztos voltam, hogy ezt választod. Vagyis, hogy a benned élő világ, a te emberi tartásod van a képekben. De ez, annak ellenére, hogy gyakran lepusztult tájat látunk, túlságosan kiegyensúlyozottnak hat. Artisztikusabb annál, mint ami körülvesz bennünket.

– Ez bizonyos értelemben szándékos. A kép nem úgy készül, hogy valamit fölhajtanak és lesz belőle valami, úgy kell felhajtani azt a dolgot, hogy legyen belőle valami. Ezért nehéz véleményt mondani egy absztrakt dologról, aminek a genezisével nem vagyunk tisztában. Engem az úgynevezett minden nem érdekel.

– Nem kontúrtales így ez az egész? Mintha mindent pára lengne be. Igazán nincs „oda-téve” egyetlen fa sem, hogy na, bumm, itt vagyok, ez vagyok... Csak a hangulat erős.

– Térben akarom magam



megfogalmazni. Az ötszáz dimenziós látást kedvelem, a mélységet, minden zavarótól megszabadulva. Az alkalmazott grafika ennek éppen a fordítottja. Ott minden eltűnik, ami mély, és csak az hangsúlyozódik, ami konkrét. A funkció a lényeges. Szinte piktogramokban gondolkozom. Ha az alkalmazott grafikát kétszer kell megnézni, akkor már baj van. Azonnal rögződjön.

– Jól érzed magad Kanizsán?

– Jól, azt hiszem.

– Mégis, ha kívánhatnál valamit, mi lenne az?

– Hát... kicserélném az embereket.

– Hűha, ez nagy szó!

– Az. Egyszerűen szeretném, ha úgy élnének a kanizsaiak, hogy környezetükkel, társaikkal is törődjenek. Emberként éljenek, s ha megváltoznak, általuk a tárgyi környezet is változni fog. Hiszen ahhoz, hogy egy közösség városként létezzen, nem elég a települést várossá nyilvánítani. Nem elég azt mondani, hogy nekem már „van házam a városban”, ahogy a románok mondják. Valahol belül, a gondolatokban kell formálódni. Kanizsainak lenni elsősorban tartás kérdése. S ezt nem tudod máról holnapra megoldani, mert itt egy negyvenéves múlt úszik a semmibe. Negyvenéves hontalanság. Pedig nem a természet ült be az emberhez, az ember ült be a természetbe, ezért magának kell formálnia a világot, amelyben él. A célok adóttak, a tenni akarás még kevés.

– Köszönöm a beszélgetést.
Pék Pál

Minigalériák (1)

Általános Szolgáltató Szövetkezet képkeretező részlege – hirdeti a megállító tábla a Szabadság tér 21. előtt. Bekukkantok a kapualjba, és megelepedöm. A régi mesteremberek kezét dicséretű cégek jutnak eszembe, amikor meapillantom az aprócska kirakatban a különleges képkeret mintákat néhány miniatűr, szépen keretezett csendélet társaságában.

Miféle csodabogár dolgozhat itt? – gondolom, és már megyek is befelé. Lécet, üvegdarabokat, faforgácsot, collstokkal méricskélő mesterembert látok a képzeletemben. És a valóság? Egy kis galériát találtam. A falon csendéletek, tájképek, portrék, gobelinék izlésesen elrendezve, tükrök széles, sötétre pácolt fa- és régi, díszes gipszkeretben.

– Ezek mind keretezésre hozott munkák? – kérdezem Dékány Lászlótól, az üzlet vezetőjétől.

– Valamennyit mi kereteztük, ám a képek többsége meg is vásárolható – válaszolja. – A keretezésen, a képkeretek készítésén és a régi keretek felújításán kívül bizományosi értékesítéssel is foglalkozunk, sőt

kiállításokat is szervezünk.

– Ezt meg hogyan találta ki! – ámulok el.

– Úgy kezdődött, hogy kevésnek és szegényesnek találtam azt a képkeret választékot, amit a szövetke-



A képkeretező

zettől kaptunk, ezért elkezdtem átalakítani, színezní, festeni őket. Remek munkatársra találtam Bogárné János asztalos személyében, akit kiváló szakembernek tartok. Vele dolgozom ma is.

Színvonalasabban dolgozunk, és a választékot is

bővítettük, amikor saját pénzen olasz keretgyártó gépet vásároltunk. Aztán néhány szép képet – általunk készített keretben – kítettünk a falra, kezdetben csak azért, hogy szebb le-

merem meg a „Varga mester” néven alkotó, Kanadában élő magyar származású fetóművész is. A kapu alatt látott táblák csalták be. Bejött, körülnézett, megtetszett neki, amit itt látott, és felajánlotta a képeit, kiállításra. Örömmel csináltuk meg ez év nyarán a tárlatát.

De ahogy látja – mutat körbe a teremben –, első-sorban amatőr festők műveinek bemutatásával foglalkozom. Blaskovics Áttila, Varga Klára, Neubayer Jenő, Röszer Mária, Ladányiné Buzek Nóra képei közül most is láthat olyat amely meg is vásárolható.

– Alapos profilbővítés volt ez. Mit szólnak ehhez a szövetkezetnél?

– Maximális támogatást élvezünk. Az elnök azt is jóváhagyta, hogy a régi, Deák-terti műhely felújításánál az én tervemet, javaslataimat vegyék figyelembe. Ha elkészül, korszerűbb, ideálisabb körülmények között tudunk dolgozni és bemutatni.

Remélem, 1990. májusában már a Deák-teren fogadhatjuk megrendelőinket és látogatóinkat – köszön el Dékány László.

H. M.

Az aprócska öregasszony fűgén fordul-perdül a konyhában. Hogyne, amikor annyira siet, hogy idejében kész legyen a finom vacsora. Borocsk is kerül, a szomszédától vette a fiának. Mert a fiát várja, aki eddig minden esztendőben, mióta elkerült otthonról, Szilveszterkor betoppan, hogy elsőként kívánjon boldog újévet.

Aztán a kis öregasszony egy éven keresztül megint a következő Szilveszter várja. Hiába, nagyon elfoglalt ember a fia. Fontos ember. Ézerfelé kell tépni magát – ezt szokta mondani. Az anya megéri ezt és örül ennek az évi egy látogatásnak is.

– Huh! Majdnem megégettem a kezem! – bosszankodik, mert a morfondírozás miatt kilóccsant a forró víz.

– Gyere csak, tyúkocskám! – beszélget az ijedten kotkodácsoló, borzas jószágához, amelyik a konyha sarkában várja szomorú sorát.

– Ne haragudj, tyúkocskám! – vigasztalja a néni. – Tudod, jön az én régen látott kisfiam, és nagyon szereti a finom-metéltes húslevest. Ugye, nem haragszol?

A tyúk továbbra is méltatlankodva kotyog, de a néni szívét most nem lágyítja meg. A szobában az ünnepi fehér damasztra előkerült már a rózsás porcelánkészlet. A falóról kiugró márdárka éppen most kezdi rá: kakukk, kakukk... pontosan kilencszer.

Az öregasszony felkapja a fejét:

– Már itt kellene lennie! Csak nem érte valami baj? Azok a fránya autók... Annyiszor hall az ember karambolról, vagy hogy is mondják.

Kitipeg az udvarra, lesi az utat, nem bukkan-e fel a kanyarban a vakító reflektorfény. De nem. Sötét van és hideg. Egy pár percig még fázósan topog, aztán bemeleg. Most, hogy már minden készen áll, nehezen múlik az idő. Még eligazítja gondosan a terítő ráncait, végignézi a megterített asztalon.

– Ó, öreg fejem! – A sötét meg elfelejtettem.

A konyhában még egyszer ellenőriz, nem szökött-e meg a tepsi-ből a borzas tyúkocskám. Nem, ott fekszik, szép pirosra-ropogásra sülve. Olyan gusztusos, hogy a néninek összefut a szájában a nyál. Akkor jut eszébe, hogy nem is evett reggel óta semmit.

– Csipogetek egy kis tésztát – határozza el, és a felpúpozott tárlól leemel egy almáspitét. A sütemény tetején úgy csillog a

porcukor, mint kint a ház előtt a hó. Erről megint eszébe jut a behavazott út, az autó, a fia. A fia, aki késik.

– Nem szabad mindjárt a legrosszabbra gondolni – korholja magát.

– Buta öregasszony – teszi hozzá saját megnyugtatóra. De belül mégsem nyugodt. A szívének, érzéseinek nem tud parancsolni. Kopogtatásra riadt.

– Elbóbiskoltam – pattant ki az öreg karosszékből és újjongva sietett ajtót nyitni. – Hát megjött végre...

– Drága kisfiam! – tárta ki előre a karját.

– Jó estét, Szabó néni!

Az ajtóban a fiatal postásgyerek rázogatta sapkájáról a havat. – Már megint esik. Hű, micsoda illatok – szimatolt a levegőbe fagytól piros orral.

– Jó estét, neked is – dadogta a kis öregasszony és furcsán összeszorult a szíve.

– Táviratot hoztam.

– Táviratot? – rémült el a néni. A távirat és a rossz hír nála elválaszthatatlanok voltak.

Remegő kézzel bontogatta a papírt, aztán csak állt, nem merte elolvasni. Segélykérően nézett a fiúra. A postás szolgálatkészen nyúlt érte:

– Elolvasom, tessék csak ideadni! Szóval... az áll itt: „Kedves anyám, vendégeim érkeztek, nem tudok menni, boldog új évet kívánok, fiad.”

– Vendégek... – motyogta a kis öregasszony, s roskadt vállal nézett maga elé. – Hát persze...

A postásfiú zavartan ácsorgott.

– Hát akkor... én mennék is. Boldog új évet, Szabó néni.

– Várj csak! – rezzent fel az öregasszony. – Igyál egy korty bort, jót tesz ebben a cudar időben.

Poharat vett elő, nézte, hogy csurog alá az üvegből az arany-színű lé. Aztán könnyei szivárványán keresztül rámosolygott a fiúra:

– Boldog új évet neked is... fiam!

Turi Mária

A történelem sodrában

A börtön megrohamozását a következőképpen szervezték meg: este a börtön közelében lévő barakok lakóit, köztük persze az én brigádomban tagjait is, a börtön előtti térségen való gyülekezésre szólították fel. Az értetlenül tétován hűledezőket, a vonakodókat botokkal kergették ki, brigádvezetőtől mind egy szálig.

Hogy aztán valójában hogyan is kezdődött a börtönkerítés tényleges megrohamozása, szemtanúként nem tudom elmondani. Annyi tény, hogy a zendülés szervezőinek buzdító szavai, ütésre emelt botjai neki ugraszották a kicsődített emberek közül az illyesmire hajlamos elemeket, hogy velük együtt törjék, hasogassák a magas deszkapalánkot. Azonban a többieket, a passzív szemlélődőket, a vonakodókat sem engedték elszökődni, szétszéledni a helyszínről, hogy nagyobb legyen a kavardás, a kollektív felelősség és a személytelenség.

A betört, lerombolt kerítésen keresztül a lázadás vezetői behatoltak a börtön köbe ágyazott, acél lemezekkel megerősített, vaspántos bejárati ajtajáig.

A belülről meglapult börtönőrök semmiféle felszólításra, fenyegetésre nem nyitották ki az ajtót. A lázadók viszont feszítővasak, vésők hiányában tehetetlenek voltak.

A börtönbe bemenedült hitvány alakok reszkettek a

cellákban. Az ártatlanul bebörtönzöttek nekik estek, és csúnya verekedés kezdődött, életre-halálra. Ugyan-

Rózsás János:

Lágerlázadás

Ekibasztuzban III.

akkor igyekeztek is kitörni a rabok, de a megbízhatóan megerősített vasalt ajtók, az ablakok vastag acélrácsai nem engedtek a csúszós öklükkel dörömbölő, rázogató raboknak.

Eközben érkezett meg a riadóztatott katonaság, állig felfegyverzetten. A figyelmeztető géppisztoly sorozatok hatására a foglyok egy része meglódult, és a lázadás vezetőinek kordonját áttörve, a barakokba menekült. A katonák csatárlánca mögött a vaspálcákkal felszerelt felügyelők jöttek, és a fejvesztetten futkosó, az éppenséggel semmit nem értő foglyokat csépelték, akik két tűz közé kerülve vergődtek. Kétségbeesett menekülési kísérletüket támadásnak véve, a felügyelők csak fejre céloztak a vasbotokkal.

A zavargás vége felé, amikor a nép zöme már betakarodott a barakokba, a fegyőrök elkaptak egy litvánt a 2-es barak WC-je

mellett, és a szó legszorosabb értelmében, se szó, se beszéd, félholtra verték.

Az egyik begerjedt fegyőr a sötétségben nem ismerte fel a másikat, tébláboló rabnak nézte, és úgy karon

vágta, hogy eltörött a bal felső karja. A másik nadzirátel az ebédlőnél vágta hátra a másikat, de az törés nélkül megúsza.

Amikor a zendülés kezdődött, az ebédlőben nagy zajjal, csörömpöléssel folyt az étkeztetés. Eleinte senki nem is vette észre az udvaron történeteket. Csak amikor a fegyőrök oda is berontottak, vaspálcákkal felszerelve, – akkor ocsudtak fel, és igyekeztek szanaszét szaladni, biztonságosabb helyre.

Az éhesebbje mit sem törődött a lövöldözéssel. Az asztalokon ott hagyott tányérokat vették pártfogásba, és mohón lakmároztak. Alig lehetett őket kiverni onnét.

A felkelés szervezői felismerték a börtönroham sikertelenségét, és gyorsan a tömegbe vegyülve, elpárologtak. Maquk mögött hagyták a bajba rángatott fogolytársaikat.

Különben rosszul szervezett volt az egész akció: egyetlen szerszám sem áll rendelkezésre, a börtönajtó feltörésére. A szó erejében bíztak, hogy az majd megnyitja? És a tömeg sem tudta, hogy miért kell neki lázongania. Háborgott az utóbbi időkben mindenki, de a lázadás pillanatában nem volt jelszó, nem volt világos cél, amely mögé felsorakozhattak volna.

A zendülés folyamán eleresztett golyószóró sorozatnak pedig az a története, hogy a láger északnyugati sarkában lévő óratoronyban posztoló katona, aki az eseményekből semmit sem látott, csak a nagy futkozást, idegességében a legközelebbi, – 9-es barak felé – irányította a golyószórót, és egy sorozattal végigpásztázta az épület. Három ember halt meg a barakban, egy pedig térdlövést kapott. Eppen azok közül kerültek ki az áldozatok, akik elsőnek tudtak kimene-

külni a lázadók kordonjából, és barakjuk „biztos” védelme alá menekültek. Több sebesülés is volt, de azok számáról és természetéről nincsen biztos értesülésem. A legtöbb sebesülést a felügyelők vaspálcája okozta. Egy magyar fiút, Rotter Jóskát, szintén úgy karon vágta, hogy eltörött a bal csuklója.

A zendülés halottainak pontos számáról nincs értesülésem. Csak az előbb említett három volt – e vagy még mások is belehaltak – e az ütésekbe, vagy golyótalálat érte őket, nem tudom.

A benyomuló katonaság állítólag senkit nem lőtt agyon, senkit sem sebesített meg. Mindvégig fegyelmetlen megmaradtak a figyelmeztető sorozatokra szóló parancs teljesítésénél. Igaz, a gyalogos katonák láthatták a legjobban, akik testközeli kerütek a rabokkal, hogy nincs fegyveres zendülés, vagy erőszakos ellenállás, csak halatlan zürzavar és kavardás.

Azt is ki lehetett hámozni a kiabálásokból, hogy nem a szabadokra fenik a rabok a fogukat, hanem gyűlöletes rabtársaikkal akarnak leszámolni.

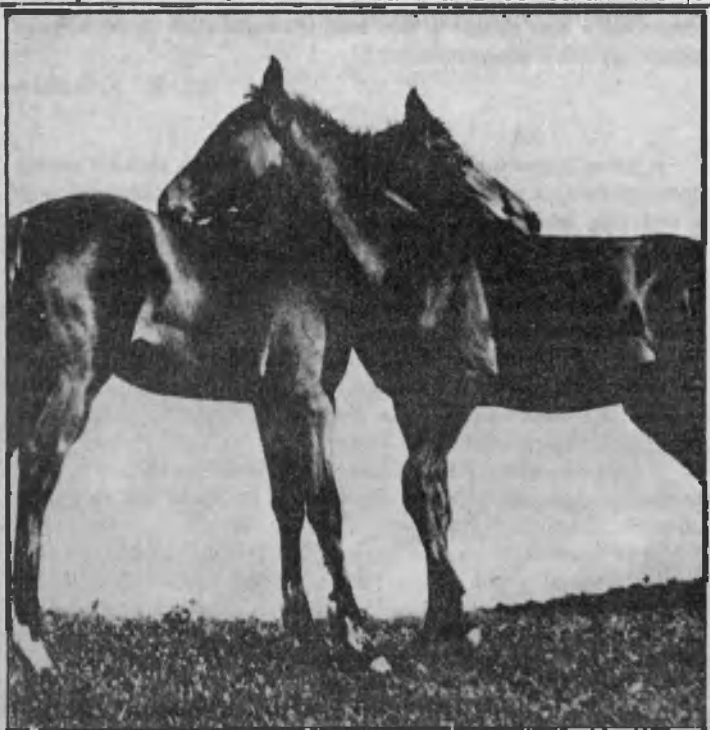
Ez a zendülési akció aztán többé nem ismétlődött meg. Sikertelensége, tapasztalatai figyelmeztették a rabokat arra, hogy az ilyesféle kísérlettel szemben felkészült, erős őrség áll szemben, nem lehet pusztá kézzel, kétségbeesett, vak indulatokkal eredményt elérni.

De a parancsnokságnak is le kellett vonnia a következtetéseket: nem lehet a hűrt a végsőkig feszíteni! Még akkor sem, ha a megtorlásra kellő erő áll rendelkezésre. Népgazdasági tervet még soha sem teljesítettek sortűzzel vagy vaspálcákkal.

*

A láger parancsnoksága azzal torolta meg a lázadást, hogy többszáz fős rabszállítmányokat indított útnak a hirhedt dzsezkagáni rézbányák felé. Az így megtizedelt lágerben azonban mégiscsak enyhítettek a szigorú rendszabályokon. Májusban áttért a láger az önelszámolásos rendszerre, ami azt jelentette, hogy valami csekély fizetést kaptak rabok is; ezáltal enyhült az éhezés, a sokéves nélkülözés. De a politikai speciális láger továbbra is börtönláger maradt.

(Vege)

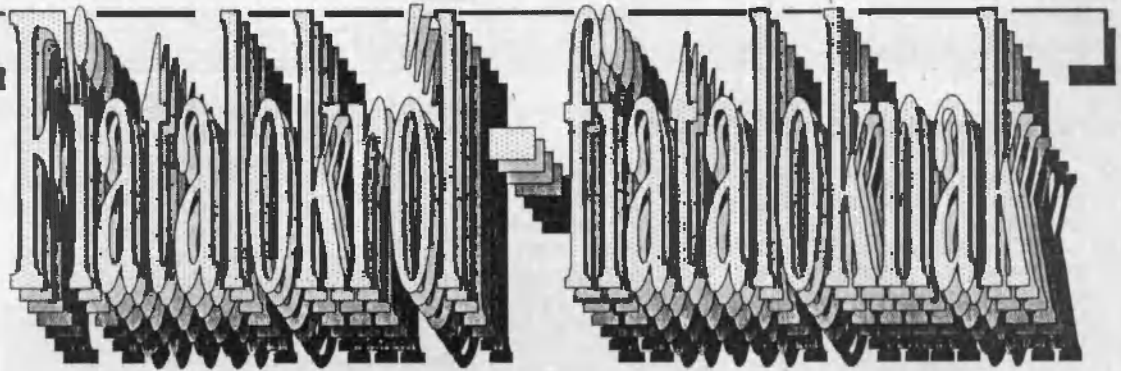


Kora-esti

"Sport"-olások 1. Riport 4 részletben

Sport presszó, nem messze a pultról, 3 srúc. Mikor odamegyünk, nevetnek, nem értik mit akarunk. Nem hiszik, el hogy kezemben a magnó felvenni is tud, visszajátsszom nekik a beszélgetésünk elejét, erre hirtelen tekintélyem lesz. De nem mutatkoznak be.

- Gyakran jöttök ide?
- Persze.
- És? Mit csináltok itt?
- Mindent, bunyó, szóval tudsz mindent.
- Dolgoztok?
- Persze.
- Érdekelne bővebben is, hogy mit lehet itt csinálni.
- Leülsz, aztán iszol, nem?
- Lányokkal társalogsz, megeszod a csokikrémedet, satöbbi.
- Miért pont itt?
- Miért, hol?
- Hát millió hely van, nem?
- Kanizsán?
- Igen.
- Te, rafkós helyek azok, nagyon.
- Ez mit jelent?
- Hát... mindenhol isznak és semmi más...
- Kanizsaiak vagytok?
- Nem, kint lakunk a citrom-telepen.
- Neveketek miért nem mondjátok meg?
- Sokan ismernek erre felé.
- És honnan? Innen a Sportból?
- Is. Itt mindenki ismeri egymást, aki pedig új, azzal összeismerkedünk. Főleg a lányokkal.
- És ez hogyan megy? Leülsz a lányhoz, aztán ennyi?
- Ott van valamelyik barátnője, megmondja neki, hogy meg akarom ismerni a csajt, aztán kész.
- Ez általában bejön?
- Miért ne jönne be? Ha te leülsz a csaj barátnőjéhez, akkor mi van?
- Tehát ez úgy megy, hogy megkértek egy ismerőst.
- Igen, hisz egy vadidegen lányhoz nem mehet oda akárki, aztán leszóllítani. Nem lottóznak.
- Mennyi pénzetek megy el egy hónapban?
- Ötszáz.
- Tizenkét rongy. (12000 Ft)
- Tizenkettő?
- Kábé.
- Erre?
- Erre.
- Miért? Az ember nem száz



forinttal jön ide be, főleg ha discoba jössz, meg elhozod a barátnődet...

- Pláne, ha valakinek olyan barátnője van, mint nekem, úgy issza a vodkát, mint a vizet.
- A disco általában jó itt?
- Annyiból, hogy sok lány van.
- És a Cola?
- Lepra.
- No, azért nem, csak kicsi, szűk a hely.
- Ezen kívül mi a különbség a kettő között?
- Ide egy fiatalabb korosztály jár, oda meg az idősebbek.
- Oda a nyakkendősek járnak...
- A fenéket, két különböző korosztály, s a kettő nem passzol egymáshoz.
- És te hová tartozol?
- Én egyikhez sem, ha akarok ide jövök, ha akarok oda megyek.
- Ha akarok, akkor meg otthon maradok a lánnyal.
- (Állítólag) Rebesgetik, hogy van egy egyezés a rendőrség és az iskolák között...
- ...ami szerint nem látogatható pár hely.
- Igen.
- Pl az Úrhajóst emlegetik ezek között...
- Mi a véleményetek erről?
- Szerintem hülye volt, aki kitalálta.
- Nem volt hülye, ne hülyéskedj...
- De miért, hisz mindenki oda megy, ahova akar, ezt maga dönti el, nehogy már egy tanár döntse el, nehogy már egy tanár döntse el, hogy hova megy, akkor...
- A fenét nem döntik el, igenis eldöntik...
- Persze, majd izé, neked amikor mondták, hogy nem mehetsz be a Sportba, hanem csak a Muskátliba, akkor te pont nem mentél be...
- Ezzel szerintem azt akarják elérni, hogy ne legyen balhé.
- De ha tetszik neki, akkor úgyis elmegy!
- Te vagy ..szd meg a Jogerős Pál.
- Szerintetek normális dolog, hogy egy 15-16-17 éves akárki bejön ide, és...
- ...itt elveri a lóvéját, elkölt itt minden nap százegynéhány forintot, itt tölti a szabadidejét, nem tanul meg minden. Erre gondolsz?
- Miért, ez így van?

- Én tudom, hogy így van.

- És?

- Hát ez ránk nem vonatkozik. Mi már nem vagyunk gyerekek, sem pedig a többi gyerek szülője, hogy döntsünk helyettük.

- Én arra vagyok kíváncsi, hogy szerintetek ennek mi lehet az oka?

- Mi lehet, mi lehet... a szülők nem kétóráig dolgoznak.

- És mennyivel jobb ez, mint bármi más?

- Én ezt nem tudom megmondani,

mondtam már, hogy nem ebben a cipőben járok.

- Téged mi érint? Miért vagy itt?

- Miért, nem értelek, én azért vagyok itt, mert keresek valakit.

- Valamit még hadd kérdezzek: van ennek a helynek valami varázsa, amitől más lesz, mint bármi más?

- Sok ismerős van...

- 20 méterre lakom innen...

- Köszí, sziasztok!

Mindent a szemnek...

Mikor végigsétálunk egy városban, már-már az utcaképhez tartozik egy-két csókolózó pár. Így van ez sajnos Kanizsán is.

A minap a Szabadság téren jártam. A szökőkút melletti egyik padon két fiatal "falta" egymást.

Először csak szelídebben, a végén pedig teljesen kivetkőzve (!) folytatták...

Elgondolkodtam. Alig 100 évvel ezelőtt ha egy jómódú fiú udvarolni akart egy ugyancsak jó körökből származó lánynak, tűzpiros rózsacsokrot küldött először neki.

Azután korzózás, cukrárszék... Ugyan melyik pár merte volna - századunk elején - egy város forgalmas díszterén megcsinálni azt, amit XX. századi utódai? Közmegvetés vette volna körül Őket.

Ma pedig? Elmegyünk mellettük, s mi érezzük magunkat zavarban. A szerelemhez hozzátartozik az egymás iránti tisztelet, kedvesünk jóhírének megőrzése. A heves, lázas érzelmek nem tartoznak a városra. Intim magánügy.

Meleg van, kora délután. A padon már egész komoly a dolog. Utoljára visszanezék a busz ablakából. Idős bácsi vitatkozik a két ifjúval. Mégsem vagyok egyedül a gondolataimmal?

Id. K. Krisztlán

Ellenérv

A minap kezembe került egy szépreményű, igyekvő, de kissé szerény újságírópalántának a cikke, még kézirát formájában. Azon kesergett, hogy a régi világ erkölcsse eltűnt, helyette más, "modern erkölcsi normák" nyertek teret. Szép, szép. De mi lenne, ha minden örökké egyhelyben dekkolna? A világ fejlődik, kéremaalásson! Még szerencse! Ott ölelgetem és simogatom a barátnőmet, ahol nem zavar minket mások fürkésző tekintete. Így volt ez a nagykanizsai Mózes tér - második világháborús partizánkód, megfejtés: Szabadság - egyik ülőalkalmatosságán is /lásd: pad/. Miközben kezem az Ő szabályos, szép arcát cirógatta, szelíden fülebe búgтам lágy tenorommal: - Ha megkérnél Drágám, a földkerekség legnagyobb csillagát a lábad elé hoznám!

Ő felemelte fekete, tüzes tekintetét a szobor tetején vöröslő ótágúra, és mintegy vígasztalóan megjegyezte: - Akkor körülbelül 120 év feyház várna rád, Édes.

Ez a visszavágás annyira megnyugtató, hogy gondolataim egy pillanatra visszatértek a magas, jóképű, szőke, izmos újságíró fiúra. /Történetesen személyesen is ismerem./ Írjon azt, amit akar! Az a fontos, hogy barátnőm és én szeretjük egymást!

Ifj. (két hónappal) K. Krisztlán

Úttörő (házi) vállalkozások

Valami mindig változik. Napjainkban felgyorsult ez a folyamat, apró, s nagyobb jelek mutatják. Vegyük például a névváltozásokat. Rengeteg utca, intézmény, épület kap új nevet - okkal, ok nélkül. Ennek kapcsán jártam az úttörőházban, de már nemcsak az új név érdekelt.

Nagy Jánostól, a ház igazgatójától az intézmény múltjáról, jelenéről jövőjéről érdeklődtem.

A Fabik Károly úttörőház 1968-ban alakult, akkor építették a jelenlegi épületet. Legjobb tudásom szerint a Magyar Úttörők Szövetsége alapította, s a városi tanácsal közös finanszírozás alatt állt. 1975-ben került át végleg a KISZ-tól a városi tanács felügyelete alá. Ez az állapot jelenleg is tart. Régebben nagy szerepe volt a mozgalmi képzésnek, mozgalmi munkának.

Jelenleg a Thury György kereskedelmi iskola tanulói vannak itt - már jó néhány éve. Ez nagyon hátráltatja az úttörőház működését. Bízunk benne, hogy a kereskedelmének sikerül megkapnia a munkásorség épületét. Jelen körülmények között minden termünk osztályteremnek van berendezve, tanulópadokkal. Ennek megfelelően a gyerekek számára nem jelent különösebb vonzerőt egyik osztályból a másikba belépni. Az úttörőházban 22 szakkör működik, ebből hét iskolákba, illetve az MFISZ Ióterre van kihelyezve. Az úttörő elnevezésen én és a munkatársaim minden gyereket értünk. Olyan gyerekek is részt vesznek az úttörőház programjain, vetélkedőin, táncprogramjain, versenyein, akik nem tettek fogadalmat a piros nyakkendőre. S természetesen ugyanolyan jól helyezéseket érnek el, mint a többiek. Semmiféle jogunk, s erkölcsi alapunk nincs a megkülönböztetésre, a programból való kizárásra. Ugyanígy megfordulnak vallásos érzületű gyerekek is az

úttörőházban. S úgy gondolom, senkitől sem kérdezhajtuk meg: vallásos-e, vagy sem. A 17-18 éves ifjúsági rétegről szólva... ez a feladat - úgy érzem - a HSMK profiljába vág. Nem beszélve arról, hogy az úttörőháznak ehhez jelenleg semmiféle feltétele sem adott. Megkeresett bennünket az Ifjúsági Demokrata Fórum olyan elképzeléssel: legyen a ház egyben ifjúsági szabadidőközpont is. Evvel én elvileg egyetértek, bár a gyakorlatban ezt rendkívül nehezen lehetne csak megvalósítani. Ehhez az kellene, hogy a kerületi átköltözzön egy másik épületbe, s az úttörőházat, illetve szabadidőközpontot egy nagy felújítással rendbehozzák. Ilyenre gondolok például, hogy a színházterem ne ázzon be. Hogy ez megvalósulhasson, áldoznia kellene a tanácsnak, s a jelenlegi körülmények között a tanács ezt nem tudja felvállalni. Épp ezért kezdeményeztük a művelődési osztállyal az úttörőház nevének megváltoztatását "Gyermek Szabadidőközpont"-tá. Úgy gondoljuk, hogy Fabik Károly neve a gyerekek körében nem igazán ismert, még talán a felnőttek körében sem.

Ezt az elnevezést a vágrehajtó bizottságnak van joga megváltoztatni, erre a jövő év második felében - remélhetőleg - sor kerül. Úgy tudom, a Landler gimnázium, a Kun Béla iskola, s a Rozgonyi II, számú iskola is kérte nevének megváltoztatását. Az úttörőház tervei között mindenképpen az szerepel, hogy egyelőre csak a gyermekszabadidőközpont szerepét töltsse be, de azt jobban, mint a jelenlegi körülmények között. Január elsejétől az úttörőház is teljes mértékben önálló gazdálkodó lesz, tehát független a GAMESZ-től. Reméljük, hogy az anyagi lehetőségekben is jelent valami pozitív változást. Mindenképp jobban szeretnénk gazdálkodni, s ennek függvényében színvonalasabb, jobb programokat rendezni. Azt szeretnénk, ha abban a gyerekekben, aki ide, a parkba, az épületbe lép, az tudatosodna, hogy ez a hely érte van, s ezért jó ide bejönni.

Kele Renáta

Gyermek és Ifjúsági Házat akarunk !

Tudomásunkra jutott a Fabik Károly Úttörőház névváltoztatási és önállósodási szándéka. Az elképzelések szerint Gyermek és Ifjúsági Szabadidős Központ lenne az új neve s gazdaságilag önelfizelővé válna. A névvel félig - meddig egyet tudunk érteni, de az önelfizelő gazdasági formával egyáltalán nem. Az intézmény - véleményünk szerint - erre nem alkalmas. Meggyőződésünk, hogy a létesítménynek a hamarosan létrejövő Országos Ifjúsági Alap kezelésébe és részbeni fenntartásába kell kerülnie. A Thury György Kereskedelmi Szakközépiskolának távoznia kell a lehető legrövidebb időn belül az épületből. A jövőben (1990. elejétől) a ház működjön, mint a város és régiójának gyermekeit és ifjúságát szolgáló, nekik teret nyitó centrum. Célunk elérése érdekében minden erőnket latba kívánjuk vetni - akár tüntetésen is.

A Magyar Demokrata Fórum nagykanizsai szervezetének Ifjúsági csoportja, az Ifjúsági Demokrata Fórum tagjai.

1986 április 12-16 - KISZ városi bizottság küldöttgyűlés jegyzőkönyv (idézet): "...Kezdeményezzük a lehetőségek függvényében a városi szeszmentes diákszórakozóhely kialakítását, valamint az Ifjúsági Szórakozó Központ megteremtését..."

1987 - a Pécsi Terv a nagykanizsai Városi Tanács felkérésére tervet készít a Kanizsán esetlegesen létesítendő ifjúsági centrumról. Tervezett helyszín: Károlyi-kert (Béke mozi előtt).

1989 jun. 15. Részlet a NADISZ politikai programjából (idézet): "Ifjúsági Szabadidős Központot városunkban! Megvalósítási alternatívák: a jelenlegi, felemás Úttörőház - ma oktatási célt is szolgál - e célra történő visszaállítása. Károlyi kerti söröző megszüntetése a rendezési terv szerinti át- illetve kialakítása (ez a Pécsi Terv 1987-es októberi tervezete, jelzőszáma: K-86-472/11.).

1989. dec. 5.: Levél Nagykanizsa város tanácselnökének:

Tisztelt Zsoldos úr!

A Nagykanizsai Demokratikus Ifjúsági Szövetség, a Kanizsai Diákszövetség, a Városi Úttörőelnökség támogatja a Városi Tanács elképzelését, amely a munkásorség volt épületének hasznosítására vonatkozik. Célszerűnek gondoljuk az Ady ut 29 számú épület és a munkásorség épületét együttesen oktatási célra hasznosítani.

Így lehetőség nyílna arra, hogy a Fabik Károly Úttörőház a jövőben betölthesse igazi szerepét. Esetleg tevékenységi köre bővíthetne, így kialakulhatna a Városi Gyermek és Ifjúsági Központ. Mindezek megvalósulásával az Ady ut 29 szám alatti bérleti jogviszonyunk megszűnne. Kérjük a tisztelt tanácsot, hogy e tervek realizálódása esetén a három szervezet részére jól megközelíthető helyen, telefonnal rendelkező bérleményt szíveskedjen biztosítani.

Nagykanizsa 1989 dec 5.

Üdvözlettel: Gadányi László NADISZ elnök
Marton Györgyi városi úttörőtitkár
Gerlinger Sándor a KADISZ elnöke

Kora-esti "Sport"-olások 2.

Bent a pult mellett(mögött)-i
boxban két lány, egy fiú.

- Miért pont itt vagytok?
- Mert szerintem ez egy jó hely, azért.
- Most nincs bál.
- Talán azért is, mert itt szabad dohányozni és inni.
- Persze, de mi nem iszunk szeszt, csak kólát.
- Milyen suliba jártok?
- Azt nem akarjuk megmondani.
- Szoktatok máshová is járni?
- Nem.
- Én sem.
- És uszodába?
- Uszodába szoktunk járni éppen.
- Mikor?
- Télen nem, inkább nyáron.
- Szóval szerettek "Sportolni".
- Igen.(Nevetnek)
- Sportolni tehát annyi, mint Sportba járni.
- Ide is, és oda is persze.
- És te? (Fiú felé, ő még nem beszélt)
- Én szeretek sportolni, futok.
- És te sem iszol szeszest italt?
- Persze, hogy iszok.
- Szabad a neved?
- Szénás János.
- Úgy látom, élsz a lehetőségekkel. Egyébként szerinted ha egy kb 16 éves ember megiszik egy LEÓ-t, az baj?
- Nem gond, szerintem az kell.
- És mihez kell ez a kis alkohol?
- Ez? Hát hogy jól érezzem magam.
- És miért pont ide jársz? Olyan kedvelt hely ez a városban?
- Itt van a központban, itt vannak a haverok, de nem dicsérem tovább, mert egyébként unom már nagyon.
- És mi az a hely, ami nektek igazán megfelelne?
- A haverok, szóval a jó légkör...
- Mindössze még egy kérdés. Hány évesek vagytok?
- Lány: 15
- Lány: 14 (Kissé ijedten mosolyog)
- Fiú: 16.
- Köszí, sziasztok!

Kora-esti "Sport"-olások 3.

- Ti ugye fiatalok vagytok?
- Igen, persze.
- Hol tanultok?
- Már végeztünk.
- Mikor?
- Három éve.
- Mióta jártok ide?
- Azóta.
- A kettő összefügg?
- Igen - gondolom.
- És gyakran jártok ide?
- Minden este.
- Miért? Mi ez?
- Kikapcsolódás munka után.
- Szerintetek miért ez az egyik legkedveltebb hely Kanizsán?
- Mert a többi drága.
- Szóval ez a hely nem drága - ezek szerint.
- Nekem nem.
- Mennyit költesz el itt egy este?
- 20 forintot.
- Mi az, egy kóla?
- Meg egy doboz cigi.
- Egy kóla, meg egy doboz cigi mellett elültsz egy este?
- Hát nem vagyunk ám olyan sokáig itt! Egy órát körülbelül.
- (Zene: Lambada)
- Most beszélgettetek, vagy mit csináltak?
- Hallgatjuk ezt a zenét.
- Ez jó zene?
- Jó.
- Diszkóba szoktatok járni?
- Nem.
- Régen.
- Két éve.
- És most már miért nem?
- Fiatalok vannak itt.
- Miért, ide csak fiatalok járnak?
- Középiszkolások, meg fiatalabbak is.
- Úgy hallottam, hogy a legfiatalabbak az olajba járnak. Ez igaz?
- Fogjuk rá.
- Az, hogy ti most itt ültök és beszélgettetek, ez számotokra természetes dolog?
- Igen.
- El tudnátok-e esetleg képzelni valami ennél jobbat? Ez a presszó az összes igényeket kielégíti?
- (Nevetés) Nem egészen.
- Ezen kívül jártok valahova esténként?
- Nem nagyon. Néha.
- Van-e arra esély, hogy valami egyedülálló dolog történik veletek ma este?
- Hát... nem nagyon.
- De reménykedtek benne? megvan ez a remény?
- Nincs. Nekem nincs
- Régen amikor ide jártatok

Mozisirató (A fiatalok menjenek a kocsmába)

Szomorúan nézek fel a "Filmszínház" feliratra. 1990 január 1-től megszűnik a mozi. Illetve csak majdnem - a szélesvásznú vetítógép és vásznon helyett kapunk egy régi keskeny gépet, vásznat: ennyit.

Ma, a technika századának végén, mi visszafelé menetelünk. Tesszük mindezt azért, mert gazdaságtalan volt az eddigi üzemeltetés. Háromszáz forint "deficit" filmként - ezt a veszteséget nem képes lenyelni sem a helyi tanács, sem a mozisok.

A jövőnk - mondják - nem tűri a gazdaságtalanságot. Hahóton kevés a fiatal, a pénzük is kevés, logikus tehát, hogy kevesen járnak moziba és egyre fogyunk. Ezek tények. A gazdaságtalanság is az. De a "menő" új filmeknek itt is volt közönsége. Jobb szervezéssel biztos lehetne javítani a helyzeten, de hát ezt meg kellene próbálni.

A keskenyfilm ugyanis eleve halálra van ítéelve. Ha

diszkóba, a szüleiteknek volt valami véleménye erről?

- Hát, nem mondom, volt. Rossz.
- Azért, mert pont ide, vagy azért, mert diszkóba jártok?

- Azért, mert diszkóba.
(Zene: Lambada magyarul)
- Tudtok-e a rendőrség és az iskolák közötti állítólagos megállapodásról? (Lásd valamelyik korábbi riportot -szerk-).

- Szerintem jogos. A fiatalok inkább otthon tanuljanak, mint szórakozzanak.

- Te tanultál?
- Igen, tanultam.
- Mi a véleményetek arról, hogy a legtöbb fiatal itt nem kólát iszik? Vagy nincs igazunk?

- Iznak. Szeszt.
(Zene: Jeremy, ne hagyj el)
- Az az igazság, hogy tegnap is láttunk egy fiatalot, aki tök részeg volt. Csak úgy dülöngélt.

- Szerintetek normális dolog, hogy egy ilyen "intézmény", mint a Sport, lényegében a középiszkolásokból él meg?

- A személyzet nem tehet róla, hogy a fiatalok ide jönnek... nekik azokat kell kiszolgálni, akik ide jönnek. Ők a vendégekből élnek. Mindegy az, hogy fiatal, vagy idős.
- Nagyon durva és kemény kérdés következik: megmondjátok-e a neveteket?

- Milei Erzsébet
- Ott Erika
- Szalai Katalin.
- Köszí, sziasztok!

A riportokat Hercz Gábor és Tiszai Szilárd követte el.

a szélesvásznú filmekre kevesen jöttek el, miért lenne közönsége a rosszabb minőségűnek? A video kivetítő rendszer lenne talán még a megoldás, de a tanácsnak nincs rá pénze. Hiába írtak

ki pályázatot, még így is 25000 Ft kellene.

Hát akkor maradunk mozi nélkül. Egyre több olyan falu van, amelyik kikerül az országos vérkeringésből. Pedig kultúrából egyébként is kevés jut nekünk. Városon az emberek válogathatnak, melyik moziba akarnak menni. Persze be is lehet utazni. Sőt, be is lehet költözni...

Tényleg nem lehet megoldani a falusi mozik gondját? Hiszen a technika - jól, rosszul, de - megvan. Nem elvinni kellene, hanem javítani. Ha a mozit elviszik, mi marad? A fiatalok mehetnek a kocsmába.

A falut megnyomorították az elmúlt évtizedek. Gazdaságuk kifosztva, kultúrájuk felőrlve.

Most önállóságot kapunk. Pénz, kultúra nélkül. Köszönjük szépen.

Dr. Hercz Judit

Betlehemi csillag

Iváncsits Tamás "Betlehemi csillag" című rockoperáját ha még nem ismered, kérd el valamelyik barátodtól és másold le. Biztosan meg van neki. Mielőtt meghallgatod, mielőtt elmennél karácsonykor megnézni (plakátok az összes ház falán - a szerk -), íme egy kis adalék.

- Ez a szenvedély tíz éves koromban kezdődött. Először csak gyermekdalokat írogattam, primitív kis nótákat. Az idő pergésével azonban fejlődni kezdtem, már fokozottan figyeltem a hangokra és a ritmusra. '83-ban berobbant az életembe az "István a király", ami óriási hatással volt rám. Elhatároztam, ha török, ha szakad, zenei pályára kerülök. Óriási lendülettel nekiálltam a dalszerzésnek. Írtam egy békedalt, amit az első igazán sikeres dalocskámnak könyvelhetek el.

- Karácsony. A múlt esztendőben több helyen is bemutatták a "Betlehemi Csillag" című rockoperát.

- 1986 májusában írtam egy karácsonyi dalt: "Ő az, akire vártunk" címmel. Csak írogattam, írogattam, s kezdett arca lenni az anyagoknak. Az egész egy beat misztériumjáték (pásztorjáték). Az első karácsonyi dalból pedig betétszám lett. Már '86-ban kiálltunk vele egy szál gitárral és egy furulyával. Eltelt két év, és találkoztam Dugmanits Zoltánnal, aki vállalta

a stúdiófelvételek készítését. Hatalmas munkával, ami közel fél évet fogott át, felvettük a rockoperát.

- Hogyan készül egy stúdiófelvétel?

- A zenei alapokat külön vettük fel. Gépzenevel - szintetizátorral és dobgéppel - oldottuk meg. Ezután jött rá az ének, amit a Helyőrségi Klub nagytermében rögzítettünk. Aztán előadtuk többek között az Alsótemplomban, Nagyrécsén.

- Ez volt a főpróbátok, az igazi megmérettetésetek.

- Nevezzük inkább premiernek.
- Már akkor közkezen forogtak a kazetta másolatai.

Tamás feláll, a fiókjába nyúl, s elővesz két vadonat új kazettát. Borítóján Mária és a gyermeke.

- Tessék, az idei felvétel. Olyan biztató híreket hallottam, hogy ezt elő lehetne adni komolyabb helyeken, esetleg Pécsen is. Voltak olyan információk, hogy leadnák a TV-ben. Ez okból elhatároztam, hogy az egészet megegyszer fel kell venni - mégjobban. Novemberre készültünk el. Pokoli munka volt, mert gyorsan kellett dolgozni. Szerencsére itt az anyag. Amire büszke vagyok, hogy az egyik szerepet hivatásos operaférfi játsza. Kuncz László, aki a pécsi opera basszusa. Ő egyben az énektanárom is volt a főiskolán. Tanítana most is, csak abbahagytam az egészet.
- Most mit csináltok?

- Idén kezdtem a főiskolát, de bárcsak ne mentem volna el! Félreértés ne essék, nem a tanárokkal volt

Hercz Gábor

Ha majd

*Ha majd elhagysz
ne csendben tűnj el
mint ravasz szellemek*

*Ha megölsz
kiáltsd ki bátran
vén, büszke jellemed*

*Ha kutatsz
ordítsd, hogy hallják
engem szeretsz*

*Ha szeretsz
suttog fülembé
hogy én is szentté legyek*

bajom, hanem a tananyaggal.

- Visszatérve a kazettához: gondolom nem a hanglezetkiadó dobta piacra azt a számtalan példányt, ami Kanizsán és máshol közkézen forog.

- Hú, ezeket én kezdtem másolgatni. Nem kifejezés, mennyi munkámba telt. Van például kazettám, amiről kb 200 darabot másoltam. Ebből az ideci 30 darab. De lesz ez még több is.

- Szerinted megérte?

- Anyagilag nem, eddig csőd. Meg lehet kapaszkodni erősen: a "betlehem"-re eddig költött összeg 25000 forint körül van.

- Senki sem támogat?

- Nincs (ingatja a fejét). Tudod, erkölcsileg sokat elértem, de semmi több. A bátyám segít, ő intézte el a mostani TV-szereplésemet is. (Dec. 17. Zenebutik).

- További terveid?

- A "Betlehem"-et - bármilyen nehéz is lesz - ki kellene adni.

- Lemezen?

- Például. Ehhez viszont manager kell, mert hatalmas pénzt jelentene. A mostani felvétel bármilyen szépen szól, mégiscsak amatőr. Egy profi stúdiófelvétel költsége kb 100 000 Ft körül mozog. Most jobbra-balra rohángálok. A hangfelvétel Esztergomban van Paskai bforosnál, eddig nem jött válasz a támogatásról. Amerikában is van kizetta. Nekik engedélyük van a terjesztésre. Angol és német nyelvű változatra is van igény.

- Lehet, hogy nyugatról lenne erre pénz?

- Ki tudja. Juhász Előd azt írta a levelében, hogy valóban tehetséges mű, szép dallamokkal. Szeretnék

Major Róbert

Utolsó utam

Mennék...

Hozzad mennék.

*Szerelmed rügyecskéjét
kis bölcsőmbe tennéd
Szeretkeznénk kibomló,
puha levelén*

*S a gyönyörben hárman
osztoznánk:
a Halál, Te meg én.*

valamelyik rockszínházról ajánlatot kapni. Az új évben dolgozni fogok valahol. Szörnyű, hogy az anyagiakra kell mindig gondolnom.

A heverőn plakátok hirdetik a karácsonyi fellépéseket. Olvasom, hogy a belépődíj tetszőleges.

- Jól értem, perselyeket fogtok elhelyezni és mindenki annyit dob be, amennyit akar?

- Pontosan. Ebből szeretnénk megoldani az utiköltséget Pécsre és vissza. De a plakátok kifizetéséhez is kölcsönt kellett kérnem.

*"Fénysugár, égi fénysugár!
Almaiból ébreszd fel hitünk.*

*Fénysugár, gyönyörű
fénysugár! Világíts, hogy jó úton
legyünk!"*

Németh Nóra

Kora-esti "Sport"-olások 4.

- Hogy hívnak?
 - Bacsí Tünde.
 - Hány éves vagy?
 - Tizenöt.
 - De ugye te nem szoktál itt alkoholt fogyasztani?
 - Á, soha.
 - Miért pont ide jársz?
 - Mert olyan fiatalokat találok itt, akik annyi időssek, mint én.
 - Na akkor először is kikérsz egy kólát. Letesz az asztalra. Beszélgetsz a barátoddal. És még?
 - És még maradunk. Beszélgetünk.
 - Ezt a beszélgetést csak itt tudod elképzelni?
 - Nem, más helyen is.
 - Van ennek a helynek valami olyasmi légköre, amittől több lesz, mint bármelyik másik?
 - Igen. Ide olyanok járnak, akiket ismerek.
 - Kiket ismersz?
 - (nevetés) Sokmindenkit...
 - A szülők általában nem lelkesednek ha a leányuk diszkóba jár. Nálatok ez hogy van?
 - Tudják a szüleim és meg is engedik. Hova járnak? A kólába? Az Olaj meg már lejárt hely.
 - Mit jelent nálad, hogy lejárt hely?
 - Hát szóval nem menő, hanem... két éve volt jó.
 - Ez Kanizsán így periodikusan változik?
 - A társaságtól függ. Szokás kérdése.
 - Az, hogy te esténként itt vagy, az egy életforma?
 - Nem egy életforma, de azért jobb, mint otthon. Otthon nem tudnék mit csinálni.
 - Egy nap mennyi pénzt költesz itt el?
 - 20 forintot.
- Érdekes, minden lány húsz forintot költ el, csak a fiúk költenek többet. (Ez a mai esélyegyenlőség.)

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket, és a vártnál boldogabb Új Évet kívánunk Mindenkiéne!

Tiszai Szilárd, Hercz Gábor, Szalai László, Koronczi Erzsébet, Kele Renáta, Kelemen Krisztián, Németh Nóra, Galamb Zoltán, Stróbl Gábor, Novák Anikó, Kardos Ferenc, Horváth Judit, Major Róbert, Piros Hó – az ifjúsági rovat.

Ünnep kívül, belül

Utálom a Karácsonyt. Hadd tapossam én csak a hétköznapi mocskát, ezt a sáros hazugságot, ezt a hétrét görnyedt bizonytalanságot. Hadd vesszek el kopott függönyeid mögött, hadd álcázzam önmagam, hogy tudok még élni.

Együtt élünk már 21 éve - egymás szívében, olvadva a hóval, virágosva és beérve, leszakítva és elfelejtve, fájón és kimondhatatlanul: Karácsony. Nagy tüzeket rakunk, és együtt melegedünk - s bár hideg van, meleget hazudunk szívéinkbe, mert ezek a mai megfakult lángok már semmit sem érnek. Hallgatunk, s nem mondjuk el, milyen kalandokat értünk meg - együtt és külön-külön - hosszú vándorlásaink során. Én az én nyugtalanságomat, Te a Te békédet adtad. Jégvirág a szívem.

Utállak Karácsony. Mert minden évben visszaesek

karjaidba, mert minden évben téled rugaszkodom el, mert jelenléteddel némán és vádlóan féltessz: rosszul élsz, nem azt teszed, amit tenned kell. S mert megbocsátasz, s mert tudom, hogy soha nem fogom megérdemelni ezernyi karodat, amellyel féltőn átölelsz. Ezért löklek el: énbennem nincs annyi szeretet már, hogy viszonzni tudjam ezt, nekem már nincs annyi bátorságom, hogy szakítsak magammal - Érted.

Tudod, egyszer mindenképpen meg kell halni ahhoz, hogy feltámadjunk - Te meghaltál értem. Egyszer vezetni kell a megiszuláshoz - Te vezetted helyettem. S most újjászületem, hogy kiállj még egy próbát, hogy kiállj ugyanazt - huszonegyedszer is.

Próbáljunk mosolyogni, elhinni, hogy az ünnepi álarcunk mögött tiszták vagyunk, hogy a gyűlöleteink mögött ott lappang a szeretet, hogy ha a szavaink nem is, de a gondolataink igazak. S próbáljunk menekülni - sosemvolt télapók sosemvolt ajándékmesévilág hazugságaiba.

Boldog Karácsonyt.

Tiszai Szilárd

Táncosok a város szélén



Színpadon a MÁV Dél-Zalai Táncgyűttese.

Talán másfél éve is lehet már annak, hogy a műkedvelő színjátszók, dalárdák és táncsoportok sanyarú sorsáról, kilátástalan jövőjéről beszélgettünk. A kis asztal körül öten üldögéltünk, s sirattuk a falvak és kisvárosok amatőr szakköreit.

Kedves társaim az akkori szomorúságban, szeretném most megosztani veletek váratlan örömet is. Találtam egy értékes társaságot, melynek tevékenysége az általunk elsíratott öntevékeny körök munkájára emlékeztet. Tegnap rövid ideig ott lehettem a MÁV Dél-Zalai táncgyűttese próbáján. A 14-28 éves fiúk és lányok zenére gyakoroltak. Először a lüktető, vérepszító magyar muzsikát hallgattam, aztán a táncosokat figyeltem. Mozgásuk könnyedségét, eredeti báját.

– Tudod, ezek a gyerekek már 10-12 éves koruktól a kezem alatt nőttek fel – kezdte a beszélgetést Papp László, a táncsoport vezetője. – Már kisiskolás korukban jelentkeztek az Ütörőház szakkörébe, s hamar megszokták a követelményeket. Az én sokat emlegetett keménységemet is el kellett viselniük.

– Honnan vezetett ide az út? – kérdezem a táncosokat.

Az Ady iskola 5. osztályába jártam, amikor olvastam a felhívást. Jelentkeztem rögtön. Immár 12 éve tagja vagyok a csoportnak – mondja Kócza András.

Kulcsárné Hartai Erzsébet a Nagyrác úti iskolából ke-

rült a táncosok közé. A család, a zene, az ének és a tánc szeretete indította el. Az alapító tagok közé tartozik.

– Növérém példája lelkesített – lép hozzánk Kiss Anikó. – Tagja volt a legelső csoportnak. Sokszor tapsoltam nekik az előadásokon, és hamarosan közéjük is álltam. Ez is már 10 éve történt.

– Egy-egy bemutató sikerét következtes, nehéz munka előzi meg – folytatja Papp László. – Ilyenkor na-

gyon őszintének kell lennem. Az újonnan jelentkező kispajtások közül néhánynak javaslom, hogy keressen másik szakkört magának, mert itt mi nem tudunk tovább egymással dolgozni. A búcsúzás oka elsősorban a mozgás hibája és a ritmusérzék hiánya, de válunk fegyelmezetlenség miatt is.

Már fogalmazom magamban a következő kérdést, amikor András megszólal:

– Jó társaság a mienk. A próbákon kívül is jó barátok vagyunk. Szerelmi kapcsolatok is szövődtek az évek során, a hagyományos karácsony előtti próbákon is ajándékokkal, vicces műsorral lépjük meg egymást. Ilyenkor a szokottnál is magasabba csap a jókedv.

Cseke József a kísérő zenekar nagybőgőse a tanulás, az állandó önképzés fontosságáról szól:

– A táncokoreográfiai zenéi anyagát, a tájegységek különböző stílusjegyeit sok-sok közös próbán kell összehangolnunk, míg a hegedűs, a két kontrás, meg a nagybőgős színvonalas kíséretet adhat.

– Harminchatan vagyunk. Ebben a naptári évben összesen 49 fellépés van már a hátunk mögött. Szerrepeztünk a Pécsi Vasutasnapon, Vonyarcvashegyen

Dicsőséget!

Lassan derengeni kezd.

A tanácsköztársasági emlékmű emberpárja, bronzbaöntött mozdulattal, a Lenin útra lép. A város még alszik, álmodik.

„Álmodozások, tervek városa volt mindig Nagykanizsa, mióta csak nevét viseli. Ma is az – olvashatjuk Barbarits Lajos tollából, az 1929-ben kiadott Kanizsa Monográfiában –. Az álmokból, tervekből sokat elért, de mire elérte őket, addigra az idő mindig nagyobb futott, messze előzve a beváltott igényeket, az újabból pedig csak akkor lett megint valóság, amikor mások újból sok fejjel elöbbré jártak már a városok folytonos versenyében.”

Álmaink megvalósításáért indultak Budapestre Kanizsa vezető polgárai is, amikor a város mozgolódásait kevesebb szimpátiával, de élénk figyelemmel kísérő Deák Ferenc egy ízben szé-

les jókedvvel így köszönt a zalaiakra: – „Hát maguk mit keresnek Pesten? Bizonyosan azért jöttek, hogy az országgyűlés székhelyét Nagykanizsára helyezzék át.”

Vajon az egykori MSZMP elnöke, Nyers Rezső is viccelődött a zalaiakkal, amikor politikai üzemzavarnak nevezte a nyár folyamán hetedhétátharra, sőt az országhatáron túlra is eljutott kanizsai reformtörekvés ek sikerét?

A város régi álma – kapott szárnyra az új kenyér ünnepén is, amikor egy meglett férfikorban lévő kiskanizsai reformtársunk, a megyei funkcióra került kanizsai szónokhoz, ismeretlenül a jobbát nyújtva, e szavakkal szólt: „Kísérje dicsőség életútját, s személyén keresztül Kanizsát!”

Kik tanúi voltunk a jelenetnek, e szó hallatán fel-

a képzőművészeti vásáron, külföldi fellépéseink Olaszországba és Bulgáriába vezettek. De legtöbb műsorunkat hazai közönség előtt mutattuk be. Jövőre lesz a csoport tíz éves. Ünnepi műsorral köszöntjük a jubileumot. A jelenlegi arany III. minősítési fokozat után az arany II-öt szeretnénk elérni. Nagy sikerrel induló kezdeményezésünket, a Táncházat (eddig 50-60 fő jelent meg egy-egy összejövetelünkön) tovább szeretnénk folytatni, rendezesebbé kívánjuk tenni. A nagy létszám lehetőségét ad az utánpótlás biztosítására is. Anyagi gondjaink növekszenek, egyre szorítóbbak. De köszönettel tartozunk a Nagykanizsai ÁFMSZ-nek, az Erdészeti (ZEFAG) szakszervezeti bizottságának, a TOT és a fenntartó Kodály Zoltán Művelődési Otthon vezetőségének, mert anyagigényes szakkörünk eddigi fennmaradását és zavartalan működését biztosították. ...Tudod ezek a lányok és fiúk egy fillért se kapnak fellépésükért – néz rám Papp László. – Egy üveg kóla, a közönség tapsa, a jutalom. Nekem pedig az, hogy köztük lehetek, irányíthatom, segíthetem őket. Idegességem, fejfájásom rögtön elmúlik, ha a próbatereembe lépek. Elfelejttem minden gondomat.

Dobó László

rezzentünk, s meghajtottuk fejünket. Aztán feltettük magunknak a kérdést: – Dicsőséget? Érte dicsőség városunkat és népét?

– Mindig elhülyéskedtek az egészét! – legyintően lemondóan. – Hiszen azóta is álmainkban lebeg egy emberibb, igazabb, szebb jövőkép.

S most közeledik az év vége. Ünnepi jókívánságai-

Dicsőséget!

ink sorában ezért lüktessen tovább a gondolat: Dicsőséget, igen!

Városunk minden lakójának, hogy: Értelmem vezérelje tetteit, S szíve indítsa meg Értelmét!

Hiszen a város még álmodik.

Bakonyi Erzsébet

Volt egyszer egy sportág

A minőségi ugrás

A délzalai városban a fiatal sportágak táboraiba tartozott a női röplabdázás, ahol a személyi feltételeket s majd a szakosztályi kereteket az Andrejka úti általános iskolában folyó úttörősport alapozta meg.

A női röplabda olajos korszaka Kanizsán (1.)

Ebből az iskolából indult útjára a női röplabdasport, majd az Andrejka-lányok és lelkes nevelőjük, Zalavári Gyuláné testnevelő nagy örömeire 1976-ban megalakult a Nagykanizsai Olajbányász SE női szakosztálya. Az előkészítésben, szervezésben oroszlánrészt vállalt Szakonyi Gyula, Baranyai István és Gulyás Ferenc edző.

Az olajosok 1976. március 13-án tartották az első toborzót az Andrejka úti iskola tornatermében, ahol az úttörő-játékosok mellett néhány volt beleznai tapasztalt játékoskal kezdetét vette az új csapat kialakítása. Gulyás Ferenc csapata nyomban bekapcsolódott a Zala megyei bajnokságba (össze-

sen 4 csapat szerepelt), amely a Zalaegerszegi Növényvédő mögött a 2. helyet szerezte meg.

Az 1976. évi bajnokság zárófordulóját az Andrejka pályán bonyolították le, amely után a következő végeredmény alakult ki:

1. Z. Növényvédő 19 (24-16), 2. N. Olajbányász 19 (22-23), 3. Belezna 18 (25-23), 4. Kehida 16 (17-26).

A bajnokságot követően, november elején a dr. Mező Ferenc Gimnázium tornatermében bonyolították le a Magyar Népköztársaság Kupa megyei döntőjét, amelyen a kanizsai „olajosok” a megyei bajnok ellen 0:1-ről arattak biztos győzelmet 3:1 arányban.

A fiatal csapat nagy lelkesedéssel, tervszerű munkával készült fel az 1977. évi küzdelmekre. Március közepén rendezték meg az első teremturnájukat, ahol 4 csapat szerepelt s a tornagyőzelmet aratott Olajbányász (Juhászné, Szmo-

pekkal is illusztrált török elleni küzdelem színvonalas bemutatása. A Merkly-Belus család érdekes bemutatása is már történelem különösen az ifjabb nemzedék számára. Feltétlen dicsérendő a szerző objektivitására való törekvése.

Almanach

A Művészet, irodalom című rész miniatúrákat vetít az olvasó elé. A Kanizsáról elszármazott Vári Éva színészi pályafutásáról vall. Tanulságos életút kerül elének.

Ifjú költővel, Stróbl Gáborral ismertem meg bennünket a szerkesztő. Versei már nem ismeretlenek a kanizsaiak előtt.

Pék Pált nem kell bemutatni az irodalmat kedvelőknek. Művei az alkotójukról beszélnek. Bár jobban várjuk a még nem publikált verseit.

Dédapáink humora jól igazolja azt, hogy a viccekben nemes hagyományaink vannak.

Olvashatunk még nagyanyáink receptjeiből is. A szorgos háziasszonynak csak a hozzá-



A zalai női röplabdázás első NB II-es csapata, a Nagykanizsai Olajbányász. A képen balról-jobbra. Állnak: Fehér, Dobos, Illés, Gulyás Ferenc edző, Takács, Szmodics, Ferincz. Guggolnak: Szabó, Tóth A., Gulyás, Lukács, Busa. A képről hiányzik: Juhászné.

(Soproni Tibor felvétele)

dics, Tóth Á., Takács, Szabó, Gulyás, Busa, Ferincz, Hajnal, Dobos, Fehér, Edző: Gulyás Ferenc) mögött végzett a Szombathelyi Styl-Spartacus és a Kőszeg.

A megyei bajnokság többszakasos versenyrendszere április közepén kezdődött el, amelyet az egyre jobban összekovácsolódott csapat 100 százalékos teljesítménnyel, fölényesen nyert:

1. N. Olajbányász 24, 2. Z.

valót kell beszerezni, s a siker biztosított.

Az Almanachnak igazi értéke a gyermekeknek szánt zalai népmesék Kerecsényi Edit gyűjtésében. Joggal tarthatjuk zalai gyöngyszemeknek a három szép mesét.

Ludvig Zoltán alkotásai szintén emelik a könyv színvonalát.

Kicsit divatosnak tűnik – de feltétlen dicsérendőnek – az első világháborús emlékművek sorozata fényképeken. Ezek történelmi és művészeti értékét így is meg kell őrizni.

Az Almanachot egy vegyes rész zárja. A totó mindjárt vizsgáztat is bennünket az olvasásból és a figyelmes megjegyzésből. A keresztretjvény helyes megfejtése az előbbivel együtt könyvjutalmat ígér. A mini cím- és névtár a legkevésbé időt álló része a munkának, de érdekes lesz egy majdani történész számára. A dicséretes vállalkozás keresi az utat, keresi a megfelelő formát. Hiszszük, hogy meg is fogja találni. Az ízléses külső, a kivétel a Zalai Nyomdát dicséri.

H. Gy.

Vasas Izzó 17, 3. Belezna 13 pont.

A városnak és az Olajbányász SE-nek az első megyei bajnoki címet a következők harcolták ki: Szabó, Tóth Á., Takács, Szmodics, Illés, Gulyás, Fehér, Busa, Juhászné, Lukács, Dobos, Hajnal, és Ferincz.

Az NB II-es osztályozóra készülő olajosoknak az egyesület jó felkészülési lehetőséget teremtett, akik közben NB II-es csapat társaságában Olaj Kupa teremturnán vettek részt a dr. Mező F. Gimnáziumban.

Az osztályozóra decemberben került sor Sopronban. A kétfordulós, körmérkőzéses rendszerű küzdelemsorozatban remekül szerepeltek a kanizsai olajosok. Az első „körben” egyaránt 3:0-ra nyertek Pusztavám, Kócs és Kőszeg ellen, majd a második „körben” 3:0-ra verték Kócs és Pusztavám csapatát, 3:2-re nyertek Kőszeg ellen.

Nagyszerű játékkal, veretlenül nyerték az osztályozót s ezzel Zalának, városunknak és az egyesületnek is első alkalommal biztosították NB II-es szereplést. A siker kovácsai: Fehér, Dobos, Illés, Takács, Juhászné, Szmodics, Busa, Gulyás, Tóth Á., Lukács Szabó, Ferincz. Edző: Gulyás Ferenc.

(Balogh)

(Folytatjuk)

VISSZAPILLANTÓ

Asztalitenisz

Bútorgyár – MÁV DAC 18:7

Az NB I-es kanizsai lányok őszi idényzáró mérkőzésükön végre azt nyújtották, amit a sportág barátai elvártak tőlük. A 3 órán át tartó színvonalas és helyenként látványos játékban végig kezdeményeztek, bátran és eredményesen játszottak. Megerődemelten szereztek meg a főlényes győzelmet s ezzel a győrieket megelőzve a 6. helyen végeztek a 10 csapatos mezőnyben.

Szakonyi István, a megyei szakszövetség vezetője (a mérkőzés előtt): – Nagy küzdelemre, de azért biztos győzelemre számítottok. Intó lehet a bütorosoknak, hogy a győri csapat legyőzte azt a Postást, amelytől Gazsiék kikaptak. Számszerint 15:10-es hazai sikerre tippeltek.

A találkozón végén az edzők így összegeztek: *Andi István (Győr): – Sokkal jobban játszottak Szabóék, mint amire számítottam. No, szerencsénk sem volt, hiszen 9 játszmát a döntőben veszítettünk el.*

Jurik Gyuláné (Bútorgyár): – *a lányok ezúttal készültek a találkozóra, valamennyien jelesre vizsgáztak. A nagyszerű teljesítményt jelzi, hogy Gazsi és Szabó 5-5, Mausz és Gál 4-4 győzelmet szerzett.*

Futószalagon

Befejeződött az őszi idény az 1989/90. évi teke-bajnokságban, melynek során a kanizsai csapatok többségében megfeleltek a várakozásnak.

Az NB II-es Sörgyár együttese a 3. helyről (8 csapatos mezőny), az Üvegyár újonc gárdája a 12. helyről (14 csapat) folytatja a küzdelmeket.

Az NB III-as újonc Sörgyár férfi csapata az őszi sorozatban a 6., míg az Olajbányász a 11. helyen végzett (14 csapat).

● A városi nyílt egyéni sakkbajnokság utóbbi fordulójának érdekesebb eredményei:

Vlasics-Kassai 0:1, Bellán-Kercsmarics 0:1, Simon-Lenkey 0:1, Papp-Szomjas 1:0, Balogh-Marosvölgyi 1:0, Vellák-Molnár 1:0, Hegedüs F.-Kovács K. 1:0, Sipos-Borsfai 1:0, Varga-Takács 0:1, Palsovics-Domsa Valéria 0:1, Hegedüs Zs.-Ory 0:1, Vlasics-Takács 1:0, Ory-Kovács Z. 1:0, Borsfai-Palsovics 1:0, Kercsmarics-Lenkey 1:0, Bellán-Balogh 1:0.

● Az Olajbányász munkacsarnokban kezdtek, majd a MÁV NTE munkacsarnokban fejezték be a XI. Coca-Cola Kupa teremlabdarúgó tornát. A kétnapos, jól előkészített versenyen 15 meghívott csapat szerepelt. Több meglepő eredmény született, köztük is az élre kívánczik a Hajdú Volán (Debrecen), valamint a kanizsai IKKV és Tip-Top kiesése.

A kupavédő Bútorgyár ezúttal is az élen végzett a Szeszipar, Pedagógus és a Sörgyár előtt. Tiszteletdíjat kapott a gólkirály Placskó (Szeszipar), a legjobb kapus Csányi (Pedagógus) és a legjobb mezőnyjátékos, Kozári (Bútorgyár), valamint az AFÉMSZ, mint a legkorszerűbb csapat.

● Az üvegyári csarnokban rendezték meg a Gömör János ifjúsági páros-és egyéni teke emlékversenyt, amelyen 13 egyesület 60 versenyzője vett részt. A városi szövetség által szervezett versenyen jól szerepeltek a kanizsai fiatalok.

A férfi párost Rába Zsolt-Bende Zsolt (Olajbányász) nyerte 790 fával, a nőknél Szentes Szilvia-Csillag Krisztina (Sörgyár) duó 701 fa összteljesítménnyel a 3. helyen végzett. A férfi egyénit Rába Zsolt (Olajbányász) biztosan nyerte 422 fával, a női mezőnyben Szentes Szilvia (Sör-

gyár) 395 fával szerezte meg a 2. helyet, aki a legeredményesebb kanizsai női versenyzőnek bizonyult.

● A Mindenké Sportpályája klubtermében évadzáró szakszövetségi értekezletet tartottak, amelyen Kápolnás Zoltán a VISO vezetője értékelte az 1989-es sportévet, vázolta a szakszövetségek előtt álló feladatokat, majd megjutalmazták a társadalmi aktivistákat.

● Nagyszerűen szerepelt az 1989. évi bajnokságban a Tungram sakk-csapata. A kanizsai versenyzők az OB II. Nyugati csoportjában (13 csapat) az eddigi legjobb eredményüket érték el, akik kitűnő hajrával az előkelő 4. helyet szereztek meg.

Kosárlabda

A szépszámu és a II. félidőben lelkes hazai közönség előtt sorrakerült találkozó hallatlanul gyenge első 20 percet produkáltak a hazaiak. A szünetben sikerült a csapatot felrázni, akik a 24. percben már átvették a vezetést, majd 57:56-os előny után, taktikus játékkal nyertek és nagy közönségsikert arattak.

A változatos és izgalmas találkozót követően a szurkolók véleményét Pócza Attila (Bútorgyár) tolmácsolta:

– *Az első félidőt könnyű elfelejteni. A játékosokkal együtt mi is szenvedtünk, de aztán jöttek a szünet utáni percek, azok feldobtak bennünket is. A lányok szórták a triplákat, felszabadultan játszottak. A vendégek láthatóan elfáradtak, pontatlanok lettek s így aztán 4-6 ponttal elhúzott a Szabó Ica vezette kanizsai-csapat, amely tőlünk is megfelelő támogatást kapott. A vége előtt egyszer nagyon feljöttek a soproniak, de a mi csapatunkat nem tudták már megállítani. Nagyon örülünk és köszönjük a győzelmet, csak így tovább.*

Szavazzon a város legjobb sportolóira!

Sportrovatunk lehetőséget kíván adni a Kedves Olvasónak, hogy javaslatot adjon a város legjobb sportolója díjra. Az olvasóinktól beérkezett szavazatokat figyelembe veszi majd az a bizottság, amely az elmúlt évekhez hasonlóan ismét odaítéli az 1989. év legjobb sportolója címet.

Szeretnénk felhívni olvasóink

figyelmét, hogy a díjakat azok nyerhetik el, akik nemcsak saját sportáguk, hanem a városban működő valamennyi sportágban elért eredményeket összevetve is a legjobbak.

Szavazzanak arra, hogy az 1989. évi eredmények alapján ki legyen városunk legjobb felnőtt női-férfi, ifjúsági lány-fiú, valamint serdülő lány-fiú spor-

tolója, továbbá melyik együttünk (női, férfi) méltó a legjobb csapat büszke címre.

Kérjük Olvasóinkat, hogy a mellékelt szavazólapon szíveskedjenek javaslatukat leadni és borítékban vagy levelezőlapon ragasztva 1990. január 12-ig címünkre (A Kanizsa szerkesztőségének sportrovata a 8801 Nagykanizsa, Pf.74) beküldeni.

SAVAVAZÓLAP

Nagykanizsa város 1989. évi legjobb sportolóira illetve csapataira szavazatom a következő:

A legjobb felnőtt női sportoló:

A legjobb serdülő fiú sportoló:

A legjobb felnőtt férfi sportoló:

A legjobb női csapat:

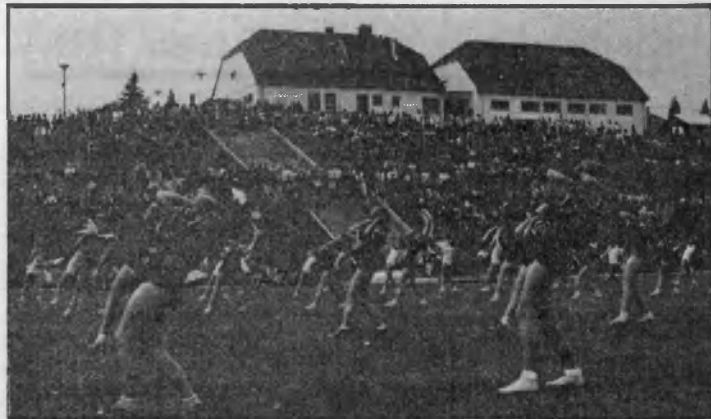
A legjobb ifjúsági lány sportoló:

A legjobb férfi csapat:

A legjobb ifjúsági fiú sportoló:

A szavazó neve és címe:

A legjobb serdülő lány sportoló:



Olajbányász-Hódmezővásárhely
(Soproni Tibor felvétele)

(Fotó: Szakony Attila)

Január

Asztaliteniszezőink közül az NB. I-ben szereplő Bútorgyár megkezdte szereplését a tavaszi idényben. Jassó Anikó az Olajbányász atlétája Budapest bajnokságot nyert a 200 m-es síkfutásban. A Tungsram SE kézilabda szakosztálya NB. I-es férfi csapatok részvételével rendezte meg a Tungsram Kupát, melyet a Várpalota nyert meg. Kézilabda-utánpótlásunk fejlődését szolgálta a dunántúli csapatok részére kiírt úttörő kupa. Megkezdte a tavaszi idényt a MÁV NTE női NB. I-es kosárlabda csapata, akik Kiss Lenkével és Glázer Zsuzsával megerősödve léphettek pályára. Ismét megrendezésre került a Focifarsang teremtorna, amelyen 14 csapat indult. Meglepetés volt, hogy a megyeiben játszó Kiskanizsa az NB. II-es Csurgó legyőzésével döntőt játszott. Városunk volt a házigazdája az ülőröplabdások MNK döntőjének, csapatunk, a Hamburger SK ezüstérmes lett. Teke szövetségünk városi és városkörnyéki egyéni bajnokságot szervezett, melyet a sörgyári csarnokban bonyolítottak le.

Február

A városi tanács végrehajtó bizottsága döntött az 1989. évi sporttámogatások felosztásáról. Béres Sándor atléta az országos fedettpályás veterán bajnokságon több versenyszámban is felállt a dobogó legmagasabb fokára. Ennek a hónapnak a közepén megrendezett ÁB-Kanizsa kupa kispályás teremtornán 72 csapat indult, a győzelmet az LKM Diósgyőr szerezte meg. A Kanizsa Bútor asztaliteniszezői a nemzetközi Duna-kupa megnyerésével kupagyőztesek lettek. Teke NB. II. női mezőnyében a sörgyáriak megkezdtek a pontgyűjtést

Sportkrónika '89 (1.)

Az év vége a mérlegkészítés ideje. A legjelentősebb események felelevenítésével városunk sportéletének 1989. évi eredményeit, sokszínűségét villantjuk fel.

és az is eldőlt, hogy a Tungsram SE sakkozói továbbra is az OB.II-ben játszhatnak. A sportakrobatika városi, megyei döntőin „Hevesi” aranyeső hullt. Női kosarasaink nem kerültek az első négybe, miután itthon kikaptak a BKV Előréttől. Befejeződött a városi teremlabdarúgó bajnokság, győzött a Bútorgyár csapata.

Március

Labdarúgásban indult a tavaszi idény. Az Olajbányász a 2. helyről rajtolt, a MÁV NTE a bentmaradást tűzte ki célul, míg a Volán Dózsa jó középcsapat szeretne lenni. Az ülőröplabdások is megkezdtek a bajnoki pontok gyűjtését, akárcsak a Tungsram SE férfi kézilabdázói a rájátszást. Átadásra került a város legjobb sportolója díj, melyet az Olajbányász labdarúgó, a MÁV NTE női kosárlabda csapata, valamint Kálóczy László kézilabdázó, Gazsi Ildikó asztaliteniszező, Györkös Imre atléta, Németh Helga kézilabdázó, Trencsén Viktor tornász és Siti Beáta kézilabdázó nyert el. Az asztaliteniszezők II. osztályú egyéni versenyén teljes kanizsai siker született. A Diákolimpia keretén belül úszásban városi, míg vívásban megyei, városi úttörő és középiskolás döntő került megrendezésre.

Április

Eldőlt, hogy a MÁV NTE női kosarasai a Soproni Postás legyőzésével továbbra is az élvonalban szerepelhetnek. Asztalitenisz megyei tízek verse-

nyén a nők és a férfiak mezőnyében is kanizsai siker született. Az Olajbányász női és a Tungsram férfi kézisei megkezdtek a rájátszást az 1-6. illetve a 7-14. helyért. NB. II-es labdarúgóink ebben a hónapban sorozatban 5 mérkőzésen nyertek és vezették a mezőnyt. Ülőröplabdás csapatunk a szovjetunióbeli észtországi Tallin városában vendégszerepelt, ahol a 4. helyen végzett. Ebben a hónapban városunk adott otthont az autócrossosok országos évadnyitó bajnokságának és az akrobaták Hevesi Emlékversenyének. Befejeződött a tekézők bajnoksága, a Sörgyár női csapata 3. lett, míg az Üveggyár felkerült az NB. II-be. A Hevesi DSE fiú tornász csapata a Diákolimpia országos döntőjében aranyérmet szerzett, míg a lányok 4-ek lettek. Jó eredményeket értek el úszóink az Arany Úst versenyen, míg vízilabdázóink megkezdtek szereplésüket az OB. II/B bajnokságban.

Május

A nem igazoltak részére szervezett KÖGÁZ Kupa befejeződött A Santelli Kupa ez évi találkozóját városunkban rendezték, a Magyarország-Olaszország válogatott kardvívó csapatversenyt a hazaiak nyerték. Országos bajnoki futamot bonyolított le a Kanizsa Motocross SE. A Kanizsa Bútor asztalitenisz csapata 5. helyen fejezte be a bajnokságot, míg a Tungsram SE NB. III-as férfi gárdája egy osztállyal feljebb indíthatja együttesét. A Sopron

elleni hazai vereséggel megszakadt az Olajbányász labdarúgóinak hét fordulón át tartó sorozata, amely alatt még pontot sem veszett a csapat. Országos tenisz amatőr pontszerző versenyt bonyolított le az Olajbányász és a városi szövetség közösen. A Kögáz hőlégballonosai a II. Malév Kupán aranyérmesek lettek. Nyolc ország indult Katowicében azon a sportakrobatikai versenyen, ahol a Hevesi DSE két párosa (Gajcsi-Ramocsa, Király-Vizlendvai) bronzérmet szerzett.

Június

Több évi munka után átadták rendeltetésének a Mindenki Sportpályáját, ahol Tibor Tamás az ÁISH elnökhelyettese mondott avatóbeszédet. Diákolimpia atlétikai országos döntőjén 200 m-en Jassó Anikó 2., míg 800 m-en Györkös Imre 3. lett. NB. I/B-s női kézilabdázóink a 4. helyen fejezték be a bajnokságot, míg az izzós férfiak 13-ak lettek, ami akkor a kiesést jelentette. Az Olajbányász serdülő kézilabda csapata bravúros játékkal Országos Serdülő Kupa győztes lett, az ifjúsági korú lányok pedig bronzérmesek. Június 3-án 10 ezer néző remélte a sikert – hiába. Az olajos focisták büntetőekkel kikaptak a Csepeltől és végül bronzérmesként fejezték be a bajnokságot. Kiss László a Tungsram SE él-sakkozója teljesítette a nemzetközi mesteri normát. Tizennegyedik alkalommal került megrendezésre a Kanizsa Kupa II-III. osztályú teniszverseny. Országos vidék bajnokság rendezését vállalta a Hevesi DSE. A sportakrobatika versenyen serdülő és ifjúsági korosztályban hat aranyérmet szereztek, a „hevesisek”. Harmadik alkalommal is nagy sikert hozott a fedett uszodában lebonyolított III. Dr. Mező Ferenc úszóverseny.

(kápolnás)

(Folytatjuk)

Kispályások a küzdőtéren (III.)

A városi kispályás labdarúgók III. osztályában 6 csapat külön versenyfutást folytatott a II. osztályos szereplést jelentő 1-2. helyek megszerzéséért. Ebből a küzdelemből aztán a Dózsa György SE és a Tungsram KISZ csapata került ki győztesként, amelyek jövőre már a II. osztályban rajtolhatnak.

- Csapatunk valójában csak rövid múltra tekinthet vissza, amely ezelőtt 3 évvel egy baráti társaságból, a mozgást kedvelők csoportjából verbuválódott - kezdte a visszatekintést Kórodi Kálmán százados, csapatvezető, majd így folytatta:

- A IV. osztályban kezdtünk Zrínyi SE-ként, majd a Zrínyi-Dózsa nevet vettük fel.

A többségében hivatásos állományt felsorakoztató csapat az alakulás évében már bajnokságot nyert, majd két éven át a III. osztályban szerepelt. Helyállásukat, gyors sikerüket jelzi, hogy ebben az osztályban a második bajnoki évük „aranyat” s ezzel újabb osztályos előrelépést eredményezett.

- A mi osztályunk eléggé kiegyensúlyozott volt. Több gárda is eséllyel pályázott az 1-2. helyek megszerzésére, ugyan-csak oda kellett figyelni minden mérkőzésre. A Gábor Thury csapatával együtt katonásan meneteltünk a tavaszi idényben és jelentős előnnyel „elmentünk” a riválisoktól - vette át a szót Horváth Lajos főhadnagy, a csapat edzője.

Az őszi idény kezdete előtt néhány sérülés, majd aztán az új játékosok beépítése zavart okozott. A Dózsa GYSE megtorpant, néhányszor tartalékosan szerepelt s dőcögött a játék, elmaradtak a várt eredmények. Öt fordulón át csak 50 százalékos teljesítményt értek el s egyidőben négy csapat is azonos ponttal tanyázott az élcsoporthoz.

- A befejező négy fordulóban a csapat „összeállt”, minden tekintetben felülmúltuk ellenfeleinket. Valamennyi találkozónkat megnyertük, 16 gólt lőttünk és csak 3 gólt kaptunk. Végül is

biztosan nyertük a bajnokságot, 2 ponttal előztük meg az ugyancsak feltámadt Tungsram-kiszeseiket - mondta nagy örömmel a csapatvezető.

A bajnoki évben közel 15 játékos lépett a küzdőtérré. Leggyakrabban a Csomós, Kórodi, Kozma, Kovács, Horváth, Török csapat küzdött a bajnoki pontokért, de több találkozáson is erősítette az együttest Bujáki, Galgóczy, majd Kotnyek, Kézér és Fábrián. A Dózsa GYSE gólkirálya Kórodi Kálmán lett.

- A bajnoki aranyat a csapat érdemelte ki. Mindenki megtette a magáét, mi egy igen jó

ség, hogy néhány játékosunk előtte más csapatokban, például Épszöv, Határország együttesében szerepelt, ahol kellő tapasztalatot szereztünk a kispályás világból - kezdte László Ferenc csapatvezető.

A kises-csapat a bajnokság tavaszi idényében nem jeleskedett, amolyan középszerű csapatként bukdácsol. A félidőben a 6. helyen zártak, sőt 6 ponttal lemaradtak a második feljutó helyen tanyázó gárdától.

- A tavaszi sorozatot követően erősítettük a társaságot több új fiú került hozzánk. Ugyanis elégedetlenek voltunk korábbi szereplésünkkel. Az új csapatnak a bemutatkozása az Alkotmány Kupán volt, ahol

lyeknek. Mindezt arra alapoztuk, hogy ebben a mezőnyben a mi új csapatunk eséllyel pályázhat a felsőbb osztályba - említi a csapatkapitány.

A csapat aztán tartotta szavát! Kitűnően vették az őszi sorozatot, mindössze 1 (!) bajnoki pontot vesztek, tehát ritka bravúrt értek el. A bajnokságot végül is a 2. helyen zárták, ez pedig azt jelentette, hogy egy osztállyal feljebb léphetnek.

A sikerek kovácsai: György - László, Miklós, Karcagi I. Kovács, Molnár, Dóra. Szerepelt még Horváth I. (a kapuban), Fenyvesi, Horváth II., Bodzsár, Karcagi II., Horváth III., Czink. A házi gólkirálynak a csapatvezető László Ferenc bizonyult.

Az önfenntartó csapatról azt is megtudtuk, hogy valamenyien igazi amatőrök. Saját maguk gondoskodnak a feltételekről, csak nevükben KISZ-csapat, hiszen a működést a játékosok tartják fenn, zsebből fizetnek nevezést, azaz nincs mecénás.

- Remek társaság jött össze. Fiaitok, kemények, de mindig sportszerűek vagyunk és nagyon örülünk annak, hogy jövőre a második osztályban szerepelhetünk. Bízunk abban, hogy nem okozunk csalódást, konkrétan azt tervezzük, hogy a középmezőnyben végezzünk. Nagyon szeretünk játszani, de kellene egy szponzor a névváltás előtt álló társaságnak, mivel 1990-től már nem Tungsram KISZ néven szerepelünk - mondta befejezésként a csapatvezető.

Balogh Antal

A második osztályba léptek

közösség vagyunk. A csapatért s magunkért, az egészségünkért, a fizikai képességek fejlesztéséért hajtottunk s mindezek motiváltak bennünket. Majdnem önfenntartók vagyunk s ismerte a nehéz gazdasági helyzetet, a HM támogatás leépülését, a jövőben döntő többségében még nagyobb áldozatokra van szükség. Ez viszont számunkra nem lesz hátráltató tényező - magyarázta Horváth főhadnagy, majd befejezésül így összegezte a jövőbeni osztályos szereplésről:

- Vannak rövidtávú terveink. Ez nem is lehet más, mint az, hogy 1990-ben szokjuk meg a II. osztály légkörét, építsük és erősítsük a csapatot, maradjunk bent. Ezután viszont merész terveink vannak, szeretnénk néhány éven belül a legminőségibb osztályban, az „elsőben” rajtolni. Ehhez igyekszünk megteremtetni a feltételeket, hiszen a múlt kötelez, azaz rövid időszak után újabb ugrásra készülünk.

*

- A csapat ebben az évben vette fel a Tungsram KISZ nevet, miközben valamennyi játékosunk belépett az ifjúsági szervezetbe. A másik újszerű-

már kezdtünk összerázódni - kapcsolódik a beszélgetésbe Miklós Viktor csapatkapitány.

A Tungsram KISZ-re, a középszerű csapatra aztán rá sem lehetett ismerni az őszi idény során. Egyre-másra aratták győzelmeiket, sorra verték a náluknál esélyesebb együtteseket. Megszilárdult a védelmük, feljavult a támadójáték s kezdtek átírni az élcsoporthoz. Egyre feljebb kerültek a bajnoki tabellán.

- Menetközben tartott játékos értekezleten egységesek voltunk abban, hogy „nekimegyünk” a II. osztályt jelentő he-



F.C. Tubifex
 Álló sor,
 balról jobbra:
 Hatai Zoltán
 Heráts Tamás
 Szántó Gábor
 Öry Árpád
 Guggolnak:
 balról jobbra:
 Szántó Károly
 Péntek István
 Tóth Csaba

Fotó:
 Soproni